

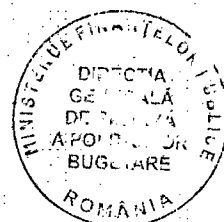
GUVERNUL ROMÂNIEI

STRATEGIA FIȘCAL-BUGETARĂ PENTRU PERIOADA

2021 - 2023

FEBRUARIE

2021

1. Obiectivele politicii fiscale și bugetare pe orizontul 2021-2023
2. Obiectivul bugetar pe termen mediu
2.1 PIB potențial și output – gap
2.2 Evoluția deficitului structural în perioada 2019-2023
3. Cadrul macroeconomic
3.1 Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești
3.2 Execuția bugetară pe perioada 1.01 – 31.12.2020
3.3 Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2021-2023)
4. Cadrul fiscal-bugetar pe orizontul 2021-2023
4.1 Realizările estimate în anul 2020 față de măsurile asumate prin Strategia fiscal-bugetară din perioada 2020-2022
4.2 Scurtă caracterizare a politicii fiscale pe perioada 2021-2023, principalele obiective pe termen mediu
4.3 Politica de cheltuieli
4.4 Politica de administrare fiscală
4.5 Buget general consolidat
4.5.1 Evoluții recente și tendințe ale veniturilor bugetare
4.5.2 Evoluții recente și tendințe ale cheltuielilor bugetare
4.5.3 Diferențe față de strategia anterioară
4.6 Politici publice
4.7 Investițiile publice semnificative prioritizate
4.8 Politica în domeniul Fondurilor Europene
4.9 Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar
4.10 Plafoane privind principalii indicatori bugetari în perioada 2021-2023
4.11 Potențiale riscuri fiscal-bugetare asociate Strategiei fiscal-bugetare 2021-2023
5. Cadrul de cheltuieli pe termen mediu 2021-2023
6. Declarație de răspundere

1. OBIECTIVELE POLITICII FISCALE ȘI BUGETARE PE ORIZONTUL 2021-2023

În condițiile în care pandemia a afectat toate statele membre ale UE, România stabilește următoarele obiective ale construcției bugetare pentru anul 2021 și orizontul 2022-2023:

- Măsuri de înlăturare a efectelor crizei pandemice generate de Covid 19 care țintesc populația și operatori economici, în vederea recuperării contracției economice înregistrate în anul 2020, crearea premiselor pentru susținerea unei creșteri economice inteligente, sustenabile și incluzive pe orizontul de referință, finanțarea schemelor de ajutor de stat în vederea sprijinirii mediului de afaceri, creșterea productivității muncii
- Realizarea graduală a consolidării fiscale prin măsuri care să permită atingerea țintei de deficit prevăzută de regulamentele europene pâna la sfârșitul orizontului de prognoză, respectiv anul 2024
- Reforma, prioritizarea și programarea multianuală a investițiilor publice prin creșterea aportului fondurilor europene într-o manieră eficientă, profesionistă și transparentă cu efect multiplicator și aport direct la formarea brută de capital fix
- Crearea unei politici fiscale predictibile pentru susținerea și adaptarea mediului de afaceri la provocările ridicate de criza sanitară, simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne, pentru a crea premisa unei creșteri economice durabile
- Dezvoltarea și diversificarea instrumentelor de management ale datoriei publice pentru menținerea datoriei publice la un nivel sustenabil
- Eficientizarea calitativă a cheltuielilor publice printr-un pachet susținut de reforme în domeniul cheltuielilor de personal, al pensiilor, precum și asupra operatori economici, așa cum sunt definiți de Ordonanța Guvernului nr.26/2013

Contextul general în stabilirea obiectivelor și a măsurilor pentru anul 2021 și orizontul 2022-2023

Anul 2020 este marcat de criza generată de pandemia COVID-19, cel mai mare lockdown fără precedent în istoria modernă, cu implicații severe și foarte specifice pe aproape toate palierele economice și sociale.

Pe perioada crizei, **regulile fiscale au fost suspendate**, însă trebuie avut în vedere că **legile economice reacționează la dezechilibrele, vulnerabilități economice și aspecte nesustenabile** pe care le sancționează și impune corecția acestora.

Politica fiscală prociclică practică de România în perioada 2017-2019, a condus la **epuizarea spațiului fiscal** necesar pentru stimularea economiei în perioadele de recesiune și poate constrânge sever politica fiscal bugetară în perioadele economice dificile, cum este cea generată de pandemie. Dacă la criza precedentă aproape toate statele Uniunii Europene erau în procedură de deficit excesiv, **acum numai România se regăsește în această situație.**

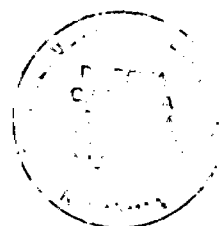
România avea cel mai mare deficit de cont curent din regiune înainte de izbucnirea pandemiei și cel mai mare deficit bugetar, ceea ce conduce, alături de alte evoluții nefavorabile, la presiuni suplimentare asupra echilibrelor economice. **Deficitul bugetar al României are o natură structurală (indusă de reduceri de taxe și impozite și majorarea unor cheltuieli permanente), mai puțin generat de pandemie. Deficitele înalte devin greu de gestionat în perioadele de criză din cauza creșterii aversiunii la risc a investitorilor externi de care depinde finanțarea acestora.**

Nivelul redus al veniturilor fiscale comparativ cu alte state europene, precum și structura rigidă a bugetului național marcat de ponderea mare a cheltuielilor cu salariile și pensiile, aspecte combinate cu efectul indus de criza epidemiologică creează necesități de finanțare pe termen scurt și micșorează marja de manevră a deciziilor de politică fiscal bugetară.

Cu toate acestea, România își menține angajamentul de aderare la zona euro prin Programul de Convergență 2020, aderare care aduce o serie de beneficii deosebit de importante, dar și necesitatea îndeplinirii criteriilor de convergență nominală, și a celor de convergență reală, instituțională și structurală. Aderarea la zona euro înseamnă finanțe publice sănătoase, deficite bugetare mici, un nivel al cursului de schimb care să permită României să facă față presiunilor concurențiale din zona euro, consolidare bugetară durabilă, ținte ambițioase ce trebuiesc atinse în viitor, programare multianuală solidă.

Declanșarea pandemiei COVID-19, la fel ca și alte epidemii care au afectat omenirea, are consecințe economice, sociale și financiare a căror magnitudine și complexitate depășesc capacitatea individuală de răspuns a țărilor, fiind necesară o cooperare internațională și măsuri de o amploare fără precedent constând în intervenții fiscale, monetare și de natură prudențială.

Întrucât construcția bugetară a anului 2021 este puternic influențată de efortul bugetar considerabil întreprins în anul 2020, ceea ce a determinat ca punct de plecare un deficit de 9,79 % din PIB, vor fi prezentate în cele ce urmează principalele măsuri ce au fost luate de autorități în anul 2020 pentru a limita efectele crizei pandemice pe parcursul a trei rectificări bugetare.

Prezentarea pe scurt a obiectivelor pe anul 2021 și a măsurilor pentru realizarea acestora

Pentru anul 2021, Guvernul și-a propus o serie de obiective majore privind politicile fiscale și bugetare:

- să mobilizeze resursele financiare de care statul are nevoie pentru finanțare și să le direcționeze ținând și eficient în funcție de priorități ;
  - să susțină un mediu de afaceri favorabil și predictibil, pentru redresare economică și o creștere economică sustenabilă;
  - să contribuie la realizarea recuperării contracției economice din anul 2020 și să asigure stabilitatea economiei românești, prin atenuarea impactului nefavorabil care poate apărea în evoluția ciclurilor economice.
- Măsuri de înlăturare a efectelor crizei pandemice generate de COVID-19 care țințesc populația și operatorilor economici, în vederea recuperării contracției economice înregistrate în anul 2020, crearea premiselor pentru sustinerea unei creșteri economice inteligente, sustenabile și incluzive pe orizontul de referință, finanțarea schemelor de ajutor de stat în vederea sprijinirii mediului de afaceri, precum și creșterea productivității muncii

Măsuri întreprinse pentru înlăturarea efectelor determinate de pandemia Covid 19

Măsurile adoptate de guverne, printre care și Guvernul României, considerate de magnitudine istorice, au reprezentat un răspuns coordonat, rapid, ambițios și direcționat, astfel încât să răspundă nevoilor celor mai acute, implementate în timp record au jucat un rol important. Alocarea și mobilizarea de resurse întreprinse nu țințesc maximizarea profitului, ci susțin factoul uman, sprijinirea celor care își pierd locul de muncă, precum și susținerea companiilor afectate.

În acest context, măsurile fiscale întreprinse, și care se regăsesc în manieră detaliată în capitolul 4 al strategiei, au avut în vedere susținerea mediului de afaceri, sprijinirea IMM-urilor privind accesul la finanțare ca urmare a contribuției importante a acestui sector economic la formarea PIB.

➤ Măsuri în domeniul cheltuielilor:

- se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pentru perioada suspendării contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, în cazul întreruperii temporare a activității potrivit art. 52 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare, indemnizația de care beneficiază salariații, de minimum 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, plătite din fondul de salarii, dar nu mai mult de 75% din câștigul salarial mediu brut prevăzut de Legea nr. 6/2020 privind bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2020.

Pentru toate domeniile de activitate în care se mențin restricțiile, acordarea indemnizației se prelungește și după data de 31 mai 2020, până la ridicarea acestor restricții.

- obligația angajatorilor care beneficiază de măsura menționată mai sus de a menține raporturile de muncă ale persoanelor în cauză pe o perioadă de cel puțin 6 luni de la data

reînceperii activității după suspendarea raporturilor de muncă conform art. 52 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare;

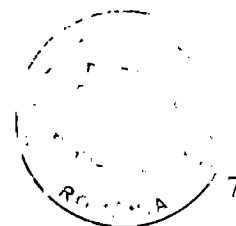
- **acordarea unei indemnizații pentru părinți pe perioada suspendării cursurilor potrivit prevederilor Legii nr.19/2020;**
- **Începând cu data de 1 iunie 2020, angajatorii ai căror angajați au beneficiat de prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020, precum și angajatorii ai căror angajați au avut contractele individuale de muncă suspendate și nu au beneficiat de prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020 în perioada stării de urgență sau alertă, beneficiază, pentru o perioadă de trei luni, de decontarea unei părți din salariu, suportată din bugetul asigurărilor pentru șomaj, reprezentând 41,5% din salariul de bază brut corespunzător locului de muncă ocupat, dar nu mai mult de 41,5% din câștigul salarial mediu brut prevăzut de Legea nr. 6/2020;**

Angajatorii care în perioada 1 iunie 2020 - 31 decembrie 2020 încadrează în muncă, pe perioadă nedeterminată, cu normă întreagă, persoane în vârstă de peste 50 de ani ale căror raporturi de muncă au încetat în perioada stării de urgență și de alertă înregistrați ca șomeri, **primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare persoană angajată din această categorie, 50% din salariul angajatului, dar nu mai mult de 2.500 lei;**

- **Angajatorii care încadrează în muncă, dar nu mai târziu de data de 31 decembrie 2020, pe perioadă nedeterminată, cu normă întreagă, persoane cu vârsta cuprinsă între 16 și 29 de ani înregistrați ca șomeri primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare persoană angajată din această categorie, 50% din salariul angajatului, dar nu mai mult de 2.500 lei;**
- **Salariații angajatorilor a căror activitate a fost suspendată ca urmare a anchetei epidemiologice efectuate de direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București, beneficiază de acordarea indemnizației prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 59/2020. cu completările ulterioare;**
- **Pentru persoanele care desfășoară activități necalificate cu caracter ocazional, denumite zilieri, afectate de întreruperea sau restrângerea activității ca urmare a efectelor coronavirusului SARS-CoV-2, pentru o perioadă de trei luni, la alegerea beneficiarului de lucrări, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2020, se acordă de la bugetul de stat o sumă reprezentând 35% din remunerația cuvenită zilei de muncă;**
- **finanțarea serviciilor acordate de medicii de familie pentru monitorizarea stării de sănătate a pacienților în condițiile art. 8 alin. (3¹) - (3³) din Legea nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, republicată, se face de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Sănătății, prin transferuri către bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație;**
- **finanțarea achiziției echipamentelor din domeniul tehnologiei informației - IT mobile, respectiv tablete cu acces la internet, precum și alte echipamente/dispozitive electronice, se acordă prin granturi din fonduri externe nerambursabile, în limita unei valori de 250 euro/tabletă. De asemenea se achiziționează echipamente de protecție medicală/dispozitive medicale, dezinfectanți și containere sanitare mobile în cadrul unităților de învățământ preuniversitar de stat, instituțiilor de învățământ superior de stat pentru studenții care îndeplinesc criteriile pentru a beneficia de burse sociale și burse sociale**

ocasionale, decontate din fonduri externe nerambursabile alocate în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare, în limita a 60 milioane euro;

- Totodată, importante sume au fost alocate din **Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului** pentru asigurarea prevenției și tratarea afecțiunilor asociate COVID-19 pentru accelerarea înlăturării efectelor crizei sanitare
- **O parte** din măsurile întreprinse în anul 2020 pentru înlăturarea efectelor crizei pandemice au fost decontate din fonduri europene în completarea efortului bugetar național, urmând ca sume importante să fie recuperate și în anul 2021
- În ceea ce privește **campania de vaccinare împotriva COVID 19** cu rol determinant în înlăturarea efectelor crizei sanitare precizăm următoarele:
  - ✓ a fost elaborată **strategia națională de vaccinare împotriva COVID 19 în România**, care a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1031/2020
  - ✓ au fost aprobate **normele de functionare, organizare si autorizare a centrelor de vaccinare** și s-a creat cadrul legal pentru recrutarea și plata personalului implicat în vaccinare
  - ✓ activitatea de vaccinare în centrele de vaccinare este desfășurată de către personalul medico-sanitar și auxiliar ce își exercită profesia în condițiile legii
  - ✓ potrivit **OUG nr. 3/2021 privind unele măsuri pentru recrutarea și plata personalului implicat în procesul de vaccinare împotriva COVID-19 și stabilirea unor măsuri în domeniul sănătății** cheltuielile privind plata personalului medico-sanitar și registratorii medicali, cu excepția personalului delegat sau detașat, care își desfășoară activitatea în cadrul centrelor de vaccinare împotriva COVID 19 se finanțează în limita sumelor aprobate prin buget, respectiv
    - ✚ din transferuri de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Sănătății către bugetele locale
    - ✚ din transferuri de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Sănătății către bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate
    - ✚ finanțarea cheltuielilor curente, inclusiv pentru plata personalului medico-sanitar și registratorii medicali, și a celor de capital, necesare a se efectua în vederea operaționalizării centrelor de vaccinare împotriva COVID 19 organizate în alte locații decât cele din cadrul unităților sanitare care se află în relații contractuale cu casele de asigurări de sănătate, se asigură din transferuri de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Sănătății, către bugetele locale
    - ✚ pentru activitatea prestată în cadrul centrelor de vaccinare împotriva COVID-19 personalul medico-sanitar și registratorii medicali, cu excepția personalului delegat sau detașat, beneficiază de plată pentru timpul efectiv lucrat la un tarif orar diferențiat în baza contractului de prestări servicii
    - ✚ totodată, pentru activitatea prestată de medicii de familie cu liste proprii aflați în relații contractuale cu casele de asigurări de sănătate în vederea informării, programării la vaccinare, vaccinării efective, monitorizării și raportării reacțiilor adverse pentru persoanele aflate pe listele proprii, aceștia beneficiază de un tarif diferentiat pe serviciu, corespunzător procentului persoanelor înscrise pe lista proprie, eligibile la vaccinare.

Costul total al măsurilor de sprijin legate de COVID-19 în anul 2020 a fost de **4,85% din PIB**. O parte din aceste măsuri se continuă și în anul 2021 pe lângă alte noi măsuri aprobate, generând, astfel, un cost estimativ de **3,81% din PIB**.

În anul 2020, impactul măsurilor de prevenire și combatere a pandemiei COVID-19 asupra bugetului general consolidat a fost de **3,65% din PIB**, din care 0,4 puncte procentuale sunt finanțate din fonduri UE, din care 0,2 pp s-au rambursat în 2020, restul urmând să se ramburseze în anul 2021, respectiv în anul 2021 este estimat la **1,29% din PIB** din care 0,35 puncte procentuale estimate a se rambursa din fonduri UE.

De asemenea, pentru combaterea efectelor economice negative generate de pandemia COVID19, au fost aprobate o serie de programe guvernamentale de sprijin pentru susținerea activității IMM-urilor și a companiilor mari și întreprinderilor mici și mijlocii cu cifra de afaceri peste 20 milioane lei prin intermediul garanțiilor de stat, pentru în anul 2020 s-au acordat garanții în valoare de **12,48 mld lei (1,20% din PIB)**, iar pentru anul 2021 se estimează garanții în valoare de **28,10 mld lei (2,52% din PIB)**.

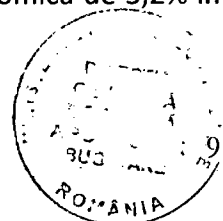
Măsuri de combatere a pandemiei COVID-19	Impact 2020	Impact 2021
Măsuri cu impact pe veniturile bugetului general consolidat	21,91 mld lei	
Amânării plății unor obligații fiscale de către agenții economici pe perioada crizei	18,12 mld lei	
Bonificațiile acordate pentru plata la scadență a impozitului pe profit și a celui pe veniturile microîntreprinderilor, amânarea la plată a impozitului specific	1,07 mld lei	
Accelerare rambursării TVA	2,72 mld lei	
Măsuri cu impact pe cheltuielile bugetului general consolidat	16,13 mld lei	14,38 mld lei
Măsurile active: indemnizații acordate pe perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, indemnizații acordate pentru alți profesioniști, precum și pentru persoanele care au încheiate convenții individuale de muncă care întrerup activitatea ca urmare a efectelor SARS-CoV-2, acordarea angajatorilor pentru decontarea unei părți a salariului brut al angajaților menținuți în muncă (41,5%), indemnizații acordate părinților pentru supravegherea copiilor pe perioada închiderii temporare a unităților de învățământ, indemnizații acordate pe perioada reducerii temporare a activității pentru profesioniști, precum și pentru persoanele care au încheiate convenții individuale de muncă în baza Legii nr.1/2005.	8,01 mld lei	1,90 mld lei
Stimulentul de risc	0,33 mld lei	0,10 mld lei
Sporuri salariale acordate în a administrația publică pe perioada pandemiei	1,45 mld lei	1,05 mld lei
Cheltuieli pentru medicamente, materiale sanitare, reactivi și alte produse necesare diagnosticării și tratării	3,73 mld lei	1,35 mld lei

pacienților infectați cu coronavirusul SARS-CoV-2		
Achiziția de stocuri de urgență medicală	0,56 mld lei	0,35 mld lei
Achiziția de echipamente medicale, spitale mobile și alte cheltuieli de capital în afara stocurilor de urgență medicală	0,84 mld lei	0,50 mld lei
Echipamentelor din domeniul tehnologiei informației - IT mobile, respectiv tablete cu acces la internet pentru elevi	0,15 mld lei	0,14 mld lei
Schema de ajutor de stat sub forma de grant care are ca obiectiv acordarea de facilități de garantare de către stat pentru creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii și întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie, de către instituțiile de credit	0,10 mld lei	0,63 mld lei
Programul Granturi pentru investiții constituie acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, pentru a căror activitate a fost afectată de răspândirea virusului SARS-CoV-2	0,96 mld lei	4,46 mld lei
Programul național de achiziție vaccin anti COVID-19 și cheltuieli de organizare și funcționare centre de vaccinare		1,40 mld lei
OUG nr.224/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar pentru întreprinderile din domeniul turismului, structuri de cazare, structuri de alimentație și agenții de turism, a căror activitate a fost afectată în contextul pandemiei de COVID-19, precum și privind unele măsuri fiscale (credite de angajament)		2,50 mld lei

Cadrul macroeconomic pe care se bazează previziunile bugetare pentru perioada 2021-2023 a avut în vedere următoarele aspecte:

- (i) evoluțiile economice de până în prezent ale anului 2020;
- (ii) o evoluție a creșterii economice susținute în principal de investiții, alături de consum, într-un mediu intern favorizat de stabilitatea și predictibilitatea politicilor macroeconomice, precum și a politicilor guvernamentale eficiente cu efect de atenuare a șocului crizei Covid;
- (iii) o absorbție eficientă a fondurilor UE pe cele două axe, respectiv cadrul financiar aferent perioadei de programare 2014-2020 și prin Fondul de Redresare și Reziliență;
- (iv) revenirea activității economice în toate sectoarele în condițiile respectării strategiei de vaccinare;
- (v) contextul european și global: prognoza ia în considerare o revenire a contextului internațional care se reflectă, și în cazul prognozei de toamnă a Comisiei Europene, de la o contracție estimată pentru anul 2020 la -7,4% a economiei europene la o creștere economică de 4,1% în 2021 și 3,0% în 2022. De asemenea, prognoza de toamnă 2020 a Fondului Monetar Internațional (World Economic Outlook) previzionează pentru 2021 o creștere a economiei europene de 5,0% (după contracția așteptată de -7,6% în 2020 în contextul manifestării pandemiei Covid19). Pentru economia mondială se așteaptă o creștere economică de 5,2% în acest an.

Planificarea bugetară pe orizontul 2021-2023 a avut în vedere:

- măsurile întreprinse de Guvernul României în diverse domenii afectate de criză precum cel economic, al asistenței sociale, al sănătății și educației, utilizând politica fiscal bugetară, în vederea stopării efectelor negative ale pandemiei, care vor influența cadrul macroeconomic și indicatorii bugetari pe orizontul 2021-2023, dar și prioritățile de finanțare din bugetul național;
- obiectivele și măsurile prevăzute în Programul de Guvernare adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr.31/2020 privind acordarea încrederii Guvernului, întărite prin prevederile Planului național de Investiții și Relansare Economică care cuprinde măsuri și direcții ample, care să stimuleze competitivitatea economiei românești și să accelereze convergența reală a României cu economiile dezvoltate din Uniunea Europeană;
- prognoza cadrului macroeconomic pe termen mediu 2019-2024 (varianta de iarnă - 2021), elaborată de Comisia Națională de Strategie și Prognoză, conform căreia creșterea reală a PIB în anul 2021 va fi de 4,3%.

Având în vedere caracterul particular al anului 2020, care aduce prelungirea unor măsuri și în anul 2021, pentru orizontul de referință se impune **o construcție bugetară responsabilă și credibilă, evitarea politicilor prociclice, crearea de spațiu fiscal**, vital în economii emergente în vremuri cu incertitudini mari și piețe financiare ușor schimbătoare, argumente pentru evitarea deteriorării stabilității financiare, a evaluării riscului suveran, a finanțării și dinamicii economiei și pentru susținerea din partea mediului de afaceri și a partenerilor externi.

Proiecția indicatorilor bugetari pentru perioada 2018- 2023

	2018	2019	2020	2021	% din PIB	
					2022	2023
VENITURI buget general consolidat (cash)	31,02	30,30	30,99	32,67	31,40	30,96
CHELTUIELI buget general consolidat (cash)	33,85	34,88	40,78	39,84	37,25	35,33
SOLD buget general consolidat (cash)	-2,82	-4,58	-9,79	-7,16	-5,84	-4,37
SOLD buget general consolidat (ESA)	-2,94	-4,36	-9,10	-8,23	-6,36	-4,68
SOLD structural	-3,34	-5,09	-7,76	-7,42	-6,07	-4,83

Principalele măsuri ale anului 2021

Având în vedere obligația Guvernului de a conduce politica fiscal-bugetară **în mod prudent** care să **asigure sustenabilitatea poziției fiscale pe termen mediu și lung**, necesitatea păstrării echilibrelor bugetare prin adoptarea de măsuri menite să limiteze creșterea cheltuielilor bugetare permanente precum și necesitatea respectării recomandării Comisiei Europene stabilită în cadrul procedurii de deficit excesiv declanșată pentru România, **la estimarea cheltuielilor vor fi avute în vedere, în principal, următoarele măsuri:**

- **finanțarea măsurilor de protecție socială în contextul pandemiei provocate de coronavirusul SARS-CoV-2, a căror aplicabilitate a fost prelungită până la data 30 iunie 2021 prin:**

➤ **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.211/2020¹:**

- pe perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă se acordată salariaților, în conformitate cu prevederile art.XI și XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020, o indemnizație stabilită la 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat dar nu mai mult de 75% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020, (șomaj tehnic)
- Somajul tehnic se acordă și în situația în care activitatea a fost suspendată ca urmare a anchetei epidemiologice efectuate de direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București

➤ **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.220/2020², care prevede:**

- Angajatorii care încadrează în muncă, în perioada 1 ianuarie-1 septembrie 2021, pe perioadă nedeterminată, cu normă întreagă, persoane în vârstă de peste 50 de ani ale căror raporturi de muncă au încetat din motive neimputabile, primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare persoană angajată din această categorie, 50% din salariul angajatului, dar nu mai mult de 2.500 lei.
- Angajatorii care încadrează în muncă, în perioada 1 ianuarie-1 septembrie 2021, pe perioadă nedeterminată, cu normă întreagă, persoane cu vârsta cuprinsă între 16 și 29 de ani, înregistrați ca șomeri, primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare persoană angajată din această categorie, 50% din salariul angajatului, dar nu mai mult de 2.500 lei.

Sumele se decontează din bugetul asigurărilor pentru șomaj, la cererea angajatorilor.

- Modificarea **Ordonanței de urgență a Guvernului nr.132/2020³**, în sensul că, până la data de 30 iunie 2021, pentru angajații care încheie contracte individuale de muncă pe perioadă determinată până la 3 luni, se asigură decontarea din bugetul asigurărilor pentru șomaj a unei părți de 41,5% din salariul aferent zilelor lucrate dar nu mai mult de 41,5% din câștigul salarial mediu brut prevăzut de Legea nr. 6/2020;

Totodată, pentru persoanele care desfășoară activități necalificate cu caracter ocazional, (zilieri), care își desfășoară activitatea în unul dintre domeniile afectate de întreruperea sau restrângerea activității ca urmare a efectelor coronavirusului SARS-CoV-2, pentru o perioadă de 3 luni, la alegerea beneficiarului de lucrări, dar nu mai târziu de 30 iunie 2021, se acordă de la bugetul de stat o sumă reprezentând 35% din remunerația cuvenită zilei de muncă.

De asemenea, a fost modificată Ordonanța de urgență a Guvernului nr.147/2020⁴ în sensul prelungirii, până la 30 iunie 2021, a posibilității ca, prin ordin al ministrului educației, să se poată

---

¹ privind prelungirea aplicării unor măsuri de protecție socială adoptate în contextul răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 132/2020 privind măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru stimularea creșterii ocupării forței de muncă

² privind aplicarea unor măsuri de protecție socială după 1 ianuarie 2021 în contextul răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea unor acte normative

³ privind măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 precum și pentru stimularea creșterii ocupării forței de muncă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.282/2020, cu modificările ulterioare

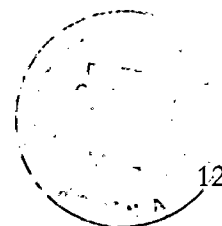
⁴ privind acordarea unor zile libere pentru părinți în vederea supravegherii copiilor, în situația limitării sau suspendării activităților didactice care presupun prezența efectivă a copiilor în unitățile de învățământ și în unitățile de educație timpurie antepreșcolară, ca urmare a răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2

dispune suspendarea activităților care impun prezența fizică a antepreșcolarilor, preșcolarilor și elevilor în unitățile de învățământ și continuarea activităților didactice în sistem on-line.

- **Măsuri noi**

- ✓ **menținerea în anul 2021 a cuantumului brut al salariilor de bază/soldelor de funcție/salariilor de funcție /indemnizațiilor de încadrare lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice, precum și a indemnizațiilor aferente funcțiilor de demnitate publică și funcțiilor asimilate acestora, prevăzute în anexa nr. IX la *Legea-cadru nr. 153/2017*, la nivelul acordat pentru luna decembrie 2020;**
- ✓ **menținerea în anul 2021 a cuantumului sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2020, în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și își desfășoară activitatea în aceleași condiții;**
- ✓ **menținerea în anul 2021 a cuantumului indemnizației de hrană la nivelul stabilit pentru anul 2020;**
- ✓ **neacordarea de premii și a indemnizației de vacanță prevăzută de *Legea-cadru nr. 153/2017*;**
- ✓ **compensarea orelor suplimentare pentru personalul bugetar numai cu timp liber corespunzător. Pentru polițiști și cadre militare se mențin reglementările din anii anteriori care vizează acordarea drepturilor salariale pentru activitatea desfășurată în zilele de sărbători legale;**
- ✓ **prelungirea folosirii voucherelor de vacanță, emise în anul 2019 și anul 2020, până la sfârșitul anului 2021 și suspendarea emiterii de vouchere de vacanță pentru anul 2021 de către autoritățile și instituțiile publice, astfel cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 30 din *Legea nr. 500/2002*, cu modificările și completările ulterioare, și la art. 2 alin. (1) pct. 39 din *Legea nr. 273/2006*, cu modificările și completările ulterioare, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, inclusiv activitățile finanțate integral din venituri proprii, înființate pe lângă instituțiile publice, precum și serviciile publice autonome de interes național, cu personalitate juridică, reglementate prin *Legea nr.41/1994*;**
- ✓ **Valoarea punctului de pensie se va majora în anul 2022, cu rata medie anuală a inflației, la care se adaugă cel mult 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat**
- ✓ **studenții înmatriculați la forma de învățământ cu frecvență, în instituțiile de învățământ superior acreditate, în vârstă de până la 26 de ani, beneficiază de tarif redus cu 50% pe mijloacele de transport local în comun, transportul intern auto, transport intern feroviar la toate categoriile de trenuri și naval. Studenții orfani sau proveniți din casele de copii beneficiază de gratuitate pentru aceste categorii de transport.**

În aceste condiții **veniturile bugetare** proiectate pentru anul 2021 reprezintă 32,67% din PIB, 31,40% din PIB în anul 2022, urmând ca în anul 2023 să reprezinte 30,96% din PIB, evoluție determinată de evoluția indicatorilor macroeconomici pe orizontul de referință, precum și de măsurile/prevederile adoptate până la acest moment prin acte normative, iar **cheltuielile bugetare** proiectate pentru anul 2021 reprezintă 39,84% din PIB, ajungând la 35,33% în 2023, în scădere pe orizontul de referință ca pondere în PIB.

- **Realizarea graduală a consolidării fiscale prin măsuri care să permită atingerea țintei de deficit prevăzută de regulamentele europene, la sfârșitul orizontului de prognoză, respectiv anul 2024;**

Deficite bugetare în perioada 2018-2023

	- % din PIB					
Deficite bugetare	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Deficit ESA	-2,94	-4,36	-9,10	-8,23	-6,36	-4,68
Deficit Structural*)	-3,34	-5,09	-7,76	-7,42	-6,07	-4,83
Deficit cash	-2,82	-4,58	-9,79	-7,16	-5,84	-4,37

Procedura de deficit excesiv a fost inițiată în luna aprilie a anului 2020 ca urmare a încălcării limitei de 3% prevăzută în Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene, cât și lipsa introducerii unei consolidări fiscale în urma avertismentelor primite de la Comisia Europeană. Potrivit recomandării Consiliului UE procedura de deficit excesiv trebuie încheiată până în anul 2022.

În septembrie 2020, **România și-a prezentat raportul privind măsurile luate în urma recomandării**. Raportul indică o deteriorare majoră a finanțelor publice în cursul anului 2020, în principal din cauza pandemiei de COVID-19.

Având în vedere incertitudinea excepțională persistentă creată de pandemia de COVID-19 și impactul ei macroeconomic și bugetar extraordinar, **Comisia consideră că, în acest moment, nu se poate lua nicio decizie cu privire la alte măsuri în cadrul PDE a României**. Comisia va reevalua situația bugetară a României pe baza datelor privind rezultatul execuției bugetare din 2020, pe baza bugetului 2021 și pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2021. Dacă este cazul, Comisia va propune noi măsuri în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive, ținând seama de aplicarea în continuare, în 2021, a clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere.

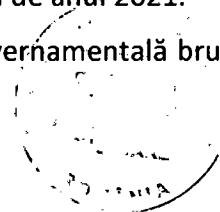
Buna guvernare economică, cum ar fi acțiunile eficiente în contextul unei PDE, și politicile macroeconomice în general solide reprezintă o condiție prealabilă pentru asigurarea unui mediu favorabil unor investiții publice productive și utilizării eficiente a fondurilor UE, inclusiv în contextul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR).

Deficitul bugetar înregistrat în anul 2020, în urma celor 3 rectificări bugetare, de 9,79% din PIB a rezultat din efectul combinat al încetinirii marcante a creșterii economice, al măsurilor de combatere a pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale economice și sociale.

Planificarea bugetară pe anul 2021 și estimările pe perioada 2022-2023 stabilesc deficitul bugetar ESA în anul 2021 la 8,23 % din PIB, urmând ca acesta să ajungă în anul 2023 la 4,68 % din PIB, respectiv o reducere de 3,55 puncte procentuale față de anul 2021, încadrându-se la sfârșitul orizontului de prognoză (anul 2024) în prevederile regulamentelor europene, respectiv 2,90% din PIB în anul 2024.

În termeni structurali, se estimează că deviația înregistrată în anul 2016 de la OTM stabilit pentru România (respectiv 1% din PIB) se va menține pe tot orizontul de referință, dar începe să se ajusteze începând cu anul 2021, cu 0,34 puncte procentuale față de 2020, pentru ca în anul 2023 să înregistreze 4,83% din PIB, respectiv o ajustare de 2,59 puncte procentuale față de anul 2021.

Pe termen mediu (2021 – 2024), în condiții de consolidare fiscală, datoria guvernamentală brută,

conform metodologiei UE, se va mentine la un nivel sustenabil ce nu va depăși 55,0% din PIB, sub nivelul de 60% din PIB, în timp ce datoria guvernamentală netă (reprezentând datoria guvernamentală brută minus activele financiare lichide)⁵ nu va depăși 48,0% din PIB.

Scurte considerații privind consolidarea fiscală, marea provocare a orizontului de referință 2021-2024

- ✚ Măsurile care stau la baza construcției bugetare pe anul 2021 și perspectiva 2022-2023, precum și evoluția descendentă a deficitului bugetar pe termen mediu **indică tendința clară de eliminare graduală a politicii fiscale prociclice**, faptul că măsurile luate de autorități pentru redresarea economică își produc efectele, **anul 2021 fiind primul pas în care are loc o ajustare a țintei de deficit față de anul 2020**, pas important pentru revenirea în mod gradual la ținta de deficit bugetar sub 3% din PIB prevăzut în Tratatul de la Maastricht, revenire prevăzută pentru anul 2024;
- ✚ Se observă existența unei **strategii graduale și coerente de consolidare bugetară**, care să minimalizeze costurile economice și sociale asociate; Alocarea ținută a resurselor având în vedere că acestea sunt limitate, fiind excluse măsuri helicopter money și robustețea bugetului trebuie să fie coordonate principale ale construcției bugetare pentru a rezista la șocuri externe;
- ✚ Corecția bugetară presupune **un echilibru între necesitatea de ajustare fiscală și nevoia de sprijinire a recuperării economice**, *sprijinirea economiei și a sistemului de sănătate, rămân prioritare în circumstanțele dificile actuale*;
- ✚ Având în vedere capacitatea limitată a statului de intervenție pentru a combate criza, **pachetul financiar al UE, de care va beneficia și România, va putea juca un rol important în realizarea corecției bugetare**. Resursele europene vor putea finanța proiecte în domeniul digitalizării, combaterii poluării, infrastructurii, sănătății, educației, reforme structurale, guvernanta mai bună a sectorului public, dezvoltarea unor avantaje competitive care au ca efect mărirea PIB-ului potențial;
- ✚ România a beneficiat în anul 2020 și beneficiază și în anul 2021 de „clauza generală derogatorie” de la prevederile Pactului de Stabilitate și Creștere (PSC), ceea ce presupune că impactul bugetar aferent măsurilor adoptate pentru combaterea pandemiei Covid-19 și a efectelor sale negative (sociale și economice) nu va fi luat în considerare la evaluările Comisiei privind atingerea țintei de deficit în cadrul procedurii de deficit excesiv.

Întrucât în anul 2019 fenomenul deficitelor gemene era proeminent, absența unei corecții fiscale sau debutul cu întârziere al acesteia ar putea implica menținerea vulnerabilităților asociate persistenței acestor deficite cu potențial de a fragiliza capacitatea de răspuns pe termen mediu a economiei românești în fața unor șocuri adverse, iar în perspectivă imediată de a greva asigurarea la costuri rezonabile a fluxurilor necesare finanțării acestor deficite.

⁵ Activele financiare lichide calculate pe baza datelor disponibile de la BNR pentru primele 3 trimestre din 2020, la care s-a adăugat creșterea de buffer la dispoziția Trezoreriei statului din ultimul trimestru al lui 2020. Activele financiare lichide se referă la următoarele instrumente: AF1 – aur și DST, AF2 – depozite și numerar, AF3- titluri de valoare, altele decât acțiuni, AF5 – acțiuni și alte participații la capital, dacă sunt cotate la bursă, inclusiv acțiunile fondurilor mutuale, conform metodologiei pentru Programul de Convergență.

Estimările pentru anul 2021 a principalilor indicatori macroeconomici și bugetari sunt:

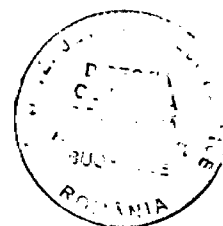
PRINCIPALII INDICATORI MACROECONOMICI - SINTEZĂ	
Indicatori	Anul 2021
PIB - milioane lei	1.116.837
Creștere economică %	4,3
Inflația medie anuală %	2,4
Venituri BGC - milioane lei	364.907
Pondere veniturilor totale în PIB	32,67
Cheltuieli BGC - milioane lei	444.907
Pondere cheltuielilor totale în PIB	39,84
Deficit - milioane lei	80.000
Deficit - pondere în PIB	-7.16
Șomeri (număr total persoane)	310.000
Câștig salarial mediu net lei lunar	3.323

Contribuția componentelor de utilizare la creșterea reală a PIB
--

	Procente	
	2020	2021
PRODUSUL INTERN BRUT	-4,4	4,3
Cererea internă	-2,7	5,7
Consum final	-1,9	2,9
- Cheltuielile cu consumul privat, din care:	-2,6	2,4
-- Cheltuielile cu consumul final al populației	-2,5	2,3
- Cheltuielile cu consumul guvernamental*, din care:	0,7	0,6
-- Consumul colectiv efectiv al administrației publice	1,1	0,4
Formare brută de capital	-0,8	2,8
- Formare brută de capital fix	0,9	1,6
- Modificarea stocurilor	-1,7	1,1
Exportul net	-1,7	-1,4
Exportul de bunuri și servicii	-4,3	3,0
Importul de bunuri și servicii	-2,6	4,4

*) Consumul guvernamental include consumul individual și consumul colectiv al administrației publice

Notă: Eventuale neconcordanțe la însumare sunt ca urmare a rotunjirilor.

Contribuția ramurilor la creșterea reală a PIB

- procente -

	2020	2021
Industrie	-1,9	1,2
Agricultură, silvicultură, pescuit	-0,9	0,5
Construcții	0,7	0,4
Total servicii	-1,4	1,8
Impozite nete pe produs	-0,9	0,4
PRODUS INTERN BRUT	-4,4	4,3

Notă: Eventuale neconcordanțe la însumare sunt ca urmare a rotunjirilor.

Creșterea economică pentru anul 2021 este estimată la 4,3% cu contribuția următorilor factori:

- ✓ **Cererea internă** va reprezenta motorul creșterii economice în special prin majorarea formării brute de capital fix, cu o dinamică superioară celei a consumului final, respectiv 6,5% față de 3,5%
- ✓ Pe **latura ofertei** se estimează o îmbunătățire a activității economice în toate sectoarele, urmărindu-se recuperarea, în mare parte, a scăderilor înregistrate în 2020 ca urmare a crizei sanitare
- ✓ **Măsuri care să asigure o mai bună participare pe piața muncii**
- ✓ **Instrumentul SURE** (Instrument european de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj în situație de urgență) este un instrument nou, cu caracter ad-hoc și temporar în vederea susținerii eforturilor depuse de statele membre la nivel național, cu scopul de a acoperi o parte a creșterii acute și bruște a cheltuielilor publice în domeniul ocupării forței de muncă, pentru sprijinirea angajaților și a persoanelor cu activități independente, inclusiv cele legate de sănătatea la locul de muncă. Estimarea este că România ar putea accesa o sumă substanțială, în funcție de nevoi și de evoluțiile dialogului/negocierilor cu Comisia Europeană, prin care se poate facilita menținerea resursei umane calificate de către angajatori pentru reluarea activității în condiții optime, după încheierea perioadei de criză
- ✓ **Finanțarea schemelor de ajutor de stat**

Ministerul Finanțelor, în calitate de furnizor de ajutor de stat a continuat pe perioada anului 2020 derularea programelor „Ajutoare de stat pentru finanțarea proiectelor de investiții” și „Transferuri în cadrul schemelor de ajutor de stat reprezentând sume restituite la acciză pentru motorina utilizată drept combustibil”, fondurile fiind alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Finanțelor – Acțiuni Generale, sub formă de granturi.

Programul „Ajutoare de stat pentru finanțarea proiectelor de investiții”, include scheme de ajutor de stat care se aplică atât întreprinderilor mari cât și IMM-urilor, având ca obiectiv dezvoltarea regională prin stimularea realizării de investiții, creării de noi locuri de muncă, precum și modernizarea sau dezvoltarea IMM-urilor.

Programul „Transferuri în cadrul schemelor de ajutor de stat, reprezentând sume restituite la acciză pentru motorina utilizată drept combustibil”, cumulează două scheme de ajutor de stat instituite prin:

- ✓ H.G. nr. 537/2014 *privind condițiile, procedura și termenele de restituire ca ajutor de stat a sumelor reprezentând diferența dintre nivelul standard al accizelor și nivelul accizelor diferențiat pentru motorina utilizată drept combustibil pentru motor*, cu modificările și completările ulterioare,
- ✓ H.G. nr. 549/2018 *privind condițiile, procedura și termenele de restituire a sumelor reprezentând ajutor de stat pentru suportarea unei părți din accizele calculate pentru motorina utilizată drept combustibil pentru motor*, cu modificările și completările ulterioare.

Aceste scheme de ajutor de stat, sunt închise și au fost administrate de Autoritatea Rutieră Română, Ministerul Finanțelor având calitatea de ordonator principal de credite privind angajarea, lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor.

- ✓ **Scheme de ajutor de stat care vor fi derulate în perioada 2021-2023**

H.G. nr. 332/2014 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă, cu modificările și completările ulterioare

- Schema de ajutor de stat are în vedere finanțarea sub formă de sume nerambursabile, în limita intensității maxime admise, a costurilor salariale, înregistrate pe o perioadă de 2 ani consecutivi, ca urmare a creării de minimum 100 de locuri de muncă determinate de realizarea unei investiții inițiale
- Prin această schemă se intenționează încurajarea participării active a întreprinderilor la reducerea decalajelor economice dintre regiuni și redresarea economiei românești, prin realizarea de investiții și crearea a peste 35.000 de noi locuri de muncă
- Bugetul maxim al schemei este de 2.700 milioane lei, respectiv echivalentul a aproximativ 600 milioane euro. Bugetul mediu anual al schemei este de 450 milioane lei, respectiv echivalentul a aproximativ 100 milioane euro, cu posibilitatea suplimentării
- Numărul total estimat al întreprinderilor care urmează să beneficieze de ajutor de stat în baza schemei este de 1.700
- Precizăm că această schema a fost închisă în anul 2017 și a fost redeschisă în 03.12.2020, data de la care se pot depune cereri de acord pentru finanțare

H.G. nr. 807/2014 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie, cu modificările și completările ulterioare

- Schema de ajutor de stat are în vedere finanțarea investițiilor realizate de întreprinderi în active corporale și necorporale de înaltă tehnologie în valoare de minimum 4,5 milioane lei
- Bugetul maxim al schemei este de 4.070 milioane lei, respectiv echivalentul a 925 milioane euro. Bugetul mediu anual al schemei este de 638 milioane lei, respectiv echivalentul a 145 milioane euro, iar bugetul maxim anual care poate fi angajat cuprinde bugetul mediu anual și sumele stabilite cu această destinație dar neutilizate în anii anteriori, în limita creditelor de angajament și bugetare aprobate prin legile bugetare anuale
- Numărul total estimat al întreprinderilor care urmează să beneficieze de ajutor de stat în baza schemei este de 300
- Proiectele de investiții aflate în proces de implementare vor avea un impact semnificativ în economie prin crearea a 13.011 locuri de muncă și plata unor contribuții la bugetul de stat în valoare de 3.446,46 milioane lei

O.U.G. 42/2020 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 110/2017 privind Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii - IMM INVEST ROMANIA, precum și pentru aprobarea

Schemei de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-1

- Schema are ca obiectiv acordarea de facilități de garantare de către stat pentru creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii și întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie, de către instituțiile de credit
- Bugetul schemei de ajutor de stat este 1.106 milioane lei, echivalentul în lei a aproximativ 228,42 milioane euro, pentru măsurile de finanțare prevăzute la capitolul II.2 - Ajutorul de stat sub forma de grant
- Prin implementarea schemei se estimează acordarea de ajutor de stat unui număr de maximum 40.000 de beneficiari
- În cursul anului 2020, în baza acestei scheme de ajutor de stat, conform solicitării FNGCNIMM au fost plătite 7 decizii de plată care însumează 108.724 mii lei

O.U.G. nr. 118/2020 privind aprobarea Programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii "IMM LEASING DE ECHIPAMENTE ȘI UTILAJE", cu modificările și completările ulterioare

Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii "IMM LEASING DE ECHIPAMENTE ȘI UTILAJE" care are ca obiectiv acordarea de facilități de garantare de către stat, sub forma punerii la dispoziția instituțiilor nebancare a unor plafoane anuale de garantare pentru finanțările de tip leasing financiar pentru achiziționarea de bunuri mobile noi sau second – hand necesare realizării activităților IMM-urilor, precum și întreprinderilor afiliate care au un număr egal sau mai mare de 250 de angajați.

Prin implementarea Programului se estimează acordarea de ajutor de minimis unui număr de 1.600 de beneficiari.

O.U.G. nr. 146/2020 privind aprobarea Programului IMM FACTOR - Produs de garantare a creditului comercial și a Schemei de ajutor de stat asociate acestuia

- Schema de ajutor de stat are ca obiectiv sprijinirea accesului la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii prin acordarea de facilități de garantare de către stat pentru creditele pe termen scurt pentru finanțarea creditului comercial
- Perioada de valabilitate a schemei, respectiv perioada în care se selectează beneficiarii și se emit garanții de stat, acorduri de finanțare în legătură cu granturile prevăzute la art. 14, este cuprinsă între data intrării în vigoare a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și data de 31 decembrie 2020. Perioada de acordare a granturilor care acoperă costurile de finanțare este de 8 luni de la data acordării finanțării, iar perioada de acordare a granturilor care acoperă costurile de garantare este de maximum 12 luni de la data acordării garanției
- Bugetul schemei de ajutor de stat este 1,043 mld lei (echivalentul în lei al sumei de 215,72 milioane euro), din care 43 milioane lei (echivalent în lei al sumei de aproximativ 8,89 milioane euro), aferent măsurilor prevăzute la cap. II secțiunea 2.2 și 1 mld lei (echivalent în lei al sumei de aproximativ 206,83 milioane euro), plafonul maxim de garantare aferent măsurilor din cap. II secțiunea 2.1
- Prin implementarea schemei se estimează acordarea de ajutor de stat unui număr de maximum 500 de beneficiari

Ministerul Finanțelor va continua susținerea mediului de afaceri prin intermediul măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat, cu respectarea reglementărilor comunitare în domeniu, urmărind cu predilecție:

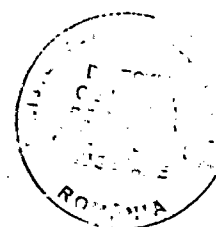

- modificarea H.G. nr. 807/2014 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie, cu modificările și completările ulterioare, în sensul majorării bugetului schemei, ca urmare a prelungirii valabilității schemei de ajutor de stat cu încă 3 ani
  - selectarea investițiilor cu real impact asupra dezvoltării regionale prin crearea de noi locuri de muncă și, implicit, creșterea contribuțiilor întreprinderilor finanțate prin plata de taxe și impozite la bugetul general consolidat al statului, precum și la bugetele locale
  - alocarea eficientă și transparentă a resurselor bugetare prin politica ajutorului de stat, conform prevederilor comunitare și naționale în domeniu
  - asigurarea, prin bugetul de stat, a resurselor financiare necesare pentru plata ajutorului de stat, în vederea susținerii proiectelor de investiții aprobate spre finanțare
  - monitorizarea permanentă a investițiilor finanțate în vederea respectării condițiilor în baza cărora au fost emise acordurile de finanțare
  - îmbunătățirea comunicării cu mediul de afaceri
  - sprijinirea tuturor întreprinderilor care realizează investiții și creează noi locuri de muncă, participând astfel activ la reducerea decalajelor economice dintre regiuni și la scăderea șomajului
  - creșterea cifrei de afaceri, datorită dezvoltării și modernizării întreprinderilor mari și a IMM-urilor, respectiv dezvoltarea furnizorilor de active, materii prime, materiale.
- **Reforma, prioritizarea și programarea multianuală a investițiilor publice prin creșterea aportului fondurilor europene într-o manieră eficientă, profesionistă și transparentă cu efect multiplicator și aport direct la formarea brută de capital fix**

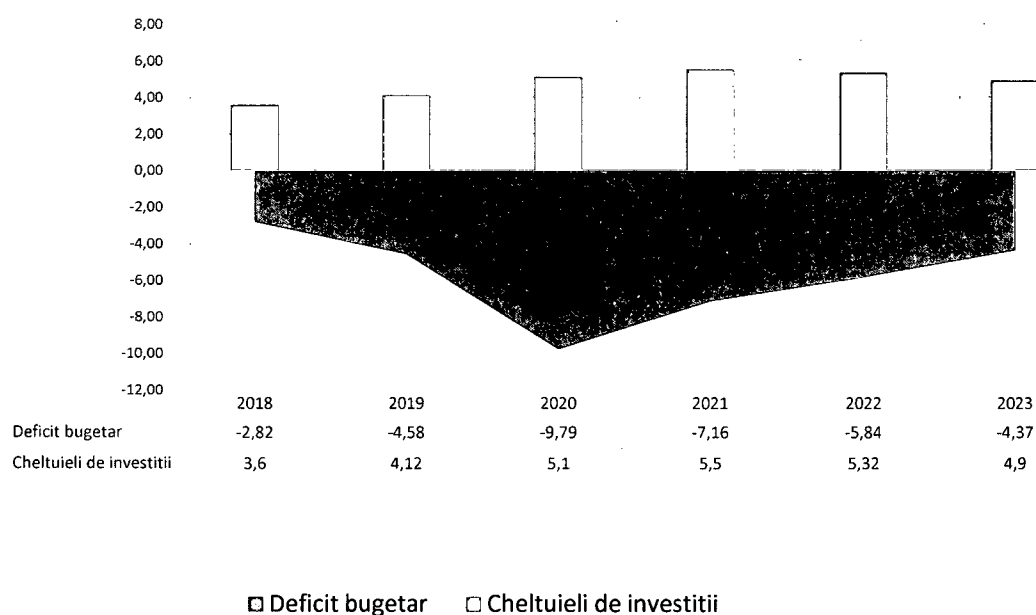
Cheltuieli de investiții 2018-2023

	2018 realizări	2019 realizări	2020 execuție preliminată	2021 propuneri	2022 estimări	2023 estimări
Cheltuieli totale BGC (mil. lei)	322.115	369.629	424.435	444.907	448.533	459.917
- % din PIB	33,85	34,88	40,78	39,84	37,25	35,33
Cheltuieli de investiții BGC (mil. lei)	34.229	43.672	53.080	61.464	64.082	63.720
- % in PIB	3,60	4,12	5,10	5,50	5,32	4,90

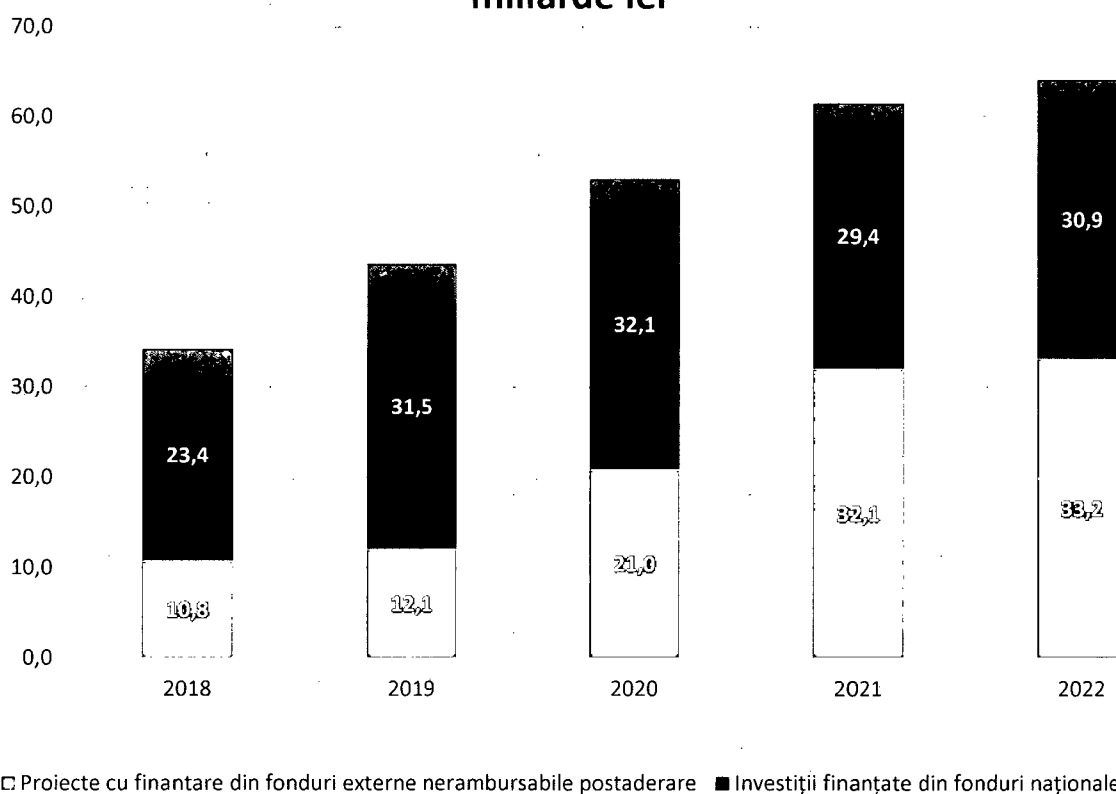
Notă: Cheltuielile de investiții cuprind cheltuielile aferente programelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (FEN postaderare), cheltuieli de capital și cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă

**Deficitul bugetar(cash) și Cheltuielile cu investițiile în perioada 2018 - 2023
% în PIB**

**Structura cheltuielilor de investiții în perioada 2018-2022
- miliarde lei**

Programarea multianuală și prioritizarea investițiilor publice, indiferent de sursa de finanțare pe baza unor criterii de prioritizare a proiectelor în funcție de relevanță (compatibilitate cu strategiile sectoriale), rezultate așteptate (impact), capacitate de realizare a proiectului în termenul prevăzut

și sustenabilitatea financiară vor conduce la creșterea absorbției fondurilor europene, în vederea desconggestionării spațiului fiscal și a susținerii creșterii economice.

În anul 2021 cheltuielile destinate investițiilor însumează aprox. 61,5 miliarde lei, reprezentând aproximativ 5,5% în PIB, iar în anul 2023 acestea însumează aprox. 63,7 miliarde lei.

În anul 2021 se constată o îmbunătățire a structurii cheltuielilor de investiții în sensul creșterii ponderii cheltuielilor aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile la 2,87% din cadrul surselor de finanțare, față 2,01% în 2020.

Efectuarea unui volum mare de cheltuieli investiționale din partea sectorului public, cu vârfuri de peste 5% în anii 2020-2022, precum și perspectiva disponibilității, începând cu anul 2021, a unui volum mare de fonduri europene destinate redresării economice sunt premise care pot menține și pe termen mediu parcursul investițional favorabil.

Fondurile europene reprezintă un element central al sustenabilității bugetare prin prisma strategiei investiționale și a caracterului nerambursabil al acestora și prin efectele pozitive la nivelul societății, având în vedere politica comună a statelor membre vor conduce la transformarea UE într-o economie bazată pe creștere inteligentă, durabilă și propice incluziunii.

O caracteristică de bază a politicii bugetare pentru perioada următoare este aceea că se va baza și pe atragerea masivă de fonduri europene, sprijinind mărirea potențialului de creștere al economiei și urmărindu-se revenirea graduală a deficitului bugetar sub 3 procente la sfârșitul anului 2024.

- ✓ În exercițiul financiar 2014-2020, alocarea totală a României este de peste 43 miliarde euro, din care aprox. 23 miliarde euro prin Politica de Coeziune și FEAD și aproximativ 20 miliarde euro prin Politica Agricolă Comună și Politica Maritimă Integrată.
- ✓ România se află în fața unei oportunități istorice. În perioada 2021-2027, în cadrul politicii de Coeziune 2021-2027 România are alocate fonduri europene în valoare de **31,35 miliarde de euro** (prețuri curente, inclusiv cooperarea teritorială europeană), iar prin **facilitatea „Mecanismul de redresare și reziliență”**, are un buget alocat de **30,4 mld. euro din care 13,7 mld. euro sunt structurați sub formă de granturi și 16,6 mld. euro sub formă de împrumuturi**, fonduri ce vor fi utilizate în domenii cheie: infrastructură, educație, sănătate, agricultură, mediu sau energie, precum și pentru modernizarea marilor sisteme publice.

Pentru a putea beneficia de aceste fonduri, statele membre trebuie să pregătească planuri naționale de redresare și reziliență (PNRR) care să stabilească agenda de reforme și investiții și care trebuie să reprezinte un pachet coerent de reforme structurale și proiecte de investiții publice.

Odată cu aprobarea regulamentelor europene, care reglementează PNRR, sumele destinate fluxurilor financiare determinate de proiectele finanțate prin PNRR vor fi cuprinse în viitoarea rectificare bugetară a anului 2021 și în Strategia fiscal-bugetară 2022-2024.

- Crearea unei politici fiscale predictibile pentru susținerea și adaptarea mediului de afaceri la provocările ridicate de criza sanitară, simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne, pentru a crea premisa unei creșteri economice durabile

Principalele obiective ale politicii fiscale avute în vedere pe termen mediu vizează în principal următoarele aspecte:

- ✓ Implementarea măsurilor din Programul de Guvernare 2020-2024 pe măsură ce spațiul fiscal va permite

- ✓ Continuarea perfecționării legislației prin transpunerea în legislația națională a măsurilor adoptate la nivel european; Sunt avute în vedere și inițiativele propuse de Comisia Europeană în cadrul „Planului de acțiune pentru o fiscalitate echitabilă și simplificată în sprijinul strategiei de redresare” care au ca scop reducerea sarcinilor administrative la nivelul statelor membre și al contribuabililor, precum și simplificarea prevederilor legislative și a obligațiilor de înregistrare și raportare în domeniul TVA
- ✓ Îmbunătățirea și simplificarea legislației fiscale, ca urmare a dialogului cu mediul de afaceri
- ✓ Perfecționarea legislației în funcție de fenomenele evazioniste, în vederea contracarării acestora
- ✓ Pregătirea unor reforme în domeniul fiscal care vor contribui la o creștere economică sustenabilă pe termen mediu și lung

Principalele măsuri fiscale pe perioada 2020-2024 sunt prezentate în cap. 4 al Strategiei fiscale bugetare 2021-2023.

● **Dezvoltarea și diversificarea instrumentelor de management ale datoriei publice pentru menținerea datoriei publice la un nivel sustenabil**

În perioada 2021-2023, Ministerul Finanțelor va urmări îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale pe termen mediu, în acest sens politica de finanțare a Ministerului Finanțelor este de a se asigura finanțarea deficitului bugetar în mod echilibrat din surse interne și externe în principal prin emisiuni de titluri de stat, iar în ceea ce privește refinanțarea datoriei publice guvernamentale aceasta se va efectua de pe piața de pe care s-a emis inițial datoria.

Astfel, Ministerul Finanțelor va continua să mențină o abordare flexibilă și transparentă în realizarea procesului de finanțare, reacționând cu promptitudine la modificările contextului de piață și la comportamentul investitorilor.

În scopul diversificării bazei de investitori și a creșterii accesibilității persoanelor fizice la cumpărarea titlurilor de stat, se are în vedere continuarea emisiunilor de titluri de stat pentru populație în cadrul celor două programe dedicate TEZAUR și FIDELIS, în limita unui plafon anual indicativ. Pentru Programul TEZAUR se are în vedere introducerea de facilități care să permită realizarea în mediu online a subscrierilor și rambursărilor sumelor datorate la scadență investitorilor.

Pentru limitarea riscului de refinanțare, Ministerul Finanțelor intenționează să utilizeze operațiuni specifice de piață secundară de tipul răscumpărărilor anticipate sau preschimbărilor de titluri de stat.

De asemenea, pentru reducerea expunerii la riscul valutar și de rată de dobândă asociate portofoliului de datorie publice guvernamentale, Ministerul Finanțelor are în vedere utilizarea instrumentelor financiare derivate (swap valutar și swap pe rată de dobândă), în anul 2021 urmând să se finalizeze Cadrul operațional și să fie încheiate de acorduri-cadru ISDA Master Agreement cu o serie de contrapartide.

Pe termen mediu, se are în vedere diversificarea instrumentelor de finanțare, prin realizarea de emisiuni de obligațiuni “verzi”, în acest sens o primă etapă o reprezintă crearea Cadrului general de emisiuni de obligațiuni verzi la nivel suveran, urmând să fie identificate în bugetul de stat proiectele de investiții/cheltuieli “verzi”.

Pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice și evitarea presiunilor temporare în asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, Ministerul Finanțelor are în vedere menținerea rezervei financiare (buffer) în

valută aflată la dispoziția Trezoreriei Statului, care să permită gestionarea riscului de refinanțare și de lichiditate. În prezent, politica Ministerul Finanțelor este de menținere a acestei rezerve la un nivel care să acopere până la 4 luni necesar brut de finanțare.

Pe termen mediu (2021 – 2024), în condiții de consolidare fiscală, datoria guvernamentală brută, conform metodologiei UE se va menține la un nivel sustenabil ce nu va depăși 55,0% din PIB, sub nivelul de 60% din PIB, în timp ce datoria guvernamentală netă (reprezentând datoria guvernamentală brută minus activele financiare lichide)⁶ nu va depăși 48,0% din PIB.

● **Eficientizarea calitativă a cheltuielilor publice printr-un pachet susținut de reforme în domeniul cheltuielilor de personal, al pensiilor, precum și asupra operatori economici cu capital de stat**

La nivelul pieței muncii, se va urmări eficientizarea politicii de ocupare și de stimulare a muncii, astfel încât să se ofere servicii competitive și adaptate realităților din piața muncii atât pentru angajatori, cât și pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, legarea muncii de criterii de performanță.

- **Salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată** s-a majorat la 2.300 lei lunar, începând cu data de 13 ianuarie 2021, ceea ce reprezintă o creștere de 3,1% față de luna decembrie 2020
- pentru personalul încadrat pe funcții pentru care se prevede nivelul de studii superioare, cu vechime în muncă de cel puțin un an în domeniul studiilor superioare, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, fără a include sporuri și alte adaosuri, se stabilește la suma de **2.350 lei lunar**, pentru un program normal de lucru de 169,333 ore în medie pe lună,
- ✓ **Politici corecte și eficiente vizând pensiile.** Se va avea în vedere pensii echitabile pentru toate categoriile de pensionari, un sistem public de pensii sustenabil.

Principiul contributivității și asigurarea unui sistem care să urmărească eliminarea inechităților vor fi principii de bază care vor contura politica de pensii în viitor.

- ✓ **Valoarea punctului de pensie se va majora în anul 2022, cu rata medie anuală a inflației, la care se adaugă cel mult 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat**
  - **Asistență socială va fi îndreptată către nevoile reale ale beneficiarilor și asigurarea unor condiții de trai decente pentru familiile în dificultate și categoriile sociale vulnerabile**

- ✓ **Alocația de stat pentru copii**
  - Începând cu drepturile bănești aferente lunii august 2020, cuantumului alocației de stat se majorează cu 19% față de valoarea din iulie 2020
  - Începând cu drepturile bănești aferente lunii ianuarie 2021, cuantumului alocației de stat se majorează cu 16% față de valoarea din decembrie 2020
- ✓ **Reforma operatorilor economici definiți potrivit Ordonanței Guvernului nr.26/2013**
  - **Ministerele care au în subordine operatori economici vor analiza cauzele înregistrării de pierderi și/sau plăți restante la acești operatori**

⁶ Activele financiare lichide calculate pe baza datelor disponibile de la BNR pentru primele 3 trimestre din 2020, la care s-a adăugat creșterea de buffer la dispoziția Trezoreriei statului din ultimul trimestru al lui 2020. Activele financiare lichide se referă la următoarele instrumente: AF1 – aur și DST, AF2 – depozite și numerar, AF3- titluri de valoare, altele decât acțiuni, AF5 – acțiuni și alte participații la capital, dacă sunt cotate la bursă, inclusiv acțiunile fondurilor mutuale, conform metodologiei pentru Programul de Convergență.

- **Va fi prezentat un set de măsuri concrete de restructurare și reorganizare cuantificabile pentru eficientizarea activității operatorilor economici în vederea diminuării pierderilor sau plăților restante, pentru redresarea activității acestora**
- **Acordarea unor sume de la bugetul de stat în anul 2021, pentru acești operatori economici, va fi condiționată de respectarea implementării măsurilor de redresare a activității acestora.**

Economia postpandemie

Declanșarea pandemiei COVID-19 reprezintă o bună ocazie pentru implementarea unor măsuri structurale care sa conducă România spre o **nouă paradigmă de creștere economică**, mai rezilientă la șocuri externe.

Construcția bugetară pe anul 2021 și următorii ani va fi marcată de anul 2020, care prin expunerea sa particulară, aduce în prim plan **necesitatea unei noi abordări economice și a pregătirii condițiilor pentru un nou mod de formulare a politicilor publice, întărirea conceptelor de sustenabilitate și economie rezilientă, a echilibrelor între macro și microeconomie, consolidarea guvernanței, orientarea viitoarelor proiecte de investitii catre diminuarea /eliminarea vulnerabilitatilor structurale(infrastructura de transport, infrastructura sanitară) în contextul provocărilor unei societăți în profundă schimbare.**

România va beneficia **de resursele noului cadru financiar 2021-2027, precum și de fonduri din mecanismul de reziliență și redresare**, având șansa unei alte abordări a politicii naționale de investiții, prin integrarea într-o viziune holistică, globală, de context european care să crească participarea la proiecte comune regionale, transeuropene.

Reconsiderările de priorități, finantarea de noi politici (economia verde si digitalizare) și cooperarea europeană vor permite creșterea competitivității și a productivității, susținerea creării de locuri de muncă, accelerarea convergenței economice și sociale, **respectiv consolidarea rezilienței, corectarea dezechilibrelor economice ale statelor member, protejarea de efectul de contagiune atât la nivel regional cât și la nivelul statelor membre ale ZE.**

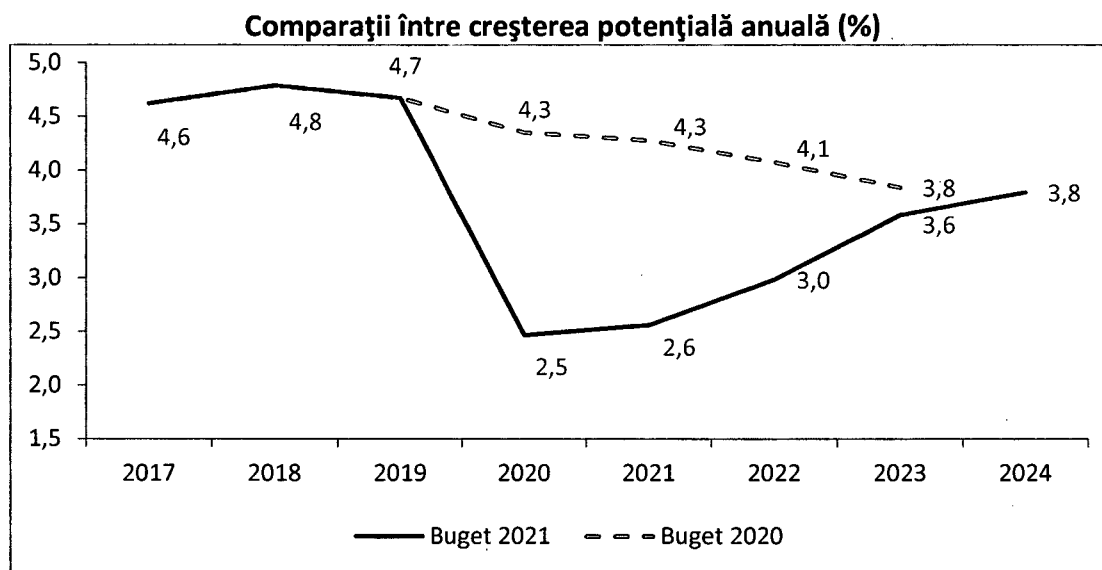

2. OBIECTIVUL BUGETAR PE TERMEN MEDIU

2.1 PIB potențial și output-gap

Estimările produsului intern brut potențial și output-gap pentru România (utilizând metodologia comună europeană) indică faptul că impactul economic al pandemiei de COVID 19 asupra potențialului de dezvoltare economică este limitat la anii 2020 și 2021 din punct de vedere temporal, iar sub aspect cantitativ încetinirea creșterii potențiale este mai puțin gravă decât cea ce s-a întâmplat în criza economică din 2009-2010.

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză. Notă: Estimările s-au realizat utilizând metodologia europeană aprobată de toate cele 27 de state membre UE. Estimările PIB potențial pentru perioada 2017-2019 sunt cele aferente prognozei de toamnă 2019 (utilizată la fundamentarea bugetului pentru anul 2020)

Comparativ cu perioada pre-pandemie se prefigurează următoarele tendințe pozitive:

- dacă anterior creșterea potențială urma un trend descendent (de încetinire) în prezent acesta a fost inversat, practic începând cu anul 2024 trendul creșterii potențiale actuale depășindu-l pe cel estimat în toamna anului 2019;
- până în anul 2023 se recuperează aproape integral (-0,2 puncte procentuale) pierderea de potențial cauzată de pandemie;
- mutarea accentului de pe consum pe investiții ca motor al creșterii determină pe de o parte reluarea creșterii potențiale, iar din punct de vedere structural o îmbunătățire a contribuției factorilor, respectiv revenirea stocului de capital ca motor principal alături de TFP.

Pentru anul 2020 se estimează o creștere potențială de 2,5%, în condițiile unor contribuții echilibrate ale stocului de capital și TFP de 1,5 pp și respectiv 1,2 puncte procentuale. Contribuția ridicată a stocului de capital se datorează performanței investiționale excepționale în anul 2020 (atât investițiile private cât mai ales cele publice au beneficiat de finanțare suficientă în ciuda dificultăților induse de pandemie). Forța de muncă a avut o contribuție ușor negativă din cauza

închiderii activității în unele sectoare mai expuse pandemiei.

Creșterea PIB potențial și componenta ciclică a deficitului bugetar

	2020	2021	2022	2023	2024
PIB potențial (%)	2.5	2.6	3.0	3.6	3.8
<i>din care contribuția factorilor:</i>					
<i>Capital (pp)</i>	<i>1.5</i>	<i>1.6</i>	<i>1.8</i>	<i>1.9</i>	<i>2.1</i>
<i>Muncă (pp)</i>	<i>-0.3</i>	<i>-0.1</i>	<i>0.1</i>	<i>0.2</i>	<i>0.0</i>
<i>TFP (pp)</i>	<i>1.2</i>	<i>1.1</i>	<i>1.1</i>	<i>1.4</i>	<i>1.6</i>
Output-gap (%)	-4.2	-2.5	-0.9	0.4	1.5
Componenta ciclică (%)	-1.34	-0.81	-0.29	0.14	0.49

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză. Notă: Estimările s-au realizat utilizând metodologia europeană aprobată de toate cele 27 de state membre UE.

Output-gap se situează în teritoriu negativ și are o valoare de -4,2% din PIB potențial în anul 2020 și se va restrânge treptat urmând a se închide în anul 2023. Precizăm că valorile negative ale output-gap au o influență pozitivă asupra deficitului structural.

Pe termen mediu potențialul de creștere se apropie de 4%, iar contribuția cea mai importantă va veni dinspre factorul capital (sistematic peste jumătate din rata de creștere potențială se datorează investițiilor). Această schimbare structurală a compoziției PIB potențial este determinată de influxurile de investiții prin Planul Național de Reconstrucție și Relansare dar și de o implementare mai eficientă a Cadrului Financiar Multianual 2021-2027.

În ceea ce privește contribuția factorului muncă, îmbunătățirea ratei de activitate compensează declinul demografic ceea ce rezultă într-o contribuție aproximativ neutră a acestui factor la creșterea potențială.

Semnificativă este și contribuția pozitivă și în creștere a TFP la dinamica PIB potențial pe termen mediu.

2.2. Evoluția deficitului structural în perioada 2018-2022

În anul 2021 deficitul structural din România este estimat la 7,42 % din PIB.

Având în vedere măsurile adoptate, de relaxare fiscală, precum și cele în domeniul cheltuielilor proiecția bugetului general consolidat, începând cu anul 2016, România nu respectă regula⁷ privind soldul structural anual al administrației publice, abătându-se de la Obiectivul său bugetar pe termen mediu (OBTM), respectiv un sold structural anual de cel mult -1% din PIB.

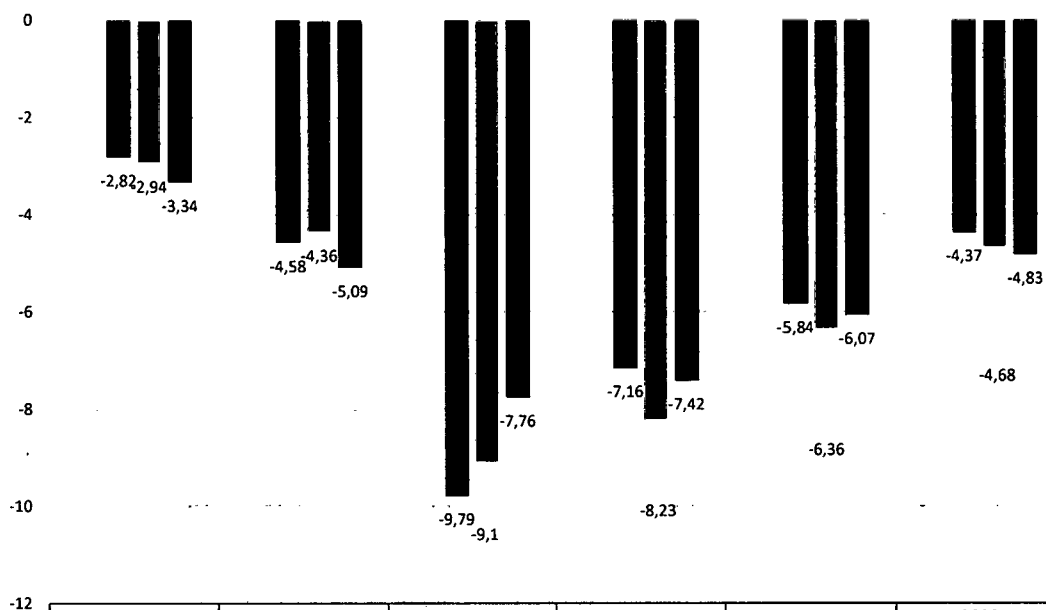
⁷ Regula este stabilită prin prevederile art.3 alin.(1) din TSCG ratificat de România prin Legea nr.83/2012, iar potrivit prevederilor art.3 alin.(2) din același TSCG regula a fost preluată și în legislația națională prin modificarea Legii responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, astfel încât aceasta se regăsește în prezent la art.7 din Legea nr.69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Deficite bugetare în perioada 2018-2023

- % din PIB

Deficite bugetare	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Deficit ESA	-2,94	-4,36	-9,10	-8,23	-6,36	-4,68
Deficit Structural*)	-3,34	-5,09	-7,76	-7,42	-6,07	-4,83
Deficit cash	-2,82	-4,58	-9,79	-7,16	-5,84	-4,37

Evoluția deficitelor cash, ESA și structural în perioada 2018-2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Deficit cash	-2,82	-4,58	-9,79	-7,16	-5,84	-4,37
Deficit ESA	-2,94	-4,36	-9,1	-8,23	-6,36	-4,68
Deficit structural	-3,34	-5,09	-7,76	-7,42	-6,07	-4,83

Ajustarea realizată după criza economică și financiară din 2009 s-a situat preponderent pe partea de cheltuieli, reformele structurale fiind promovate în special în domeniul salarizării personalului bugetar, sistemului public de pensii și programării bugetare. România fiind o țară care a avut dezechilibre mai mari la începutul crizei mondiale au fost necesare eforturi de ajustare mai mari decât în alte țări din regiune. Ajustarea întreprinsă de țara noastră a fost una foarte ambițioasă, iar performanța realizată în ceea ce privește corectarea dezechilibrelor fiscale judecată prin prisma deficitului structural a fost foarte bună considerând amploarea acestora.

Criza din 2009 a determinat în România unul dintre cele mai severe pachete de austeritate, în timp ce România înainte de 2020 a consemnat cel mai mare deficit bugetar din UE. Se poate aprecia că între cele două crize, România a trecut de la austeritate la procedura de deficit excesiv, ceea ce reprezintă o evoluție economică deosebit de contrastantă. Tocmai de aceea, criza pandemică înseamnă politici responsabile, prudente, calitative pentru viitor.

În contextul pandemiei, statele, printre care și România, au implementat programe importante de susținere a economiei și menținere a nivelului de trai. Adoptarea rapidă de măsuri fiscale, croite pentru a acoperi nevoile financiare în sectoarele cele mai afectate de criza generată de pandemia

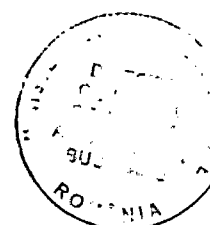
COVID-19, în special pentru susținerea angajaților și/sau asigurarea unui venit minim celor aflați în șomaj, precum și pentru evitarea intrării în faliment a unui număr foarte mare de firme, în special IMM, sunt esențiale pentru a evita o contracție mai severă a activității economice.

Măsurile de natură fiscală, deși necesare în special pentru sectoarele cele mai afectate, pot genera o creștere a datoriilor publice și deficitelor bugetare. Implementarea în România a unor politici fiscale și de venituri expansive într-o perioadă de creștere economică a condus la deteriorarea deficitului de cont curent, iar deficitul bugetar cash a ajuns, în anul 2020, în urma celor trei rectificări bugetare, la 9,79% din PIB. În plus, colectarea deficitară a veniturilor bugetare și ponderea ridicată a cheltuielilor rigide în veniturile fiscale reprezintă vulnerabilități structurale ce vor îngreuna procesul de consolidare fiscală.

Procedura de deficit excesiv a fost inițiată în luna aprilie a anului curent pe fondul atât al încălcării limitei de deficit bugetar de 3% din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene pe întregul orizont previzionat, cât și al lipsei introducerii unei consolidări fiscale în urma avertismentelor primite de la Comisia Europeană. Astfel, Consiliului UE a emis o recomandare în luna aprilie 2020 pentru a încheia procedura actuală de deficit excesiv până în anul 2022. Luând în considerare situația excepțională și măsurile adoptate care conduc la majorarea semnificativă a deficitului bugetar, Comisia Europeană a decis suspendarea prevederilor privind ținta deficitului bugetar, pentru a permite statelor membre să implementeze măsuri fiscale adecvate orientate către redresarea economiei. În cazul României, având în vedere situația de deficit excesiv anterioară pandemiei, progresul în atingerea reducerii deficitului structural va fi evaluat prin excluderea costurilor suplimentare datorate crizei de sănătate.

Construcția bugetară pentru anul 2021 și perspectiva 2022-2023 a avut la bază măsurile de relaxare fiscală începute în perioada anterioară izbucnirii pandemiei dar și măsurile fiscal-bugetare luate pe parcursul anului 2020 pentru înlăturarea efectelor crizei Covid 19, care vor influența cadrul macroeconomic și indicatorii bugetari pe orizontul 2022-2023.

În termeni structurali, se estimează că deviația semnificativă înregistrată în anul 2016 de la OTM stabilit pentru România (respectiv 1% din PIB) se va ajusta începând cu anul 2021.

3. CADRUL MACROECONOMIC

3.1 Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești

Anul 2020

În primele 9 luni ale anului 2020 economia românească a consemnat o reducere a volumului activității cu 5% pe seria brută și cu 4,5% pe seria ajustată sezonier, comparativ cu perioada similară din 2019. Datele statistice plasează România în grupul țărilor europene cu cele mai mici scăderi în perioada ianuarie-septembrie 2020, fiind depășită de câteva state relevante precum Irlanda (singura pe creștere), Polonia, Suedia, Bulgaria, Olanda, ceea ce demonstrează faptul că politicile guvernamentale au avut un efect favorabil de atenuare a șocului crizei COVID.

În trimestrul III, deși criza sanitară s-a prelungit, măsurile restrictive s-au mai relaxat. Totuși, unele domenii au rămas închise iar în altele reluarea activității s-a făcut în mod treptat și limitat (în special în acele locuri în care se impunea menținerea distanțării fizice). Sectorul a cărui activitate a continuat cu ritm susținut de la începutul anului a fost cel al construcțiilor, pe ansamblul primelor 9 luni din 2020, valoarea adăugată brută majorându-se cu 12,7% față de aceeași perioadă a anului 2019, ceea ce a însemnat o contribuție la creșterea reală a PIB de 0,5 puncte procentuale.

Valoarea adăugată brută din industrie a înregistrat o scădere majoră, de -11,2%, pe fondul diminuării producției industriale cauzată, în principal, de o cerere externă foarte redusă. Contribuția acestei ramuri la creșterea reală a PIB a fost de -2,4 puncte procentuale.

Agricultura a fost puternic afectată de condițiile climaterice care au influențat negativ culturile agricole, ceea ce a condus la reducerea semnificativă a producțiilor din acest sector. Astfel că în trimestrul III, valoarea adăugată brută din sector s-a diminuat cu 29% față de același trimestru din anul anterior. Această contracție puternică a condus la o scădere a TVA pe primele 9 luni din 2020 cu 23,2% comparativ cu perioada corespunzătoare din 2019, ceea ce a însemnat o contribuție la creșterea reală a PIB de -1,2 puncte procentuale.

Pe parcursul trimestrului III, sectorul serviciilor a rămas în continuare, unul din cele mai afectate domenii, în special cele pentru populație, recreative, culturale, hotelurile și restaurantele, transporturile aeriene, etc., chiar dacă măsurile restrictive s-au mai relaxat. Astfel, pe ansamblul primelor 9 luni, valoarea adăugată brută din servicii s-a diminuat cu 1,7%, reprezentând o contribuție negativă de 1 punct procentual. Cea mai drastică scădere s-a înregistrat în ramura „activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii” a cărei reducere a fost de 25,4% având o contribuție negativă la creșterea reală a PIB de 0,9 puncte procentuale.

Sunt însă de remarcat evoluțiile pozitive din „informații și comunicații” cu o creștere de 10,6% (și o contribuție de 0,6 puncte procentuale) și ale administrației publice cu 1,3% (contribuție de 0,2 puncte procentuale), aceasta din urmă datorită amplificării activității în domeniul sănătății, dar și a măsurilor luate de guvern impuse de perioada pe care o traversăm.

Pe latura cererii, este de remarcat faptul că investițiile brute din economie (formarea brută de capital fix), stimulate de avansul cererii din sectorul construcțiilor, au înregistrat o creștere de 4,4%, contribuind cu 1,1 puncte procentuale la creșterea produsului intern brut. Consumul privat a înregistrat o reducere de 4,8% (cu o contribuție de -3,1 pp), în special ca urmare a scăderii serviciilor pentru populație (-20,2%). Totuși, este de evidențiat faptul că revenirea comerțului cu amănuntul, începând cu a doua jumătate a anului 2020, s-a regăsit, în mod direct, în componenta cumpărării de

mărfuri care a înregistrat în primele 9 luni o creștere cu 1,1% comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2019. Prelungirea crizei sanitare a impus suplimentarea fondurilor alocate domeniilor sănătate și social în scopul limitării răspândirii virusului Covid 19, ceea ce a condus la o majorare a consumului guvernamental (care include consumul individual și consumul colectiv al administrației publice) cu 4,2% (cu o contribuție de +0,7 pp).

Variația stocurilor a înregistrat o contribuție negativă (-2,0 puncte procentuale) în condițiile în care cererea nu a putut fi acoperită din producția internă și importuri.

În același timp, exportul net a contribuit negativ la produsul intern brut (-1,7 puncte procentuale), ca o consecință a scăderii cu 12,1% a exportului de bunuri și servicii corelată cu o contracție mai redusă a importului de bunuri și servicii (-7,5%) susținut de cererea internă de investiții.

Conform prognozei de iarnă se estimează pentru anul 2020 o creștere economică de -4,4%, o valoare nominală a produsului intern brut de 1040,8 mld. lei și un deflator 2,7%. Prognoza de toamnă 2020 a Comisiei Europene estimează, pentru 2020, o valoare nominală a produsului intern brut de 1033 miliarde lei în condițiile unei creșteri economice de -5,2% și a unui deflator PIB de 2,8%.

- modificări procentuale față de anul precedent -

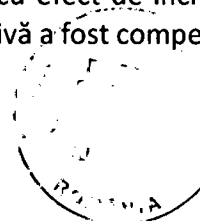
Produsul intern brut	2019	2020
	provizoriu	estimare
Cererea internă, din care:	5,6	-2,6
Consumul final	6,0	-2,3
- Cheltuielile cu consumul privat	5,9	-4,0
- Cheltuielile cu consumul final al populației	6,0	-4,0
- Cheltuielile cu consumul guvernamental	6,4	3,9
- Consumul colectiv efectiv al administrației publice	3,4	11,2
Formarea brută de capital fix	18,2	3,8
Exportul de bunuri și servicii	4,6	-10,6
Importul de bunuri și servicii	8,0	-5,9
PIB	4,1	-4,4
- Industrie	-1,5	-8,7
- Agricultură	-3,2	-21,9
- Construcții	17,3	10,6
- Servicii	4,8	-2,3

Sursa: Institutul Național de Statistică și Comisia Națională de Strategie și Prognoză

În trimestrul III 2020 rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 71,2% (conform definiției AMIGO), depășind cu 1,2 puncte procentuale ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei 2020.

Numărul mediu de salariați (media efectivelor lunare, conform INS, conform metodologiei naționale) a fost de 4.931,1 mii persoane în primele 11 luni din 2020, în scădere cu -1,0% față de aceeași perioadă din anul 2019.

Numărul mediu de salariați din industrie s-a redus cu -4,3% față de primele 11 luni din 2020 pe fondul apariției crizei sanitare generate de noul CORONA virus COVID – 19 cu efect de închidere graduală a activităților din anumite ramuri industriale. Această evoluție negativă a fost compensată

într-o oarecare măsură de creșterea numărului de salariați din celelalte activități ale sectorului concurențial, în special informații și comunicații (4,0%) și construcții (4,0%).

Rata șomajului înregistrat la sfârșitul lunii noiembrie 2020 a fost de 3,32%, mai mare cu 0,32 puncte procentuale față de sfârșitul lunii noiembrie 2019 (3,0%).

Câștigul salarial mediu brut pe total economie, a fost pe 11 luni 2020 de 5.350 lei. Câștigul salarial mediu net s-a majorat cu 6,6 %, fiind de 3.279 lei.

În termeni reali, pe total economie, creșterea câștigului salarial a fost de 3,8 %.

În anul 2019, **exporturile de bunuri** au avut o valoare de 69,0 mld. euro, mai mari cu 1,9% comparativ cu anul 2018, în timp ce creșterea înregistrată de importurile de bunuri a fost de 4,2%, valoarea acestora fiind de 86,3 mld. euro. În aceste condiții, deficitul comercial FOB-CIF a fost de 17,3 mld. euro, în creștere cu 14,4% comparativ cu cel înregistrat în anul 2018.

Exporturile de bunuri au înregistrat în primele 11 luni ale anului 2020 o scădere cu 11,0%, față de aceeași perioadă a anului 2019 și au însumat valoarea de 57,1 mld. euro, fiind semnificativ afectate de generalizarea pandemiei de corona virus. În contextul restrângerii schimburilor comerciale internaționale și al părăsirii Uniunii Europene de către Marea Britanie, expedierile intra-comunitare au reprezentat 74,0% din totalul exporturilor realizate la sfârșitul primelor 11 luni ale anului curent și au avut o valoare cu 10,0% mai mică decât nivelul atins în aceeași perioadă a anului 2019. **Importurile de bunuri** s-au redus cu 7,7%, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2019 și s-au situat la un nivel de 73,5 mld. euro. Pe zona intra de proveniență, valoarea achizițiilor de bunuri a fost de 54,1 mld. euro, reprezentând 73,6% din totalul importurilor.

Pe întreg anul 2020, exporturile de bunuri se așteaptă să atingă valoarea de 61,8 mld. euro, în scădere cu 10,4% față de anul anterior, iar importurile CIF se estimează că vor avea o valoare de 80,2 mld. euro, în scădere cu 7,1%. Această evoluție a schimburilor comerciale se încadrează în contextul întreruperii lanțurilor externe de aprovizionare și al restrângerii cererii de bunuri pe piețele principalelor parteneri comerciali, ca urmare a măsurilor impuse de generalizarea crizei sanitare.

Contul curent al balanței de plăți a înregistrat în anul 2019 un deficit în valoare de 10,5 mld. euro, reprezentând 4,7% din PIB. După primele 11 luni ale anului 2020, valoarea deficitului de cont curent a fost de 9,8 mld. euro, cu 108 mil.euro mai mult decât în aceeași perioadă a anului anterior. Pe întreg anul 2020 se așteaptă ca soldul negativ să se adâncească până la 10,9 mld. euro, pe seama deficitului balanței comerciale.

- mil. euro -		
Comerțul exterior și contul curent	2019	2020
Export FOB	68.998,1	61.806
- modificare procentuală anuală, %	1,9	-10,4
Import CIF	86.297,0	80.159
- modificare procentuală anuală, %	4,2	-7,1
Sold Balanță Comercială FOB - CIF	-17.298,9	-18.353
Soldul contului curent	-10.479	-10.851
- % din PIB	-4,7	-5,0

Sursa: Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României, CNSP

În anul 2019 prețurile de consum s-au majorat în medie cu 3,83%, comparativ cu anul anterior, pe seama creșterii prețurilor la mărfurile alimentare (4,69%), în timp ce prețurile mărfurilor nealimentare au crescut cu 3,24%, iar tarifele la servicii cu 3,87%. Inflația anuală în luna decembrie a atins nivelul de 4,04%.

În anul 2020 inflația anuală a continuat pe tot parcursul anului traiectoria descendentă manifestată încă din prima parte a anului, ajungând în luna decembrie la un minim de 2,06%. Reducerea ratei inflației a avut loc în condițiile unei contracții a cererii interne, a căror efecte au fost atenuate parțial de o depreciere a monedei naționale față de euro în medie de 1,9%.

Încetinirea ratei anuale a inflației din ultimele luni a fost determinată de scăderea prețurilor legumelor și fructelor pe fondul unei oferte în creștere, dar și a unui efect de bază înregistrat pentru unele produse alimentare. Evoluția a fost atenuată parțial de majorările consemnate în luna decembrie la combustibil și țigări.

În medie, inflația a înregistrat în anul 2020 un nivel moderat, de 2,63%, creșteri peste medie remarcându-se la prețurile alimentare (4,80%) și la tarifele pentru servicii (3,10%), în timp ce prețurile mărfurilor nealimentare s-au majorat doar cu 1,01%.

3.2. Execuția bugetară pe perioada 1.01 – 31.12. 2020

Execuția preliminară a bugetului general consolidat la finele anului 2020 a înregistrat un **deficit de 101,92 mld lei (9,79% din PIB)**.

Sume în valoare de **46,31 mld lei (4,45% din PIB)** au fost lăsate în mediul economic prin facilitățile fiscale, investiții și cheltuieli excepționale alocate pentru combaterea efectelor epidemiei de COVID-19.

Creșterea deficitului bugetar aferent anului 2020, comparativ cu anul 2019, este explicată, pe partea veniturilor,

- (i) de evoluția nefavorabilă a încasărilor bugetare în perioada martie - decembrie datorită crizei, precum și ca urmare a amânării plății unor obligații fiscale de către agenții economici pe perioada crizei (**18,12 mld lei**),
- (ii) de creșterea cu **2,72 mld lei** a restituirilor de TVA, față de nivelul aferent perioadei ianuarie-decembrie 2019, pentru susținerea lichidității în sectorul privat,
- (iii) precum și de bonificațiile acordate pentru plata la scadență a impozitului pe profit și a celui pe veniturile microîntreprinderilor, în valoare de **0,9 mld lei**.

De asemenea, pe partea de cheltuieli, față de creșterea bugetară prin efectul legilor s-a înregistrat o creștere a cheltuielilor de investiții cu **9,5 mld lei** față de aceeași perioadă a anului precedent, precum și plăți cu caracter excepțional generate de epidemia COVID-19 de aproximativ **15,07 mld lei**.

De asemenea, pentru combaterea efectelor economice negative generate de pandemia COVID19, au fost aprobate o serie de programe guvernamentale de sprijin pentru susținerea activității IMM-urilor și a companiilor mari și întreprinderilor mici și mijlocii cu cifra de afaceri peste 20 milioane lei prin intermediul garanțiilor de stat, pentru în anul 2020 s-au acordat garanții în valoare de **12,48 mld lei (1,20% din PIB)**.

I. VENITURILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

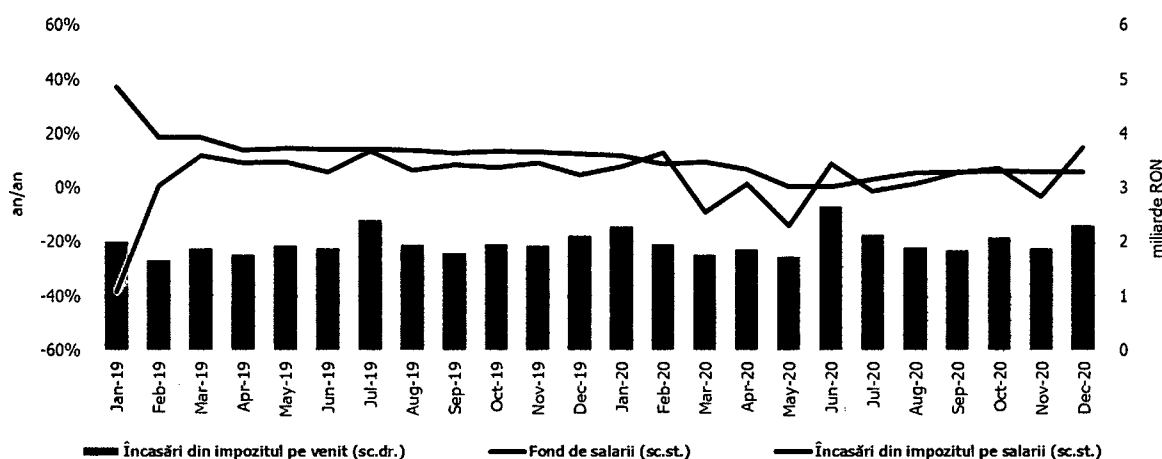
Veniturile bugetului general consolidat au însumat 322,52 mld lei în anul 2020, cu 0,4% peste nivelul încasat în anul precedent. Exprimat ca pondere în PIB estimat, veniturile bugetare au înregistrat o creștere de 0,7 puncte procentuale, determinată cu precădere de dinamica favorabilă a veniturilor din fonduri europene (+0,8pp).

Pe de altă parte, veniturile curente au scăzut cu 2,4% (an/an), pe fondul contracției încasărilor din venituri nefiscale, TVA și impozit pe profit.

Totuși, evoluția din decembrie reflectă o îmbunătățire a dinamicii contribuțiilor de asigurări (+9,3%, an/an) și a veniturilor fiscale (+4,6%, an/an)⁸.

Încasările din **impozitul pe salarii și venit** au înregistrat 24,33 mld lei în anul 2020, consemnând o creștere de 4,9% (an/an). Un aport însemnat la acest avans l-a avut dinamica încasărilor din impozitul pe veniturile pensii (+40,9%), a celor aferente Declarației unice (+9,2%), respectiv impozitul pe dividende (+7,9%).

În contextul în care dinamica fondului de salarii din economie a decelerat la 5,8% în perioada dec.2019-nov.2020 (an/an)⁹, încasările din **impozitul pe salarii**¹⁰ au crescut cu 2,4% în 2020. Evoluția lunară reflectă o revenire semnificativă în decembrie, de 15% an/an (Fig. 1).

Sursa: MF, INS, calcule proprii

Fig.1 Impozitul pe venit

Contribuțiile de asigurări au totalizat 112,25 mld lei în 2020, înregistrând o creștere marginală de 0,7% (an/an). Similar impozitului pe salarii, evoluția lunară a contribuțiilor reflectă o accelerare în decembrie (+9.3% an/an), peste dinamica fondului de salarii din economie, de 5,8% (Fig. 2).

Evoluția încasărilor din contribuții sociale a fost influențată de:

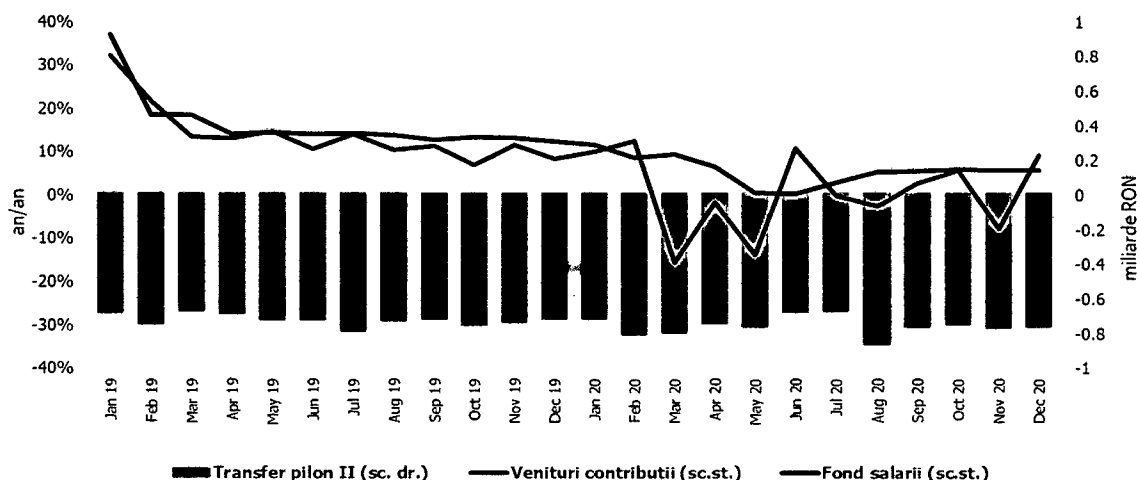
- (i) posibilitatea restructurării/eșalonării obligațiilor bugetare cu termen de plată până la 25 decembrie 2020,
- (ii) modificarea bazei de calcul a CAS și CASS datorată de salariații cu contract individual de muncă cu timp parțial și

⁸ În decembrie 2020, creșterea de 4,6% (an/an) a veniturilor fiscale a fost determinată în principal de dinamica veniturilor din TVA (+16%), accize (+3,1%) și impozit pe venit (+8,9%).

⁹ creșterea câștigului salarial mediu brut la nivelul economiei cu 6,6% și scăderea efectivului de salariați cu 0,8%;

¹⁰ În structura impozitului venit, încasările din impozitul pe venitul din salarii dețin o pondere de aprox. 80%.

- (iii) scutirea de la plată a contribuției asiguratorii în muncă (pentru șomajul tehnic)¹¹.

Sursa: MF, INS, calcule proprii

Fig.2. Contribuții de asigurări

Încasările din **impozitul pe profit** au însumat 15,99 mld lei în 2020, în scădere cu 9,8% (an/an). În structură, principala componentă – încasările din impozitul pe profit de la agenții economici s-au diminuat cu 5,2% (an/an)¹², în timp ce veniturile din impozitul pe profit de la băncile comerciale au scăzut cu 44,0% (an/an).

Evoluția negativă este explicată în principal de contracția activității economice, restructurarea/reeșalonarea obligațiilor fiscale, precum și de bonificațiile de 5% pentru marii contribuabili, respectiv 10% pentru contribuabilii mici și mijlocii, acordate pentru plata la scadență a impozitului pe profit (OUG 33/2020, bonificații acordate în sumă de cca 0,9 mld lei).

Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice au înregistrat 3,15 mld lei în anul 2020, în scădere cu 15,4% (an/an). Dinamica acestor încasări a fost afectată, de asemenea, de conjunctura economică nefavorabilă, restructurarea/reeșalonarea obligațiilor fiscale declarate de către contribuabilii plătitori de impozit pe veniturile microîntreprinderilor, precum și de bonificațiile de 10% acordate acestora pentru plata impozitului la scadență (OUG 33/2020).

Încasările nete din **TVA**¹³ au înregistrat 60,82 mld lei în 2020, în scădere cu 7,0% comparativ cu nivelul înregistrat în anul precedent. Evoluția lunară reflectă însă o recuperare însemnată în decembrie (+16% an/an, Fig. 3).

Evoluția încasărilor din TVA în anul 2020 a fost influențată negativ de:

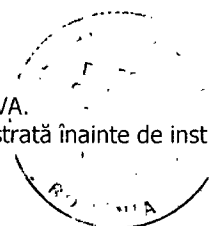
- (i) creșterea rambursărilor de TVA cu 14,5%, an/an (+2,72 mld lei)¹⁴ cu scopul de a asigura companiilor un nivel de lichiditate suplimentar pe perioada crizei;
- (ii) posibilitatea restructurării/reeșalonării obligațiilor fiscale;
- (iii) evoluțiile nefavorabile din sectoarele economice începând cu luna martie (cu precădere industrie, servicii pentru populație și comerțul cu autovehicule).

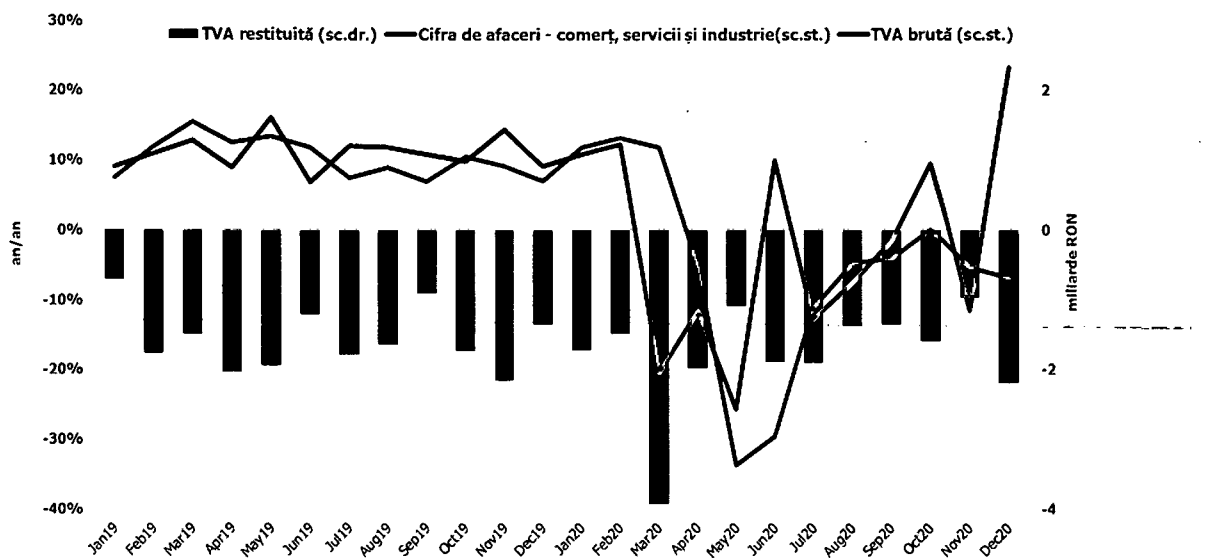
¹¹ OUG nr. 30/2020, modificată prin OUG nr. 32/2020

¹² Dețin o pondere de aproximativ 95% în această categorie.

¹³ Veniturile nete din TVA reprezintă diferența dintre TVA colectată sau brută și restituirile de TVA.

¹⁴ Nivelul rambursărilor de TVA a înregistrat o medie lunară de 1,8 mld. lei, peste media înregistrată înainte de instituirea stării de urgență ori cea a anului 2019 (1,6 mld. lei).

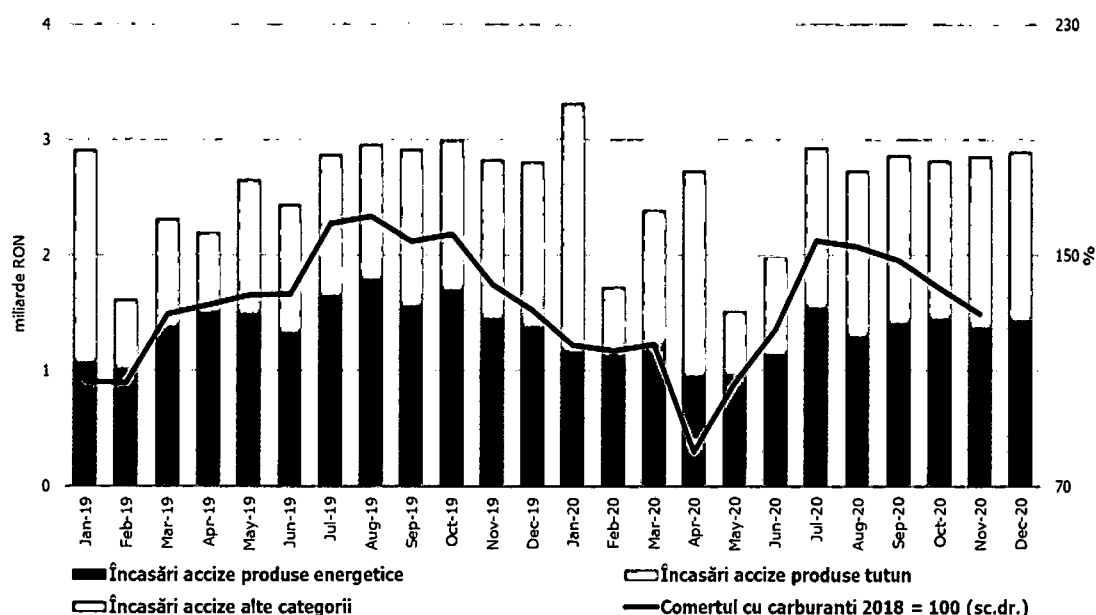

Sursa: MF, INS, calcule proprii

Fig.3 Încasările din taxa pe valoarea adăugată

Veniturile din **accize** au însumat 30,72 mld lei în anul 2020, în scădere cu 2,4% (an/an) față de nivelul înregistrat în anul precedent. Luna decembrie consemnează totuși o accelerare de 3,1% (an/an) a acestora.

Dinamica nefavorabilă din anul 2020 este explicată de contracția încasărilor din **accizele pentru produse energetice**¹⁵ (-12,6%, an/an), în special ca urmare a reducerii consumului de carburanți în conjunctura economică actuală (limitarea consumului anumitor servicii – turism și creșterea incidenței muncii la domiciliu). În schimb, veniturile din **accizele pentru produsele din tutun** au înregistrat o creștere de 10,9% (an/an), susținută și de majorarea nivelului accizei la țigarete.

Sursa: MF, INS, calcule proprii

Fig.4 Încasările din accize

¹⁵ Cu o pondere în total accize de aproximativ 55%.

Veniturile din **taxele pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități** au înregistrat 3,77 mld lei în 2020. Deși au consemnat un avans semnificativ față de încasările înregistrate în anul precedent, dinamica este explicată în principal de baza foarte redusă aferentă anului 2019, în condițiile în care au fost restituite taxe pentru prima înmatriculare încasate în anii precedenți. De asemenea, avansul se datorează și încasării taxelor de licență de la ANCOM¹⁶.

Veniturile **nefiscale** au înregistrat 24,39 mld lei în 2020, în scădere cu 9,8% (an/an). Dinamica acestora a fost influențată în principal de veniturile din dividende, care s-au diminuat cu 2,0 mld lei.

Sumele rambursate de Uniunea Europeană în contul plăților efectuate și donații au totalizat 33,56 mld lei în anul 2020, în creștere cu 32,4% față de nivelul înregistrat în 2019.

II. CHELTUIELILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

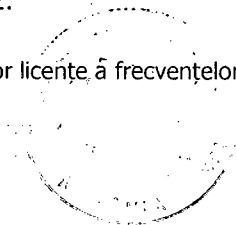
Cheltuielile bugetului general consolidat în sumă de 424,43 mld lei au crescut în termeni nominali cu 14,8% față de anul 2019. Exprimată ca procent din Produsul Intern Brut, cheltuielile au înregistrat o creștere cu 5,9 puncte procentuale de la 34,9% din PIB în anul 2019 la 40,8% din PIB în 2020. Majorarea cheltuielilor se datorează și măsurilor care au fost avute în vedere pentru combaterea epidemiei de COVID-19, respectiv a sumelor necesare finanțării în regim de urgență a cheltuielilor de gestionare a situației epidemiologice cauzate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pe de o parte, precum și a măsurilor cu caracter excepțional, în domeniul social și economic, pentru diminuarea efectelor negative asupra economiei cauzate de măsurile adoptate pentru limitarea infectării în rândul populației. Astfel, până la finele lunii decembrie s-au plătit 4,25 mld lei pentru indemnizații acordate pe perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, 922,13 mil lei pentru indemnizații acordate pentru alți profesioniștii, precum și pentru persoanele care au încheiat convenții individuale de muncă care întrerup activitatea ca urmare a efectelor SARS-CoV-2, 2,69 mld lei reprezentând sume acordate angajatorilor pentru decontarea unei părți a salariului brut al angajaților menținuți în muncă (41,5%), 96,15 mil lei pentru indemnizații acordate părinților pentru supravegherea copiilor pe perioada închiderii temporare a unităților de învățământ și 121,9 milioane pentru indemnizații acordate pe perioada reducerii temporare a activității pentru profesioniști precum și pentru persoanele care au încheiat convenții individuale de muncă în baza Legii nr.1/2005.

Cheltuielile de personal au însumat 109,98 mld lei, în creștere cu 7,5% comparativ cu anul precedent, reflectându-se majorările salariale, indemnizația de hrană, atât cele aplicate începând cu 1 ianuarie 2019, acordate în temeiul Legii cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cât și majorările salariale aplicate cu 1 ianuarie 2020. Exprimată ca pondere în PIB, cheltuielile de personal reprezintă un nivel de 10,6% din PIB, cu 0,9 puncte procentuale peste nivelul anului anterior. Din total cheltuielilor de personal, plățile reprezentând stimulentele de risc acordate pentru COVID 19 au fost de 323,47 milioane lei.

Au fost achitate, de asemenea, diferențele salariale prevăzute de Legea nr. 85/2016, restante din anul 2019 și sume aferente anului 2020 - pentru universitățile de stat, precum și tranșele aferente hotărârilor judecătorești având ca obiect drepturi de natură salarială în domeniul educației și justiției, în valoare aproximativă de 0,95 mld lei.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au fost 57,05 mld lei, în creștere cu 6,9% față de anul precedent. În cadrul bugetului general consolidat, majorările față de medie se înregistrează la nivelul administrației locale inclusiv spitalele din subordinea acestora, majorări determinate în special de plăți suplimentare pentru medicamente, materiale sanitare, reactivi și alte produse necesare diagnosticării și tratării pacienților infectați cu coronavirusul SARS-CoV-2.

¹⁶ HG nr. 226/2020 privind stabilirea cuantumului taxei de licență pentru prelungirea unor licențe de frecvențe radio și a condițiilor privind efectuarea plății.

De asemenea, o creștere se reflectă și la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate de 3,7% față de anul anterior determinată de deconturile mai mari pentru plata medicamentelor care fac obiectul contractelor cost-volum rezultat și pentru decontarea serviciilor medicale în ambulatoriu.

Cheltuielile cu asistența socială au fost de 138,55 mld lei în creștere cu 20,8% comparativ cu anul anterior. Evoluția cheltuielilor cu asistența socială a fost influențată, în principal, de majorarea punctului de pensie de la 1 septembrie 2019, precum și de majorarea punctului de pensie de la 1 septembrie 2020 cu 177 lei, respectiv de la 1.265 lei la 1.442 lei. De asemenea, se reflectă și majorarea de la 1 septembrie a.c. a nivelului indemnizației sociale pentru pensionari garantată de la 704 lei la 800 lei, precum și majorările privind alocațiile de stat pentru copii începând cu 1 mai 2019, 1 ianuarie 2020 și cea de la 1 august 2020 care reprezintă o creștere a alocației cu aprox. 20% mai mult decât cea plătită în luna iulie 2020.

Totodată, începând cu luna aprilie 2020 s-au realizat plăți determinate de măsurile care au fost luate cu caracter excepțional, în domeniul social și economic, pentru diminuarea efectelor negative generate de pandemia de COVID 19, cum ar fi plata pentru indemnizații acordate pe perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului în valoare de 4,25 mld lei și pentru indemnizații acordate pentru alți profesioniștii, pentru persoanele care au încheiate convenții individuale de muncă care întrerup activitatea ca urmare a efectelor SARS-CoV-2 în valoare de 922,13 mil lei, precum și sume acordate angajatorilor pentru decontarea unei părți a salariului brut al angajaților menținuți în muncă (41,5%) în valoare de 2,69 mld lei. De asemenea, se continuă decontările indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate pentru concedii medicale în scopul diminuării stocului de plăți restante aferente acestora, astfel că până la sfârșitul lunii decembrie plățile au fost de 3,6 mld lei, în creștere cu 31,1% comparativ cu anul anterior.

Cheltuielile cu subvențiile au fost de 8,14 mld lei, cea mai mare parte dintre acestea fiind alocate către sectorul agricol și transporturi, respectiv subvenții pentru sprijinirea producătorilor agricoli, subvenții pentru transportul călătorilor și pentru diferențe de preț și tarif.

Alte cheltuieli au fost de 8,36 mld lei, reprezentând, în principal, sume aferente titlurilor de plată emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, conform legislației în vigoare, burse pentru elevi și studenți, alte despăgubiri civile, precum și indemnizații acordate părinților pentru supravegherea copiilor pe perioada închiderii temporare a unităților de învățământ (96,15 milioane lei). De asemenea, s-au plătit schemele de ajutor de stat acordate producătorilor agricoli care au fost afectați de secetă în valoare de 929,98 milioane lei.

Cheltuielile privind proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile (inclusiv subvențiile de la Uniunea Europeană aferente agriculturii) au fost de 35,1 mld lei, cu 25,9% mai mari comparativ cu anul precedent.

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost în valoare de **53,2 mld lei**, cea mai mare sumă investită în economie în ultimii 10 ani, în creștere cu **9,5 mld lei** față de anul precedent. În cadrul bugetului general consolidat, majorările apar la bugetul de stat și la bugetele locale atât din fonduri naționale, cât și aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile. Astfel, administrația locală a investit cu 64,6% mai mult față de aceeași perioadă a anului trecut în proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2021.

De asemenea, din bugetul Ministerului Afacerilor Interne s-au plătit **561,2 milioane lei** pentru achiziționarea de produse - stocuri de *urgență medicală*, inclusiv *scannere termice pentru combaterea răspândirii infecției cu coronavirusul SARS-COV-2*.

3.3. Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2021-2023)

Pentru perioada 2021-2023, obiectivul la nivel macroeconomic este acela de a se anihila contracția produsului intern brut din anul 2020. Pe întreg orizontul de prognoză s-a avut în vedere o creștere economică sustenabilă, bazată pe investiții, formarea brută de capital fix având evoluții superioare consumului final.

Prognoza de iarnă 2021 prevede o creștere economică de 4,3% pentru anul 2021. Pentru 2022 - 2023, ritmul mediu anual de creștere al produsului intern brut (PIB) este estimat la 4,9% în termeni reali.

Creșterea economică	2021	2022	2023
Modificări procentuale anuale			
PIB real	4,3	4,7	5,0
PIB nominal	7,3	7,8	8,1
Componentele PIB-ului real			
Cererea internă, din care:	5,5	5,7	5,9
Consumul final	3,5	4,1	4,4
- Cheltuielile cu consumul privat, din care:	3,7	4,5	4,9
- Cheltuielile cu consumul final al populației	3,7	4,5	4,9
Cheltuielile cu consumul guvernamental, din care:	3,0	2,9	2,8
- Consumul colectiv al administrației publice	3,4	3,2	3,1
Formarea brută de capital fix	6,5	8,8	9,3
Exporturi de bunuri și servicii*)	8,1	5,7	6,2
Importuri de bunuri și servicii*)	10,6	8,0	8,2
Contribuții la creșterea PIB (procente)			
Cererea internă finală	4,6	5,6	6,0
Modificarea stocurilor	1,1	0,3	0,1
Export net	-1,4	-1,2	-1,1

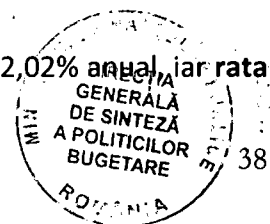
Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

*) Exporturile și importurile de bunuri și servicii sunt exprimate în termeni reali (de volum)

Pe partea cererii, formarea brută de capital fix va reprezenta principalul factor al creșterii economice, cu un ritm anual de 8,2%, scenariul luând în calcul impactul fondurilor europene alocate atât prin programul PNRR, cât și cele din cadrul financiar multianual.

Exporturile și importurile de bunuri și servicii vor înregistra ritmuri de creștere, în termeni reali, cu o medie anuală de 6,7%, respectiv 8,9%, exportul net având efect negativ asupra produsului intern brut, dar efectul de frânare asupra creșterii economice se va diminua treptat.

Numărul mediu de salariați se va majora în perioada 2021-2023, în medie cu 2,02% anual, iar rata

șomajului înregistrat la sfârșitul anului se va diminua, ajungând la 2,8% la finalul anului 2023.

În intervalul 2021-2023 se estimează că exporturile de bunuri se vor majora cu un ritm mediu anual de 7,2%, în timp ce importurile de bunuri vor avea o dinamică superioară, respectiv 8,4%. Creșterea mai accentuată a importurilor de bunuri se datorează unei majorări mai accentuate a achizițiilor de bunuri intermediare, în corelare cu evoluția așteptată a producției industriale. Un trend similar este estimat și în cazul importurilor de bunuri de capital, investițiile necesitând în special achiziții de pe piețele externe.

În ceea ce privește bunurile de consum și acestea sunt prognozate în creștere, pe fondul revenirii cererii de consum a gospodăriilor, odată cu ridicarea restricțiilor de circulație și distanțare socială.

- mil. euro -

Comerțul exterior și contul curent	2021	2022	2023
Export de bunuri FOB*)	66.552	70.970	76.185
- modificare procentuală anuală, %	7,7	6,6	7,3
Import de bunuri CIF*)	87.937	95.270	103.370
- modificare procentuală anuală, %	9,7	8,3	8,5
Sold Balanță Comercială FOB - CIF	-21.385	-24.300	-27.185
Soldul contului curent	-10.566	-10.835	-10.776
- % din PIB	-4,6	-4,4	-4,1

*) Exportul și importul de bunuri sunt valori nominale exprimate în euro.

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Nivelul **deficitului de cont curent** se va situa în intervalul 2021-2023 în jurul valorii de 10,7 mld. euro, ponderea în PIB situându-se puțin peste 4% în anul 2023.

Pentru anul 2021, se estimează că **inflația** se va reduce ca medie anuală până la 2,4%, în timp ce la sfârșitul anului se estimează că va ajunge la 2,5%. În perioada 2022-2023 se așteaptă ca inflația să-și continue trendul descendent ajungând în anul 2023 la 2,3% la sfârșitul anului și 2,5% ca medie anuală.

Previziunile au luat în calcul ani agricoli normali precum și o ușoară depreciere în termeni nominali a monedei naționale în raport cu moneda europeană.

Inflația	2021	2022	2023
- sfârșitul anului	2,5	2,4	2,3
- medie anuală	2,4	2,6	2,5

4. CADRUL FISCAL-BUGETAR PE ORIZONTUL 2021-2023

În domeniul impozitelor directe:

Impozitul pe profit

● în continuarea măsurilor de combatere a planificării fiscale, s-a transpus Directiva (UE) 2017/952 a Consiliului din 29 mai 2017 de modificare a Directivei (UE) 2016/1164 în ceea ce privește tratamentul neuniform al elementelor hibride care implică țări terțe, prin OUG 6/2020.

Activități derulate ca răspuns la criza cauzată de pandemia de COVID-19:

● în vederea stimulării plății obligațiilor fiscale scadente, având în vedere necesitățile de finanțare a cheltuielilor bugetare, s-au acordat reduceri de la plata impozitului pe profit datorat, potrivit OUG nr.33/2020, sub formă de bonificații, pentru trimestrele I-III, astfel:

a) 5% pentru contribuabilii mari stabiliți potrivit prevederilor privind organizarea activității de administrare a marilor contribuabili;

b) 10% pentru contribuabilii mijlocii stabiliți potrivit prevederilor privind organizarea activității de administrare a contribuabililor mijlocii,

c) 10% pentru ceilalți contribuabili.

Începând cu trim II cota de bonificație a fost de 10% pentru toate categoriile de contribuabili. Contribuabilii cu anul fiscal modificat au aplicat bonificațiile în mod corespunzător sistemului lor de calcul, pentru trei trimestre.

● pentru adaptarea plăților anticipate în contul impozitului pe profit la nivelul încasărilor realizate în anul 2020, s-a adoptat posibilitatea plății acestora la nivelul sumei calculate pe baza rezultatului fiscal curent, față de o pătrime din impozitul pe profit al anului precedent, prin OUG 29/2020.

Alte măsuri:

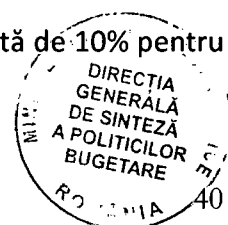
● instituirea regulilor de consolidare fiscală (grup fiscal), cu aplicabilitate începând cu anul fiscal 2022, prin Legea nr.296/2020;

● acordarea unei reduceri la determinarea impozitului pe profit în funcție de menținerea/creșterea capitalurilor proprii, prin OUG 153/2020, pentru perioada 2021-2025. Procentele de reducere a impozitului se situează în intervalul 2%-10%, în funcție de înregistrarea capitalurilor proprii contabile pozitive sau de nivelul de creștere a capitalurilor ajustate fiscal;

● amânarea aplicării deducerii integrale a ajustărilor pentru creanțele neîncasate, pentru anul 2021.

Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor

● microîntreprinderile au beneficiat de bonificație pentru plata impozitului în cotă de 10% pentru trim I-III;

- pentru crearea unor surse suplimentare instituțiilor publice, s-a instituit posibilitatea de a scădea din impozitul pe veniturile microîntreprinderilor sponsorizările efectuate către instituțiile și autoritățile publice, cu menținerea procentului de deducere existent pentru sponsorizări.
- acordarea unei reduceri a impozitului pe veniturile microîntreprinderilor în funcție de menținerea/creșterea capitalurilor proprii, prin OUG 153/2020, pentru perioada 2021-2025;
- eliminarea din sfera de impozitare a veniturilor din dividende.

Alte impozite directe în domeniul resurselor naturale:

- termenul din Ordonanța Guvernului nr. 6/2013 privind instituirea unor măsuri speciale pentru impozitarea exploatarea resurselor naturale, altele decât gazele naturale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 261/2013, cu modificările ulterioare, este prorogată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.114/2018.

Alte impozite directe în domeniul specifice

- începând cu anul 2020 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.1/2020, s-a abrogat *taxa pe activele financiare ale instituțiilor de credit*.

Activități derulate ca răspuns la criza cauzată de pandemia de COVID-19:

- Contribuabilii obligați la plata impozitului specific potrivit Legii nr.170/2016 privind impozitul specific unor activități, pentru anul 2020 au beneficiat de scutiri de la plata impozitului specific, pentru:

- perioada în care aceștia au întrerupt activitatea total sau parțial pe perioada stării de urgență decretate, prin recalcularea impozitului specific anual și implicit a plății semestriale, pentru reducerea impactului pe cash-flow, potrivit O.U.G. nr.48/2020;
- o perioadă de 90 de zile, conform O.U.G. nr. 99/2020;
- pentru perioada rămasă până la finalul anului 2020 de la data intrării în vigoare a O.U.G. nr.181/2020, asigurându-se continuitatea pachetului de măsuri fiscale adoptat anterior.

Scopul măsurilor au vizat reducerea sarcinii fiscale privind acești contribuabili, având în vedere că mecanismul de stabilire a impozitului specific unor activități în raport de anumite variabile (rangul localității, de suprafața utilă comercială/de servire/de desfășurare a activității, coeficient de sezonabilitate, valoarea impozitului standard pentru hoteluri și alte facilități de cazare corespunzător categoriei și/sau tipului de structură de primire turistică menționate în certificatul de clasificare), și nu în legătură cu nivelul veniturilor realizate, afectează lichiditatea acestora.

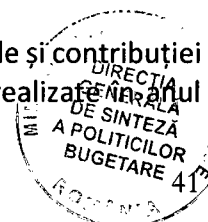
Totodată, **pentru anul 2021**, s-a adoptat scutirea de la plata impozitului specific pentru o perioadă de 90 de zile calculată începând cu data de 1 ianuarie 2021, prin O.U.G. nr. 226/2020.

- Măsura de reducere a impozitului în funcție de menținerea/creșterea capitalurilor proprii se aplică și contribuabililor plătitori de impozit specific unor activități, pentru perioada 2021-2025.

În domeniul impozitului pe venit și contribuțiilor sociale obligatorii:

Activități derulate ca răspuns la criza cauzată de pandemia de COVID-19:

- s-au introdus bonificații la plata impozitului pe venit, contribuției de asigurări sociale și contribuției de asigurări sociale de sănătate, datorate de persoanele fizice pentru veniturile realizate în anul

2019, pentru care există obligația depunerii *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice*, astfel:

a) o bonificație de 5% din impozitului pe venit, contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate, reprezentând obligații fiscale anuale pentru anul 2019, dacă toate aceste obligații fiscale de plată se sting prin plată sau compensare, integral până la data 30 iunie 2020 inclusiv;

b) o bonificație de 5% din impozitul pe venit, contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate, pentru depunerea Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice prin mijloace electronice de transmitere la distanță, până la 30 iunie 2020 inclusiv;

- neinclusiunea în baza de calcul a CAS, CASS și CAM a sumelor plătite până la data de 30 iunie 2020 inclusiv, reprezentând stimulente/prime acordate de către angajator din fondul de salarii, pentru perioada stării de urgență decretate potrivit legii pentru prevenirea răspândirii epidemiei COVID-19, persoanelor fizice care realizează venituri din salarii în baza contractului individual de muncă, ca urmare a desfășurării de activități care presupun contact direct cu cetățenii fiind supuse riscului de infectare cu SARS-CoV-2;

- prorogarea termenului prevăzut pentru depunerea Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, precum și pentru plata impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale obligatorii, datorate de persoanele fizice în situațiile reglementate de Codul fiscal, precum și în alte acte normative, de până la 15 martie 2020, inclusiv, până la data de 30 iunie 2020 inclusiv;

- neimpozitarea și neinclusiunea în baza de calcul a contribuțiilor sociale obligatorii aferente a sumelor reprezentând contravaloarea testelor medicale de diagnosticare a infecției COVID-19, suportate de angajator, din inițiativa acestuia, pentru persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor, în scopul depistării și prevenirii răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2;

- neimpozitarea și neinclusiunea în baza de calcul a contribuțiilor sociale obligatorii a avantajelor în natură acordate persoanelor fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor ca urmare a ocupării unor funcții considerate de către angajator/plătitor esențiale pentru desfășurarea activității și care se află în izolare preventivă la locul de muncă sau în zone special dedicate în care nu au acces persoane din exterior, pentru o perioadă stabilită de angajator/plătitor, în cazul instituirii stării de asediu sau de urgență, potrivit legii.

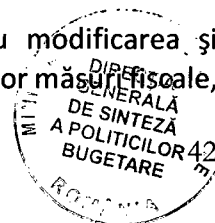
În domeniul impozitelor și taxelor locale:

Activități derulate ca răspuns la criza cauzată de pandemia de COVID-19:

În situația actuală, a pandemiei create de coronavirus COVID-19, Guvernul României a adoptat mai multe acte normative prin care au fost introduse măsuri fiscale care să protejeze afacerile și sistemul economic, menite să încurajeze solidaritatea mediului de afaceri, loialitatea contractuală și disponibilitatea de adaptare a raporturilor de afaceri la provocările ridicate de această criză sanitară fără precedent în istoria modernă. În acest sens, Guvernul României a adoptat Ordonanțele de urgență ale Guvernului nr. 29/2020 și nr. 69/2020.

Astfel, în ceea ce privește impozitul pe proprietate, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 29/2020 privind unele măsuri economice și fiscal-bugetare, Guvernul României a hotărât, în anul 2020, prorogarea termenului de plată a impozitului pe clădiri, impozitului pe teren și a impozitului pe mijloacele de transport, de la 31 martie inclusiv la 30 iunie inclusiv, precum și a bonificației stabilită de consiliul local.

De asemenea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, precum și pentru instituirea unor măsuri fiscale,

se acordă competențe consiliilor locale ca, pentru durata stării de urgență, în cazul contribuabililor plătitori de impozit/taxă pe clădiri, să poată adopta hotărâri privind reducerea impozitului anual pe clădiri cu o cotă de până la 50%, pentru clădirile nerezidențiale, aflate în proprietatea persoanelor fizice/juridice, folosite pentru activitatea economică proprie a acestora sau date în folosință printr-un contract de închiriere, comodat sau prin alt tip de contract pentru desfășurarea unor activități economice către alte persoane fizice/juridice, dacă în perioada pentru care s-a instituit starea de urgență, proprietarii sau utilizatorii clădirilor au fost obligați, potrivit legii, să își întrerupă total activitatea economică sau dețin certificatul pentru situații de urgență emis de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri prin care se certifică întreruperea parțială a activității economice.

În ceea ce privește taxa de ocupare a domeniului public, tot prin OUG nr.69/2020 se introduc scutiri și reduceri de taxe acordate de consiliul local pentru ocuparea domeniului public, astfel:

- În cazul panourilor de publicitate, plata taxei și a chiriei datorate pentru ocuparea domeniului public, se datorează numai pentru panourile decorate, proportional cu perioada de timp în care respectivele panouri au fost efectiv decorate.
- Scutirea de la plata taxei pentru utilizarea temporară a locurilor publice, de către utilizatorii suprafețelor care au fost obligați, potrivit legii, să își întrerupă total activitatea economică sau dețin certificatul pentru situații de urgență emis de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri prin care se certifică întreruperea parțială a activității economice.
- Totodată, prin O.U.G. nr. 181/2020, până la data de 2 decembrie 2020, autoritățile administrației publice locale aveau competență de a adopta hotărâri de reducere a impozitului pe clădirile nerezidențiale, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice, cu o cotă de până la 50%, pentru acele clădiri folosite pentru activități economice proprii ale acestora.

Alte măsuri:

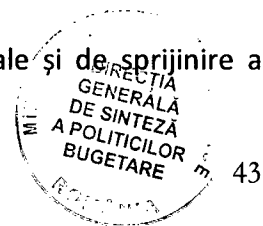
- Măsuri de sprijinire a mediului de afaceri, adoptate prin Legea nr. 296/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, printre care menționăm:
  - Modificarea termenului de depunere a raportului de evaluare în cazul clădirilor nerezidențiale aflate în proprietatea persoanelor juridice de la 3 la 5 ani;
  - Acordarea de competență autorităților publice locale de a efectua indexarea autovehiculelor de transport de marfă cu masa totală autorizată egală sau mai mare de 12 tone, în funcție de rata de schimb a monedei euro publicată în Jurnalul Uniunii Europene și de nivelurile minime prevăzute în Directiva 1999/62/CE de aplicare la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri.
  - Începând cu data de 1 ianuarie 2021 impozitul pe clădirile aflate în proprietatea persoanelor fizice și juridice care sunt utilizate pentru prestarea de servicii turistice, pe o durată de cel mult 180 de zile consecutive sau cumulate, în cursul unui an calendaristic, se reduce cu 50%;
  - Indexarea impozitelor și taxelor locale pentru anul fiscal 2021 cu rata inflației de 2,6% aferentă anului fiscal 2020, astfel cum este comunicat de către Institutul Național de Statistică.

În domeniul impozitelor indirecte:

Taxa pe valoarea adăugată

Activități derulate ca răspuns la criza cauzată de pandemia de COVID-19:

- Măsuri de atenuare a repercusiunilor negative asupra economiei naționale și de sprijinire a operatorilor economici:

o Amânarea de la plata în vamă a TVA pentru importurile de medicamente, echipamente de protecție, alte dispozitive sau echipamente medicale și materiale sanitare care pot fi utilizate în prevenirea, limitarea, tratarea și combaterea COVID-19 – măsură aplicabilă în perioada pentru care s-a instituit starea de urgență și în următoarele 30 de zile calendaristice de la data încetării stării de urgență;

o Introducerea unei scutiri de TVA cu drept de deducere pentru livrările de medicamente, echipamente de protecție, dispozitive sau echipamente medicale și materialele sanitare achiziționate de către asociații/fundații, în condițiile în care bunurile respective vor fi utilizate de acestea direct în acțiunile de combatere a COVID-19 sau vor fi donate altor entități care le vor utiliza în același scop – măsură aplicabilă până la data de 1 septembrie 2020;

o Eliminarea procedurii de înregistrare în scopuri de TVA pe baza criteriilor pentru evaluarea riscului fiscal în cazul persoanelor impozabile, societăți cu sediul activității economice în România, înființate în baza Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care solicită înregistrarea la înființare sau ulterior, prin opțiune, în baza art. 316 alin. (1) lit. a) și c) din Codul fiscal;

o Introducerea unei scutiri de TVA cu drept de deducere pentru operațiunile cu măști de protecție individuale și ventilatoare medicale pentru terapie intensivă, necesare pentru constituirea rescEU - rezerva de capacități a Uniunii Europene, efectuate în beneficiul instituțiilor publice responsabile cu constituirea acestei rezerve – măsură aplicabilă până la data de 1 octombrie 2020;

o Introducerea unei scutiri de TVA pentru achizițiile intracomunitare de Remdesivir, în baza contractului-cadru semnat pe 7 octombrie 2020 de Comisia Europeană cu societatea farmaceutică Gilead pentru livrarea de Veklury, denumirea comercială a Remdesivir – măsură aplicabilă până la data de 31 decembrie 2022.

Alte măsuri în domeniul TVA:

- Transpunerea în legislația națională:

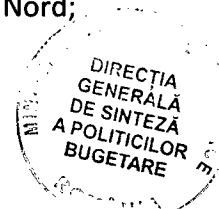
o prin Ordonanța Guvernului nr. 6/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015, precum și pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare, a următoarelor directive comunitare:

- ▶ Directiva (UE) 2018/1910 a Consiliului din 4 decembrie 2019 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește armonizarea și simplificarea anumitor norme din sistemul taxei pe valoarea adăugată pentru impozitarea schimburilor comerciale dintre statele membre,

- ▶ Directiva (UE) 2019/475 a Consiliului din 18 februarie 2019 de modificare a Directivelor 2006/112/CE și 2008/118/CE în ceea ce privește includerea comunei italiene Campione d'Italia și a apelor italiene ale lacului Lugano în teritoriul vamal al Uniunii și în domeniul de aplicare teritorială al Directivei 2008/118/CE

o prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 226/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, a următoarelor directive comunitare:

- ▶ Directiva (UE) 2020/1756 a Consiliului din 20 noiembrie 2020 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în ceea ce privește identificarea persoanelor impozabile în Irlanda de Nord;

► Directiva (UE) 2020/2020 a Consiliului din 7 decembrie 2020 de modificare a Directivei 2006/112/CE a Consiliului în ceea ce privește măsurile temporare privind taxa pe valoarea adăugată aplicabilă vaccinurilor împotriva Covid-19 și dispozitivelor medicale pentru diagnostic in vitro aferente, ca răspuns la pandemia de COVID-19.

● Măsuri de sprijinire a mediului de afaceri, adoptate prin Legea nr. 296/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, printre care menționăm:

- transpunerea unor decizii ale Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la acordarea dreptului de deducere a TVA;
- introducerea unor prevederi privind ajustarea bazei de impozitare a TVA în cazul în care contravaloarea totală sau parțială a bunurilor livrate sau a serviciilor prestate nu a fost încasată de la beneficiarii persoane fizice, în vederea alinierii cu jurisprudența europeană;
- acordarea dreptului de deducere a TVA pentru achizițiile de băuturi alcoolice și produse din tutun și în alte situații decât cele în care era posibilă deducerea TVA anterior, respectiv și în situațiile în care bunurile sunt destinate acordării/prestării de servicii în mod gratuit, în scopuri legate de desfășurarea activității economice, în condițiile stabilite prin normele metodologice.

Accize

● *cu aplicabilitate de la data de 1 ianuarie 2020:*

- A fost majorat nivelul accizei totale pentru țigarete de la 483,74 lei/1000 țigarete la 503,97 lei/1000 țigarete.
- A fost majorat nivelul accizelor la tutun de fumat fin tăiat destinat rulării în țigarete, precum și la alte tutunuri de fumat de la 416,70 lei/kg la 435,40 lei/kg.
- De asemenea, precizăm că nivelul accizelor prevăzut în anexa nr. 1 de la Titlul VIII din Codul fiscal, cu excepția țigaretelor, a fost actualizat cu creșterea prețurilor de consum comunicată oficial de Institutul Național de Statistică.
- Totodată, prin Legea nr. 263/2019 pentru modificarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, a fost diminuat nivelul accizelor la:
  - motorină de la 1.838,04 lei/1000 l la 1.518,04 lei/1000 l respectiv de la 2.175,24 lei/tonă la 1.796,53 lei/tonă,
  - benzină cu plumb de la 2.268,23 lei/1000l la 1.948,23 lei/1000 l, respectiv de la 2.945,75 lei/tonă la 2.530,17 lei/tonă,
  - benzină fără plumb de la 1.976,36 lei/1000 l la 1.656,36 lei/1000 l, respectiv de la 2.566,71 lei/tonă la 2.151,13 lei/tonă.

● *cu aplicabilitate de la data de 1 aprilie 2020:*

- A fost majorat nivelul accizei totale pentru țigarete de la 503,97 lei/1000 țigarete la 533,97 lei/1000 țigarete.

În domeniul Codului de procedură fiscală

Activități derulate ca răspuns la criza cauzată de pandemia de COVID-19:

- nedatorarea dobânzilor și penalităților pentru obligațiile fiscale scadente începând cu luna martie 2020, până la 25 decembrie 2020;

- au fost suspendate termenele stabilite pentru îndeplinirea condițiilor de menținere a valabilității înlesnirilor la plată, pe perioada stării de urgență și ulterior acesteia până la data de 25 decembrie 2020;
- au fost suspendate măsurile de executare silită a creanțelor bugetare, pe perioada stării de urgență și, ulterior acesteia până la data de 25 decembrie 2020. Excepție de la această regulă au fost executările silite care se aplică pentru recuperarea creanțelor bugetare stabilite prin hotărâri judecătorești pronunțate în materie penală și executările silite care se realizează pentru ajutoarele de stat a căror recuperare a fost dispusă printr-o decizie a Comisiei Europene/furnizorului ajutorului de stat sau a unei instanțe naționale;
- au fost suspendate sau nu au început termenele de prescripție a dreptului organului fiscal de a stabili creanțe fiscale și de a cere executarea silită, precum și termenul de prescripție al contribuabilului/plătitorului de a cere restituirea creanțelor fiscale, prevăzute de Codul de procedură fiscală, pe perioada stării de urgență și ulterior acesteia până la data de 25 decembrie 2020;
- s-a reglementat faptul că solicitarea la rambursare prin deconturile cu sumă negativă de taxă pe valoarea adăugată cu opțiune de rambursare, depuse în cadrul termenului legal de depunere, să se facă cu efectuarea ulterior a inspecției fiscale, până la data de 31 martie 2021;
- s-au instituit măsuri de acordare a unor facilități fiscale care vizează toți contribuabilii care au datorii restante la 31 martie 2020 (persoane fizice, juridice, persoane fizice care desfășoară activități economice sau profesii libere, entități fără personalitate juridică, instituții publice, etc.) respectiv de anulare a accesoriilor datorate cu condiția achitării obligațiilor bugetare principale și a obligațiilor bugetare; În acest caz cererea de anulare a accesoriilor se poate depune până la 31 martie 2021;
- s-au flexibilizat condițiile de accesare a restructurării obligațiilor bugetare, prin adoptarea unor prevederi prin care să se reglementeze: includerea în sfera obligațiilor bugetare pentru care se poate acorda restructurarea obligațiilor bugetare restante până la 31 decembrie 2020, prelungirea termenului de depunere a notificărilor privind intenția de a beneficia de restructurarea obligațiilor bugetare până la 31 martie 2021, iar cererea de restructurare să poată fi depusă până la data de 30 iunie 2021;
- s-a reglementat o procedură simplificată de acordare a eșalonării la plată pentru cel mult 12 luni, pentru obligațiile bugetare principale și accesorii a căror scadență/termen de plată se împlinește după declarării stării de urgență până la data eliberării certificatului de atestare fiscală, dacă sunt îndeplinite anumite condiții; Cererea de acordare a eșalonării se poate depune până la 31 martie 2021.

4.2. Scurtă caracterizare a politicii fiscale pe perioada 2021-2023, principalele obiective pe termen mediu

Principalele obiective ale politicii fiscale avute în vedere pe termen mediu vizează în principal următoarele aspecte:

- ◆ Implementarea măsurilor cuprinse în Programul de guvernare 2020-2024, pe măsură ce spațiul fiscal-bugetar va permite;
- ◆ Continuarea perfecționării legislației pentru a corespunde criteriilor de armonizare cu legislația comunitară, prin transpunerea în legislația națională a măsurilor adoptate la nivel european. Sunt avute în vedere și inițiativele propuse de Comisia Europeană în cadrul „Planului

de acțiune pentru o fiscalitate echitabilă și simplificată în sprijinul strategiei de redresare” care au ca scop reducerea sarcinilor administrative la nivelul statelor membre și al contribuabililor, precum și simplificarea prevederilor legislative și a obligațiilor de înregistrare și raportare în domeniul TVA;

- ◆ Îmbunătățirea și simplificarea legislației fiscale, ca urmare a dialogului cu mediul de afaceri;
- ◆ Perfecționarea legislației în funcție de fenomenele evazioniste, în vederea contracarării acestora;
- ◆ Pregătirea unor reforme în domeniul fiscal care vor contribui la o creștere economică sustenabilă pe termen mediu și lung.

Urmărind obiectivele prezentate, principalele măsuri avute în vedere sunt:

◊ **În domeniul impozitului pe profit** – revizuirea sistemului de provizioane aplicabile domeniilor de activitate.

◊ **În domeniul impozitului pe venit, contribuțiilor sociale obligatorii, impozitului pe veniturile obținute din România de nerezidenți și impozitului pe reprezentanțele firmelor străine înființate în România:**

- Elaborarea unui studiu de impact privind posibile facilități fiscale în vederea reformării impozitării muncii, inclusiv reducerea contribuțiilor și impozitelor pe echivalentul salariului minim, și începând cu anul 2022 pilotarea pentru doi ani pe un sector al economiei cel mai bine plasat în urma studiului de impact. Prelungirea și/sau generalizarea măsurii va fi determinată de rezultatele înregistrate în urma pilotării la doi ani de la intrarea în vigoare în condițiile unui deficit sub 3% sau doi ani de creștere economică peste potential;
- Continuarea demersurilor privind ratificarea de către partea română a Convenției multilaterale pentru implementarea în cadrul tratatelor fiscale a măsurilor legate de prevenirea erodării bazei impozabile și transferul profiturilor.

◊ **În domeniul TVA:**

- Implementarea unui sistem obligatoriu de facturare electronică care să asigure creșterea eficienței și eficacității în colectarea impozitelor și taxelor, precum și prevenirea și combaterea fraudei/a evaziunii în domeniul TVA.

◊ **În domeniul procedurii fiscale:**

Măsurile fiscale din domeniul procedurii fiscale, luate în anul 2020 în vederea stopării efectelor negative ale pandemiei, în vederea sprijinirii populației și al mediului de afaceri vor continua și în anul 2021; astfel, principalele obiective pe termen mediu sunt următoarele:

- solicitarea la rambursare prin deconturile cu sumă negativă de taxă pe valoarea adăugată cu opțiune de rambursare, depuse în cadrul termenului legal de depunere, se va face cu efectuarea ulterior a inspecției fiscale, până la data de 31 martie 2021;
- vor continua măsurile de acordare a unor facilități fiscale care vizează toți contribuabilii care au datorii restante la 31 martie 2020 (persoane fizice, juridice, persoane fizice care desfășoară activități economice sau profesii libere, entități fără personalitate juridică, instituții publice, etc.) respectiv de anulare a accesoriilor datorate cu condiția achitării obligațiilor bugetare principale și a obligațiilor bugetare; în acest caz cererea de anulare a accesoriilor se poate depune până la 31 martie 2021;

- se va menține flexibilizarea condițiilor de accesare a restructurării obligațiilor bugetare, prin adoptarea unor prevederi prin care să se reglementeze: includerea în sfera obligațiilor bugetare pentru care se poate acorda restructurarea obligațiilor bugetare restante până la 31 decembrie 2020, prelungirea termenului de depunere a notificărilor privind intenția de a beneficia de restructurarea obligațiilor bugetare până la 31 martie 2021, iar cererea de restructurare să poată fi depusă până la data de 30 iunie 2021;
- va continua procedura simplificată de acordare a eșalonării la plată pentru cel mult 12 luni, pentru obligațiile bugetare principale și accesorii a căror scadență/termen de plată se împlineste după declarării stării de urgență până la data eliberării certificatului de atestare fiscală, dacă sunt îndeplinite anumite condiții; Cererea de acordare a eșalonării se poate depune până la 31 martie 2021;
- finalizarea implementării sistemului informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale, în vederea conectării aparatelor de marcat electronice fiscale și astfel, diminuarea evaziunii fiscale în acest domeniu.

Principalele măsuri de politică fiscală, pe orizontul 2021-2023

În domeniul TVA

- Având în vedere obligația României, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, de a armoniza legislația națională cu legislația Uniunii Europene, a fost elaborat și urmează să intre în procedură de avizare un proiect de act normativ, *cu aplicabilitate de la data de 1 iulie 2021*, prin care sunt transpuse în legislația națională prevederile art. 2 din Directiva (UE) 2017/2455 a Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2006/112/EC și a Directivei 2009/132/CE în ceea ce privește anumite obligații privind taxa pe valoarea adăugată pentru prestările de servicii și vânzările de bunuri la distanță și a Directivei (UE) 2019/1995 a Consiliului din 21 noiembrie 2019 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește dispozițiile referitoare la vânzările de bunuri la distanță și anumite livrări interne de bunuri, astfel cum au fost modificate prin Decizia (UE) 2020/1109 a Consiliului din 20 iulie 2020 de modificare a Directivelor (UE) 2017/2455 și (UE) 2019/1995 în ceea ce privește datele de transpunere și aplicare, ca răspuns la pandemia de COVID-19.
- Tot în contextul procesului de armonizare cu legislația comunitară este avută în vedere și transpunerea în legislația națională, până la 30 iunie 2022, a Directivei (UE) 2019/2235 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată și a Directivei 2008/118/CE privind regimul general al accizelor, în ceea ce privește acțiunile de apărare din cadrul Uniunii.

În domeniul accizelor:

- *cu aplicabilitate de la data de 1 ianuarie 2021:*
  - ✓ creșterea nivelului accizei totale pentru țigarete de la 533,97 lei/1000 țigarete la 546,21 lei/1000 țigarete astfel încât să fie respectate cerințele prevăzute de Directiva 2011/64/UE a Consiliului privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat.
  - ✓ majorarea nivelului accizei la tutun de fumat fin tăiat destinat rulării în țigarete, precum și la alte tutunuri de fumat de la 435,40 lei/kg la 457,20 lei/kg potrivit calendarului de creștere graduală a nivelului accizelor prevăzut în Codul fiscal și a fost actualizat cu creșterea prețurilor de consum comunicată oficial de Institutul Național de Statistică, astfel nivelul accizelor aplicabil de la 1 ianuarie 2021 este de 504,34 lei/kg.

De asemenea, precizăm că nivelul accizelor prevăzut în anexa nr. 1 de la Titlul VIII din Codul fiscal, cu excepția țigaretelor, a fost actualizat cu creșterea prețurilor de consum comunicată oficial de Institutul Național de Statistică.

● *cu aplicabilitate de la data de 1 aprilie 2021:*

Majorarea nivelului accizei totale pentru țigarete de la 546,21 lei/1000 țigarete la 563,97 lei/1000 țigarete potrivit calendarului de creștere graduală a nivelului accizei totale pentru țigarete prevăzut în Codul fiscal.

Referitor la perspectiva 2022 – 2023, menționăm că începând cu 1 ianuarie 2022 va fi majorat nivelul accizei la tutun de fumat fin tăiat destinat rulării în țigarete, precum și la alte tutunuri de fumat de la 457,20 lei/kg la 480,10 lei/kg potrivit calendarului de creștere graduală a nivelului accizelor prevăzut în Codul fiscal.

De asemenea, precizăm că nivelul accizelor prevăzut în anexa nr. 1 de la Titlul VIII din Codul fiscal, cu excepția țigaretelor, a fost actualizat cu creșterea prețurilor de consum comunicată oficial de Institutul Național de Statistică.

Având în vedere obligația României, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, de a armoniza legislația națională cu legislația Uniunii Europene, este avută în vedere transpunerea în legislația națională până la data de 31 decembrie 2021 a Directivei (UE) 2020/262 a Consiliului din 19 decembrie 2019 de stabilire a regimului general al accizelor (reformare), precum și a Directivei (UE) 2020/1151 a Consiliului din 29 iulie 2020 de modificare a Directivei 92/83/CEE privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice.

Efectele măsurilor avute în vedere asupra mediului de afaceri pe orizontul 2021-2024:

Măsura în domeniul impozitului pe profit va conduce la reducerea sarcinii fiscale corespunzător nivelului de încasare a creanțelor sau de îndeplinire a unor obligații legale.

În ceea ce privește nivelul accizelor aplicabil produselor din tutun prelucrat, prin adoptarea unui calendar de creștere graduală a nivelului accizelor se asigură, din perspectiva taxării, o predictibilitate pe termen mediu asupra activității desfășurate de operatorii economici.

Referitor la adoptarea unor măsuri cu efect de prevenire și combatere a evaziunii fiscale, acestea vor contribui la consolidarea unui mediu concurențial onest, prin eliminarea din economie a operatorilor economici care, printr-o conduită neconformă regulilor fiscale și procedural fiscale, generează concurență neloială față de acei contribuabili care își desfășoară activitatea în mod onest și cu respectarea tuturor reglementărilor specifice unei economii de piață.

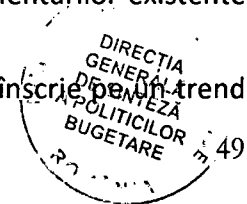
Totodată, se va continua îmbunătățirea legislației fiscale pentru a corespunde unor principii, printre care, din perspectiva politicii fiscale menționăm simplificarea, transparența, stabilitatea, predictibilitatea, prevenția și încurajarea.

Totodată, se va continua îmbunătățirea legislației fiscale pentru a corespunde unor principii, printre care, din perspectiva politicii fiscale menționăm simplificarea, transparența, stabilitatea, predictibilitatea, prevenția și încurajarea.

Indicatorii bugetari pe anul 2021

Proiecția veniturilor bugetului general consolidat pe perioada 2021-2023 s-a realizat pe baza indicatorilor macroeconomici pentru orizontul de referință, precum și a reglementărilor existente în prezent în domeniul fiscal.

Pe termen mediu, pe fondul revigorării economice, veniturile bugetare se vor înscrie pe un trend

ascendent în valoare nominală.

Astfel, în anul 2021 veniturile bugetare în termeni nominali sunt estimate la 364,9 miliarde lei (32,7 din PIB), în creștere în valoare nominală pe orizontul de referință, ajungând în anul 2023 la 403,0 miliarde lei (30,9 % din PIB).

Cele mai mari ponderi în cadrul veniturilor bugetare în anul 2021 le înregistrează **contribuțiile de asigurări sociale (33,1% din total venituri)**, urmate de **TVA (19,1%)** sume primite de la UE **13,0(% din total venituri)**, și **accize (9,1%)**.

De remarcat **tendința de creștere în anul 2021 în totalul veniturilor bugetare față de anul 2020 a sumelor provenind de la UE**, ce vor avea o contribuție pozitivă la creșterea economică, banii europeni constituind o sursă de finanțare care degrevează bugetul național.

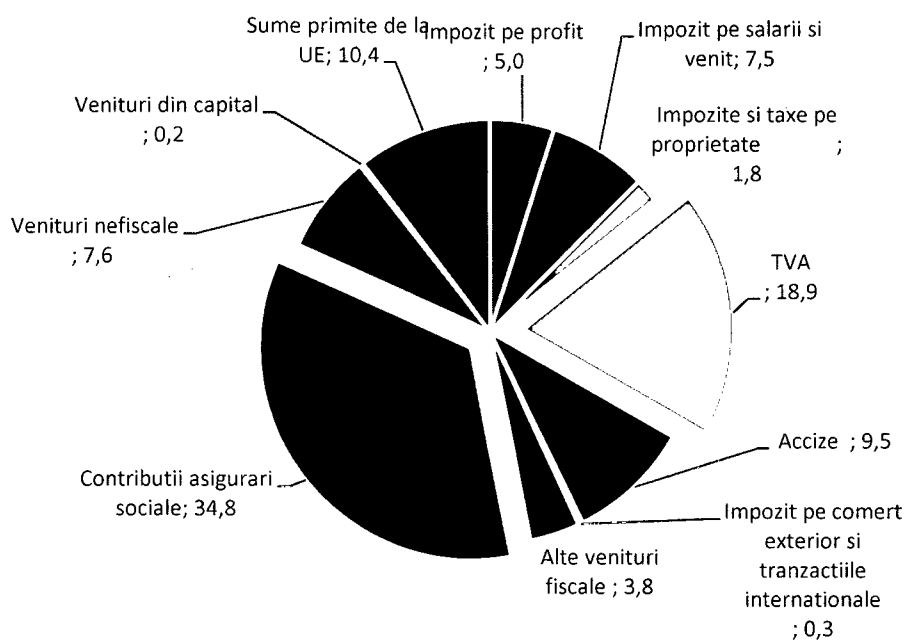
Ponderea veniturilor în total venituri bugetare pe anii 2020-2021

- milioane
lei-

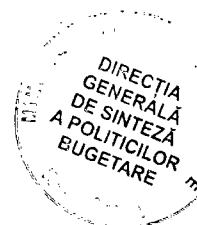
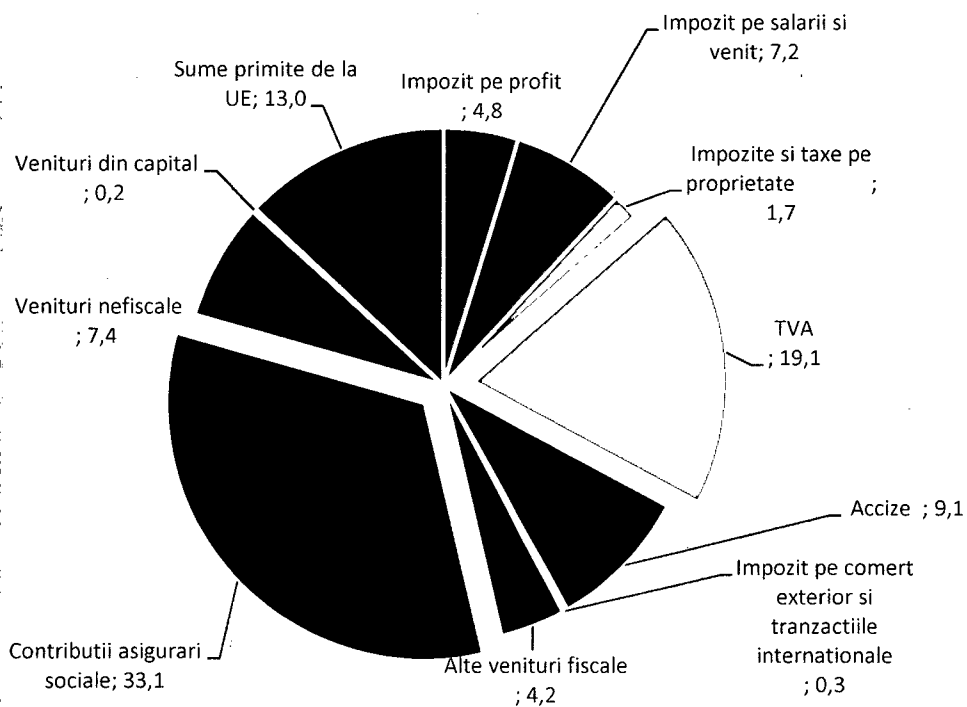
	2020		2021	
	% din total	Sume	% din total	Sume
Venituri bugetare total	100,0	322.518	100,0	364.907
Impozit pe profit	5,0	15.988	4,8	17.409
Impozit pe salarii și venit	7,5	24.334	7,2	26.245
Impozite și taxe pe proprietate	1,8	5.936	1,7	6.105
TVA	18,9	60.817	19,1	69.698
Accize	9,5	30.715	9,1	33.096
Impozit pe comerț exterior și tranzacțiile internaționale	0,3	1.120	0,3	1.132
Alte venituri fiscale	3,8	12.370	4,2	15.214
Contribuții asigurări sociale	34,8	112.251	33,1	120.826
Venituri nefiscale	7,6	24.655	7,4	26.970
Venituri din capital	0,2	776	0,2	821
Sume primite de la UE	10,4	33.557	13,0	47.391

Structura veniturilor bugetare in anul 2020
% in total venituri

Structura veniturilor bugetare in anul 2021
% in total venituri

4.3 Politica de cheltuieli

Măsuri pe termen mediu

- ✓ Asigurarea unui nivel sustenabil pentru cheltuielile cu salariile și pensiile în sectorul public;
- ✓ Orientarea resurselor disponibile către investiții publice de antrenare în domeniile: infrastructură, agricultură și dezvoltarea rurală, energia și tehnologia avansată;
- ✓ Reorientarea cheltuielilor de investiții publice în vederea realizării unei treceri treptate de la investițiile finanțate integral din surse naționale la investiții cofinanțate din fonduri europene;
- ✓ Accelerarea ritmului de cheltuire a fondurilor europene pentru îmbunătățirea ratei de absorbție;
- ✓ Continuarea finanțării schemelor de ajutor de stat și în perioada 2020-2024, pentru a contribui la crearea de noi locuri de muncă, realizarea de investiții care utilizează tehnologii noi, obținerea de produse, servicii, tehnologii inovative, cu efecte asupra creșterii economice și asigurării stabilității macroeconomice.
- ✓ Continuarea procesului de eficientizare calitativă a cheltuielilor bugetare.

Cheltuielile bugetare estimate pentru anul 2021 sunt în sumă de 444,9 miliarde lei, în anul 2023 acestea ajung la 459,9 miliarde lei respectiv 35,3% din PIB, înregistrând o tendință de scădere ca pondere în PIB pe orizontul de referință datorită necesității de reducere a deficitului bugetar.

Cea mai mare creștere pe orizontul de referință o înregistrează **cheltuielile cu asistența socială** respectiv 12,8 % din PIB în anul 2021, totuși evidențiindu-se o tendință de scădere pe orizontul de referință.

Cheltuielile de personal sunt în sumă de 109,5 miliarde lei în anul 2021, ajungând în anul 2023 la 110,1 miliarde lei, diminuându-se ca pondere în PIB pe orizontul de referință.

Bunurile și serviciile înregistrează o tendință de scădere pe orizontul de referință, în timp ce cheltuielile cu dobânzile înregistrează de asemenea o diminuare ca pondere în PIB pe perioada 2022-2024.

Cheltuielile cu investițiile însumează în anul 2023, 63,7 miliarde lei cu un varf în perioada 2020-2022.

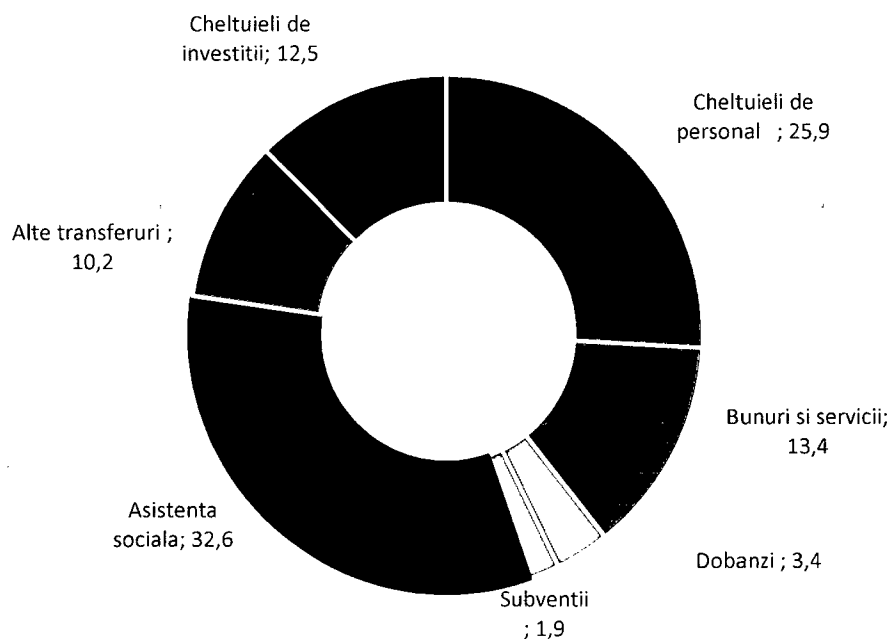
După cum se observă din tabelul de mai sus, cu ponderi mari în total cheltuieli în anul 2021 se situează asistența socială (32,1% din total cheltuieli), cheltuieli de personal (24,6% din total) și cheltuieli de investiții (13,8% din total). Totuși, în structura cheltuielilor bugetare se constată față de anul 2020 o creștere a ponderii cheltuielilor cu investițiile în anul 2021, diminuare a cheltuielilor cu bunurile și serviciile, a cheltuielilor de personal, a asistenței sociale, **ceea ce reflectă procesul de eficientizare calitativă a cheltuielilor bugetare.**

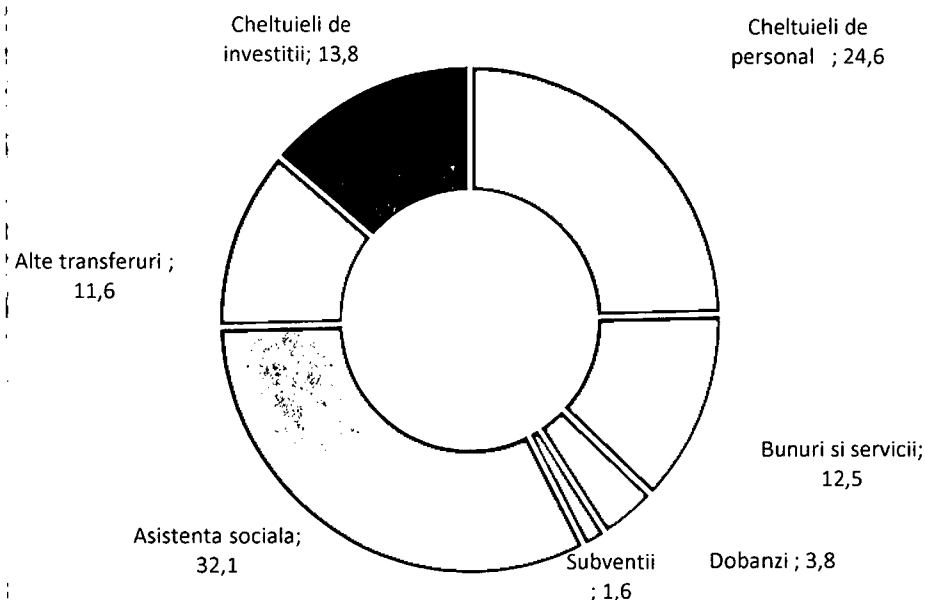
Ponderea cheltuielilor in total cheltuieli bugetare pe anii 2020- 2021

	- milioane lei-			
	2020		2021	
	% din total	Sume	% din total	Sume
Cheltuieli total	100,0	424.434	100,0	444.907
Cheltuieli de personal	25,9	109.978	24,6	109.512
Bunuri si servicii	13,4	57.045	12,5	55.429
Dobanzi	3,4	14.510	3,8	16.865
Subventii	1,9	8.140	1,6	6.964
Asistenta sociala	32,6	138.553	32,1	142.877
Alte transferuri	10,2	43.128	11,6	51.796
Cheltuieli de investitii	12,5	53.080	13,8	61.464,0

Structura cheltuielilor bugetare in anul 2020 % in total cheltuieli

Structura cheltuielilor bugetare in anul 2021 % in total cheltuieli

4.4 Politica de administrare fiscală

I. Realizările ANAF în anul 2020

În anul 2020 Agenția Națională de Administrare Fiscală a colectat suma de **263,6 mld. lei** fiind înregistrat un grad de realizare a programului de încasări venituri bugetare de 97,2%.

Comparativ cu anul 2019, a fost înregistrată o scădere nominală de 3%, după un avans însemnat în primele două luni ale anului 2020 (cu o creștere nominală de 10% a veniturilor colectate și un grad de conformare la plată mai mare cu 1,7 p.p. față de aceeași perioadă a anului 2019).

Volumul obligațiilor fiscale declarate a fost în sumă de 287,6 mld. lei, cu 3,2% mai mult decât în anul 2019.

Evoluția încasărilor bugetare a fost influențată, în principal, de amânarea plății obligațiilor fiscale curente de către agenții economici pe perioada stării de urgență și de restituirile suplimentare de TVA pentru susținerea lichidităților în sectorul privat (**2,72 mld. lei** în plus față de anul 2019).

În primul semestru al anului 2020, ANAF și-a desfășurat activitatea conform obiectivelor **Planului de măsuri pentru eficientizarea colectării veniturilor la Bugetul General Consolidat**, publicat în luna iunie 2019.

Totodată, ca răspuns la situația deosebită creată de pandemia SARS-COV19, a fost elaborat **Planul operational de recuperare a veniturilor**, identificând măsurile necesare perioadei de recuperare și modul în care trebuie să își concentreze atenția și resursele existente pentru o colectare bugetară eficientă în condiții de protecție sanitară a personalului propriu și a contribuabililor.

În continuare sunt prezentate măsurile întreprinse de ANAF în anul 2020:

- ✓ ANAF a formulat propuneri de modificare a legislației și a participat alături de Ministerul Finanțelor Publice la **elaborarea actelor normative care au reglementat măsuri fiscale în domeniul colectării creanțelor bugetare** (Ordonanțele de urgență ale Guvernului nr. 29/2020, nr. 33/2020, nr. 48/2020, nr. 69/2020, nr. 90/2020, nr. 99/2020, respectiv Legea 114/2020). Măsurile adoptate au avut în vedere asigurarea lichidităților necesare continuării afacerilor și susținerii locurilor de muncă.
- ✓ În vederea **sprijinirii conformării la plată a obligațiilor fiscale**, în perioada crizei sanitare au fost aplicate următoarele facilități fiscale:
  - nu s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere pentru obligațiile fiscale scadente începând cu data intrării în vigoare a ordonanței de urgență (art. VII din OUG nr. 29/2020, cu modificările ulterioare);
  - nu s-au calculat și nu se datorează dobânzi și penalități, conform Codului de procedură fiscală, pentru plata cu întârziere a ratelor din graficele de eşalonare neachitate până la împlinirea termenului de încetare a măsurii fiscale (art. XII și XIII din OUG nr. 48/2020, cu modificările ulterioare);
  - s-au suspendat condițiile de menținere a valabilității eşalonărilor la plată acordate potrivit legii (art. XII și XIII din OUG nr. 48/2020, cu modificările ulterioare);
  - s-au suspendat sau nu au început măsurile de executare silită a creanțelor bugetare cu excepția executărilor silite care se aplică pentru recuperarea creanțelor bugetare stabilite prin hotărâri judecătorești definitive pronunțate în materie penală, provenite din săvârșirea de infracțiuni (art. XII și XIII din OUG nr. 48/2020, cu modificările ulterioare);
  - s-au suspendat sau nu a început curgerea termenelor de prescripție a dreptului organului fiscal de a stabili creanțe fiscale și de a cere executarea silită, precum și cel al contribuabilului/plătitorului de a cere restituirea creanțelor fiscale, prevăzute de Codul de procedură fiscală (art. XII și XIII din OUG nr. 48/2020, cu modificările ulterioare);
  - s-au acordat bonificații contribuabililor - persoane fizice, pentru plata impozitului pe venit, a contribuției de asigurări sociale și a contribuției de asigurări sociale de sănătate, reprezentând obligații fiscale anuale pentru anul 2019, precum și s-a decalat depunerea Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, aceasta putând fi depusă și prin mijloace electronice de transmitere la distanță (art. II din OUG nr. 69/2020);
  - s-au anulat obligațiile de plată accesorii în condițiile prevăzute de Cap.II din OUG nr. 69/2020; termenul de accesare a facilității fiscale a fost data de 15.12.2020, inclusiv - termen ulterior prorogat prin OUG nr. 226/2020, pentru data de 31.03.2021, inclusiv;
  - s-au acordat bonificații contribuabililor plătitori de impozit pe profit/venituri microintreprinderi, indiferent de sistemul de declarare și plată prevăzut de art. 41 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, care au plătit în termen impozitul datorat (art. 1 din OUG nr. 33/2020, cu modificările ulterioare);
  - s-au acordat eşalonări la plată în forma simplificată (maxim 12 luni) pentru obligațiile fiscale principale și accesorii a căror scadență/termen de plată s-a împlinit după data declarării stării de urgență și au rămas nestinse până la data eliberării certificatului de atestare fiscală (Cap.I din O.U.G. nr. 181/2020).Termenul de accesare a acestei

facilități fiscale a fost data de 15.12.2020, inclusiv - termen ulterior prorogat prin O.U.G. nr. 226/2020, pentru data de 31.03.2021, inclusiv.

- ✓ În vederea **creșterii conformării fiscale, a prevenirii și combaterii evaziunii fiscale**, ANAF a reglementat și implementat următoarele măsuri:
  - modificarea declarației unice pentru persoanele fizice. Noul formular a fost aprobat prin OPANAF nr. 1.107/2020;
  - identificarea la nivel național a persoanelor afiliate, inventarierea tranzacțiilor susceptibile a fi verificate în domeniul prețurilor de transfer și notificarea acestor contribuabili în scopul corectării/ rectificării declarațiilor fiscale, sens în care a fost modificată declarația 394 "Declarație informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național", potrivit ordinului OPANAF 3281/2020;
  - stabilirea competențelor organelor fiscale pentru efectuarea verificării documentare de către structurile cu atribuții de inspecție fiscală, de structurile cu atribuții de control antifraudă și de structurile cu atribuții de verificare a situației fiscale personale, prin OPANAF nr. 3632/05.10.2020. Prin implementarea verificării documentare la nivelul structurilor cu atribuții de control antifraudă, acestea vor avea și competența să emită titluri de creanță, sub rezerva verificării ulterioare. Aceasta reprezintă o etapă premergătoare desk-audit-ului;
  - aprobarea modelului și conținutului formularelor și a documentelor utilizate în activitatea de verificare documentară, potrivit OPANAF nr 3666/07.10.2020;
  - în vederea asigurării transparentizării activității de inspecție fiscală, a responsabilizării funcționarilor publici implicați în activitatea de inspecție fiscală precum și pentru creșterea conformării voluntare a contribuabililor, a fost aprobat Ordinul Președintelui ANAF pentru aprobarea procedurii de întocmire, avizare și aprobare a raportului de inspecție fiscală. Procedura de lucru a organelor de inspecție fiscală cu privire la întocmirea, avizarea și aprobarea Raportului de inspecție fiscală a fost transparentizată prin OPANAF nr. 4077/2020. Prin aceasta sunt reglementate și situațiile în care apar divergențe între organele fiscale în stabilirea corectă a stării de fapt fiscale la un contribuabil verificat, precum și modalitatea de soluționare a acestora, prin consensul opiniilor între reprezentanții echipei de inspecție fiscală, șeful de serviciu și conducătorul activității de inspecție fiscală;
  - extinderea implementării procedurilor vamale simplificate în vederea alinierii la media europeană de utilizare într-un procent de 65%;
  - în vederea stabilirii principalelor activități pentru prevenirea și combaterea evaziunii, la nivelul ANAF, a fost realizată o nouă estimare cu privire la decalajul fiscal la TVA, utilizând o metodologie de calcul alternativă, de tip TOP-DOWN, cu dezagregare pe sectoarele economice de activitate.
- ✓ Referitor la măsurile luate în ceea ce privește **prevenirea și combaterea evaziunii fiscale**, în perioada stărilor de urgență și de alertă, ANAF, prin structura de antifraudă fiscală și prin structura vamală, a dus la îndeplinire sarcinile care au decurs din aplicarea ordonanțelor militare îndeosebi în ceea ce privește transportul dispozitivelor medicale și materialelor sanitare care asigură prevenția și tratarea afecțiunilor asociate COVID-19, precum și al medicamentelor destinate a fi livrate în afara teritoriului național. ANAF a acordat o importanță deosebită atât cazurilor de actualitate, îndeosebi a celor manifestate în timpul stării de urgență cât și finalizării cazurilor a căror instrumentare a început în perioada anterioară.

Activitatea de inspecție fiscală

În domeniul inspecției fiscale, din perspectiva controalelor efectuate la contribuabili persoane juridice și fizice, au fost stabilite obligații în valoare de aprox. 4,2 mld. lei în urma desfășurării unui număr de 24.792 inspecții fiscale și 10.702 controale.

În ceea ce privește inspecțiile fiscale desfășurate la contribuabilii care au derulat tranzacții cu persoanele afiliate în cadrul cărora au fost verificate și prețurile de transfer practicate, menționăm faptul că, totalul tranzacțiilor verificate a fost în cuantum de 32,7 mld. lei, pentru care a rezultat o diferență a bazei de impozitare în sumă de 1,99 mld. lei.

Astfel, diferența suplimentară de bază de impozitare a determinat impozit pe profit stabilit suplimentar de plata în sumă de 158,2 mil. lei și diminuarea pierderii fiscale cu 981,1 mil. lei.

Activitatea de antifraudă fiscală

În vederea prevenirii, descoperirii și combaterii evaziunii fiscale, ca urmare a acțiunilor de control desfășurate de structura de antifraudă fiscală, în anul 2020, au fost cuantificate/estimate implicații fiscale (reprezentând TVA, impozite, contribuții sociale și de sănătate, alte creanțe) și aplicate sancțiuni contravenționale (amenzi și confiscări) în sumă totală de 1,5 mld. lei.

Totodată, au fost înaintate organelor de urmărire penală 183 de acte de sesizare, valoarea prejudiciilor însumând 503,6 mil. lei iar pentru asigurarea recuperării prejudiciilor aferente cazurilor investigate, au fost dispuse 251 măsuri asigurătorii în sumă de 346,8 mil. lei.

Pe linia "Risc fiscal asociat activităților de comerț în mediul online", au fost înregistrate următoarele rezultate, în urma verificării a 562 contribuabili: implicații fiscale/obligații de plată estimate în acte de control în sumă de 57,7 mil. lei și sancțiuni aplicate în valoare de 1,1 mil. lei.

În perioada de referință, activitatea de monitorizare transporturilor rutiere s-a efectuat cu intermitențe, fiind suspendată pe perioada stării de urgență și a fost asigurată de un număr mediu de 79 inspectori, care au efectuat verificări și înregistrări privind un număr de peste 850.000 transporturi cu destinație națională și peste 300.000 transporturi aflate în tranzit. Informațiile acumulate și analizele de risc efectuate au fost valorificate în cadrul controalelor antifraudă care au vizat tranzacțiile intracomunitare, sens în care au fost verificați 571 contribuabili la care au fost cuantificate implicații fiscale în valoare totală de 63,3 mil. lei și aplicate sancțiuni contravenționale (amenzi și confiscări) în valoare totală de 9,3 mil. lei.

Referitor la fraudă transfrontalieră, structura de antifraudă fiscală a participat la desfășurarea a 2 controale multilaterale.

Activitatea vamală

Pe durata stării de urgență, autoritatea vamală a elaborat și aprobat un plan de măsuri la nivelul structurilor vamale pentru asigurarea îndeplinirii cu celeritate a formalităților vamale pentru dispozitivele medicale, materialele sanitare și medicamentele care asigură prevenția și tratarea afecțiunilor asociate COVID-19.

În ceea ce privește prevenirea și combaterea fraudelor vamale, în anul 2020 au fost stabilite obligații fiscale în valoare totală de 104,6 mil. lei. Valoarea confiscărilor de numerar și bunuri incluzând un număr de aprox. 21,8 mil. bucăți țigarete) a fost de 56,6 mil. lei.

Referitor la îmbunătățirea infrastructurii vamale și modernizarea birourilor vamale, la nivelul ANAF se au fost demarate următoarele proiecte cu finanțare externă:

- Îmbunătățirea infrastructurii vamale pentru fluidizarea traficului la punctul de trecere a frontierei de la punctul vamal Siret (10,9 milioane euro, conform HG nr. 188/2020, POIM);
- Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România – Moldova, respectiv birourile vamale Albița, Sculeni și Giurgiulești (10 milioane euro suma totală, din care 5 milioane euro, Instrumentul European de Vecinătate pentru investițiile pe teritoriul României).

Implementarea Strategiei UE privind managementul riscurilor vamale - măsura contribuie la implementarea prevederilor Codului Vamal Unional, aprobat prin Regulamentul UE 952/2013. În luna octombrie a fost semnat contractul de achiziție pentru prestarea de servicii de dezvoltare software a sistemului național ICS2-RO Faza I. Sistemul național ICS2-RO Faza I se află în stadiul de dezvoltare software, având termen de finalizare 01.10.2021.

Activitatea de verificare a persoanelor fizice cu averi mari/cu risc fiscal

În anul 2020, structurile de control venituri persoane fizice au continuat desfășurarea activităților specifice în cadrul celor 357 acțiuni de verificare a situației fiscale personale și de inspecție fiscală parțială cu privire la impozitul pe venit. Prin cele 78 decizii de impunere emise, au fost constatate venituri suplimentare în sumă de 182,9 mil lei, pentru care au fost stabilite creanțe fiscale în sumă de 43,8 mil lei.

ANAF a accelerat procesul de informatizare pentru a crește gradul de colectare prin conformare voluntară, fiind adoptate următoarele măsuri:

- conectarea aparatelor de marcat electronice fiscale și implementarea sistemului informatic SAF-T (Standard Audit File for Tax);
- posibilitatea persoanelor juridice de a avea acces la platforma Ghișeul.ro pentru facilitarea îndeplinirii obligațiilor de plată ale contribuabililor;
- introducerea de noi documente pe baza cărora contribuabilii persoane fizice să se poată identifica electronic în SPV și implementarea identificării vizuale online, pentru înregistrarea în SPV;
- crearea posibilității de transmitere electronică de către contribuabili și primire a documentelor specifice evitării dublei impuneri și acorduri fiscale internaționale prin intermediul SPV și e-guvernare, formularistică aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1099/2016 (începând cu luna aprilie 2020) și prin intermediul formularului de contact din SPV (începând cu luna mai 2020) a formularisticii aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 583/2016, cu modificările și completările ulterioare;
- crearea cadrului legal în vederea identificării vizuale on-line (video) pentru aprobarea înregistrării contribuabililor în Spațiul Privat Virtual și lansarea de către MF și ANAF în luna august 2020 a posibilității de identificare vizuală on-line pentru persoanele fizice;
- extinderea serviciului de programări on-line pentru efectuarea unei vizite la sediul unității fiscale, implementarea One Stop Shop;
- facilitarea îndeplinirii obligațiilor de plată a persoanelor fizice și juridice prin interconectarea SPV cu Ghișeul.ro;
- introducerea în cadrul SPV de noi documente și rapoarte: istoric declarații depuse de persoanele fizice, pentru persoanele juridice acesta fiind disponibil anterior, și raportul privind drepturile de reprezentare în SPV și de depunere declarații;

- crearea posibilității prin Spațiul Privat Virtual de efectuare a plăților în numele oricărei alte persoane fizice în ceea ce privește impozitul pe venit și contribuțiile sociale din Declarația unică;
- asigurarea, de la distanță, a serviciului de asistență a contribuabililor și dezvoltarea Call-center-ului (prin furnizarea de servicii electronice și telefonice) pentru asigurarea către contribuabili a unui număr unic de telefon la nivel național;
- pentru prima dată de la înființarea ANAF, un număr de 900 de inspectori au acces de la distanță la bazele de date necesare desfășurării unor activități specifice, fiind posibilă soluționarea de la distanță a solicitărilor depuse de contribuabili;
- simplificarea fișei pe plătitor și operaționalizarea transferului electronic al actelor administrativ fiscale emise de către organele de inspecție fiscală în evidența pe plătitor;
- implementarea sistemului informatic NOES și realizarea sistemului informatic pentru poprirea și ridicarea poprii asupra conturilor bancare prin mijloace electronice.

În vederea creșterii calității serviciilor destinate contribuabililor

Pentru a veni în sprijinul contribuabililor, ca răspuns la criza provocată de pandemia COVID-19, ANAF a lansat aplicația „Programări on-line”, ca proiect pilot la nivelul DGRFP Galați. Începând cu luna august a anului 2020 a fost extins serviciul de programări online la nivelul administrațiilor județene ale finanțelor publice și administrațiilor sectoarelor 1 – 6 ale finanțelor publice, serviciul fiind disponibil contribuabililor atât în cadrul Spațiului Privat Virtual cât și pe portalul ANAF.

Prin intermediul acestui serviciu contribuabilii se pot programa online pentru efectuarea unei vizite la sediul unității fiscale precum și pentru identificarea vizuala on-line în vederea aprobării înrolării în Spațiul Privat Virtual. Serviciul este pus la dispoziția contribuabililor pentru aspecte ce nu necesită timp îndelungat de soluționare fiind primiți la ora programată, de personal specializat în funcție de domeniul selectat de contribuabili prin aplicația web dedicată.

Împreună cu Centrul Național pentru Informații Financiare, a fost implementată aplicația NRZCER - Evitarea Dublei Impuneri și Acorduri Fiscale Internaționale, care este utilizată în aplicarea prevederilor OMFP nr. 1.099/2016 pentru reglementarea unor aspecte privind rezidența în România a persoanelor fizice și a OMFP nr. 583/2016 pentru aprobarea formularisticii prevăzute de art. 230 și 232 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

O nouă facilitate pentru contribuabili, dezvoltată și implementată de ANAF în anul 2020, a fost plata cu cardul bancar. Astfel, persoanele înregistrate în SPV pot face plata obligațiilor fiscale direct cu cardul bancar, prin interconectarea cu platforma ghiseul.ro.

În vederea limitării deplasării contribuabililor la sediile ANAF, a fost extinsă posibilitatea înrolării în SPV de către persoanele fizice care nu dețin un certificat digital. În ceea ce privește utilizarea facilităților electronice puse la dispoziția contribuabililor, se remarcă o creștere de 134,5% a contribuabililor persoane fizice înregistrate în Spațiul Privat Virtual;

ANAF și MF au început demersurile necesare în vederea extinderii și dezvoltării Call-center-ului Agenției Naționale de Administrare Fiscală, inclusiv a gamei serviciilor oferite prin Call-center și capacității acestuia. Acest proiect include următoarele acțiuni:

- extinderea numărului unic la nivel național (achiziționare infrastructura și mărirea capacității structurii organizatorice a Call-center-ului etc.);

- modificarea modului de interacțiune cu contribuabilii (analizarea posibilitatii de a oferi informatii supuse secretului fiscal, a modului în care se va acorda prin Call-center asistența digitalizată - chat/chatbot/asistent virtual etc);
- analizarea de noi funcționalități pentru oferirea de servicii noi contribuabililor prin Call-center.

În vederea informării contribuabililor cu privire la facilitățile fiscale a fost publicat pe site-ul ANAF, în secțiunea Asistență contribuabili, în luna noiembrie, materialul informativ intitulat „*Tipuri de facilități fiscale ce pot fi accesate pentru conformarea la plată a obligațiilor fiscale*”.

În vederea cunoașterii schimbărilor preconizate de digitalizare și a serviciilor nou lansate pentru contribuabili, în anul 2020, au fost organizate sesiuni de instruire cu tema „*Serviciile oferite contribuabililor – Înregistrarea în SPV*” și „*Programarea on-line*” la care au participat funcționari publici care aprobă înrolarea în SPV a persoanelor fizice prin identificare vizuală on-line.

În anul 2020 a fost finalizată reorganizarea ANAF având ca principal obiectiv implementarea unui nou design arhitectural al organizației prin alocarea resursei umane în sectoarele de activitate unde aceasta era deficitară. În acest context au fost atinse următoarele ținte:

- reducerea cu 2000 de posturi a aparatului ANAF;
- reducerea numărului cabinetelor de demnitari de la 4 la 3 vicepreședinți;
- reconfigurarea structurii organizatorice a Direcției Generale Antifraudă Fiscală pentru creșterea aportului acesteia în procesul de colectare a creanțelor bugetare;
- crearea structurii de management a riscului, care contribuie în mod semnificativ la stimularea conformării fiscale voluntare a contribuabililor prin programe vizând riscurile critice identificate;
- înființarea unei structuri care va susține procesul decizional al conducerii ANAF cu privire la prioritățile strategice ale instituției asigurând, de la nivel central, optimizarea procesului de alocare a resurselor Agenției;
- înființarea Unității de management a informației cu scopul de a accelera procesul de informatizare a agenției și prioritățile instituției în acest domeniu.

În contextul crizei sanitare, au fost adoptate măsuri speciale de protecție a contribuabililor și a personalului propriu, fiind organizată activitatea de muncă la domiciliu prin punerea la dispoziția salariaților de echipamente mobile (tablete, laptopuri), pentru comunicarea la distanță și accesarea bazelor de date.

II. Obiective strategice ale ANAF pe termen scurt și mediu – prezentare selectivă

În contextul impactului economic și fiscal al situației generate de pandemia SARS-Cov-2, ANAF a elaborat **Planul operational de recuperare a veniturilor**, document în care se regăsesc măsurile necesare perioadei de recuperare și modul în care trebuie să se concentreze atenția și resursele existente pentru o colectare bugetară eficientă în condiții de protecție sanitară a personalului propriu și a contribuabililor. Implementarea planului a debutat la începutul lunii iulie 2020, urmând a fi continuat până la 31 decembrie 2021.

Documentul este structurat pe trei mari capitole:

Capitolul I "Măsuri de salvagardare a veniturilor" cuprinde măsuri în domenii prioritare pentru ANAF precum managementul riscurilor, sprijinirea activității de conformare voluntară, activitatea de colectare și activitatea de control fiscal.

- **Capitolul II "Asigurarea disponibilității serviciilor pentru contribuabili"** conține măsuri care vizează îmbunătățirea comunicării cu contribuabilii și facilitarea migrării contribuabililor către mediul electronic.
- **Capitolul III "Măsuri pentru susținerea proceselor de business vizează continuitatea derulării activităților și securitatea și sănătatea personalului și a contribuabililor"** prezintă măsuri pentru definirea activităților de comunicare internă și externă în noul context precum și de continuitate a activității personalului ANAF.

Viziunea ANAF pentru următorii patru ani este de a deveni o administrație fiscală și vamală **inovatoare și eficientă, capabilă să răspundă provocărilor mediului extern, care să ofere servicii noi și adaptate diferitelor categorii de contribuabili.** În acest sens a fost elaborată Strategia ANAF 2021-2024.

În îndeplinirea acestei viziuni, obiectivele strategice sunt formulate urmărind patru direcții majore de acțiune, prezentate în cele ce urmează, separat pentru anul 2021 și cumulativ pentru anii 2022 - 2024.

Acțiuni prioritare în anul 2021:

Începând cu luna ianuarie, ANAF a reluat treptat activitatea normală de administrare fiscală, propunându-și o **revenire rapidă la nivelul conformării fiscale înregistrare la finalul anului 2019**, principalele linii de acțiune stabilite pentru acest an încadrându-se în viziunea mai extinsă pe termen mediu, fructificând totodată lecțiile învățate din provocările determinate de pandemie.

În perioada imediat următoare se va acționa prioritar în următoarele domenii:

- 1. Simplificarea procedurilor de administrare fiscală:** simplificarea declarațiilor fiscale, continuarea procesului de extindere a depunerii on-line a declarațiilor de înregistrare fiscală, asigurarea posibilității contribuabililor de a solicita înregistrarea fiscală inițială prin mijloace electronice;
- 2. Accelerarea procesului de digitalizare:** stabilirea priorităților multianuale de dezvoltare IT necesare susținerii activității de conformare, punerea la dispoziția contribuabililor de noi servicii electronice/ noi funcționalități pentru serviciile electronice/telefonice existente, etc.;
- 3. Management integrat al riscului,** conform noului design al agenției, ca urmare a procesului de operaționalizare a Direcției Generale de Management al Riscului. Va fi accelerată dezvoltarea unor proiecte de conformare fiscală, pentru a înțelege mai bine resorturile și mecanismele unor comportamente fiscale și pentru a dezvolta planuri țintite de măsuri pentru stimularea conformării fiscale pe diferite paliere.
- 4. Campanii intense de informare și conștientizare a cetățenilor,** crearea unor servicii de chat și a unui sistem webinar prin care se vor derula întâlniri virtuale cu contribuabilii, etc.

Totodată, se va continua implementarea obiectivelor care vor duce la îndeplinirea viziunii ANAF pe termen mediu, astfel:

Obiectivul I:

SERVICII - dezvoltarea unei relații de parteneriat cu contribuabilii pentru serviciile prestate, prin:

- *Design nou și inovator de procese de activitate și servicii în interacțiunea cu contribuabilii;*

- *Utilizarea design-ului centrat pe contribuabili și în colaborare cu aceștia în dezvoltarea serviciilor oferite;*
- *Dezvoltarea/extinderea de servicii simple și accesibile pentru contribuabili;*
- *Sprijinirea contribuabililor pentru înțelegerea simplă, rapidă și corectă a obligațiilor fiscale;*
- *Consolidarea mecanismului consultativ de colaborare cu mediul de afaceri și contribuabilii și colaborarea cu parteneri externi pentru identificarea de soluții inovatoare.*

Obiectivul II:

SOLUȚII DIGITALE INTEGRATE - transformarea ANAF într-o organizație performantă și inteligentă cu soluții digitale integrate, care utilizează la maximum datele și informațiile disponibile, prin stabilirea priorităților multianuale de dezvoltare prin Strategia digitală a ANAF, prin care sunt stabilite următoarele obiective specifice:

- *Utilizarea digitalizării ca abordare inteligentă pentru domeniile funcționale ale administrației fiscale;*
- *Consolidarea capacității administrative necesare procesului de transformare digitală;*
- *Asigurarea cadrului tehnologic necesar tranziției către o administrație fiscală digitală.*

Obiectivul III:

PREVENIREA ȘI COMBATEREA EVAZIUNII FISCALE - o instituție ce vine în sprijinul conformării contribuabililor și al menținerii unui mediu economic echitabil

- *Actualizarea permanentă a registrului riscurilor în urma analizării schimbărilor intervenite în cadrul economico social, ca urmare a operaționalizării Direcției Generale de Management a Riscului;*
- *Identificarea și abordarea timpurie a riscurilor de neconformare cu implementarea de instrumente noi pentru organele fiscale:*
  - **Desk-audit** - dezvoltarea componentei de control fiscal ce vizează verificarea documentară de către structurile cu atribuții de inspecție fiscală, structurile cu atribuții de antifraudă fiscală (începând cu anul 2020) și de către structurile cu atribuții de verificare a situației patrimoniale personale, precum și intensificarea acțiunilor de prevenire în scopul creșterii conformării voluntare. Ca urmare a efectuării verificării documentare, organul fiscal va emite o **decizie de impunere, sub rezerva verificării ulterioare;**
  - **Controlul comerțului electronic** - noile atribuții ale Direcției Generale Antifraudă Fiscală în acest domeniu având un rol esențial în identificarea și instrumentarea cazurilor de evaziune fiscală, prin structura nou creată (Direcția Comerț Electronic). *Operațiunea "Mercur"* va continua în ritm accelerat și va fi extinsă pentru asigurarea fiscalizării încasărilor provenite din vânzările on-line de bunuri și servicii, fiind cea mai amplă acțiune în domeniul comerțului electronic nefiscalizat;
  - **Implementarea SAF-T** (fișierul standard internațional de control) **în sistem pilot la marii contribuabili**, rolul acestuia fiind de raportare standardizată a unor informații financiare, de a simplifica astfel, interacțiunea contribuabililor cu autoritățile fiscale, principalul avantaj fiind facilitarea identificării corecte și a sancționării ferme a comportamentelor neconforme.

- **Interconectarea caselor de marcat** - proiectul vine în sprijinul efectuării unor analize de risc complexe cu date furnizate în timp real ce conduc la contruirea unei imagini fidele a comportamentului fiscal și comercial a contribuabililor
- **E-factura** -sistemul va furniza date fiscale consistente către sistemul de analiză de risc, activitate care va conduce la creșterea veniturilor colectate ca pondere în PIB.
- *Dezvoltarea de proiecte pilot de conformare voluntară pe sectoarele și categoriile de risc fiscal, informarea și comunicarea către contribuabili a modalităților de conformare voluntară;*
- *Îmbunătățirea procesului de colectare a datelor și înțelegerea aprofundată a riscurilor de neconformare utilizând date și tehnologii avansate de analiză;*
- *Utilizarea datelor și informațiilor de la terți precum și a celor disponibile intern pentru folosirea unitară între funcțiile din interiorul administrației fiscale în vederea creșterii conformării voluntare;*
- *Creșterea volumului informațiilor disponibile din platformele on-line în vederea identificării de comportamente fiscale neconforme și adaptarea măsurilor aplicate;*
- *Combaterea fermă a comportamentelor neconforme și a evaziunii fiscale în vederea asigurării unui mediu fiscal echitabil pentru toți contribuabilii și descurajarea concurenței neloiale.*

Obiectivul IV:

EFICIENȚĂ ȘI TRANSPARENȚĂ - transformarea ANAF într-o instituție solidă, modernă și de încredere, prin:

- *Crearea unei culturi organizaționale colaborative capabile să fructifice competențele și avantajele fiecărei generații;*
- *Introducerea de procese formale de încurajare a inovației și implementarea unei abordări cuprinzătoare care are în centrul existenței procesul de activitate, de la începutul până la finalul său;*
- *Flexibilizarea modului și mediului de lucru, ajustarea resurselor umane existente pentru a se adapta unui mediu în continuă schimbare și conștientizarea schimbărilor rapide în necesarul de competențe;*
- *Dematerializarea fluxurilor de activitate curentă și tranziția spre un mediu de lucru predominant digital, astfel încât să crească transparența modului de lucru și să faciliteze colaborarea în interiorul organizației (inclusiv, corespondența electronică, mediu de lucru digital partajat, generalizarea utilizării semnăturii electronice și accesul din orice locație la bazele de date);*
- *Consolidarea colaborării și comunicării cu alte administrații fiscale/vamale sau organisme internaționale pe ariile de interes/prioritățile comune existente la nivel internațional.*

Totodată, în vederea creșterii veniturilor bugetare, ANAF va impulsiona recuperarea sumelor provenite din ducerea la îndeplinire a măsurilor asigurătorii și efectuarea de proceduri de executare silită în cazuri speciale de executare silită care fac obiectul hotărârilor judecătorești pronunțate în materie penală, precum și în alte cazuri de valorificare a bunurilor sechestrate și/sau confiscate în materie penală.

Acțiuni prioritare în perioada 2022 – 2024:

Obiectivul I:

SERVICII - dezvoltarea unei relații de parteneriat cu contribuabilii pentru serviciile prestate, prin:

- *Design nou și inovator de procese de activitate și servicii în interacțiunea cu contribuabilii;*
- *Utilizarea design-ului centrat pe contribuabili și în colaborare cu aceștia în dezvoltarea serviciilor oferite;*
- *Dezvoltarea și extinderea de servicii simple și accesibile pentru contribuabili;*
- *Sprijinirea contribuabililor pentru înțelegerea simplă, rapidă și corectă a obligațiilor fiscale;*
- *Continuarea dezvoltării mecanismului consultativ de colaborare cu mediul de afaceri și contribuabilii și colaborarea cu parteneri externi pentru identificarea de soluții inovatoare.*

Obiectivul II:

SOLUȚII DIGITATE INTEGRATE - transformarea ANAF într-o instituție performantă și inteligentă cu soluții digitale integrate, care utilizează la maximum datele și informațiile disponibile, prin:

- *Implementarea obiectivelor stabilite prin **Strategia digitală a ANAF**:*
  - *utilizarea digitalizării ca abordare inteligentă pentru domeniile funcționale ale administrației fiscale;*
  - *consolidarea capacității administrative necesare procesului de transformare digitală;*
  - *asigurarea cadrului tehnologic necesar tranziției către o administrație fiscală digitală;*
- *Continuarea procesului de digitalizare al ANAF, efectuarea de investiții în tehnologie și în dezvoltarea aplicațiilor utilizate, în vederea creșterii gradului de colectare, prin implementarea de proiecte;*
- *Introducerea de soluții tehnologice având drept scop creșterea valorii adăugate a muncii angajaților, mai ales în zona de analiză, sinteză și raportare; informatizarea activităților de back office.*
- *Se va asigura capacitatea adecvată de răspuns la nevoia de dezvoltare a serviciilor digitale, interoperabilitatea sistemelor, precum și procesarea volumelor uriașe de date, reliefată, mai ales, în context pandemic.*
- *Se va asigura cadrul tehnologic necesar tranziției către o administrație fiscală digitală prin creșterea numărului de echipamente IT utilizate la nivelul administrației, corelat cu procesele automatizate și dezvoltarea capacității infrastructurii suport necesare susținerii dezvoltării tehnologice continue.*

1. Utilizarea digitalizării ca abordare inteligentă pentru domeniile funcționale ale administrației fiscale:

- **Optimizarea aplicațiilor informatice existente și dezvoltarea de noi aplicații;**
- **Creșterea gradului de automatizare a funcțiilor operaționale ale ANAF;**
- **Asigurarea pe scară largă a interoperabilității cu partenerii instituționali;**
- **Implementarea de servicii electronice prin utilizarea noilor tehnologii (ex: inteligența artificială, învățarea automată);**

2. Consolidarea capacității administrative necesare procesului de transformare digitală:

- Dezvoltarea platformei de e-learning;
- Implementarea de programe de formare profesională personalizate;
- Crearea unui centru de excelență;
- Digitalizarea activității de valorificare - Informatizarea și eficientizarea activității de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului
- Gestionarea digitalizată a activității din domeniul juridic

3. Asigurarea cadrului tehnologic necesar tranziției către o administrație digitală:

- Creșterea numărului de echipamente IT utilizate la nivelul administrației, corelat cu procesele automatizate;
- Dezvoltarea capacității infrastructurii suport necesare susținerii dezvoltării tehnologice continue.

În vederea implementării obiectivelor strategice, ANAF a demarat în colaborare cu partenerii sociali, implementarea următoarelor proiecte de digitalizare, ale căror rezultate vor avea impact în toate domeniile de activitate ale instituției:

Proiecte derivate din obiectivele Strategiei de digitalizare a ANAF:

1. Servicii fiscale eficiente pentru administrație și cetățeni – SFERA

-actualizarea sistemelor informatice de administrare fiscala a contribuabililor si asigurarea interoperabilității acestora cu sistemele informatice ale instituțiilor statului care dețin si pot furniza informații utile in activitatea de colectare a impozitelor/ taxelor

2. Administrație performantă prin informație consolidată – APIC

-implementarea unei platforme de Big Data ce va permite gestionarea unui volum masiv de date (structurate si nestructurate), analiza si modelare predictiva, implementarea unui instrument informatic integrat care sa asigure realizarea, în mod automat, a analizei de risc fiscal a contribuabililor.

3. Sistem Integrat de Administrare Fiscala si Vamală

-digitalizarea tuturor proceselor de activitate și asigurarea de servicii electronice optime, cu scopul îmbunătățirii conformării voluntare, combaterii evaziunii fiscale și creșterii eficienței colectării.

4. Fisierul Standard de Control Fiscal (Standard Audit File for Taxation)

-asigurarea transferului electronic de date contabile si financiare de la companii catre administratia fiscala. SAF-T constituie o metodă modernă care sprijină atât contribuabilii să se conformeze mai ușor, cât și autoritățile fiscale să desfășoare controale mai eficiente.

5. Sistem de facturare electronica

-Implementarea platformei informatice business-to-business constituind un instrument pus la dispozitia companiilor pentru emiterea si primirea facturilor, respectiv un sistem de analiză complexă la nivelul ANAF privind obligațiile și veniturile fiscale, rezultate din emiterea facturilor utilizand sistemul de facturare electronica obligatoriu.

6. Sistem informatic privind conectarea aparatelor de marcat electronice fiscale pentru transmiterea de date

7. Trafic control

-Sistemul informatic este necesar în vederea monitorizării în timp real a transporturilor privind achizițiile și livrările intracomunitare de bunuri, precum și de tranzit.

8. Dezvoltarea serviciilor electronice și telefonice oferite contribuabililor prin Call-Center

-Extinderea capacității Call-center-ului, prin oferirea de servicii electronice și telefonice care să ofere sprijin contribuabililor în vederea conformării. Prin utilizarea unor astfel de servicii, se va asigura prin Call-center atât asistență contribuabililor în domeniul fiscal și IT cât și informații personalizate cu privire la situația fiscală proprie a contribuabililor, devenind astfel un prestator de servicii vaste, telefonice și electronice.

9. Creșterea capacității administrative a MF și a instituțiilor subordonate în vederea îmbunătățirii interacțiunii cetățenilor și mediului de afaceri pentru obținerea de servicii electronice extinse prin portalul ANAF

-Extinderea gamei de servicii electronice accesibile prin dispozitive mobile, în scopul facilitării îndeplinirii obligațiilor fiscale și nefiscale și plății taxelor.

Îmbunătățirea portalului ANAF, portalului MF, SPV și dezvoltarea aplicației de mobil.

10 Sistemul informatic NOES (Nivelul Operativ al Executării Silite)

-Îmbunătățirea procesului de executare silite

11 Sistemul Informatic Integrat Vamal

-în conformitate cu obligațiile la nivel european

Proiectul va avea următoarele subcomponente:

I.Ghișeu unic al UE pentru vamă – CERTEX

II. Sistemul electronic al exportatorilor înregistrați (REX)

III.Dezvoltare sisteme AES-RO și NCTS 5-RO

IV.Accesul direct al comercianților la sistemele europene de informații (gestionarea uniformă a utilizatorilor și semnătura digitală) UUM&DS

V.Sistemul național de intrare ICS2-RO

VI.S.I.I.V. - RCDPS – Modernizarea Sistemului național de import și Vămuirea centralizată pentru import în cadrul Codului vamal al Uniunii

12 Sistemul informatic One Stop Shop (OSS_RO)

-pachetului TVA privind comerțul electronic.

Proiectul este compus din două Loturi, strâns corelate funcțional:

LOT1 - "Servicii de dezvoltare software pentru implementarea sistemului informatic privind Declarația Vamală cu Set Redus de Date".

LOT2 - "Servicii de dezvoltare software pentru implementarea sistemului informatic One Stop Shop (OSS_RO) conform cerințelor intracomunitare și naționale".

13 Extinderea sistemului - AEOI_RO (Automatic Exchange of Information) cu funcționalități specifice:

- realizarea unui schimb de informații relevant pentru administrarea și aplicarea legilor interne ale Statelor Membre ale Uniunii Europene pentru toate tipurile de taxe și impozite percepute

de către sau în numele unui Stat Membru sau al subdiviziunilor teritoriale sau administrative ale acestuia.

14 Reproiectarea și optimizarea sistemului informatic - VIES_RO (Value Added Tax Information Exchange Sistem)

-Prin proiect se va asigura reproiectarea, migrarea și optimizarea sistemului informatic VIES_RO în mediul - Java, inclusiv adaptarea sistemului la ultimele modificări legislative naționale și intracomunitare (dacă vor fi cerințe de acest gen), precum și alinierea sistemului informatic la cerințele de funcționare în regim de Disaster Recovery.

15 MF - ANAF o administrație fiscală colaborativă și inovativă în beneficiul contribuabililor

-se vor transforma în organizații inteligente, care vor utiliza la maxim datele și informațiile, cu angajați care facilitează fluiditatea informației și schimbul de idei, devenind astfel organizații inovative și capabile să răspundă provocărilor mediului extern.

16 Digitalizarea activității de valorificare - Informatizarea și eficientizarea activității de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului

- integrarea într-o aplicație IT a întregului proces de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului;

- crearea unui flux de lucru electronic și transparent pentru întreaga activitate de valorificare care să permită obținerea în timp real de informații și date despre situația și stadiul valorificării bunurilor intrate în proprietatea privată a statului;

17 Creșterea capacității administrative a Agenției Naționale de Administrare Fiscală prin gestionarea digitalizată a activității din domeniul juridic

-sprijină derularea proceselor din domeniul instrumentarii litigiilor. Sistemul va oferi o imagine de ansamblu și care să poată genera diverse situații și rapoarte în funcție de obiect, sume, soluții definitive pronunțate de instanțele de judecată.

18 Sistem de management al flotei auto pentru mijloacele de transport din patrimoniul ANAF

-dezvoltarea unei aplicații informatice care să permită atât procesarea datelor, raportarea acestora, crearea unui tablou unitar cu date despre toate mijloacele de transport (flota auto) deținute în patrimoniul instituției dar și accesul eficient și rapid la informații relevante, în vederea menținerii în stare de funcționare operativă a flotei auto.

Obiectivul III:

PREVENIREA ȘI COMBATerea EVAZIUNII FISCALE - o organizație ce vine în sprijinul conformării contribuabililor și al menținerii unui mediu economic echitabil

- *Consolidarea administrației fiscal-bugetare și a capacității de colectare a veniturilor la bugetul de stat, prin furnizarea de noi servicii digitale, creșterea masivă a capacității de utilizare/valorificare a datelor/informațiilor și transformarea tehnologică a sistemului informatic al finanțelor publice, pentru o viteză accelerată de răspuns la provocările informaționale actuale și viitoare, reliefate de contextul pandemic.*
- *Acest proces implică implementarea unor reforme care vizează*
  - *Sprijinirea conformării voluntare prin dezvoltarea serviciilor sau implementare de noi servicii pentru contribuabili și reducerea poverii administrative;*
  - *Identificarea și reducerea neconformării și a decalajelor fiscale prin utilizarea inteligentă a datelor/informațiilor și valorificarea masivă a acestora;*

- Identificarea și abordarea timpurie a riscurilor de neconformare cu implementarea de instrumente noi pentru organele fiscale, organizate într-un pachet de măsuri după cum urmează:
  - **Desk-audit** - dezvoltarea componentei de control fiscal ce vizează **verificarea documentară** de către structurile cu atribuții de inspecție fiscală, structurile cu atribuții de antifraudă fiscală (începând cu anul 2020) și de către structurile cu atribuții de verificare a situației patrimoniale personale, precum și intensificarea acțiunilor de prevenire în scopul creșterii conformării voluntare. Ca urmare a efectuării verificării documentare, organul fiscal va emite o **decizie de impunere, sub rezerva verificării ulterioare**.
  - **Controlul comerțului electronic** - noile atribuții ale Direcției Generale Antifraudă Fiscală în acest domeniu având un rol esențial în identificarea și instrumentarea cazurilor de evaziune fiscală, prin structura nou creată (Direcția Comerț Electronic). *Operațiunea "Mercur"* va continua în ritm accelerat și va fi extinsă pentru asigurarea fiscalizării încasărilor provenite din vânzările on-line de bunuri și servicii, fiind cea mai amplă acțiune în domeniul comerțului electronic nefiscalizat;
  - **Implementarea SAF-T** (fișierul standard internațional de control) rolul acestuia fiind de raportare standardizată a unor informații financiare, de a simplifica astfel, interacțiunea contribuabililor cu autoritățile fiscale, principalul avantaj fiind facilitarea identificării corecte și a sancționării ferme a comportamentelor neconforme.
- *Dezvoltarea de proiecte pilot de conformare voluntară pe sectoarele și categoriile de risc fiscal, informarea și comunicarea către contribuabili a modalităților de conformare voluntară;*
- *Acțiuni concomitente și colaborative ale structurilor de inspecție fiscală, antifraudă fiscală și controlul veniturilor persoanelor fizice care să vizeze aspecte privind atât persoanele juridice implicate în acțiuni cu caracter fraudulent, până la identificarea și controlul beneficiarilor reali ai acestor companii, cu posibilitatea urmăririi traseelor de fraudă și de mutare a profiturilor în alte jurisdicții;*
- *Intensificarea acțiunilor de control în domeniul prețurilor de transfer, inclusiv prin gestionarea eficientă a informațiilor obținute ca urmare a folosirii instrumentelor de cooperare administrativă;*
- *Îmbunătățirea procesului de colectare a datelor și înțelegerea aprofundată a riscurilor de neconformare utilizând date și tehnologii avansate de analiză;*
- *Utilizarea datelor și informațiilor de la terți precum și a celor disponibile intern pentru folosirea unitară între funcțiile din interiorul administrației fiscale în vederea creșterii conformării voluntare;*
- *Creșterea volumului informațiilor disponibile din platformele on-line în vederea identificării de comportamente fiscale neconforme și adaptarea măsurilor aplicate;*
- *Combaterea fermă a comportamentelor neconforme și a evaziunii fiscale în vederea asigurării unui mediu fiscal echitabil pentru toți contribuabilii și descurajarea concurenței neloiale.*
- *Având în vedere faptul că din perspectiva conformării voluntare s-au creat numeroase instrumente privind procesul de administrare fiscală, din punct de vedere al acțiunilor de executare silită destinate recuperării arrieratelor fiscale și în egală măsură, în ceea ce privește*

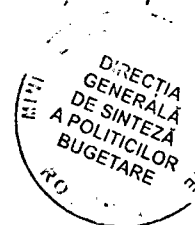
prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, acțiunile ANAF se vor derula în sistem integrat vizând atât persoanele juridice, cât și persoanele fizice care au calitatea de asociați, administratori până la beneficiarul real, în condițiile legii. Această modalitate de investigare a comportamentelor fiscale necorespunzătoare va aduce cu certitudine o eficiență sporită în ceea ce privește colectarea veniturilor bugetului general consolidat din sfera ANAF.

- **Această nouă abordare a ANAF este motivată de constatările cu privire la faptul că entitățile care fac evaziune fiscală dirijează activele astfel obținute către alte entități și mai ales către persoane fizice- beneficiari reali, în detrimentul bugetului general consolidat și altor creditori**
- **Pachetul dedicat colectării masive de date prin implemențarea sistemelor SAF-T, interconectarea caselor de marcat și factura electronică va furniza date fiscale consistente către sistemul de analiză de risc, activitate care va conduce la creșterea veniturilor colectate ca pondere în PIB.**
- **Extinderea serviciilor digitale și asigurarea interoperabilității sistemelor IT va contribui la identificarea și reducerea neconformării prin utilizarea inteligentă a datelor/informațiilor și valorificarea acestora, precum și la îmbunătățirea eficienței și eficacității organizaționale. În acest sens, reformele, măsurile și investițiile (proiectele) propuse de la nivel ANAF se susțin și completează reciproc pentru atingerea următorilor indicatori cuprinzători:**
  - scăderea decalajului fiscal la TVA cu până la 10%
  - creșterea ponderii veniturilor colectate în PIB, din perspectiva administrării fiscale cu 2,5%.

Obiectivul IV:

EFICIENȚĂ ȘI TRANSPARENȚĂ - transformarea ANAF într-o instituție solidă, modernă și de încredere, prin:

- *Crearea unei culturi organizaționale colaborative capabile să fructifice competențele și avantajele fiecărei generații;*
- *Introducerea de procese formale de încurajare a inovației și implementarea unei abordări cuprinzătoare care are în centrul existenței procesul de activitate, de la începutul până la finalul său;*
- *Flexibilizarea modului și mediului de lucru, ajustarea resurselor umane existente pentru a se adapta unui mediu în continuă schimbare și conștientizarea schimbărilor rapide în necesarul de competențe;*
- *Dematerializarea fluxurilor de activitate curentă și tranziția spre un mediu de lucru predominant digital care să includă corespondența electronică, generalizarea utilizării semnăturii electronice și accesul de la distanță a bazelor de date;*
- *Consolidarea colaborării și comunicării cu alte administrații fiscale, precum și cu organisme internaționale, pe ariile de interes și prioritățile comune existente la nivel internațional;*
- *Întinerirea personalului ANAF și dezvoltarea competențelor angajaților prin participarea la cursuri de pregătire profesională;*
- *Simplificarea procesului decizional în interiorul agenției în scopul debirocratizării;*
- *Optimizarea procesului de alocare și utilizare a resurselor în concordanță cu prioritățile strategice ale agenției.*

4.5 Bugetul General Consolidat

Obiectivul general al politicii fiscal-bugetare pe termen mediu este reprezentat de **reducerea deficitului în așa fel încât să nu fie puse în pericol perspectivele redresării economice**, urmărindu-se continuarea sprijinirii economiei și a sistemului de sănătate, care rămân prioritare în circumstanțele dificile induse de pandemia Covid-19.

Ajustarea deficitului cash cu aproape 7 puncte procentuale la finele anului 2024 față de 2020 reprezintă un efort semnificativ, cu atât mai mult cu cât criza Covid-19 s-a suprapus peste un dezechilibru fiscal structural instalat după o perioadă de relaxare fiscală prociclică în perioada 2016-2019, în care deficitul bugetar s-a majorat pe baza creșterii accelerate a cheltuielilor bugetare ce nu a putut fi susținută de o evoluție similară a veniturilor.

Astfel, **începând cu anul 2021 România se reînscrie pe traiectoria de ajustare a deficitului** către valoarea țintă recomandată de instituțiile Uniunii Europene pentru Obiectivul Bugetar pe Termen Mediu (în engleză, prescurtat: MTO), însă **cu asigurarea unei creșteri economice sustenabile pe întreg orizontul de prognoză**. Se urmărește astfel ajustarea treptată a deficitului ESA până la un nivel de sub 3% din PIB la finele anului 2024 pentru a permite ieșirea de sub incidența procedurii europene de deficit excesiv.

Bugetul general consolidat							
	- % din PIB -						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VENITURI buget general consolidat (cash)	31,0	30,3	31,0	32,7	31,4	31,0	30,9
CHELTUIELI buget general consolidat (cash)	33,8	34,9	40,8	39,8	37,2	35,3	33,8
SOLD buget general consolidat (cash)	-2,82	-4,58	-9,79	-7,16	-5,84	-4,37	-2,89
SOLD buget general consolidat (ESA)	-2,94	-4,36	-9,10	-8,23	-6,36	-4,68	-2,90
SOLD structural	-3,34	-5,09	-7,76	-7,42	-6,07	-4,83	-3,39

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca unele identități contabile să nu se verifice

Previziunile cele mai recente ale Comisiei Europene în ceea ce privește deficitul bugetar al României sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	2020	2021	2022
SOLD buget general consolidat (ESA) (% din PIB)	-10,3	-11,3	-12,5
SOLD structural (% din PIB potențial)	-8,6	-9,9	-11,5

Sursa: Pagina de internet a Comisiei Europene: prognoza de toamnă 2020

https://ec.europa.eu/economy_finance/forecasts/2020/autumn/ecfin_forecast_autumn_2020_ro_en.pdf

4.5.1 Evoluții recente și tendințe ale veniturilor bugetare¹⁷

Estimarea evoluției principalelor categorii de impozite și taxe pe perioada 2021-2023 are la bază cea mai recentă proiecție a indicatorilor macroeconomici prezentată în Prognoza de iarnă 2021, corelată cu evoluția încasării veniturilor și prevederile legislative în vigoare.

În anul 2021 veniturile bugetare în termeni nominali sunt estimate la 364,9 miliarde lei (32,7% din PIB), în creștere comparativ cu anul 2020, pe seama recuperării unor obligații fiscale declarate și amânate la plată în anul 2020 prin efectul legii, de 7,3 miliarde lei (O.U.G. nr.29/2020 cu modificările și completările ulterioare) și 2,7 miliarde lei din măsuri de îmbunătățire a colectării, a valorificării frecvențelor radio în noile benzi de frecvențe armonizate la nivel european pentru sisteme de comunicații mobile terestre de bandă largă 5G (2,5 miliarde lei), dar și a majorării veniturilor din sume de la UE cu 1 p.p. raportat la PIB (peste 13 miliarde lei).

Proiecția veniturilor bugetare pe perioada 2021-2024 se înscrie pe un trend ascendent în valoare nominală de la 364,9 miliarde lei (32,7% din PIB) în anul 2021 la 403 miliarde lei în 2023, însa în scădere ca pondere în PIB începând cu anul 2022 (31,4% din PIB), în condițiile aplicării măsurilor legislative cu impact negativ asupra impozitului pe profit (acordarea deductibilității integrale a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor) și TVA (majorare a plafonului pentru aplicarea cotei reduse de TVA de 5% pentru livrarea locuințelor).

Detaliat, metodologia de estimare și evoluția principalelor categorii de venituri este următoarea:

Veniturile din **impozit pe profit** au scăzut ca pondere în PIB % în anul 2020, de la 1,7% din PIB în anul precedent la 1,5% din PIB, pe fondul crizei sanitare caracterizată prin scăderea volumului activității chiar și în condițiile modificărilor legislative din domeniul impozitului pe profit aprobate în cursul anului 2020 (efectuarea plăților anticipate la nivelul sumei rezultate din calculul impozitului pe profit trimestrial curent cu acordarea de bonificații de pentru plata anticipată efectuată trimestrial, amânarea la plată a obligațiilor fiscale de către agenții economici). Impozitul pe profit în anul 2021, a fost estimat în creștere ca pondere în PIB la 1,6%, pe seama recuperării unor obligații fiscale declarate și amânate la plată prin efectul legii, iar începând cu anul 2022 a fost menținut la un nivel constant de 1,5% din PIB, incluzând și efectul măsurii legislative privind acordarea de deductibilitate integrală (modificare față de 30%) a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor, înregistrate potrivit reglementărilor contabile aplicabile, de către contribuabilii din sectorul nefinanciar.

Încasările din **impozitul pe venit** sunt prognozate să crească la 2,4% din PIB pe tot orizontul de prognoza 2021-2023, evoluție determinată de majorarea prognozată a câștigului salarial mediu și a numărului de salariați.

Veniturile din **TVA** estimate în anul 2021 la un nivel de 6,2% din PIB, se vor menține relativ constante ca pondere în PIB pe întreg orizontul de prognoză, iar încasările din **accize** la 3% din PIB. În estimarea TVA pentru perioada 2021-2024, pe fondul trendului crescător al consumului gospodăriilor (3,7% în 2021, respectiv 4,7% în 2024), s-a luat în calcul venitul suplimentar estimat din recuperarea TVA declarat și amânat la plată în anul 2020, prin efectul legii (O.U.G. nr.29/2020 cu modificările și completările ulterioare) coroborat cu o îmbunătățire a colectării veniturilor din TVA. Proiecțiile încasărilor din accize au în vedere prevederile legislației în vigoare, precum și majorarea nivelului accizei totale pentru țigarete astfel încât să fie respectate cerințele prevăzute de Directiva 2011/64/UE a Consiliului privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat și a nivelului accizei la tutun de fumat fin tăiat destinat rulării în țigarete, cu aplicabilitate de la data de 1 ianuarie 2021 și 1 aprilie 2021.

Încasările din **taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de**

¹⁷ Dacă nu se specifică altfel, indicatorii prezentați la această secțiune sunt calculați în metodologie cash.

activități în anul 2021 vor crește ca pondere în PIB, de la 0,3% în 2020 la 0,6% din PIB, ca urmare a includerii în estimări a valorificării licențelor 5G, iar pe termen mediu se vor menține relativ constante ca pondere în PIB la 0,3%.

Veniturile estimate din **impozitul pe comerțul exterior și tranzacții internaționale** se vor menține la 0,1% din PIB pe întreg intervalul de prognoză, valoare similară cu cea înregistrată în anii precedenți.

Veniturile nefiscale sunt estimate la 2,4% din PIB în anul 2021, în principal, ca urmare a colectării dividendelor de la societățile naționale, companiile naționale și societățile cu capital integral sau majoritar de stat, precum și a vărsămintelor de la regiile autonome din majorarea procentului de repartizare a dividendelor/vărsămintelor. Pe termen mediu se estimează o ușoară oscilație a ponderii în PIB a veniturilor nefiscale între valorile de 2,3 - 2,4 %.

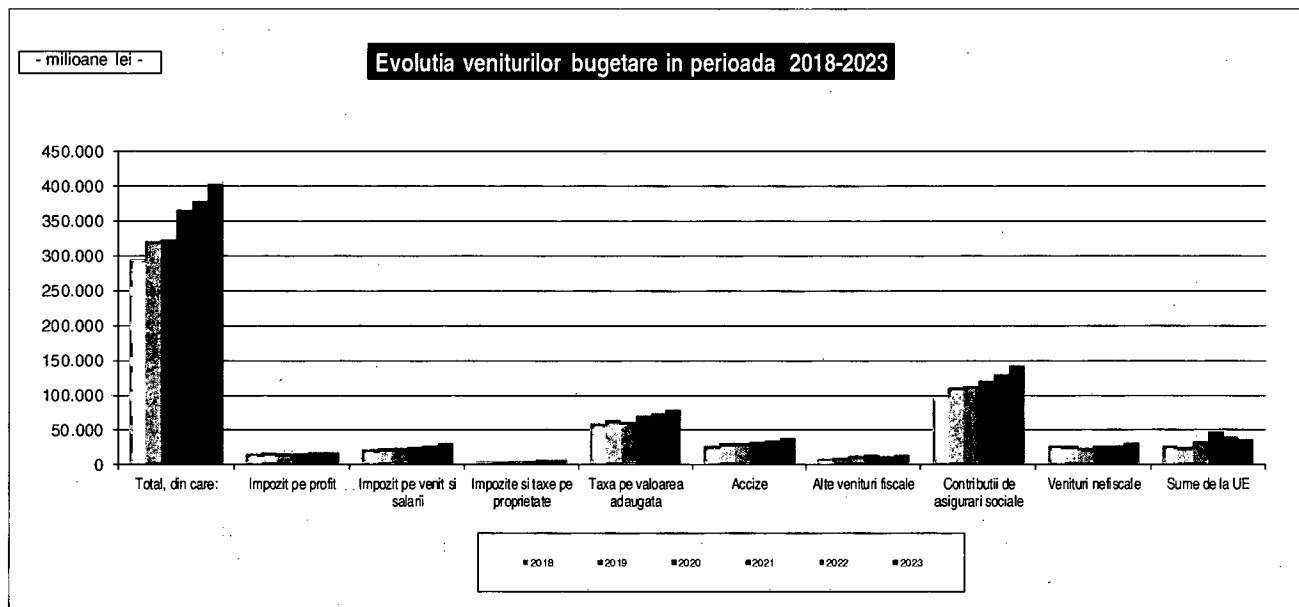
Încasările din **contribuții de asigurări sociale** în anul 2021 sunt estimate la 10,8% din PIB, în condițiile majorării prognozate a fondului de salarii pe total economie (câștig salarial mediu și număr de salariați) și a recuperării contribuțiilor sociale declarate și amânate la plată în anul 2020, prin efectul legii (O.U.G. nr.29/2020 cu modificările și completările ulterioare). Pe termen mediu, ponderea acestora este prognozată să ajungă la 10,9% din PIB în anul 2023, creștere determinată de evoluția câștigului salarial mediu și a numărului de salariați. Pentru estimarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat s-a menținut cota de transfer către Pilonul II de pensii de 3,75% pe întreg orizontul de prognoză. Estimările au fost realizate având în vedere prevederile legislative în vigoare.

Veniturile bugetului general consolidat						
- pe tipuri de venit -						
- mil. lei -						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Total, din care:	295.265	321.075	322.518	364.907	378.158	402.976
Impozit pe profit	15.653	17.720	15.988	17.409	17.788	19.227
Impozit pe venit și salarii	22.679	23.201	24.334	26.245	28.489	30.920
Impozite și taxe pe proprietate	5.469	6.192	5.936	6.105	6.558	7.058
Taxa pe valoarea adăugată	59.609	65.421	60.817	69.698	74.121	80.116
Accize	28.518	31.463	30.715	33.096	35.573	38.446
Impozit pe comerțul exterior	1.050	1.160	1.120	1.132	1.141	1.150
Alte venituri fiscale	9.532	11.204	12.370	15.214	13.308	14.152
Contribuții de asigurări sociale	98.101	111.473	112.251	120.826	130.595	142.279
Venituri nefiscale	27.189	27.036	24.655	26.970	28.128	30.882
Venituri din capital	849	867	776	821	884	955
Donații	14	20	2	8	1	1
Sume de la UE	27.180	25.320	33.555	47.383	41.572	37.790
Sume încasate în contul unic la bugetul de stat sau în curs de redistribuire	-579	-4				

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul să nu fie egal cu suma componentelor

Veniturile bugetului general consolidat - pe tipuri de venit -							- % din PIB
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Total, din care:	31,0	30,3	31,0	32,7	31,4	31,0	
Impozit pe profit	1,6	1,7	1,5	1,6	1,5	1,5	
Impozit pe venit	2,4	2,2	2,3	2,4	2,4	2,4	
Impozite si taxe pe proprietate	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	
Taxa pe valoarea adaugata	6,3	6,2	5,8	6,2	6,2	6,2	
Accize	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
Impozit pe comerțul exterior	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Alte venituri fiscale	1,0	1,1	1,2	1,4	1,1	1,1	
Contributii de asigurari sociale	10,3	10,5	10,8	10,8	10,8	10,9	
Venituri nefiscale	2,9	2,6	2,4	2,4	2,3	2,4	
Venituri din capital	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Donatii	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sume de la UE	2,9	2,4	3,2	4,2	3,5	2,9	
Sume încasate în contul unic la bugetul de stat sau în curs de redistribuire	-0,1	0,0					

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cea mai mare pondere în veniturile bugetului general consolidat o deține Bugetul de stat, urmat, începând cu anul 2021, de Bugetul asigurărilor sociale de stat și Bugetele locale.

Cele mai mari subvenții de la Bugetul de stat le primește, începând cu anul 2021, Bugetul asigurărilor sociale de stat pentru corectarea dezechilibrului sistemului public de pensii, ceea ce explică în parte nivelul veniturilor acestuia.

Veniturile bugetului general consolidat						
- pe bugete componente -						
- mil. lei -						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Total, din care:	295.265	321.075	322.518	364.907	378.158	402.976
Bugetul de stat	144.095	152.480	141.023	174.128	175.748	185.639
Bugetul general centralizat al unitatilor administrativ teritoriale	73.493	83.179	92.855	89.816	92.338	97.822
Bugetul asigurarilor sociale de stat	63.801	70.716	80.766	90.363	95.030	102.121
Bugetul asigurarilor pentru somaj	2.609	3.119	7.432	4.679	3.733	3.517
Bugetul Fondului pentru asigurari sociale de sanatate	35.651	41.801	44.776	44.824	44.838	46.291
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	28.806	32.269	34.700	35.865	37.582	38.698
Alte componente ale bugetului general consolidat	3.843	5.546	10.260	9.930	12.963	9.182
Transferuri intre bugete si operatiuni financiare(se scad)	-57.033	-68.034	-89.295	-84.698	-84.074	-80.291

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

4.5.2 Evoluții recente și tendințe ale cheltuielilor bugetare¹⁸

Dacă până în anul 2020 inclusiv, cheltuielile bugetare totale și-au majorat în mod semnificativ ponderea în PIB (în 2020 și datorită crizei Covid-19), începând cu anul 2021 se realizează o corecție a acestei tendințe pentru a susține obiectivul de ajustare a deficitului bugetar către nivele sustenabile.

Chiar dacă în valoare nominală cheltuielile totale se majorează pe termen mediu, raportat la PIB se înregistrează o diminuare de peste 5 pp față de nivelul din anul 2020 pe fondul reșezării structurale a cheltuielilor de personal și a celor cu asistența socială (inclusiv pensiile) pe de o parte, și a menținerii unui nivel ridicat al cheltuielilor de investiții pentru stimularea unei creșteri economice robuste pe de altă parte.

Prin măsurile de ajustare a cheltuielilor aplicate în anul 2021, în termeni nominali, pentru majoritatea categoriilor de cheltuieli a fost asigurată o creștere temperată până la finele orizontului de planificare (2023) prin păstrarea unei dinamici inferioare celei a PIB.

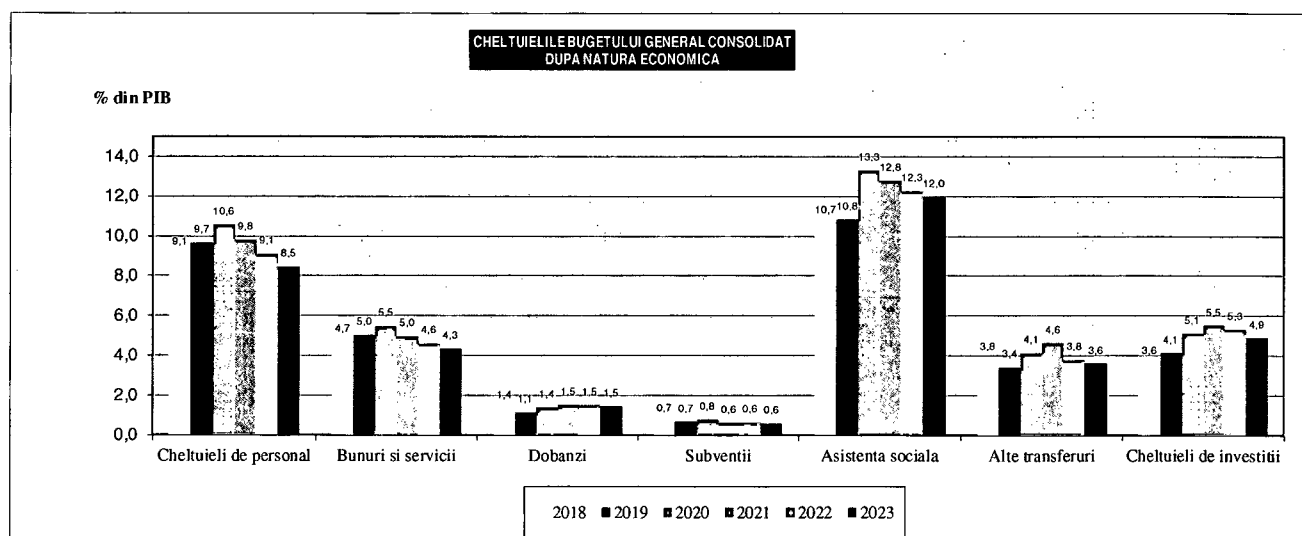
¹⁸ Dacă nu se specifică altfel, indicatorii prezentați la această secțiune sunt calculați în metodologie cash.

Cheltuielile bugetului general consolidat						
- pe clasificatia economica -						
- % din PIB -						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Total, din care:	33,8	34,9	40,8	39,8	37,2	35,3
Cheltuieli de personal	9,1	9,7	10,6	9,8	9,1	8,5
Bunuri si servicii	4,7	5,0	5,5	5,0	4,6	4,3
Dobanzi	1,4	1,1	1,4	1,5	1,5	1,5
Subventii	0,7	0,7	0,8	0,6	0,6	0,6
Asistenta sociala	10,7	10,8	13,3	12,8	12,3	12,0
Alte transferuri	3,8	3,4	4,1	4,6	3,8	3,6
Cheltuieli de investitii	3,6	4,1	5,1	5,5	5,3	4,9

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cheltuielile bugetului general consolidat						
- pe clasificatia economica -						
- mil. lei -						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Total, din care:	322.115	369.629	424.435	444.907	448.533	459.917
Cheltuieli de personal	86.138	102.338	109.978	109.512	109.514	110.066
Bunuri si servicii	44.612	53.340	57.045	55.429	55.555	56.613
Dobanzi	12.944	12.154	14.510	16.865	17.993	18.948
Subventii	6.670	7.108	8.140	6.964	7.811	7.922
Asistenta sociala	101.364	114.739	138.553	142.877	147.904	155.827
Alte transferuri	36.158	36.278	43.128	51.796	45.675	46.822
Cheltuieli de investitii	34.229	43.672	53.080	61.464	64.082	63.720

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cea mai importantă componentă a bugetului general consolidat o reprezintă bugetul de stat care deține ponderea cea mai mare din totalul cheltuielilor bugetare. Următoarea componentă, ca pondere, este, începând cu anul 2021, bugetul asigurărilor sociale de stat urmat îndeaproape de

bugetul centralizat al unităților administrativ-teritoriale.

La dimensiunea cheltuielilor bugetului de stat concură și sumele care se transferă din acesta către alte componente ale bugetului general consolidat, fie pentru echilibrarea acestora (bugetele de asigurări sociale) fie pentru finanțarea unor activități descentralizate la nivelul comunităților locale.

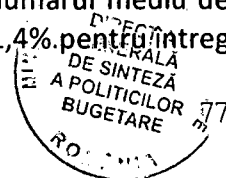
Toate transferurile care se acordă din bugetul de stat către alte bugete sunt eliminate la agregarea bugetului general consolidat pentru a evita dubla înregistrare a acestora.

Cheltuielile bugetului general consolidat - pe bugete componente -						
	- mil. lei -					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Total, din care:	322.115	369.629	424.435	444.907	448.533	459.917
Bugetul de stat	174.674	200.557	246.930	261.478	252.334	250.364
Bugetul general centralizat al unităților administrativ teritoriale	76.170	86.991	95.615	90.278	92.792	98.084
Bugetul asigurarilor sociale de stat	63.560	70.907	82.360	90.220	94.833	101.923
Bugetul asigurarilor pentru somaj	953	1.701	8.724	3.486	2.374	2.069
Bugetul Fondului pentru asigurari sociale de sanatate	34.854	41.801	45.219	44.824	44.838	44.967
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	28.137	31.309	33.075	34.015	35.682	36.748
Alte componente ale bugetului general consolidat	3.693	5.354	7.166	10.742	13.649	8.323
Transferuri intre bugete (se scad)	-54.670	-64.179	-85.512	-83.601	-83.943	-79.387
Operatiuni financiare (se scad)	-5.257	-4.812	-9.142	-6.536	-4.026	-3.174

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

4.5.3 Diferențe față de strategia anterioară

Datele privind creșterea economică și dinamica numărului mediu de salariați din scenariul de prognoză al Strategiei fiscal-bugetare 2021-2023 diferă semnificativ de cea din varianta anterioară, în principal ca urmare a influențelor nefavorabile pe care criza sanitară a avut-o asupra evoluției economiei românești în anul 2020. Astfel pe primele 9 luni, produsul intern brut s-a diminuat cu 5% față de aceeași perioadă din 2019, iar pe întregul an, conform prognozei de iarnă, se estimează o reducere cu 4,4%. Pentru anul 2021, obiectivul la nivel macroeconomic este acela de a recupera, în mare parte, scăderea din anul 2020. Pentru perioada 2022 - 2023, ritmul mediu anual de creștere economică estimat este la 4,9%, peste dinamicile prevăzute în strategia anterioară, investițiile reprezentând motorul creșterii economice, acestea fiind susținute de fondurile europene alocate atât prin PNRR cât și cele din cadrul financiar multianual. În ceea ce privește numărul mediu de salariați, realizările din primele nouă luni au determinat o estimare de -1,4% pentru întreg

anul 2020.

Diferența între dinamicile **exporturilor de bunuri** din cele două strategii pentru anul 2020 se datorează apariției pandemiei la începutul anului 2020, ceea ce a condus la o contracție a cererii la nivel mondial. În aceste condiții, cererea externă s-a redus semnificativ, determinând scăderea consistentă a exportului de bunuri. Evoluția exporturilor din perioada 2021 - 2022 reprezintă practic o recuperare a declinului din anul 2020, dinamicile fiind superioare celor estimate anterior și corelate cu evoluțiile economice ale principalilor parteneri comerciali, în special Germania.

În condițiile prezentate anterior, **contul curent** aferent anului 2020 a cunoscut o înrăutățire, pe seama deteriorării soldului comercial. În acest sens, este de menționat reducerea mai amplă a exportului de bunuri decât cea a importurilor. Ca și în strategia anterioară, evoluțiile viitoare prevăd o îmbunătățire treptată a soldului contului curent, nivelul mai ridicat al deficitului reflectându-se, totuși, în ponderea acestuia în PIB.

Diferența de 1 punct procentual în cazul **inflației** la sfârșitul anului 2020 se datorează unei cereri de consum în scădere, în concordanță cu evoluțiile la nivel mondial. Tendința de reducere a inflației se păstrează pe perioada de prognoză, decalajele față de strategia anterioară ajungând la 0,2 puncte procentuale în anul 2023.

	2019		2020		2021		2022	
	SFB 2020-2022	SFB 2021-2023	SFB 2020-2022	SFB 2021-2023	SFB 2020-2022	SFB 2021-2023	SFB 2020-2022	SFB 2021-2023
PIB – creștere reală, %	4,0	4,1	4,1	-4,4	4,2	4,3	4,2	4,7
Exportul de bunuri, %	2,7	1,9	4,5	-10,4	4,9	7,7	5,3	6,6
IPC - sfârșitul anului, %	3,8	4,04	3,0	2,06	2,8	2,5	2,6	2,4
- media anuală, %	3,8	3,83	3,1	2,63	2,9	2,4	2,8	2,6
Număr mediu de salariați %	2,0	1,9	1,9	-1,4	2,1	1,3	2,0	2,3
Soldul contului curent, % din PIB	-4,9	-4,7	-4,5	-5,0	-4,0	-4,6	-3,8	-4,4
	(% din PIB)							
Venituri (metodologie cash)	31,4	30,3	31,8	31,0	31,4	32,7	32,05	31,4
Cheltuieli (metodologie cash)	35,8	34,9	35,4	40,8	34,8	39,8	34,58	37,2
Sold (metodologie cash)	-4,43	-4,59	-3,6	-9,79	-3,34	-7,16	-2,53	-5,84
Sold ESA	-3,82	-4,37	-3,58	-9,10	-3,44	-8,23	-2,77	-6,36
Sold structural	-3,71	-5,10	-3,39	-7,76	-3,24	-7,42	-2,62	-6,07

Sursa: CNSP, MF

Totodată, este prezentată **situația consolidată comparativă a veniturilor, cheltuielilor și deficitului bugetului general consolidat**, aferente **Strategiei fiscal-bugetare 2020-2022** și **Strategiei fiscal-bugetare 2021-2023**.

Politica salarială

Acele normative care reglementează salarizarea și alte drepturi de natură salarială pentru personalul plătit din fonduri publice, respectiv măsuri privind posturile din cadrul autorităților și instituțiilor publice sunt:

- *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 226/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene.*

La estimarea cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat pentru anul 2021 a fost avut în vedere:

- menținerea în anul 2021 a cuantumului brut al salariilor de bază/soldelor de funcție/salariilor de funcție /indemnizațiilor de încadrare lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice, precum și a indemnizațiilor aferente funcțiilor de demnitate publică și funcțiilor asimilate acestora, prevăzute în anexa nr. IX la *Legea-cadru nr. 153/2017*, la nivelul acordat pentru luna decembrie 2020;
- menținerea în anul 2021 a cuantumului sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2020, în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și își desfășoară activitatea în aceleași condiții;
- menținerea în anul 2021 a cuantumului indemnizației de hrană la nivelul stabilit pentru anul 2020;
- neacordarea de premii și a indemnizației de vacanță prevăzută de *Legea-cadru nr. 153/2017*;
- compensarea orelor suplimentare pentru personalul bugetar numai cu timp liber corespunzător; pentru polițiști și cadre militare se mențin reglementările din anii anteriori care vizează acordarea drepturilor salariale pentru activitatea desfășurată în zilele de sărbători legale;
- salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată de 2300 lei lunar;
- numărul maxim de posturi finanțat din fonduri publice de către instituțiile publice, indiferent de modul de finanțare și subordonare, în anul 2021, se stabilește de ordonatorii de credite astfel încât să se asigure plata integrală a drepturilor de natură salarială acordate în condițiile legii cu încadrarea în cheltuielile de personal;
- prelungirea folosirii voucherelor de vacanță emise în anul 2019 și anul 2020 până la sfârșitul anului 2021 și suspendarea emiterii de vouchere de vacanță pentru anul 2021 de către autoritățile și instituțiile publice, astfel cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 30 din *Legea nr. 500/2002*, cu modificările și completările ulterioare, și la art. 2 alin. (1) pct. 39 din *Legea nr. 273/2006*, cu modificările și completările ulterioare, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, inclusiv activitățile finanțate integral din venituri proprii, înființate pe

lângă instituțiile publice, precum și serviciile publice autonome de interes național, cu personalitate juridică, reglementate prin Legea nr.41/1994.

Politica în domeniul muncii și protecției sociale

Principalele obiective strategice vizate de politica în domeniul muncii și protecției sociale sunt:

I POLITICI ACTIVE DE OCUPARE ȘI STIMULARE A MUNCII

Obiectiv: Eficientizarea politicii de ocupare și de stimulare a muncii, astfel încât să se ofere servicii competitive și adaptate realităților din piața muncii atât pentru angajatori, cât și pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Principalele măsuri:

- Creșterea capacității Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (Agenția) de identificare a oportunităților de angajare și sprijinirea, prin resurse proprii sau externalizate, a șomerilor, în găsirea unui loc de muncă;
- Facilitarea accesului angajatorilor la resurse europene/naționale pentru pregătirea angajaților astfel încât să crească eficiența programelor de formare;
- Creșterea capacității Agenției de a realiza prognoze/evaluări ex-ante privind evoluția pieței muncii, astfel încât să se anticipeze prioritățile în domeniu respectiv să se fundamenteze corespunzător luarea deciziilor;
- Evaluarea măsurilor de sprijin pentru acordarea de beneficii persoanelor vulnerabile din punct de vedere economic;
- Aplicarea legii privind la Venitul Minim de Incluziune în raport cu condițiile macroeconomice;
- Actualizarea în conformitate cu nevoile pieței muncii a legii privind asigurările pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă;
- Continuarea măsurilor de sprijin a angajaților și angajatorilor în perioada post-pandemie Covid-19, inclusiv prin susținerea acestora din fonduri europene sau alte mecanisme (SURE);
- Îmbunătățirea conținutului programelor de formare pentru ca cererea de locuri de muncă să se intersecteze cu oferta angajatorilor, inclusiv pentru categoriile de persoane care și-au pierdut locul de muncă în perioada pandemiei, prin prioritizarea dobândirii de cunoștințe în folosirea tehnologiei IT;
- Sprijinirea Ministerului Educației și Cercetării în dezvoltarea unui program național de educație profesională și vocațională, precum și în modificarea legii educației naționale pentru a elimina barierele administrative care împiedică dezvoltarea învățământului profesional și vocațional în sistem clasic sau în sistem dual;
- Introducerea unui sistem de plată sub forma unor vouchere ca sistem de plată pentru muncă, non-birocratic, pentru zilieri și lucrători casnici, precum și pentru îngrijirea la domiciliu și bone;
- În zonele cu o pondere semnificativă a unei minorități naționale se vor organiza cursurile de calificare și recalificare pentru persoanele aparținând acestor minorități și în limba lor maternă, facilitând în acest fel însușirea mai ușoară de competențe specifice necesare pentru integrarea pe piața forței de muncă;

- Asigurarea cadrului legal și procedural prin care activitatea întreprinderilor sociale de inserție este considerată măsura activă de ocupare și încadrată în programele de incluziune în muncă.

Sunt în implementare măsuri prevăzute de acte normative în vigoare care vizează măsuri active și pasive destinate șomerilor și persoanelor în căutarea unui loc de muncă, acordă subvenții angajatorilor în vederea activării și încurajării ocupării categoriilor de persoane cu acces mai dificil pe piața muncii, precum și alte măsuri de sprijin financiar acordate angajatorilor, astfel:

- ✓ Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare:
  - Indemnizația de șomaj - art. 39
  - Formare profesională - art. 481
  - Stimularea creării de locuri de muncă - art.57
  - Stimularea șomerilor care se angajează înainte de expirarea perioadei de șomaj - art. 72
  - Prima de inserție care se acordă absolvenților instituțiilor de învățământ și absolvenților școlilor speciale - art. 731
  - Prima de activare care se acordă șomerilor care nu beneficiază de indemnizație de șomaj și care se încadrează în muncă pentru o perioadă mai mare de 3 luni – art. 732
  - Stimularea mobilității persoanelor înregistrate ca șomeri prin acordarea primei de încadrare – art. 74, primei de instalare – art. 75 și primei de relocare (chirie) – art. 762
  - Lucrări publice - Transferuri din bugetul asigurărilor pentru șomaj către bugetele locale pentru finanțarea programelor pentru ocuparea temporară a forței de muncă - art. 771
  - Stimularea angajatorilor care angajează absolvenți - art.80
  - Stimularea angajatorilor care angajează șomeri aparținând unor categorii defavorizate - art.85
  - Combaterea marginalizării sociale - art. 931, art. 934, art. 936
  - Bursa locurilor de muncă
  - Transferuri către instituții publice
- ✓ Legea nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, republicată, cu modificările și completările ulterioare:
  - Stimularea angajatorilor pentru formarea profesională a ucenicilor
- ✓ Legea nr. 335/2013 privind efectuarea stagiului pentru absolvenții de învățământ superior, cu modificările și completările ulterioare:
  - Stimularea angajatorilor care angajează stagiați
- ✓ Legea nr. 72/2007 privind stimularea încadrării în muncă a elevilor și studenților, cu modificările și completările ulterioare:
  - Stimularea angajatorilor care încadrează în muncă elevi și studenți pe perioada vacanțelor

Măsuri pentru salariații din România:

- Introducerea și încurajarea formelor flexibile de muncă pentru a preveni evaziunea fiscală;
- Digitalizarea relațiilor de muncă, în sensul utilizării semnăturii electronice în toate documentele necesare desfășurării acestora și simplificarea mecanismelor de desfășurare a telemuncii (inclusiv în ce privește sănătatea și securitatea în muncă);
- Creșterea capacității partenerilor sociali pentru angajarea activă și eficientă în desfășurarea negocierilor colective;
- Înregistrarea tuturor salariaților din România (indiferent de forma contractuală) într-un sistem unic de evidență;
- Implementarea unui mecanism obiectiv de stabilire a salariului minim brut pe țară garantat în plată, care să implice și consultarea între partenerii sociali;
- Elaborarea unui proiect de lege privind organizarea și funcționarea Inspecției Muncii, corelat cu standardele de lucru ale instituțiilor similare din UE;
- Demararea unei ample evaluări obiective asupra criteriilor care stau la baza salarizării în sistemul public, ca o condiție esențială a îmbunătățirii cadrului legislativ (Legea nr.153/2017);
- Sprijinirea Ministerului Finanțelor în aplicarea unor măsuri de deductibilitate pentru familiile cu mai mulți copii, ca măsură activă de încurajare a creșterii natalității, cu punctaje diferențiate în funcție de numărul de copii și în accesul la programe de creditare de locuire pentru achiziționarea unor noi locuințe sau renovarea și extinderea celor existente; această măsură trebuie corelată cu o activă implicare a autorităților locale în dezvoltarea infrastructurii necesare pentru îngrijirea copiilor, astfel încât părinții să fie încurajați să revină la muncă;
- Flexibilizarea acordării celor 730 de zile de concediu de creștere a copilului pentru ambii părinți pe o perioadă mai lungă de timp, păstrând sistemul prezent ca un drept la latitudinea angajatului și introducând și mecanisme flexibile în acord cu angajatorul, urmărind modelul suedez, fără creșterea impactului bugetar;
- Colaborarea cu Ministerul Finanțelor pentru a analiza oportunitatea și forma revizuirii actualului nivel de impozitare a muncii în România. O asemenea măsură va contribui la reducerea fenomenului muncii la negru.

II POLITICI CORECTE ȘI EFICIENTE VIZÂND PENSIILE

Aplicarea generală a principiului contributivității în stabilirea dreptului la pensie.

Creșterea nivelului de informare a pensionarilor cu privire la întreg cadrul legal și a modificărilor din ultimii ani. Întărirea capacității sistemului de identificare și implementare a soluțiilor de creștere a eficienței în furnizarea serviciilor pentru pensionari, indiferent de locul de reședință. Dezvoltarea de programe de implicarea a pensionarilor în comunitate prin activități de voluntariat sau petrecere a timpului liber.

Consolidarea abilităților de management la nivelul conducerii caselor de pensii, prin fixarea, de la începutul anului 2021 a unor indicatori de performanță clari pentru toate casele. Un criteriu de evaluare esențial se va referi la recuperarea în totalitate a întârzierilor (unele extrem de mari) în emiterea deciziilor de pensionare, a deciziilor de recalculare respectiv a deciziilor pentru pensii comunitare.

Principalele măsuri:

- Creșterea capacității caselor de pensii în folosirea tehnologiei pentru rezolvarea solicitărilor pensionarilor;
- Întărirea capacității de comunicare/ răspuns la solicitările de informații ale beneficiarilor;
- Eficientizarea activității caselor de pensii, inclusiv prin evaluarea oportunității externalizării unor componente în furnizarea serviciilor;
- Stabilirea unui mecanism privind predictibilitatea creșterii anuale a punctului de pensie;
- Evaluarea impactului legii pensiilor din sistemul public în urma activității unui grup de lucru cu Ministerul Finanțelor, cu Casa Națională de Pensii Publice și cu Comisia Națională de Strategie și Prognoză, precum și organizații reprezentative ale vârstnicilor, în urma căreia să se identifice măsuri pentru reducerea inechităților din sistemul public de pensii (cu apreciere pentru activitatea celor care au muncit cu un nivel redus de contribuții la stat);
- Crearea unei comisii speciale parlamentare pentru identificarea și rezolvarea inechităților din tot sistemul de pensii;
- Creșterea contribuțiilor către Pilonul II de pensii cu un punct procentual de la 3,75%, cât este în prezent, după transferul contribuțiilor sociale în sarcina angajaților, până la 4,75% în 2024;
- Promovarea unor soluții legislative pentru dezvoltarea sistemului de pensii private:
- Contribuții la completarea cadrului legislativ care vizează regimul fiscal aplicabil fondurilor de pensii ocupaționale, administratorilor acestora, participanților la fonduri și angajatorilor;
- Susținerea adoptării cadrului legal necesar introducerii produselor pan-europene de pensii ca nou vehicul de economisire pentru investiții europene și finanțare durabilă;
- Promovarea cadrului legal care vizează organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private (proiect de Lege privind plata pensiilor private);
- Flexibilizarea și dezvoltarea legislației de pensii facultative, prin adaptarea profilului de risc la parametrii persoanei în cauză (vârstă, obiectiv), a criteriilor de deductibilitate a cheltuielilor angajatorilor care contribuie la pensiile facultative și crearea de noi produse de acest tip;
- Politici publice eficiente pentru salariații din România, inclusiv prin descurajarea încălcării legislației privind relațiile de muncă printr-o activitate eficientă a Inspecției Muncii și eliminarea interferenței politice în activitatea din teren a acesteia.

III ASISTENȚĂ SOCIALĂ ÎNDREPTATĂ CĂTRE NEVOILE REALE ALE BENEFICIARILOR

Nevoile persoanelor vulnerabile abordate coordonat și intersectorial cu măsuri țintite, precum accesibilizarea mediului fizic și informațional pentru persoanele cu dizabilități, întărirea capacității de intervenție integrată în cazurile de violență domestică.

Adresarea nevoilor specifice ale clientului vulnerabil din sistemul energetic, atât prin redefinirea consumatorului vulnerabil cât și prin asigurarea conectării și accesului la electricitate în gospodăriile vulnerabile, cu prioritate pentru cele cu copii, sprijinind astfel și accesul la educație online.

Obiectiv: Asigurarea unor condiții de trai decente pentru familiile în dificultate și categoriile sociale vulnerabile.

Beneficii și servicii de asistență socială și inspecție socială

- Stabilirea măsurilor de protecție socială pentru clientul vulnerabil din sistemul energetic;
- Stabilirea unui mecanism obiectiv de creștere anuală a indicelui social de referință;

- Colaborarea cu Ministerul Educației și Cercetării și cu Ministerul Sănătății, în vederea furnizării de servicii și beneficii integrate;
- Dezvoltarea unui sistem integrat de management al informațiilor din domeniul asistenței și beneficiilor sociale;
- Îmbunătățirea procedurilor de realizare a inspecției sociale;
- Întărirea capacității de intervenție integrată în cazurile de violență domestică, prin formarea tuturor categoriilor persoanelor responsabile;
- Crearea unui cadru pentru a face posibile transferurile de cazuri sociale între județe și de finanțare a acestora;
- Intensificarea colaborării cu autoritățile locale pentru cunoașterea serviciilor la nivelul comunităților și pentru încurajarea accesării acestora;
- Finanțarea investițiilor pentru centre de zi pentru copii, pentru persoane cu dizabilități și adulte, inclusiv pentru centre rezidențiale pentru persoane vârstnice;
- Dezvoltarea sistemului public și privat de îngrijire pe termen lung;
- Stimularea reîntoarcerii în țară a personalului calificat în domeniul îngrijirii din Diaspora.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale este responsabil de elaborarea proiectului Strategiei de incluziune socială și reducere a sărăciei 2021-2027 care reprezintă una dintre condițiile favorizante impuse de Comisia Europeană - CS 13. Cadru de politică strategic național pentru incluziune socială și reducerea sărăciei. De realizarea acestui document strategic depinde finanțarea măsurilor din domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei din fondurile europene aferente cadrului financiar 2021-2027.

Obiectivul general al Strategiei este reducerea cu cel puțin 10%, față de anul 2020, a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială, până în anul 2027.

Activitatea serviciilor sociale are impact atât în redresarea socială și economică post-Covid-19, contribuind la efortul de a contracara situațiile de criză, cât și prin rolul în reducerea sărăciei și incluziunii sociale, printr-o abordare integrată împreună cu serviciile de sănătate, educație și ocupare.

Totodată, digitalizarea unui sector cheie precum sistemul de asistență socială, atât în componenta de furnizare a serviciilor și cea de acordare a beneficiilor se încadrează atât în componenta de reziliență în fața unor șocuri viitoare, dar și în obiectivul tranziției către o Europă digitală. Totodată, este cheie investiția în abilitățile digitale ale populației vulnerabile pentru a face posibilă utilizarea unor servicii modernizate și mai accesibile.

Copii

Măsuri prioritare:

- Asigurarea plății alocației pentru copii;
- Implementarea registrului local și național al copiilor aflați în situații de risc de separare de familie și instituirea unui mecanism de monitorizare, identificare timpurie și sprijin pentru menținerea acestora în familie
- Dezvoltarea alternativelor de tip familial la îngrijirea în instituții, inclusiv stimularea adopției prin monitorizarea procesului de adopție și a managementului de caz,;
- Adoptarea de măsuri de sprijin și de dezvoltare a abilităților de viață independentă pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție.

- Eficientizarea activității în domeniul dispariției minorilor, prin întărirea colaborării cu Ministerul Afacerilor Interne.

Drepturile persoanelor cu dizabilități

- Accelerarea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități – închiderea centrelor de capacitate mare și asigurarea includerii acestora în comunitate. Se va urmări incluziunea socială a acestora și dezvoltarea abilităților de viață independentă în comunitate.
- Implementarea de măsuri de sprijin și suport pentru viață independentă pentru persoanele cu dizabilități care nu sunt instituționalizate, fiind avute în vedere în mod special tehnologiile asistive
- Dezvoltarea serviciilor de tip respiro/ centre de zi pentru adulți și copii cu dizabilități;
- Accesibilizarea mediului fizic și informațional pentru persoanele cu dizabilități și verificarea aplicării măsurilor de promovare.

Combaterea violenței în familie și combaterea traficului de persoane

Combaterea violenței domestice

- Dezvoltarea de noi servicii pentru victimele violenței domestice, prin finanțarea înființării mai multor centre de primiri în regim de urgență și extinderea rețelei de locuințe protejate pentru victimele violenței domestice;
- Colaborarea cu Ministerul Afacerilor Interne, inițiator al măsurilor legislative specifice, pentru implementarea soluțiilor de monitorizare a agresorilor și prevenire a violențelor împotriva victimelor (operaționalizarea brățărilor electronice);
- Asigurarea accesului victimelor violenței domestice la alocarea de locuințe sociale prin stabilirea unui punctaj dedicat și dezvoltarea centrelor pentru agresori pentru a permite mai ușor separarea victimei de agresor, dar și pentru a diminua comportamentul repetitiv în cazurile de violență domestică, la nivelul fiecărui județ, și posibilitatea primirii de beneficiari indiferent de județul de apartenență;
- Formarea celor implicați în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice, a egalității de șanse între femei și bărbați, mai ales cu scopul prevenirii victimizării secundare;
- Realizarea unor programe de consiliere și suport psihologic pentru agresori, pentru a preveni recidiva;
- Analiza jurisprudenței în scopul promovării unor soluții privind judecarea cu celeritate a cazurilor de violență domestică ce implică copii și tineri;
- Apelul la linia telefonică pentru ajutor specializat oferit victimelor violenței domestice să fie accesibil și în limba minorităților naționale, cheltuielile cu acest serviciu fiind acoperite din fonduri bugetare;
- Creșterea numărului de locuințe protejate astfel încât fiecare oraș să beneficieze de cel puțin un centru pentru victimele violenței domestice, totodată crearea de centre de recuperare pentru agresori în fiecare reședință de județ;
- Prevenirea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și punerea în aplicare a legii, și unor strategii de prevenire suplimentare, cât și punerea la dispoziție la scară largă de servicii specializate de sprijin și de protecție pentru ca victimele să aibă acces la ele.

Protecție pentru victimele traficului de persoane

România este printre principalele țări sursă ale victimelor traficului de persoane din Uniunea Europeană. Aproape jumătate din victimele identificate sunt minore. Momentan, statul este deficitar pe partea de servicii de asistență și protecție pentru acest grup vulnerabil.

Măsuri:

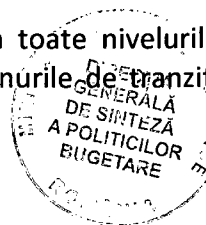
- Bună coordonare cu structurile de combatere pentru a livra servicii de protecție centrate pe nevoile victimelor și informate de experiența supraviețuitorilor;
- Asigurarea unor adăposturi specializate pentru victimele traficului de persoane, atât pentru adulți cât și minori;
- Prevenirea cazurilor de trafic de minori din centrele de tip rezidențial prin sesiuni informative și un mecanism de raportare imediată a suspiciunilor;
- Formarea specialiștilor pe impactul traumei asupra beneficiarilor, prin formări pe tema traumei complexe;
- Colectarea în timp real de statistici din sistemul de protecție legate de cazurile de exploatare;
- Integrarea victimelor în societate prin programe adaptate nevoilor și provocărilor date de trecutul de exploatare și abuz;
- Coordonarea eforturilor de prevenire a fenomenului traficului de persoane, în special în rândul grupurilor vulnerabile, cu ceilalți actori implicați în lupta împotriva traficului de persoane.

Egalitatea de șanse între femei și bărbați

- Integrarea perspectivei drepturilor femeilor în procesele de elaborare a politicilor publice;
- Asigurarea reprezentării femeilor la toate nivelurile procesului decizional politic;
- Sprijinirea măsurilor și acțiunilor menite să îmbunătățească accesul femeilor la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă și să le informeze despre drepturile lor și serviciile disponibile;
- Promovarea participării femeilor la piața muncii; intervenții legate de activarea și promovarea angajării, pentru facilitarea ocupării femeilor, prin îmbunătățirea angajabilității și autonomiei acestora. Aceste măsuri vizează și sprijinul pentru familiile monoparentale, pentru îmbunătățirea angajabilității și autonomiei părintelui singur;
- Se vor lua măsuri sociale și economice sensibile la dimensiunea de gen pentru a sprijini femeile și fetele în situații vulnerabile, inclusiv cele cu risc de a-și pierde locul de muncă, cu risc de a trăi în sărăcie sau care se confruntă cu sărăcia la locul de muncă;
- Finanțarea (acoperirea cheltuielilor) cursurilor de reconversie profesională pentru femei de peste 40 ani.

IV DIALOGUL SOCIAL

- Creșterea capacității partenerilor sociali pentru angajarea activă și eficientă în desfășurarea negocierilor colective.
- Impulsionarea consultărilor instituționale în cadrul structurilor tripartite de dialog social pe toate temele de interes și identificarea parteneriatelor de acțiune.
- Consolidarea dialogului bipartit și a implicării partenerilor sociali la toate nivelurile de guvernare economică, în Planul de Redresare și Reziliență și în planurile de tranziție și

reformă, cu susținerea capacității structurale și de acțiune a organizațiilor partenerilor sociali.

- Susținerea îmbunătățirii cadrului de desfășurare a dialogului social pentru promovarea și sprijinirea negocierii colective la nivel de unitate și la nivel de sector.
- Ducerea la îndeplinire a obiectivelor și angajamentelor externe de măsuri, raportare privind aplicarea garanțiilor de drepturi și de participare la dialogul european.
- Consolidarea mecanismelor de monitorizare a conflictelor colective de muncă și de soluționare amiabilă a conflictelor colective de muncă.
- Consolidarea diseminării de date și rezultate în susținerea capacității de implicare a partenerilor sociali în dialogul național.
- Creșterea capacității ministerului de coordonare a consultărilor.

V.DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE SI DIGITALIZAREA ÎN DOMENIUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Digitalizarea

Interconectarea bazelor de date între instituțiile din coordonarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale și între acestea și cele ale altor instituții de ale căror informații depinde furnizarea promptă a serviciilor Ministerului. Calitatea serviciilor oferite de Ministerul Muncii și Protecției Sociale respectiv de instituțiile din coordonare depinde astăzi, în mod direct, de digitalizarea sistemului.

Digitalizarea serviciilor publice cu accent pe interfața de comunicare cu cetățenii; toate instituțiile din coordonarea ministerului vor utiliza comunicarea prin mijloace electronice în mod prioritar.

Pregătirea personalului pentru a dobândi competențele necesare în aplicarea digitalizării. Întărirea capacității de absorbție a fondurilor structurale, mai ales, pentru domeniul măsurilor active/de sprijin destinate beneficiarilor instituțiilor din coordonarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Obiectiv: consolidarea capacității MMPS de a-și îndeplini funcțiile de elaborare și implementare a politicilor publice și de reglementare din domeniul său de activitate; digitalizarea proceselor și serviciilor.

- ✓ Dezvoltarea capacității administrative a instituțiilor din sectorul muncă și protecție socială.
- ✓ Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor (TIC) în sectorul muncă și protecție socială; guvernanză TIC și securitate cibernetică (Cybersecurity) eficientă; politici performante de resurse umane pentru specialiștii TIC; mentenanța, dezvoltarea și modernizarea sistemelor TIC.

Rezultate urmărite:

- ✓ Îmbunătățirea stabilității funcționale a MMPS și a instituțiilor aflate în subordinea acestuia, asigurarea unui management performant al fondurilor publice prin aplicarea standardelor de control intern/managerial;
- ✓ Creșterea eficacității și transparenței proceselor de elaborare, evaluare și implementare a unor politici publice de calitate, fundamentate pe studii de impact;
- ✓ Creșterea calității profesionale a resurselor umane din sectorul muncă și protecție socială, a gradului de cunoaștere, înțelegere și aplicare a standardelor de integritate;
- ✓ Întărirea guvernanzei TIC, adoptarea cros-minister de standarde și politici TIC, precum și creșterea calității profesionale a specialiștilor TIC din sectorul muncă și protecție socială;

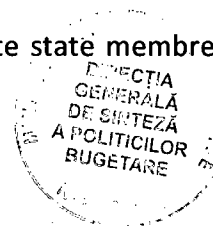
- ✓ Îmbunătățirea stabilității funcționale a sistemelor și echipamentelor TIC; modernizarea și simplificarea fluxurilor informaționale prin digitizare și creșterea interoperabilității/schimbului de date cross-minister; creșterea capacitații de analize complexe cross-minister; precum și creșterea transparenței și datelor publice/deschise.

Politica în domeniul transporturilor și infrastructurii

Activitatea în domeniul transporturilor și infrastructurii vizează, în principal, creșterea conectivității naționale între poli de creștere economică ai României și a conectivității transeuropene pentru societate și mediul de afaceri.

Prioritățile strategice în domeniul transporturilor și infrastructurii vor avea în vedere următoarele obiective:

- asigurarea conectivității și a accesibilității la principalele coridoare de transport care să conducă la îmbunătățirea legăturilor între principalii poli economici de creștere, va constitui principalul obiectiv al politicilor de transport;
- accelerarea investițiilor publice;
- asigurarea resurselor financiare și umane corect dimensionate pentru implementarea cu succes a proiectelor de investiții;
- asumarea unor decizii strategice care să declanșeze reforme structurale și să asigure o capacitate administrativă sporită;
- prioritizarea investițiilor în domeniul transporturilor astfel încât să reflecte nevoile de conectivitate și de mobilitate, de reducere a aglomerărilor și de asigurare a fluenței circulației;
- accelerarea implementării proiectelor aflate în execuție printr-un management responsabil și proactiv, printr-un dialog continuu cu antreprenorii și o colaborare interinstituțională eficientă, astfel încât să fie identificate rapid soluțiile în vederea eliminării eventualelor blocaje apărute pe parcursul derulării acestor proiecte;
- monitorizarea atentă a proiectelor aflate în derulare pe principalele coridoare de conectivitate europeană, astfel încât perspectiva lor de finalizare să se încadreze într-un orizont mediu de timp;
- demararea de noi proiecte de investiții în infrastructura de transport prin promovarea unor documentații mature și bine fundamentate, care să aibă la bază eficiența economică a acestor proiecte;
- realizarea conectivității între regiunile istorice prin intensificarea procesului de închidere a coridorului IV rutier și feroviar paneuropean și a implementării proiectelor de infrastructură mare din Regiunea Moldovei, pe Coridorul IX pan-european, precum și pe axa Est-Vest;
- continuarea programului de redresare a companiilor de stat din domeniul transporturilor și a procesului de selecție a managerilor profesioniști în baza unei analize transparente și solide;
- atragerea specialiștilor români care lucrează în străinătate ("repatrierea") în implementarea unor proiecte majore de miliarde de euro;
- parteneriate cu instituții publice care gestionează infrastructură în alte state membre UE pentru asistență tehnică;

- implementarea **Planului investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030**, document care actualizează strategia de implementare a Master Planului General de Transport și care va sta la baza accesării fondurilor europene în viitorul exercițiu financiar european;
- adoptarea unei noi strategii de finanțare a proiectelor de infrastructură care să asigure implementarea proiectelor în mod sustenabil și eficient. Vor fi susținute investițiile majore în infrastructură având ca principală sursă de finanțare fondurile europene nerambursabile, acesta fiind un factor-cheie al modernizării României. Uniunea Europeană încurajează statele în accesarea, pe lângă fondurile europene, și a altor instrumente de finanțare pentru a maximiza impactul acestora și pentru a permite dezvoltarea unui număr mai mare de proiecte;
- finanțarea cheltuielilor de mentenanță pentru rețeaua terestră de transport, rutieră și feroviară;
- accelerarea implementării și finalizarea investițiilor în execuție;
- pregătirea proiectelor de mare infrastructură de transport, cu precădere a portofoliului de proiecte ce urmează să fie incluse pe lista Programului operațional pentru transporturi (POIM) în exercițiul bugetar al UE 2021-2027, în limitele prevăzute de lege.

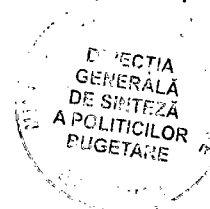
Alocarea resurselor financiare va fi focalizată, în principal, pentru:

- Realizarea programului de întreținere curentă și periodică, reparații pentru rețeaua terestră, rutieră și feroviară, inclusiv lucrările de reparații capitale, siguranța circulației, eliminarea punctelor negre la drumuri conform normativelor de întreținere pe baza managementului rețelei prin PMS (pavement management system), pentru drumuri, și BMS (bridge management system), pentru poduri, și a restricțiilor de circulație la calea ferată conform Instrucțiunilor de construcție și întreținere a căii ferate;
- accelerarea implementării și finalizarea investițiilor în continuare în scopul dezvoltării și modernizării rețelei terestre de transport și pentru creșterea absorbției de fonduri europene nerambursabile pentru exercițiul financiar 2014-2020;
- accelerarea pregătirii portofoliului de proiecte ce urmează să fie incluse pe lista Programului operațional pentru transporturi (POIM) în exercițiul bugetar al UE 2021-2027, în limitele prevăzute de lege, cu prioritate a proiectelor de mare infrastructură de transport de reabilitare a căii ferate și a proiectelor de autostrăzi și drumuri expres, eligibile pentru finanțare din fondurile europene, FC și FEDR, până la limita valorii de 200% față de suma alocată (valoare suplimentară pentru semnare de contracte permisă de legislație).

Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Master Planul General de Transport al României (MPGT), Acordul de Parteneriat 2014-2020 și în acord cu Cadru Strategic Comun (CSC) și Documentul de Poziție al serviciilor Comisiei Europene.

În cadrul POIM 2014-2020 alocarea UE pentru sectorul de transport este de aproximativ 5 miliarde Euro. Conform programării agreeate cu Comisia Europeană, eforturile POIM 2014-2020 au fost în principal orientate spre dezvoltarea rețelei centrale TEN-T, în particular spre dezvoltarea coridoarelor care traversează România, și anume: Rhine–Danube și Orient/East-Mediterranean.

În cadrul POIM au fost depuse până în prezent 225 de proiecte și au fost contractate 121 de proiecte a căror valoare totală este de aproximativ 12 Mld. Euro.

Totodată, a fost transmis și se află în curs de evaluare la nivelul Comisiei Europene proiectul *Drum expres Craiova Pitești cu o valoare totală de 1,012,689,698.98 Euro*

În același timp, se află în pregătire mai multe proiecte majore ce vor fi transmise către Comisia Europeană în următoarea perioadă:

- *Achiziție material rulant ARF (417,517,083 euro);*
- *Construcție Centură Nord București (972.521.318 euro);*
- *Modernizarea liniei CF București Nord - Jilava - Giurgiu Nord - Giurgiu Nord Frontiera, Lot 1: Redeschiderea circulației feroviare pe pod peste Argeș între Vidra și Comana (129,891,666 mil euro)*

Programul Operațional Transport (POT) 2021 – 2027 este documentul programatic aflat în curs de negociere cu reprezentanții Comisiei Europene prin care se va continua finanțarea investițiilor în infrastructura de transport, derulate pe parcursul actualei perioade de programare, pe baza priorităților de investiții identificate în Planul Investițional pentru infrastructura de transport 2020 – 2030.

Lista de proiecte prioritare ce va fi inclusă în POT va fi definitivată o dată cu finalizarea negocierilor cu reprezentanții Comisiei Europene și va include proiecte pe toate modurile de transport.

Planul Național de Redresare și Reziliență 2021 – 2026 reprezintă un nou mecanism de finanțare pus la dispoziția statelor membre UE prin care urmează a fi stabilite domeniile prioritare de investiții ale României pentru ieșirea din criză, relansarea economică și creșterea capacității de reziliență a statului român.

Pentru componenta de infrastructură de transport, investițiile incluse în acest program vor fi orientate spre continuarea investițiilor demarate în perioada 2014-2020, având ca obiectiv principal finalizarea coridoarelor rețelei TEN-T ce tranzitează România, respectiv Rhine-Dunăre și Orient/East Med, prin realizarea tronsoanelor lipsă, precum și dezvoltarea și modernizarea rețelei naționale de drumuri care asigură conectarea la rețeaua TEN-T și modernizarea rețelei de căi ferate, contribuind astfel la crearea premiselor pentru dezvoltarea economică locală și regională a României.

Lista de proiecte prioritare ce va fi inclusă în PNRR va fi definitivată o dată cu finalizarea negocierilor cu reprezentanții Comisiei Europene.

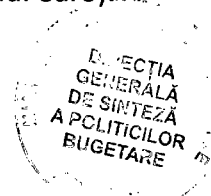
Mecanismul pentru Interconectarea Europei (CEF - Connecting Europe Facility)

Finanțarea din partea UE acordată prin Mecanismul pentru Interconectarea Europei (CEF) vizează finalizarea rețelei TEN-T centrale și, în special, a coridoarelor rețelei TEN-T centrale, România fiind traversată de două coridoare, respectiv Orient Est-Med și Rin-Dunăre.

Portofoliul proiectelor finanțate din CEF în România însumează mai multe acțiuni (call-urile I, II, III, respectiv apelul pe blending – 2017 și reflow 2019), situate pe cele două coridoare de transport menționate mai sus, după cum urmează:

În termeni financiari, ponderile modurilor de transport/priorităților finanțate sunt următoarele (raportate la alocarea pentru România din Fondul de Coeziune, aprox. 1,2 mld. euro):

- sectorul feroviar: 92%;

- sectorul IWW: 5%;
- ITS: 3%;
- sectorul aerian: 1%.

Totalul contractat la nivelul CEF în actuala perioadă de programare (Fond de coeziune + Anvelopa generală) se ridică la o valoare de aprox. 1,48 mld. euro).

O prioritate la nivel național este eficientizarea transportului feroviar, obiectiv operațional propus a fi realizat printr-o serie de intervenții privind reabilitarea coridoarelor feroviare în scopul creșterii fiabilității transportului de marfă și a vitezelor de livrare.

Dintre proiectele care au beneficiat de finanțarea CEF, CNCF CFR SA are în implementare 11 proiecte finanțate din CEF: 3 proiecte de execuție lucrări de modernizare a căii ferate și 8 proiecte privind realizarea unor studii de fezabilitate:

- Reabilitarea liniei de cale ferată Brașov - Simeria, componentă a Coridorului Rin-Dunăre, pentru circulația cu viteză maximă de 160 km/h; Secțiunea : Brașov - Sighișoara. Subsecțiuni: 1. Brașov – Apața și 3. Cața – Sighișoara;
- Reabilitarea secțiunii de cale ferată Brașov – Sighișoara, subsecțiunea Apața – Cața
- Modernizarea liniei de cale ferată București Nord – Aeroport Internațional Henri Coandă București;
- Revizuirea Studiului de fezabilitate pentru reabilitarea liniei de cale ferată Craiova – Calafat;
- Studiu de Fezabilitate pentru reabilitarea liniei de cale ferată Craiova - Drobeta Turnu Severin – Caransebeș;
- Studiu de Fezabilitate pentru modernizarea secțiunii feroviare Predeal-Brașov;
- Studiu de Fezabilitate pentru modernizarea infrastructurii feroviare din Portul Constanța;
- Studiu de Fezabilitate Gara de Nord București – modernizarea dispozitivului de linii;
- Studiu de Fezabilitate pentru modernizarea tronsonului de cale ferată Coșlariu – Cluj Napoca;
- Studiu de Fezabilitate pentru modernizarea tronsonului de cale ferată Apahida – Suceava;
- Studiu de Fezabilitate pentru modernizarea tronsonului de cale ferată București – Craiova.

Precizăm că lucrările aferente proiectelor aflate în curs de pregătire urmează a fi finanțate în următoarea perioadă programatică (2021-2027).

În contextul politicii europene în domeniul transporturilor, ce prevede realizarea unei rețele europene integrate orientată spre dezvoltarea unei rețele centrale, cu termen de finalizare 2030 și a unei rețele globale ce va susține rețeaua centrală, cu termen de finalizare 2050, România va trebui să continue investițiile în infrastructura de transport, orientate spre dezvoltarea coridoarelor multimodale transnaționale care traversează România, Rin-Dunăre și Orient/Est-Mediteranean, corelate cu prioritățile naționale specifice.

CNAIR SA

Prioritățile strategice investitoriale ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru perioada 2021-2024 sunt focalizate în principal pe finalizarea lucrărilor la obiectivele/proiectele de investiții aflate într-un stadiu avansat de realizare, cu finanțare asigurată și continuarea lucrărilor la obiectivele/proiectele de investiții aflate în derulare, precum și începerea de noi lucrări, situate pe rețeaua TEN-T, cu finanțare asigurată din fonduri nerambursabile și fonduri rambursabile, concretizându-se în:

- construcția de autostrăzi/drumuri expres pe TEN-T

Lista principalelor proiecte de construcție autostrăzi/VO, introduse în Buget în anul 2021 cuprinde următoarele obiective: Autostrada Sibiu - Pitești secțiunile 1, 2,3, 4 și 5, Autostrada Lugoj - Deva (sector Dumbrava-Deva), Autostrada Sebeș – Turda, Autostrada Nadaselu - Suplacu de Barcau - Borș, inclusiv legătura Centura Oradea (Giratie Calea Sintandrei) - Autostrada A3 (Biharia), Autostrada Câmpia Turzii – Ogra - Târgu Mureș, Autostrada de Centura Sud a municipiului București, inclusiv intervențiile privind Centura existentă (Lărgire la 4 benzi de circulație a Centurii București între A1 - DN 5, DN 2 - A2 și A1 - DN 7, pasajele Berceni, Domnești, Oltenița și Mogoșoaia), Autostrada de Centura Nord a municipiului București, Varianta de ocolire Bacău (profil de autostradă și drum național), Drum expres Craiova – Pitești, Drum expres Brăila – Galați, Podul suspendat peste Dunăre în zona Brăila, Varianta de ocolire Galați.

Proiectele de autostrăzi în pregătire, cuprind:

- ✓ Elaborarea/completarea studiilor de fezabilitate pentru autostrăzile Sibiu-Făgăraș, Făgăraș – Brașov, Târgu Neamț - Târgu Mureș, Târgu Neamț – Iași – Ungheni, Timișoara – Moravița;
- ✓ Elaborarea studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice pentru Autostrada Brașov - Bacău și pentru drumurile de mare viteză Ploiești - Buzău - Focșani - Bacău – Pașcani - Suceava – Siret;
- ✓ Elaborarea studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice pentru drumurile expres: Craiova – Târgu Jiu, Ovidiu - Tulcea, Brăila - Tulcea, Brăila - Buzău, Focșani - Brăila, Găești – Ploiești, Pitești – Mioveni, Bacău – Piatra Neamț;
- ✓ Elaborarea/ completarea studiilor de fezabilitate pentru Drum Expres/ Autostrada (Drum Expres Conexiune Satu Mare (VO Satu Mare) - Oar (Granița Româno - Ungară - Drum Expres M49 Ungaria), Satu Mare - Baia Mare și Autostrada Nordului/Drum de Mare Viteză Baia Mare – Suceava (Lot 1, Baia Mare – Bistrița; Lot 2 Bistrița – Vatra Dornei; Lot 3 Vatra Dornei – Suceava), Tisita – Albița;
- ✓ Completarea studiului de fezabilitate pentru drum expres Arad - Oradea;

Obiectivul "Autostrada A7, sectoarele Ploiești – Buzău – Focșani – Bacău – Pașcani " va fi bugetat pe parcursul anului 2021, după obținerea aprobărilor legale necesare, aflate în prezent în etapa de pregătire/atribuire în vederea elaborării documentațiilor tehnico-economice sau proiectării și execuției.

- modernizarea și dezvoltarea rețelei de drumuri naționale, inclusiv prin construcția de variante de ocolire;

Lista principalelor proiecte de construcție variante de ocolire, introduse în buget în anul 2021 cuprinde următoarele obiective:

- Variantele de ocolire aflate în execuție: Modernizarea centurii rutiere a Municipiului București (pasaje Berceni, Oltenița, Mogoșoaia, Domnești, DN 2-A2), Tecuci, Mihăilești, Bârlad, Satu Mare,

Stei, Rădăuți, Timișoara Sud, Săcueni, Zalău, Drum de legătură DN 5 - Podul Prieteniei (VO Giurgiu Vest), Târgu Jiu;

- Variantele de ocolire care vor intra în execuție/proiectare și execuție: Târgu Mureș, Mihăilești, Sfântu Gheorghe, Giurgiu (Est), Sighișoara, pasaj Drajna, Buftea;

- Variante de ocolire care vor intra în etapa de proiectare/proiectare și execuție în baza unor parteneriate cu UAT: Alesd, Stei, Beclean, Inel ocolitor al municipiului Târgu Mureș (prin interconectarea autostrăzii A3, E60, DN 15 și DJ 152 A), Arad Est, Mediaș, Sibiu Sud, Drum de ocolire în partea de vest a municipiului Sebeș, Gura Humorului.

Portofoliul de proiecte în pregătire, pentru care există deja alocări bugetare în anul 2020 cuprinde variante de ocolire aflate în etapa de pregătire (elaborare Studiu de Prefezabilitate, Studii de Fezabilitate și Proiecte Tehnice); Râmnicu Vâlcea, Vaslui și Techirghiol, Timișoara Vest, Varianta de Ocolire Pitești Vest; pasaj Roman.

Principalele proiecte de modernizare drumuri naționale, introduse în Buget în anul 2021 sunt: DN 18, Moisei - Iacobeni; DN 66, parcarei Lainici, DN 76, Ionești - Varfurile - Stei - Beius - Oradea (finalizarea în integralitate), DN 5, București - Adunații Copăceni; DN 6, Alexandria - Craiova (lot 2); DN 73, Pitești - Câmpulung - Brașov; Modernizarea infrastructurii privind siguranța circulației pe DN 1, în "Sate liniare și puncte negre"; A 1 - Titu - Bâldana - Târgoviște - Sinaia; DN 52, Alexandria - Turnu Magurele; DN 28B, Târgu Frumos - Botoșani; DN 29D, Botoșani - Ștefănești, DN 2L, Soveja - Lepșa; Lărgire DN 7, Valea Oltului, la 3 benzi/4 benzi; Drum de legătură Autostrada A1 Arad - Timișoara - DN69, Remediere defecțiuni pe DN1H km 6+000 - km 12+000.

Proiectele în pregătire, pentru care există deja alocări bugetare în anul 2021 cuprind:

- DN 7C, Transfăgărășan (expertiza tehnică și elaborare Studiu de Fezabilitate);

- Drum de legătură A1 - DN 7 (Titu/ DJ 711A) (Revizuire/Actualizare Studiu de Fezabilitate și Elaborare Proiect Tehnic);

- Realizare Conexiune DN 73C cu Autostrada Sibiu-Pitești (Nod Tigveni) și Modernizare DN 73C, km 44+800 - km 68+000 (elaborare Studiu de fezabilitate și Proiect Tehnic de Execuție);

- Realizarea a 6 noduri rutiere pe Autostrăzile A1 și A3, în zona de Vest a României.

Proiecte care vor fi bugetate pe parcursul anului 2021, după obținerea aprobărilor legale necesare, aflate în prezent în etapa de pregătire/atribuire în vederea elaborării documentațiilor tehnico-economice sau proiectării și execuției:

- Nod Cumpăna (conexiune la A4 - DN 39E);

- Nod Martinești (conexiune la A 1 și DN 1);

Poduri în execuție/ce vor intra în execuție în anul 2021:

- Pod pe DN 10 km 46+471 peste Basca la Cislău;

- Consolidare pod pe DN2B km 149+841 peste Prut Galați - Giurgiu-lești;

- Pod pe DN 1 km 135+332 peste pârâul Azuga la Azuga;

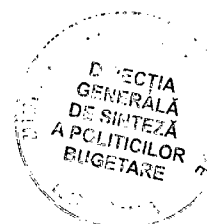
- Pod pe DN 24 km 105+678 la Crasna;

- Pod pe DN 13C km 1+200, la Vânători;

- Podul de la Cernavodă, situat pe Autostrada A2, la km 157+600;

- Podul peste brațul Borcea, situat pe Autostrada A2, la km 149+680;

- Pod nou de la Cosmești, peste Siret, pe DN24, km 7+620;

- Apărarea împotriva inundațiilor a localității Babadag, județul Tulcea/Refacere 5 poduri pe DN 22 km 210+291, km 211+812, km 212+045, km 212+495, km 213+600”;
- Pod peste râul Dâmbovița pe DN 73, km 78+519;
- Podul peste Tisa (proiectare și execuție).

- Întreținerea infrastructurii rutiere

CNAIR - SA asigură în prezent administrarea și întreținerea unei rețele de 16.758 km din care 847,149 km de autostrăzi și 15.910,851 km drumuri naționale, rețea care este dezvoltată pe întreg teritoriul României, din care peste 58,6 % are durata de funcționare expirată (durata normală de funcționare a unui drum este durata de utilizare exprimată în ani, de la darea în circulație a drumului ca nou și până la introducerea sa în prima reparație capitală sau între două reparații capitale). Aceasta reprezintă o pondere ridicată și sugerează faptul că mecanismele organizaționale existente nu fac decât să conserve starea tehnică existentă prin executarea de lucrări de întreținere insuficiente și nu au avut ca obiectiv accelerarea îmbunătățirii stării tehnice și continuitate în modernizare, deoarece posibilitățile de finanțare din ultimii ani au fost sub nivelul necesităților reale. Durata normală de funcționare va putea fi prelungită în cazul în care starea tehnică a sistemelor rutiere existente și capacitatea portantă a drumului se mențin în limite admisibile prevăzute de reglementările tehnice în vigoare la data expirării duratei normale de funcționare prin executarea unor lucrări de întreținere periodică (tratamente bituminoase, straturi rutiere foarte subțiri, covoare asfaltice, reciclări în SITU) și reparații curente (ranforsări sisteme rutiere), conform reglementărilor tehnice în vigoare și în ritmicitatea prevăzută de acestea. Neasigurarea unui buget corespunzător pentru execuția acestor tipuri de lucrări până la construirea rețelei de autostrăzi, va conduce la distrugerea întregii rețele rutiere din administrare, iar costurile de remediere ar fi mult mai mari, deoarece lucrările de modernizare, respectiv reabilitare implica costuri mult mai mari (ex. un km de drum modernizat/reabilitat costa cca 800.000 euro).

CNCF CFR - SA

CNCF CFR - SA propune următoarele priorități strategice care sunt focalizate în principal pe:

- continuarea și finalizarea lucrărilor Coridorului IV ramura nordică;
- programe de eliminare a restricțiilor de viteză de pe întreaga rețea TEN-T centrală și globală cu impact direct și imediat asupra duratei călătoriei și / sau asupra creșterii siguranței și confortului călătorilor;
- modernizarea sistemelor de siguranță și centralizare, inclusiv prin proiecte de creștere a calității serviciilor de transport feroviar în stațiile CF;
- proiecte de electrificare a liniilor CF lipsă din rețeaua TEN-T centrală și globală;
- reabilitarea și modernizarea Coridorul IV ramura sudică (Arad-Caransebeș-Craiova-Calafat) și pe linia CF Ploiești Sud-Focșani-Pășcani-Iași-Frontiera, Pășcani-Darmănești-Vicșani-Frontiera;
- achiziția de trenuri de lucru pentru activitatea de reînnoire (reparație capitală), reabilitare, modernizare, construirea unor elemente componente ale infrastructurii feroviare și creșterea gradului de siguranță a circulației feroviare;
- reabilitarea și modernizarea Complexului Feroviar Gara de Nord, inclusiv centura feroviară a Bucureștiului ca o alternativă pentru transportul urban al locuitorilor din zonele periferice, un acces mai facil pentru marile centre comerciale și depozitare amplasate în zona centurii și crearea unor noduri intermodale la capătul liniilor de transport.

Principalele obiective se regăsesc și în Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025.

METROREX SA

Sinteza politicilor și a programelor finanțate prin buget

Principalele obiective de investiții din domeniul transportului urban cu metrou ce urmează a fi dezvoltate în perioada de timp 2021-2024 sunt :

- "Accesibilizarea stațiilor de metrou în funcțiune pentru persoanele cu deficiențe de vedere", pentru care se propune pentru acest orizont de timp o finanțare cu credite bugetare în valoare totală de 25.000.000 lei;
- „Magistrala 5 Drumul Taberei – Pantelimon”, pentru care se propun alocații bugetare în sumă de aproximativ 310 milioane lei, din fonduri externe nerambursabile;
- “Modernizarea instalațiilor pe magistralele I, II, III și TL de metrou” pentru care se propun alocații bugetare în sumă de aproximativ 515 milioane lei, din fonduri externe nerambursabile;
- “Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă – Otopeni” pentru care se propun alocații bugetare în sumă de aproximativ 3,7 miliarde lei, din fonduri externe nerambursabile și alocații de la bugetul de stat;
- Înnoirea materialului rulant pentru care s-au încheiat contracte în sumă de aproximativ 500 milioane lei.

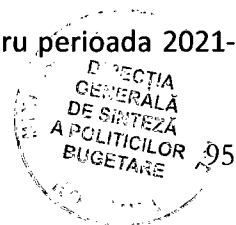
DIRECTIA TRANSPORT NAVAL

În domeniul transportului naval, în perioada 2021 – 2024, prioritățile sunt conform Programului de Guvernare aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.31/2020 pentru acordarea încrederii Guvernului și vizează :

- asigurarea condițiilor de navigație pe Dunăre, pe toată perioada anului;
- modernizarea infrastructurii porturilor maritime și fluviale (Constanța, Galați, Giurgiu, Corabia, Calafat, Drobeta, Oltenița etc.);
- dezvoltarea Portului Constanța prin promovarea unui plan major de investiții, astfel încât acesta să-și atingă potențialul maxim și să își întărească rolul de port regional cu perspective să devină cel mai important port din regiune;
- creșterea siguranței traficului prin dezvoltarea infrastructurii pentru servicii de informare și management al traficului maritim costier și achiziționarea de nave tehnice;
- digitalizarea: actualizarea permanentă a hărților electronice de navigație; schimbul de informații RIS (River Information Services) la nivel regional; managementul căii navigabile; îmbunătățirea infrastructurii IT pentru stocarea și procesarea datelor geospațiale; realizarea bazelor de date pentru certificatele de calificare, la carnetele de serviciu și la jurnalele de bord conform Directivei UE 2017/2397; implementarea ghișeului unic european în domeniul maritim (EMSWe) conform Regulamentului (UE) 2019/1.239.

DIRECTIA TRANSPORT AERIAN

Priorități privind dezvoltarea obiectivelor de investiții din domeniul aerian pentru perioada 2021-2024 sunt:

1. Unitatea de aviație : Aeroportul Internațional „Traian Vuia” Timișoara

Denumire program: Terminal plecări curse externe la Aeroportul Internațional Timișoara – Traian Vuia SA

Valoare proiect : 131.206 mii lei

Sursă finanțare: fonduri externe nerambursabile.

2. Unitatea de aviație: Aeroportul Internațional "Mihail Kogălniceanu" Constanța

Denumire program/proiect: Amenajare banda pistei și RESA

Valoare proiect/program: Total: 49.901 mii lei

Sursă finanțare: Buget de stat

Descriere: În vederea respectării Regulamentului UE 139/2014, este necesar a se realiza lucrări de amenajare bandă pistă, cât și a suprafețelor de teren necesare operării în siguranță a aeroportului.

3. Unitatea de aviație: Școala Superioară de Aviație Civilă

Denumire program/proiect: Centru de instruire sintetică construire corp P+3 clădire simulatoare de zbor și spații conexe echipată cu un simulator de zbor FFS Boeing 737 NG

Valoare proiect/program: Total: 76.759 mii lei

Sursă finanțare: Buget de stat

Descriere: Programul urmărește construirea unui centru de pregătire în zbor sintetic, echipat în primă fază cu un singur simulator FFS, care să asigure pregătirea la cele mai înalte standarde ale piloților ce își desfășoară activitatea la companiile care operează în România.

4. Unitatea de aviație: Aeroclubul României

Denumire program/proiect: Modernizare și asfaltare pistă Aeroclubul Teritorial București, comuna Clinceni

Valoare proiect/program: Total: 22.810 mii lei

Sursă finanțare: Buget de stat

5. Unitatea de aviație: Aeroclubul României

Denumire program/proiect: Modernizare și extindere infrastructură la Aeroclubul teritorial "Aurel Vlaicu" Clinceni

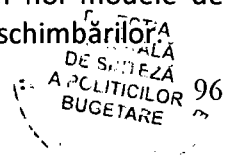
Valoare proiect/program: Total : 17.606 mii lei

Sursă finanțare: Buget de stat

Descriere: Proiectul își propune suplimentarea infrastructurii necesare pentru desfășurarea activităților ce sunt organizate de către Aeroclubul Teritorial Clinceni: cursuri de inițiere în sporturile aviatice (zbor cu motor, acrobații aeriene, planorism, parașutism), pregătirea sportivilor de performanță.

Politica în domeniul educației

Proiectul Administrației Prezidențiale *România Educată* și Programul de Guvernare 2020-2024 oferă proiecțiile perioadei următoare în domeniul educației și formării profesionale, răspunzând provocărilor viitorului pentru societatea prezentului. Este nevoie să construim noi modele de organizare a sistemului educațional, astfel încât acesta să fie capabil să răspundă schimbărilor

Obiective

Direcții de acțiune, programe, proiecte

- Dezvoltarea și implementarea unor module / programe specifice de formare inițială și continuă în management educațional
  - Reformarea politicilor de resurse umane / recrutare a managerilor educaționali și evaluarea periodică a acestora
  - Clarificarea atribuțiilor și responsabilităților inspectoratelor școlare; creșterea autonomiei unităților de învățământ
  - Dezvoltarea unor instrumente de guvernanță care să stimuleze participarea activă a partenerilor educaționali
  - Revizuirea metodologiei de concurs pentru directori și organizarea de concursuri astfel încât acestea să contribuie la creșterea atractivității funcției de director în rândul profesioniștilor
  - Reproiectarea sistemului de asigurare a calității; dezvoltarea și implementarea de mecanisme de îmbunătățire a calității.
4. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic
- Dezvoltarea, de către unitățile de învățământ, de programe de calificare / formare continuă, în funcție de nevoile înregistrate pe piața muncii
  - Încurajarea implicării mediului privat în promovarea și elaborarea ofertei pentru IPT, precum și în proiecte de investiții punctuale
  - Realizarea de campanii de informare IPT pentru părinți și public
  - Dezvoltarea rutelor în regim dual la nivel de calificare 4 și 5
  - Reînființarea / modernizarea atelierelor - școală
  - Finanțarea burselor, a cazării și a mesei pentru elevii din IPT
  - Dezvoltarea sistemului național de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii și a continuării studiilor într-o formă superioară.
5. Dezvoltarea educației timpurii accesibile tuturor
- Extinderea unor modele de abordare integrată / inovativă de tip Centru multifuncțional, Grădiniță comunitară, Bibliotecă de jucării
  - Clarificarea răspunderii administrative pentru sectorul educației timpurii
  - Dezvoltarea de programe de outreach și de comunicare cu familiile
  - Generalizarea cuprinderii copiilor de 5, 4 și 3 ani în învățământul preșcolar
  - Implicarea mediului economic și de business pentru a sprijini accesul și oferirea de servicii de calitate în educația timpurie.
6. Modernizarea curriculumului și a evaluării
- Revizuirea arhitecturii curriculare prin centrarea conținuturilor pe profilul celui care învață, pe competențele cheie și pe maximizarea potențialului
  - Elaborarea noilor planuri-cadru și a programelor școlare pentru învățământul liceal pentru toate filierele și profilurile
  - Valorificarea evaluărilor naționale și a evaluărilor curente
  - Revizuirea standardelor ARACIP privind evaluarea elevilor
  - Asigurarea de manuale și auxiliare necesare procesului didactic
  - Scăderea semnificativă a ratei de analfabetism funcțional
  - Definirea de standarde clare pentru ceea ce considerăm a fi "o școală bună" și recompensarea celor ce îndeplinesc aceste standarde.

Obiective

Direcții de acțiune, programe, proiecte

7. Susținerea învățământului în limbile minorităților naționale

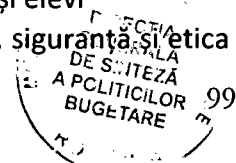
- Mărirea fondurilor pentru proiectele școlare și comunitare menite să promoveze interculturalitatea și diversitatea etnică
- Formarea de suficient personal educațional vorbitor al limbilor materne
- Elaborarea / realizarea / finalizarea programelor pentru obținerea gradelor didactice pentru cadre didactice aparținând minorităților naționale
- Susținerea activităților de formare continuă, pentru profesorii ce predau în învățământul cu predare în limba maternă, alta decât limba română
- Elaborarea / reeditarea manualelor școlare în limbile minorităților
- Monitorizarea la toate nivelurile măsurilor propuse vizând menținerea copilului / adolescentului / tânărului rrom în sistemul educațional.

8. Asigurarea finanțării și modernizarea infrastructurii

- Construirea de creșe și grădinițe, în acord cu obiectivele privind rata de cuprindere a copiilor cu vârsta 0-6 ani
- Finanțarea programului *Romanian Secondary Education ROSE*
- Susținerea autorităților locale pentru rezolvarea integrală a situațiilor școlilor cu toalete în curte, fără acces la apă și canalizare sau fără Internet
- Elaborarea unui proiect național de reabilitare și extindere a rețelei de școli
- Identificarea și reabilitarea școlilor cu risc seismic sau cu vulnerabilități
- Construirea / Reabilitarea de campusuri școlare de toate tipurile; Construirea de terenuri și săli de sport; Renovarea și reutilizarea internatelor școlare și construcția de noi cămine și cantine
- Adecvarea finanțării școlilor (prin coeficientul de finanțare) din mediul rural la nevoile reale; pentru educația timpurie și IPT
- Asigurarea cofinanțării pentru derularea proiectelor europene
- Obținerea autorizațiilor de funcționare în condiții de siguranță de către toate unitățile de învățământ; eliminarea barierelor de acces fizic în clădiri
- Dotarea laboratoarelor, cabinetelor și atelierelor școală cu mobilier, echipamente și mijloace didactice moderne.

9. Transformarea digitală a educației

- Îmbunătățirea infrastructurii digitale pentru reducerea decalajelor de conectivitate (conectare la Internet, rețele interne, dotare cu echipamente)
- Stimularea unităților de învățământ pentru a lansa oferte educaționale cu specializări și calificări adecvate meseriilor viitorului
- Realizarea de instrumente educaționale digitale, încurajarea inovării
- Crearea de Resurse Educaționale Deschise atractive
- Dezvoltarea și multiplicarea parteneriatelor public-privat și încurajarea schimburilor de bune practici
- Consolidarea dobândirii competențelor digitale prin dezvoltarea de programe de alfabetizare digitală pentru preșcolari și elevi
- Asigurarea securității cibernetice, protecția datelor, siguranța și etica

Obiective

Direcții de acțiune, programe, proiecte

IT

10. Dezvoltarea învățării pe tot parcursul vieții

- Sprijinirea persoanelor cu CES în dezvoltarea de competențe digitale.
- Multiplicarea oportunităților de educație non-formală de calitate
- Creșterea participării adulților la programe pentru dezvoltarea de competențe cheie/ dobândirea unei calificări profesionale
- Creșterea capacității de alfabetizare și numeratie pentru: tineri vulnerabili, lucrători migranți, șomeri, membri ai minorităților etnice, persoane cu dizabilități, persoane în detenție, vârstnici, refugiați, persoane strămutate
- Sprijinirea dezvoltării de competențe de bază pentru piața muncii
- Sprijinirea parteneriatelor între furnizori de formare și reprezentanți ai mediului de afaceri.

11. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului preuniversitar românesc

- Dezvoltarea Proiectului Limbă, Cultură și Civilizație Românească (LCCR) și a programului lectorilor români în străinătate
- Continuarea derulării Programului Erasmus +
- Coordonarea politicilor de consolidare a parteneriatelor internaționale bilaterale și multilaterale și dezvoltarea unor noi direcții de cooperare
- Participarea la Programul de cooperare pentru Regiunea Dunării
- Acordarea unor locuri cu bursă și locuri cu scutire de taxe școlare, pentru comunitățile românești din străinătate.

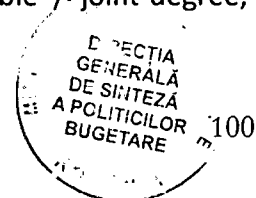
II. Învățământ superior

1. Creșterea autonomiei universitare, concomitent cu creșterea răspunderii publice a universităților

- Creșterea treptată a procentului din PIB alocat pentru educație și cercetare, cu posibilitatea finanțării din surse extrabugetare
- Finanțarea multianuală a universităților cu stimularea, prin finanțare suplimentară
- Creșterea autonomiei universitare și diversificarea rolurilor structurilor universităților, precum și creșterea ponderii studenților / angajatorilor / reprezentanților autorităților publice locale în procesul decizional
- Clasificarea universităților în funcție de performanță, de misiunea asumată și de rolul pe care îl joacă la nivel internațional sau regional
- Asigurarea sprijinului financiar pentru studenți prin stabilirea unui quantum minim al burselor studentești
- Renunțarea la blocarea fondurilor universităților la final de an
- Finanțarea suplimentară a temelor de cercetare doctorală finanțate de la buget care reprezintă cereri venite din mediul economico-social.

2. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului terțiar

- Stimularea (financiară și prin intermediul indicatorilor de asigurare a calității) a universităților care: atrag studenți, cadre didactice și cercetători din alte state; susțin programele de mobilități; se implică în dezvoltarea de rețele europene; facilitează servicii pentru studenții internaționali; dezvoltă programe de studii double / joint-degree; investesc în infrastructură

Obiective

3. Asigurarea calității educației, respectând misiunea universităților, recomandările și normele internaționale

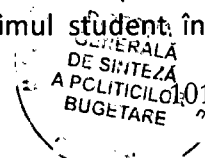
4. Dezvoltarea cercetării în universități și creșterea performanțelor școlilor doctorale în condiții de transparență, etică și integritate academică

5. Creșterea capacității universităților de a implementa politici (profesionalizarea managementului universitar)

6. Dezvoltarea unui sistem echitabil care să sprijine accesul tuturor studenților la programe

Direcții de acțiune, programe, proiecte

- Punerea în comun a resurselor universităților și ale institutelor naționale de cercetare cu performanțe deosebite.
- Susținerea universităților românești membre ale unor Rețele de Universități Europene
- Simplificarea procedurilor de înmatriculare a studenților străini
- Atingerea unui nivel de participare în mobilități pentru minimum 20% dintre studenții de la licență și master și 80% dintre doctoranzi
- Reglementarea cadrului legal cu privire la joint degree
- Actualizarea calificărilor și standardelor ocupaționale.

- Clarificarea procedurilor de evaluare externă și demararea lor pentru: școlile doctorale; programele joint-/ double- degree; programe derulate în universități europene; programe transfrontaliere
- Echiparea universităților cu echipamente pentru digitalizarea proceselor educaționale, inclusiv a evaluărilor
- Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității
- Internaționalizarea proceselor de asigurare a calității prin facilitarea evaluărilor transfrontaliere
- Garantarea independenței alegerilor și a celei academice
- Dezvoltarea de programe în regim dual și acordarea de facilități absolvenților care vor lucra în IPT sau în zone defavorizate.

- Creșterea finanțării și diversificarea surselor de finanțare; finanțarea suplimentară a universităților conectate cu mediul economic
- Atragerea cercetătorilor afiliați la universitățile din străinătate
- Evaluarea impactului și revizuirea periodică a instrumentelor de monitorizare, evaluare și sancționare a abaterilor de la etică și integritatea academică; organizarea de cursuri explicite de etică
- Utilizarea de softuri anti-plagiat atât pentru evaluările majore cât și pentru evaluările curente din cadrul programelor de studii
- Suplimentarea finanțării de bază printr-un capitol bugetar dedicat finanțării cercetării științifice din universități
- Evaluarea și reforma școlilor doctorale.

- Înființarea și finanțarea cu prioritate a unor programe de studii specializate în managementul educațional universitar
- Reformarea traseului managerilor universitari (prin noi trasee profesionale) și evaluarea periodică a acestora
- Extinderea Registrului Matricol Unic (RMU) și conectarea acestuia la date din REVISAL și la alte baze de date
- Asigurarea unui ciclu coerent de colectare, interpretare și utilizare a rezultatelor evaluării studenților.

- Oferirea de pachete de sprijin potențialilor studenți cu risc crescut de abandon școlar: servicii de consiliere, cazare și masă gratuite, burse sociale și de performanță etc.
- Dezvoltarea unui pachet unitar de programe anti-sărăcie pentru studenții provenind din familii defavorizate (ex. Primul student, în

Obiective

de studiu de calitate

Direcții de acțiune, programe, proiecte

familie)

- Monitorizarea, evaluarea și îmbunătățirea infrastructurii și a capacității universităților de a integra studenți cu dizabilități.

Politica în domeniul economiei, antreprenoriatului și turismului

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului înființat în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative nr.212/2020, se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniile economie, politici industriale, competitivitate, industria de apărare, resurse minerale neenergetice și dezvoltare durabilă, proprietate intelectuală, invenții și mărci, protecția consumatorilor, infrastructura calității și supravegherea pieței, întreprinderilor mici și mijlocii, cooperăției și mediului de afaceri, comerțului, politicii comerciale și al relațiilor economice internaționale și investițiilor străine, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici.

PRIORITĂȚI STRATEGICE PE TERMEN MEDIU

- 1. În domeniul economie, politici industriale, competitivitate, industria de apărare, resurse minerale neenergetice și dezvoltare durabilă, proprietate intelectuală, invenții și mărci, protecția consumatorilor, infrastructura calității și supravegherea pieței**

1.1 Dezvoltarea competitivă și durabilă a industriei

Obiectiv:

România, ca stat membru al Uniunii Europene, are ca obiectiv general atingerea țintelor strategice privind dezvoltarea industrială durabilă în concordanță cu strategiile de mediu și cele privind energia și schimbările climatice în vederea creșterii competitivității și performanțelor acelor sectoare industriale în care România consideră că poate avea un avantaj competitiv.

Măsuri:

- Constituirea unor noi instrumente de investiții publice pentru sprijinirea dezvoltării economice prin investiții în infrastructura și în companii din domenii strategice;
- Optimizarea eficienței economice a operatorilor economici aflați sub autoritatea Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului;
- Implementarea programului de creștere a competitivității produselor industriale românești.

1.2 Management-ul resurselor minerale neenergetice și al dezvoltării durabile

Obiectiv:

Îmbunătățirea cadrului legislativ și operațional de exploatare a resurselor minerale neenergetice, pentru alinierea la legislația europeană în domeniu.

1.2.1. Programul de conservare, închidere, reconstrucție ecologică și activități post-inchidere a minelor

Măsuri:

1. Conservarea, proiectarea, închiderea propriu-zisă conform specificului substanței minerale utile, ecologizarea suprafețelor, asistența tehnică de etapă, monitorizarea post-inchidere;

Rezultate:

2. Creșterea numărului de obiective miniere închise cu recepții finale sau la terminarea lucrărilor și redarea a cât mai multor suprafețe afectate de activitate minieră deținătorilor inițiali, după ce acestea au fost dezafectate și ecologizate.

**1.3 Implicarea industriei naționale de apărare în procesele privind înzestrarea armatei române
Sprijinirea înzestrării armatei române prin aportul industriei naționale de apărare****Obiectiv:**

Implicarea operatorilor economici autorizați din industria națională de apărare la derularea/realizarea programelor de înzestrare și modernizare ale Ministerului Apărării Naționale

Măsuri:

- facilitarea și încurajarea participării operatorilor economici autorizați din industria națională de apărare la programele de înzestrare și modernizare ale instituțiilor din cadrul forțelor sistemului național de apărare (FSNA), în special al Ministerului Apărării Naționale;
- implicarea operatorilor economici autorizați în operațiunile de compensare tehnologică și industrială.

Rezultate:

- creșterea capacității și a resurselor investiționale la nivelul operatorilor economici din sectorul industriei de apărare în vederea satisfacerii necesităților de înzestrare ale instituțiilor din cadrul FSNA, în raport cu necesitatea protejării intereselor esențiale de securitate ale României și cu angajamentele asumate în cadrul NATO și al UE;
- îmbunătățirea cooperării tehnice internaționale în domeniul industriei naționale de apărare în relațiile cu alte state, precum și cu organizații de profil din cadrul ONU, NATO și Uniunii Europene.

2. În domeniul turismului**2.1 Reprezentarea României în țările membre ale Uniunii Europene și în țări terțe**

Potrivit Ordonanței Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România, cu modificările și completările ulterioare, statul sprijină și încurajează libera inițiativă în domeniul promovării și dezvoltării activității de turism și, îndeosebi, în stimularea și atragerea turiștilor străini în România, precum și în dezvoltarea activității stațiunilor turistice, prin organizarea de acțiuni de promovare turistică atât pe plan intern, cât și pe plan extern.

2.2 Îndeplinirea rolului strategic privind promovarea turistică a României în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 20 din 11 ianuarie 2012 privind aprobarea Programului multianual de marketing și promovare turistică și a Programului multianual de dezvoltare a destinațiilor, formelor și produselor turistice, cu modificările și completările ulterioare

2.2.1. Programul multianual de marketing și promovare turistică urmărește promovarea celor mai importante destinații și forme de turism din România pe piața internă și pe principalele piețe turistice din străinătate.

Obiectiv general:

Proiectarea imaginii României ca destinație turistică de calitate, unică, inovativă și verde, prin continuarea exercițiului de poziționare realizat în anii anteriori și adaptarea permanentă a acestuia prin politici și instrumente moderne.

Obiectiv specific:

Creșterea notorietății pe piețele țintă și emergente, ca o destinație turistică de calitate, prin reconceptualizarea elementelor de diferențiere pe piața internațională a turismului și eficientizarea acțiunilor de promovare.

Măsuri:

- Desfășurarea unei campanii de promovare integrate în anul 2021 pentru re poziționarea pe piața internațională a turismului;
- Efectuarea studiilor de marketing și cercetărilor de piață;
- Derularea activităților de marketing digital, fără a se limita la acestea: motoarelor de căutare, rețelelor de socializare, platformelor, diverselor site-uri web și blogurilor cu impact în creșterea circulației turistice în România;

2.2.2 Programul multianual de dezvoltare a destinațiilor, formelor și produselor turistice urmărește susținerea turismului intern în vederea îmbunătățirii circulației turistice în paralel cu conservarea patrimoniului natural și cultural. Programul anual de dezvoltare a formelor de turism urmărește dezvoltarea turismului intern și a turismului de incoming în vederea îmbunătățirii circulației turistice în paralel cu conservarea patrimoniului natural și cultural, creșterea notorietății destinațiilor turistice din România pe piața internă și internațională, diversificarea și dezvoltarea produselor turistice românești și creșterea calității serviciilor turistice în România pentru perioada 2021-2023.

Obiectiv general : Susținerea dezvoltării și revitalizării turismului în România.

Obiective specifice :

- Dezvoltarea și consolidarea turismului intern prin sprijinirea promovării produselor și destinațiilor turistice specifice și a activităților de marketing specifice;
- Crearea de locuri de muncă în comunitățile locale, inclusiv pentru grupurile vulnerabile, precum femeile, tinerii și persoanele din mediul rural, prin dezvoltarea sustenabilă a turismului;
- Creșterea ponderii turismului în economie;

Măsuri :

- Valorificarea și conservarea arhitecturii tradiționale;
- Susținerea gastronomiei locale;
- Dezvoltarea și promovarea rețelei naționale de destinații de ecoturism conform Strategiei Naționale de Ecoturism;
- Realizarea unui sistem de atestare a rutelor culturale dezvoltate la nivel național pentru promovarea eficace și eficientă a acestora;

2.3 Politica în domeniul investițiilor publice

Programul pentru dezvoltarea investițiilor în turism - Masterplanul investițiilor în turism - și a criteriilor de eligibilitate a proiectelor de investiții în turism, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 558/2017 cu modificările și completările ulterioare.

Obiective generale:

- dezvoltarea comunităților locale din zonele cu potențial turistic ridicat, prin creșterea investițiilor publice în infrastructura turistică;
- dezvoltarea competitivă a turismului prin identificarea, evaluarea, prioritizarea pe forme de turism și o direcționare eficientă a investițiilor publice;

- dezvoltarea unei rețele de destinații turistice competitive pe plan internațional;
- identificarea unei abordări integrate a politicii turistice la nivelul regiunilor, prin dezvoltarea durabilă a turismului.

Obiective specifice:

- dezvoltarea turismului de sănătate;
- dezvoltarea domeniului schiabil;
- dezvoltarea infrastructurii turistice de agrement;
- dezvoltarea turistică echilibrată și integrată a zonei turistice din Delta Dunării și a litoralului Mării Negre;
- dezvoltarea infrastructurii turistice de-a lungul Dunării;
- dezvoltarea infrastructurii turistice din zona montană înaltă.

Măsuri:

Programul are în vedere susținerea financiară a unităților administrativ-teritoriale, în completarea surselor proprii ale acestora prin transferuri de la bugetul de stat, către bugetele locale. Astfel, se încheie contracte de finanțare multianuale cu autoritățile administrației publice locale pentru finanțarea investițiilor în turism prevăzute în Anexa nr. 1 lit. A (pentru lucrările rămase de executat sau pentru lucrările executate și nedecontate din contractele de lucrări aflate în derulare) și lit. B la Hotărârea Guvernului nr. 558/2017 privind aprobarea Programului pentru dezvoltarea investițiilor în turism – Masterplanul investițiilor în turism – și a criteriilor de eligibilitate a proiectelor de investiții în turism, pe o perioadă de maximum 4 ani, în limita creditelor de angajament aprobate și a creditelor bugetare aprobate și/sau estimate cu această destinație, fără eşalonarea anuală a creditelor bugetare, care se înscriu cumulat pentru toată perioada de finanțare. În funcție de prevederile bugetare aprobate anual cu această destinație, durata contractelor de finanțare poate fi prelungită până la maximum 2 ani.

Pentru finalizarea, respectiv continuarea în bune condiții a Programului pentru dezvoltarea investițiilor în turism - Masterplanul investițiilor în turism, țintele se vor încadra în limitele bugetare/de angajament aprobate.

Rezultate așteptate:

Industria turistică generează un număr semnificativ de locuri de muncă, iar investițiile în acest domeniu au o durată de amortizare relativ scurtă. Turisții creează o cerere suplimentară de servicii și bunuri de consum, stimulând astfel sectorul terțiar al economiei (serviciile, comerțul, industriile artizanale etc.). În același timp, localitățile turistice tind să aibă o infrastructură edilitară și de servicii mai dezvoltată. Sectorul transporturilor și sectorul imobiliar sunt alte două ramuri importante ce au de câștigat prin dezvoltarea turismului. Dacă în prezent ponderea turismului în produsul intern brut este redusă atât la nivel național, cât și la nivel regional (cca 2-3%), pe termen mediu aceasta se poate dubla cu ușurință, chiar și fără extinderea structurilor de primire turistică.

- 3. În domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, cooperăției și mediului de afaceri, comerțului, politicii comerciale și al relațiilor economice internaționale și investițiilor străine, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici.**

3.1 Crearea cadrului instituțional, legislativ și financiar favorabil susținerii IMM-urilor

Programul pentru stimularea înființării întreprinderilor mici și mijlocii “Start-up Nation - ROMÂNIA”

Programul pentru acordarea de sprijin financiar pentru întreprinderile din domeniul turismului, structuri de cazare, structuri de alimentație și agenții de turism, a căror activitate a fost afectată în contextul pandemiei de COVID-19

Obiectiv:

Obiectivul principal a sprijinului financiar este să asigure continuitatea activității operatorilor economici din sectorul turistic, structuri de cazare, structuri de alimentație, agenții de turism, grav afectați de impactul economic al epidemiei de coronavirus prin îmbunătățirea accesului la lichidități, pentru a-i ajuta să își continue activitatea și să păstreze locurile de muncă.

Măsuri:

Acordarea de ajutoare de stat pentru supraviețuirea și relansarea sectorului turismului.

Rezultate:

- ✓ Salvarea de la faliment a unui număr important de actori economici din sector și salvarea locurilor de muncă generate de aceștia.
- ✓ Stimularea întreprinderilor din acest sector să mențină activitatea pentru o perioadă de minimum 6 luni.

Programul Granturi pentru investiții

Obiectiv:

Obiectivul principal al schemei de ajutor de stat îl constituie acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, denumit în continuare POC, în contextul crizei provocate de COVID-19, pentru beneficiarii prevăzuți la art. 3, a căror activitate a fost afectată de răspândirea virusului SARS-CoV-2 sau a căror activitate a fost interzisă prin ordonanțe militare pe perioada stării de urgență sau îngrădite pe perioada stării de alertă.

Măsuri:

Prin program se implementează o schemă de ajutor de stat. Acordarea ajutoarelor de stat în cadrul măsurii se va face numai cu respectarea criteriilor privind ajutorul de stat prevăzute de Cadrul temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19, aprobat de Comisia Europeană. Măsura se aplică regional în toate cele 8 regiuni de dezvoltare.

Politica în domeniul afacerilor interne

În acord cu Planul Strategic Instituțional, Ministerul Afacerilor Interne acționează pentru îndeplinirea următoarelor **obiective strategice**:

- ✓ Asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului;
- ✓ Creșterea capacității MAI de gestionare a evenimentelor majore;
- ✓ Creșterea eficienței și capacității administrative a MAI.

Obiectivele strategice sunt susținute de următoarele **programe**:

- Programul 1 “Ordine și siguranță publică ”

- Programul 2 “Siguranța frontierei de stat, migrație, azil și integrare”
- Programul 3 “ Protecție civilă și sprijin acordat comunității”
- Programul 4 “ Servicii pentru cetățeni și persoane juridice”
- Programul 5 “Capacitate administrativă și sprijin operațional”

În cuprinsul fiecărui program sunt stabilite măsuri și rezultate așteptate, astfel:

PROGRAMUL 1.1 “ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ”

Obiectiv strategic program - **Asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului**

- **Măsuri ale programului 1.1:**
  - Prevenirea și combaterea infracțiunilor contra persoanei
  - Prevenirea și combaterea infracțiunilor contra patrimoniului
  - Prevenirea și combaterea infracțiunilor la regimul armelor și munițiilor, materialelor nucleare, al materiilor explozive, precum și al substanțelor periculoase
  - Combaterea criminalității organizate pe linia traficului de persoane
  - Combaterea criminalității organizate pe linia traficului de droguri
  - Combaterea criminalității informatice
  - Combaterea criminalității organizate pe linia finanțării terorismului și spălării banilor
  - Prevenirea traficului de persoane
  - Acordarea de sprijin victimelor traficului de persoane
  - Prevenirea consumului de droguri
  - Acordarea de asistență consumatorilor de droguri
  - Prevenirea și combaterea evaziunii fiscale
  - Prevenirea și combaterea contrabandei
  - Prevenirea și combaterea criminalității în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală
  - Prevenirea și combaterea principalelor cauze generatoare de accidente rutiere
  - Prevenirea și combaterea abaterilor și infracțiunilor contra siguranței circulației pe căile ferate
  - Prevenirea și combaterea abaterilor și infracțiunilor la regimul transportului naval
  - Prevenirea și combaterea infracțiunilor la regimul protejării patrimoniului cultural național
  - Prevenirea și combaterea infracțiunilor silvice
  - Prevenirea și combaterea infracțiunilor privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura
  - Participarea reprezentanților Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR) la misiuni și activități internaționale

- Desfășurarea formării profesionale inițială și continuă a polițiștilor în cadrul Școlii de Agenți de Poliție "Vasile Lascăr", Câmpina și a Școlii de Agenți de Poliție "Septimiu Mureșan", Cluj-Napoca
- Desfășurarea formării continue a polițiștilor în cadrul Centrului de Formare și Perfecționare a Polițiștilor "Nicolae Golescu" Slatina și a Centrului Chinologic " dr. Aurel Greblea" Sibiu
- Asigurarea unor intervenții operative la apelurile primite în centrele operaționale ale structurilor teritoriale ale MAI
- Asigurarea pazei, protecției, supravegherii și intervenției
- Desfășurarea de misiuni de menținere și asigurare a ordinii publice
- Prevenirea și combaterea terorismului
- Participarea reprezentanților Inspectoratului General al Jandarmeriei Române (IGJR) la misiuni și activități internaționale
- Desfășurarea formării profesionale inițială și continuă în cadrul Școlii Militare de Subofițeri de Jandarmi "Grigore Alexandru Ghica", Drăgășani și a Școlii Militare de Subofițeri de Jandarmi, Fălticeni
- Desfășurarea formării profesionale continuă a jandarmilor în cadrul Școlii de Aplicație pentru ofițeri "Mihai Viteazul" București, Centrului de Pregătire și Perfecționare Gheorghieni, Centrului de Pregătire și Perfecționare Montan Sinaia și Centrului de Pregătire și Perfecționare Ochiuri
- Desfășurarea de activități informativ-operative pentru identificarea, prevenirea și contracararea amenințărilor, vulnerabilităților și a factorilor de risc care pot conduce la tulburarea gravă a ordinii publice

➤ **Rezultate așteptate ale programului 1.1:**

- Prevenirea și combaterea infracțiunilor comise contra persoanei, a patrimoniului, precum și la regimul armelor, munițiilor, materialelor nucleare, al materiilor explozive și substanțelor periculoase
- Destructurarea grupurilor infracționale organizate
- Creșterea capacității de autoprotecție a populației împotriva victimizării și revictimizării prin trafic de persoane
- Reducere cererii și ofertei de droguri
- Reducerea evaziunii fiscale și a altor forme ale criminalității economico – financiare
- Reducerea abaterilor și infracțiunilor care generează risc rutier, feroviar și naval
- Protecția patrimoniului cultural național și a ecosistemelor naturale naționale
- Extinderea cooperării cu partenerii externi în domeniile specific IGJR
- Asigurarea resursei umane specializate – formarea inițială continuă a personalului IGJR
- Menținerea unui procent ridicat al intervențiilor cu timp de răspuns sub 10 min la apelurile SNUAU 112
- Reducerea incidentelor înregistrate la obiectivele, bunurile, valorile și transporturile din responsabilitatea Jandarmeriei Române

- Reducerea numărului de fapte antisociale comise în segmentul stradal
- Contribuție la menținerea amenințării teroriste la un nivel scăzut
- Extinderea cooperării cu partenerii externi în domeniile specifice IGJR
- Asigurarea resursei umane specializate – formare inițială și continuă a personalului IGJR
- Asigurarea suportului decizional în activitatea de asigurare și restabilire a ordinii publice

➤ **Indicatori de impact ai programului 1.1:**

Nr.crt	Denumire indicator	U.M	Țintă 2023
1.	Numărul de infracțiuni la 100.000 de locuitori	Nr	1.550
2.	Nivelul de încredere al populației în structurile MAI (pondera populației cu foarte multă și multă încredere în Poliție)	%	53%

PROGRAMUL 1. 2 “SIGURANȚA FRONTIEREI DE STAT, MIGRAȚIE, AZIL ȘI INTEGRARE”

Obiectiv strategic program - Asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului

➤ **Măsuri ale programului 1.2 :**

- Supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat
- Combaterea trecerii frauduloase a frontierei
- Combaterea traficului de migranți
- Participarea reprezentanților Poliției de Frontieră Română (PFR) la misiuni/operațiuni de menținere a păcii
- Detașarea de personal al PFR în cadrul instituțiilor și agențiilor internaționale
- Participarea reprezentanților PFR la operațiuni comune sub egida FRONTEX
- Participarea reprezentanților Inspectoratului General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne (IGAv) la acțiuni internaționale sub egida FRONTEX
- Desfășurarea formării profesionale inițială și continuă a agenților de poliție de frontieră în cadrul Școlii de pregătire a agenților poliției de frontieră “Avram Iancu” Oradea
- Desfășurarea formării continue a polițiștilor de frontieră în cadrul Centrelor de Pregătire ale Poliției de Frontieră din Iași, Drobeta Turnu Severin și Agigea
- Prevenirea și combaterea șederii ilegale și a muncii nedeclarate a resortisanților statelor terțe
- Acordarea de asistență pentru solicitanții de azil și beneficiarii unei forme de protecție internațională
- Avizarea cererilor de viză și acordarea/prelungirea dreptului de ședere al resortisanților statelor terțe în România

➤ **Rezultate așteptate ale programului 1.2:**

- Gestionarea procesului de trecere a frontierei de stat

- Menținerea cooperării cu partenerii externi în domeniile specifice IGPF
- Asigurarea resursei umane specializate - formare inițială și continuă a personalului IGPF
- Reducerea numărului de resortisanți ai statelor terțe care locuiesc/muncesc fără forme legale pe teritoriul României
- Implementarea politicilor în domeniul protecției internaționale și integrării străinilor
- Admisia și șederea legală pe teritoriul României a resortisanților țărilor terțe

➤ **Indicatori de impact ai programului 1.2:**

Programul 1.2 finanțează același obiectiv ca și **Programul 1.1**

Indicatorii de impact ai **Programului 1.2**, împreună cu țintele pentru 2023 sunt detaliați în cadrul **Programului 1.1**.

PROGRAMUL 2.1 "PROTECȚIE CIVILĂ ȘI SPRIJIN ACORDAT COMUNITĂȚII"

Obiectiv strategic program - **Creșterea capacității MAI de gestionare a evenimentelor majore**

➤ **Măsurile ale programului 2.1:**

- Prevenirea riscurilor asociate situațiilor de urgență și dezastrelor și îmbunătățirea eficacității intervenției
- Acordarea de prim ajutor calificat și asistență medicală de urgență
- Pregătirea populației, economiei și a teritoriului pentru apărare și asigurarea rezervelor de stat
- Desfășurarea formării profesionale inițială și continuă în cadrul Școlii de Subofițeri Pompieri și Protecție Civilă "Pavel Zăgănescu" Boldești
- Desfășurarea formării continue a pompierilor în cadrul Centrului Național de Perfecționare a Pregătirii pentru Managementul Situațiilor de Urgență Ciolpani și a centrelor de pregătire/antrenament
- Pregătirea reprezentanților instituțiilor prefectului și a personalului cu funcții de conducere și atribuții în domeniul situațiilor de urgență din administrația publică locală, servicii descentralizate și deconcentrate

➤ **Rezultate așteptate ale programului 2.1:**

- Asigurarea protecției populației și diminuarea efectelor asociate situațiilor de urgență și dezastrelor
- Asigurarea resursei umane specializate - formare inițială și continuă a personalului propriu și a personalului cu atribuții în situații de urgență din administrația publică locală, servicii descentralizate și deconcentrate

➤ **Indicatori de impact ai programului 2.1:**

Nr. crt	Denumire indicator	U.M	Țintă 2023
1.	Gradul de încredere a populației în IGSU (pompieri)/structurile MAI cu atribuții în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență (foarte multă și multă încredere)	%	87%

PROGRAMUL 3.1 "SERVICII PENTRU CETĂȚENI ȘI PERSOANE JURIDICE"

Obiectiv strategic program- Creșterea eficienței și capacității administrative a MAI

➤ **Măsuri ale programului 3.1:**

- Eliberarea documentelor din competența Direcției pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date (DEPABD)
- Eliberarea documentelor din competența Direcției Generale de Pașapoarte (DGP)
- Emiterea permiselor de conducere și a documentelor de înmatriculare a vehiculelor
- Preluarea arhivelor de la terți
- Eliberarea documentelor din competența Arhivelor Naționale (AN)

➤ **Rezultate așteptate ale programului 3.1:**

- Gestionarea procesului de eliberare a documentelor din competența DEPABD
- Gestionarea procesului de furnizare a serviciilor publice din competența DGP
- Gestionarea procesului de emitere a documentelor și a plăcilor cu numere de înmatriculare din competența Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor
- Gestionarea activității AN

➤ **Indicatori de impact ai programului 3.1:**

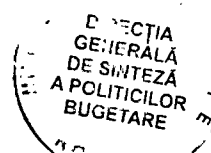
Nr.crt	Denumire indicator	U.M	Țintă 2023
1.	Satisfacția beneficiarilor legată de absolenții școlilor MAI	%	75% dintre angajatori sunt mulțumiți și foarte mulțumiți
2.	Alocarea bugetară totală gestionată de către MAI (modificări procentuale față de anul anterior)	%	+ 3,91%

PROGRAMUL 3.2 "CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ ȘI SPRIJIN OPERAȚIONAL"

Obiectiv strategic program- Creșterea eficienței și capacității administrative a MAI

➤ **Măsuri ale programului 3.2:**

- Respectarea prevederilor legale referitoare la promovarea proiectelor de documente de politici publice
- Respectarea prevederilor legale referitoare la promovarea proiectelor de acte normative
- Îmbunătățirea eficienței și eficacității actului de control la nivelul MAI
- Îmbunătățirea eficienței și eficacității auditului public intern la nivelul MAI
- Eficientizarea procesului de planificare, conducere și coordonare necesar răspunsului integrat în cazul apariției situațiilor speciale și de criză
- Gestionarea fondurilor alocate pentru a crea premisele desfășurării în condiții optime a activității structurilor ministerului

- Efectuarea plății drepturilor de pensie și a altor drepturi de asigurări sociale convenite beneficiarilor Legii nr. 223/2015
- Gestionarea resurselor logistice necesare bunei funcționări a structurilor ministerului
- Implementarea de servicii electronice și asigurarea mentenanței infrastructurii existente
- Gestionarea resurselor umane necesare bunei funcționări a structurilor ministerului
- Instruirea personalului MAI pentru dobândirea de expertiză în domenii specifice
- Asigurarea de sprijin aerian pentru restabilirea ordinii publice, supravegherea frontierei și intervenții în situații de urgență
- Accesarea de fonduri externe nerambursabile
- Prevenirea și combaterea corupției la nivelul MAI
- Asigurarea unui climat de cunoaștere și respectare a normelor privind protecția informațiilor clasificate în rândul cadrelor MAI
- Informarea cu operativitate a mass-mediei și cetățenilor
- Formarea de specialiști cu pregătire universitară pentru structurile MAI
- Adaptarea programelor de formare în corelare cu evoluția fenomenelor din domeniul ordinii și siguranței publice
- Asigurarea suportului metodologic instituțiilor prefectului
- Asigurarea participării la Consiliile JAI, la misiuni de evaluare Schengen și la activități de cooperare internațională derulate în cadru bi și multilateral
- Dezvoltarea relațiilor de cooperare la nivel internațional în scopul realizării schimbului de date și informații cu privire la procesul de identificare și protecție a infrastructurilor critice naționale/europene
- Asigurarea participării personalului MAI la activități sportive internaționale

➤ **Rezultate așteptate ale programului 3.2:**

- Asigurarea respectării prevederilor legale în procesul de promovare a documentelor de politici publice/acte normative
- Dezvoltarea capacității de control și audit la nivelul MAI
- Consolidarea capacității manageriale pentru gestionarea situațiilor speciale și de criză
- Asigurarea managementului resurselor financiare, logistice, TIC și umane
- Gestionarea acțiunilor/intervențiilor cu sprijin aerian
- Eficientizarea procesului de atragere a fondurilor nerambursabile
- Consolidarea mediului de integritate la nivelul MAI
- Dezvoltarea culturii de securitate la nivelul MAI
- Eficientizarea comunicării publice a MAI cu privire la activitățile derulate de structurile MAI
- Creșterea calității actului educațional al Academiei de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" și Institutului de Studii pentru Ordine Publică

- Asigurarea coordonării unitare a activității instituțiilor prefectului
- Creșterea vizibilității MAI la nivel european și internațional

➤ **Indicatori de impact ai programului 3.2:**

Programul 3.2 finanțează același obiectiv ca și **Programul 3.1**.

Indicatorii de impact ai Programului 3.2, împreună cu țintele pentru anul 2023 sunt detaliați în cadrul **Programului 3.1**.

Politica în domeniul apărării naționale

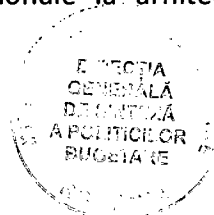
Obiectivul strategic al politicii de apărare pentru perioada 2021 - 2023 îl reprezintă modernizarea și adaptarea Armatei României la riscurile și provocările specifice actualului context geopolitic, cât și consolidarea profilului de partener strategic relevant al României la nivelul NATO, al UE și în parteneriatul strategic cu SUA.

A. Obiectivele politicii de apărare

- dezvoltarea de capacități moderne de apărare, inclusiv contribuția la creșterea rezilienței naționale;
- consolidarea profilului României, cu accent pe dimensiunea de apărare și descurajare în cadrul NATO, precum și a contribuției în cadrul Politicii de Securitate și Apărare Comună a UE (PSAC);
- aprofundarea parteneriatului strategic cu SUA și dezvoltarea cooperării cu ceilalți parteneri strategici ai României;
- consolidarea profilului României de furnizor de securitate în regiunea extinsă a Mării Negre;
- dezvoltarea cooperării bilaterale și în format multilateral.

B. Obiective pe termen mediu stabilite prin Programul de Guvernare

- dezvoltarea cadrului politic și juridic din domeniul apărării și securității naționale, care să asigure modernizare, operaționalizare și gestionarea eficientă a priorităților;
- creșterea relevanței strategice a României în cadrul NATO și UE prin:
  - asigurarea parametrilor stabiliți în context NATO pentru finanțarea apărării (minim 2% din PIB, din care cel puțin 20% pentru înzestrare și modernizare, respectiv 2% pentru cercetare, dezvoltare și inovare); dezvoltarea capacității de apărare națională și a nivelului de reacție; asigurarea ofertei naționale relevante pentru implementarea inițiativelor NATO în planul dezvoltării capacității colective de reacție a Alianței; participarea la inițiative și proiecte aliate vizând dezvoltarea de capacități aliate comune; participarea la misiuni și operații NATO; contribuția la implementarea prezenței aliate înaintate pe teritoriul altor aliați estici și gestionarea provocărilor de securitate de pe flancul sudic al NATO din ce în ce mai complexe și diverse. În acest sens se va urmări implementarea programelor și proiectelor în planul modernizării, înzestrării și operaționalizării structurilor de forțe, care vor determina un nivel calitativ superior și semnificativ al contribuției naționale la arhitectura colectivă de securitate și apărare NATO;

- ii. implementarea pachetului de *Ținte de capacități 2021* și implementarea *Programului privind transformarea, dezvoltarea și înzestrarea Armatei României până în anul 2040*;
- iii. dezvoltarea, la nivelul U.E., a unui profil activ al României, atât prin participarea la procesul de luare a deciziilor în cadrul *Politicii de securitate și apărare comună (P.S.A.C.)* și la inițiativele și procesele de dezvoltare a capacităților în formatele de cooperare multinațională oferite de Agenția Europeană de Apărare, cât și prin contribuția la operațiile și misiunile desfășurate sub egida U.E.

Se vor avea în vedere:

- consolidarea rolului și prezenței naționale în operațiile și misiunile militare și civile ale Uniunii Europene, prin participarea la misiuni de monitorizare și gestionare a crizelor din zonele de interes pentru România, în funcție și de alte angajamente asumate în plan internațional;
  - participarea la consolidarea industriei europene de apărare și a cercetării-dezvoltării în domeniul apărării prin susținerea participării industriei naționale de apărare la proiectele care vizează capacități prioritare pentru România, inclusiv cyber, CBRN, comandă-control, UAV, inteligență artificială;
  - optimizarea nivelului de implicare în cadrul programelor și proiectelor de dezvoltare a capacităților militare derulate la nivelul Agenției Europene de Apărare (E.D.A.);
  - participarea la inițiativele și procesele UE dedicate dezvoltării de capacități militare (PESCO – inclusiv mobilitate militară, CARD, EDF, EDIDP), în coerență cu angajamentele asumate în cadrul NATO și respectând principiul setului unic de forțe;
  - promovarea consolidării legăturii transatlantice cu relevanță accentuată în actualul context strategic, prin susținerea implementării Declarațiilor comune privind cooperarea UE-NATO;
  - asigurarea sprijinului și asistenței statelor membre UE care fac obiectul unor agresiuni armate pe teritoriul lor, conform clauzei de asistență mutuală (art. 42/7 din Tratatul UE).
- c. consolidarea/aprofundarea parteneriatului strategic cu SUA, ca pilon de politică externă și de apărare. Implementarea inițiativelor de cooperare bilaterală în domeniul apărării se va derula în cadrul asigurat de Foaiă de Parcurș (Roadmap) a Parteneriatului Strategic în domeniul apărării 2020-2030;
  - d. intensificarea cooperării bilaterale în domeniul apărării - prioritățile de cooperare internațională în domeniul apărării pentru perioada următoare vizează implementarea politicilor de cooperare internațională, contribuind la derularea programelor de instruire și pregătire ale Armatei Românei cu partenerii externi, îndeplinirea obligațiilor ce ne revin în conformitate cu angajamentele asumate la nivel NATO, UE, ONU, OSCE și în cadrul inițiativelor regionale, precum și sprijinirea promovării intereselor strategice ale statului român în regiunea sud-est europeană;
  - e. continuarea demersurilor privind dezvoltarea capacităților prin implementarea prevederilor *Programului Armata României 2040* și a *Planului multianual de înzestrare a Armatei României*, principalele linii de interes imediat fiind:
    - i. elaborarea și implementarea planurilor de acțiune subsecvente și identificarea, împreună cu Guvernul României, de soluții focalizate în special pe cooptarea industriei românești în implementarea planului multianual de

- înzestrare și re tehnologizarea acesteia pentru asigurarea unei reziliențe militare industriale pragmatice;
- ii. demararea contractului Corvete multifuncționale și monitorizarea îndeplinirii obligațiilor offset asumate de furnizorul străin;
  - iii. contractarea celui de al treilea sistem HIMARS în cadrul programului de înzestrare Sistem Lansator Multiplu de Rachete cu bătaie mare;
  - iv. contractarea a 6 sisteme radar de contrabaterie AN/TPQ53 în cadrul programului de înzestrare Sistem Lansator Multiplu de Rachete cu bătaie mare;
  - v. derularea procedurii de achiziție pentru Sistem de instalații mobile de lansare rachete antinavă (SIML);
  - vi. derularea contractului multianual pentru „Revitalizarea și modernizarea aeronavelor IAR-99 Standard din dotarea Ministerului Apărării Naționale în configurația IAR-99 SM” (parte a programului “Revitalizarea și modernizarea aeronavelor IAR-99 din dotarea Ministerului Apărării Naționale”);
  - vii. derularea procedurii de achiziție pentru „Revitalizarea și eliminarea obsolescenței sistemelor aeronavelor IAR-99 ȘOIM din dotarea Ministerului Apărării Naționale” (parte a programului “Revitalizarea și modernizarea aeronavelor IAR-99 din dotarea Ministerului Apărării Naționale”);
  - viii. derularea a 2 acorduri cadru pentru 2.902 platforme de transport și 363 remorci și semiremorci, cu monitorizarea îndeplinirii obligațiilor offset asumate de furnizorul străin;
  - ix. derularea contractelor subsecvente pentru achiziționarea de rachete SPIKE ER pentru Forțele Aeriene și asigurarea unei participări semnificative a industriei naționale de apărare în contractele subsecvente;
  - x. alocarea resurselor financiare necesare participării ACTTM/MApN, alături de operatori economici din industria națională de apărare la proiecte NATO și UE în domeniul cyber, CBRN, UAV, în concordanță cu prioritățile prevăzute în Carta Albă a Apărării 2020;
  - xi. inițierea altor programe de achiziții necesare îndeplinirii obligațiilor asumate de România în cadrul procesului NATO de planificare a apărării;
  - xii. în funcție de alocările bugetare și derularea programelor deja inițiate, vor fi efectuate demersuri pentru pregătirea inițierii și/sau derulării altor programe de înzestrare în vederea asigurării de noi capacități structurii de forțe ale Armatei Române.
- f. elaborarea și îmbunătățirea cadrului normativ specific domeniului apărării și calității vieții personalului. Măsurile avute în vedere:
- i. continuarea activităților de elaborare/armonizare a legislației naționale care reglementează activitatea diverselor instituții din sistemul de securitate națională în domenii cu valențe inter-instituționale (managementul crizelor, securitate cibernetică, reziliență, etc) în scopul eficientizării mecanismelor instituționale;
  - ii. dezvoltarea unui Centru național de excelență în domeniul apărării cibernetice, continuarea dezvoltării sistemului informatic și de comunicații

- militar, concomitent cu extinderea măsurilor de securitate informațională și implementarea celor de apărare cibernetică;
- iii. reducerea cheltuielilor operaționale (mai ales a consumului de energie) prin adoptarea de tehnologii noi, nepoluante, atât în privința echipamentelor militare, cât și a lucrărilor de infrastructură militară;
  - iv. negocierea unor componente importante de transfer tehnologic cu ocazia tuturor achizițiilor importante în domeniul militar;
  - v. dezvoltarea unei abordări strategice, interinstituționale și funcționale într-un sistem integrat al problematicii protecției infrastructurilor critice naționale ;
  - vi. abordarea sistemului medical militar din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și siguranță națională, ca domeniu integrat, ce necesită noi evaluări conceptuale și legislative, în contextul transformării NATO/UE și al combaterii pandemiilor;
  - vii. dezvoltarea rezervei operaționale a Armatei Române, cu accent pe rezerva voluntară și serviciul militar în termen voluntar, precum și a unui sistem național de pregătire și instruire, elaborarea unei noi Strategii, care să conecteze sistemul de forțe active cu grupul de rezerviști și să asigure mobilizarea și regenerarea forțelor în parametri optimi de cantitate, calitate și viteză;
  - viii. revizuirea cadrului normativ aplicabil la nivel național sau intern MAPN pe linia soluționării problemelor sociale ale personalului armatei, veteranilor, invalizilor, văduvelor de război și văduvelor veteranilor de război, cadrelor militare în rezervă/retragere, a veteranilor, răniților și invalizilor care au participat la acțiuni militare, precum și a urmașilor celor decedați în acțiuni militare;
  - ix. dezvoltarea unui program pentru retenția, motivarea și recompensarea personalului militar și civil în conformitate cu legislația națională și a bunelor practici în cadrul NATO și îmbunătățirea programului dedicat protejării drepturilor veteranilor de război, veteranilor din teatrele de operații, răniților, familiilor și rudelor acestora prin înființarea unui centru național în acest sens;
  - x. reducerea birocrăției și realizarea unei structuri organizatorice moderne, flexibile conform nivelului de ambiție adoptat pe baza rezultatelor din procesul de revizuire strategică a apărării, a experienței acumulate în teatrele de operații, a lecțiilor învățate și a bunelor practici din sfera euroatlantică.

C. Direcții principale de dezvoltare a capacităților militare

- a. Implementarea structurii de forțe „Armata României 2040”, rezultată din Analiza Strategică a Apărării 2020” (ASA). Aceasta va permite trecerea la o planificare multianuală prin care se va asigura dinamica de personal potrivit nevoilor actuale și de perspectivă ale Ministerului Apărării Naționale;
- b. Alocările bugetare pentru MAPN în perioada 2021-2023 trebuie să reconfirme deciziile adoptate în urma Summit-ului din Țara Galilor, precum și Acordul politic național privind creșterea finanțării pentru apărare, semnat de Partidele Parlamentare. Îndeplinirea acestui deziderat conduce la necesitatea continuării asigurării nivelului de cel puțin 2% din PIB pentru perioada de referință, în conformitate cu prevederile ASA, aprobată de CSAȚ în data de 06.10.2020 și a Programului de guvernare;

- c. Capabilitățile Armatei României se dezvoltă în următoarele domenii: comandă, control și comunicații, angajare, informații, proiecția forței, protecție și susținere;
- d. Constituirea, dezvoltarea și menținerea capabilităților se realizează având în vedere cerințele și acțiunile cuprinzând elemente de: doctrină, organizare, pregătire, comandă, echipamente, personal, infrastructură și interoperabilitate (DOTLMPFI);
- e. funcție de domeniile de acțiune, capabilitățile principale ale Armatei României sunt următoarele:
  - i. **comandă, control și comunicații** de nivel strategic, operativ și tactic, centre de comunicații și informatică și unități de sprijin în domeniul comunicațiilor și informaticii/CIS ale structurii de forțe;
  - ii. **angajare**: mari unități și unități mecanizate, de infanterie, tancuri, vânători de munte, artilerie, forțe speciale, aviație de luptă, elicoptere de luptă, nave de luptă la mare și fluviu, infanterie marină și operații psihologice;
  - iii. **informații**: mari unități și unități de informații militare, supraveghere și cercetare;
  - iv. **proiecția forței**: mari unități și unități de transport aerian tactic, de nave de sprijin și de transport terestru;
  - v. **protecție**: mari unități și unități de rachete sol aer, de apărare antiaeriană, de geniu de luptă, de CBRN, apărare cibernetică, EOD, minare/deminare, poliție militară și pentru protecția demnitarilor militari români și străini pe teritoriul național;
  - vi. **susținere**: mari unități și unități de logistică operațională și de susținere.
- f. Dezvoltarea și menținerea unor capabilități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente, destinate atât îndeplinirii angajamentelor asumate ca urmare a calității de stat membru NATO și UE cât și descurajării unei posibile agresiuni împotriva României și articulării unui răspuns adecvat la provocările actuale și viitoare ale mediului de securitate, inclusiv în spectrul neconvențional, hibrid, reprezintă condiția esențială pentru îndeplinirea celorlalte obiective ale politicii de apărare;
- g. În procesul de dezvoltare a capabilităților se va urmări cu precădere îndeplinirea cerințelor rezultate în cadrul procesului NATO de planificare a apărării (NDPP) din Țintele de Capabilități 2021, care se află în procesul de analiză, urmând a fi asumate la nivel politic în cadrul reuniunii ministeriale din octombrie 2021;
- h. Au fost înființate și funcționează pe teritoriul național Comandamentul Multinațional al Corpului de Armată de Sud-Est/HQ MNC-SE, Comandamentul Diviziei Multinaționale Sud-Est/HQ MND-SE (inclus și în cadrul contribuției la NDPP), Brigada Multinațională Sud-Est (MN BDE-SE) și Unitatea NATO pentru integrarea forțelor aliate (RO NFIU);
- i. Un accent important se va pune pe modernizarea/reconfigurarea infrastructurii militare (instrucție și cartiruire) în funcție de potențialele scenarii ale unei agresiuni militare convenționale, inclusiv cu luarea în considerare a operaționalizării structurilor aliate de comandă și control constituite pe teritoriul național, respectiv a necesităților legate de asigurarea sprijinului națiunii-gazdă pentru eventuale forțe NATO dislocate în România în situația unei agresiuni militare, precum și pentru prepoziționarea acestora. În acest sens, se acordă o atenție deosebită investițiilor realizate prin intermediul Programului NATO de Investiții în Securitate (NSIP);

- j. Un element important din această perspectivă îl reprezintă proiectele de modernizare a infrastructurii militare pe teritoriul național în cadrul Inițiativei pentru Descurajare Europeană și în cadrul Setului de Activități Europene, respectiv continuarea colaborării în domeniul dotării prin achiziția unor echipamente declarate EDA de către SUA. Acestea se adaugă planurilor de dezvoltare pe termen lung a infrastructurii bazei aeriene, respectiv proiectele de investiții în curs de derulare în cadrul Bazei 57 Aeriene Mihail Kogălniceanu – derulate de către NATO prin intermediul NSIP, precum și celor naționale, aprobate prin HG 781/2019 și HG 23/2020;
- k. Totodată, o atenție deosebită se va acorda participării la proiectele de dezvoltare a capacităților pentru apărare propuse în contextul PESCO în domeniul apărării la nivelul UE, pentru care România a identificat un potențial de implicare, în conformitate cu prevederile Memorandumului cu tema „Cooperarea structurată permanentă (PESCO) în domeniul apărării la nivelul UE”, aprobat de CSAT în data de 17.10.2017. Astfel, dintr-un număr de 47 proiecte PESCO aflate în derulare (etapele I, II și III), România este implicată în 12 proiecte, în două dintre acestea având statut de națiune coordonatoare (EU CBRN Defence Training Range și European Union Network of Diving Centers);
- l. Creșterea atractivității domeniului militar prin îmbunătățirea sistemului de salarizare și pensii și a ofertei de pregătire profesională continuă să fie una dintre direcțiile principale de acțiune pentru creșterea performanței organizaționale;
- m. Un alt obiectiv avut în vedere de MAPN pentru perioada de referință este creșterea calității vieții personalului militar și civil prin asigurarea de facilități locative (inclusiv prin proiectul Locuințe pentru militari și prin intermediul cadrului legislativ instituit de Legea nr. 101/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare), precum și asigurarea asistenței medicale a personalului armatei și a cadrelor militare în rezervă și în retragere.

Politica în domeniul sănătății

Intervențiile în domeniul sănătății au ca scop asigurarea unor servicii de sănătate de o calitate și o accesibilitate superioară a acestora pentru toți cetățenii. Creșterea calității serviciilor medicale presupune optimizarea tuturor componentelor legate de acestea, de la infrastructură și dotare până la actul medical propriu-zis, de la management și sisteme informatice, până la respectarea drepturilor pacientului.

PRIORITĂȚI STRATEGICE PE TERMEN MEDIU

Obiectiv general

Un sistem de sănătate care sprijină și oferă posibilitatea cetățenilor să atingă o stare cât mai bună de sănătate și care contribuie la creșterea calității vieții acestora.

Obiective specifice:

Unul dintre obiectivele fundamentale pe care și le asumă și promovează Guvernul României este continuarea reformei sectorului de sănătate prin implementarea Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020. Acesta presupune o serie de reforme în sistemul public de asistență medicală, esențiale pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației, creșterea calității și eficienței serviciilor de

sănătate și îmbunătățirea accesului populației la îngrijirile de sănătate. Politicile se vor reflecta în creșterea speranței de viață, reducerea poverii îmbolnăvirilor, dizabilității și a deceselor premature și, implicit, în creșterea calității vieții.

Stabilirea priorităților are considerente strategice și este influențată în principal de decalajele în ceea ce privește indicatorii de sănătate și inechitatea din domeniul sănătății: mortalitatea maternă și infantilă, bolile transmisibile principale (de exemplu TB, HIV/SIDA), precum și principalele cinci patologii cronice care pot fi diagnosticate și tratate de timpuriu (cancerul, bolile cardiovasculare, diabetul, tulburările mintale, bolile rare), cunoscute ca având un impact mai puternic asupra persoanelor celor mai sărace și vulnerabile. Accesul mai bun la serviciile de sănătate, îndeosebi pentru segmentele cele mai vulnerabile ale populației, împreună cu reducerea costurilor administrative, inclusiv prin măsuri de reabilitare și modernizare a infrastructurii de sănătate, și alături de capacitatea administrativă îmbunătățită reprezintă obiective strategice care vizează maximizarea potențialului sectorului sanitar de a contribui într-un mod durabil din punct de vedere financiar la promovarea coeziunii sociale prin sănătate și servicii de sănătate.

România și-a stabilit pe termen scurt, mediu și lung ariile strategice de dezvoltare pentru sectorul de sănătate astfel:

A. SĂNĂTATE PUBLICĂ

- Îmbunătățirea stării de sănătate și nutriție a femeii și copilului, inclusiv pentru grupuri dezavantajate și vulnerabile – intervenții pentru prevenirea malnutriției, obezității, a deceselor neonatale prin creșterea accesului la îngrijiri adecvate; servicii de planificare familială;
- Elaborarea, finanțarea, implementarea programelor profilactice pentru copii pentru toate ariile terapeutice, prin introducerea consultațiilor obligatorii pentru copii de vârstă 5—9 ani prin rețeaua de medicină școlară sau prin cabinetele de medicină;
- Creșterea capacității de screening neonatal pentru depistarea malformațiilor congenitale, risc genetic, erorilor înnașcute de metabolism, deficiențelor senzoriale și fibrozei chistice;
- Reducerea incidenței bolilor netransmisibile care constituie actualmente cauzele majore de morbiditate, dizabilitate și mortalitate - boli cardiovasculare și cerebrovasculare, cancere, bolile sistemului digestiv, aparatului respirator, diabet, prin măsuri precum: evaluarea riscurilor și supravegherea activă a populației prin servicii de prevenție, depistarea în faze incipiente de boală și intervenții de screening organizat, extinderea și diversificarea serviciilor care pot fi oferite la nivelul medicinei de familie și de specialitate, dezvoltarea/îmbunătățirea rețelei de screening pentru cancer, prin crearea de centre suplimentare de screening pentru cancer, achiziționarea a opt unități mobile pentru screeningul cancerului și îmbunătățirea capacității tehnice a laboratoarelor regionale de patologie și citologie;
- Reducerea mortalității și morbidității cauzate de bolile transmisibile, a impactului lor pentru individ și societate, iar pe termen lung diminuarea semnificativă a incidenței lor;

Măsurile aferente acestora vizează:

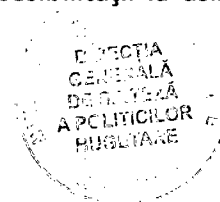
- Elaborarea Legii prevenției prin care populația să fie informată asupra efectelor nocive ale unor alimente, produse sau obiceiuri alimentare sau comportamentale;
- Ministerul Sănătății va susține desfășurarea de campanii de informare despre vaccinare, aprovizionarea cu vaccinuri, precum și asigurarea din fonduri europene și bugetul de stat a dotărilor pentru îmbunătățirea lanțului de frig;
- Creșterea capacității de screening a bolilor infecțioase transmisibile (inclusiv cu transmitere sexuală): hepatită, HIV, tuberculoză;
- Sănătatea în relație cu mediul;
- Sănătatea mintală - îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu tulburări psihice prin asigurarea accesului acestora la terapii medico-psihologice; depistarea consumului de substanțe psihoactive;
- Bolile rare - îmbunătățirea calității îngrijirii pacientului cu asemenea afecțiuni pe tot lanțul de îngrijiri și asigurarea accesului la terapia specifică;
- Introducerea unor acțiuni noi, precum: depistarea bolilor cardiovasculare cu risc major pornind de la patologia hipertensivă.

Punerea în aplicare a măsurilor sus enumerate se realizează în cadrul programelor naționale de sănătate publică finanțate din bugetul Ministerului Sănătății și Proiectul privind Reforma Sectorului Sanitar - Îmbunătățirea Calității și Eficienței Sistemului Sanitar, finanțat prin Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD 8362RO).

B. SERVICIILE DE SĂNĂTATE

- Creșterea gradului de interconectare a furnizorilor de servicii medicale în vederea facilitării schimbului de informații utile pacienților;
- Îmbunătățirea sistemului de raportare statistica în domeniul medical și dezvoltarea unui sistem de alertă epidemiologică precoce;
- Consolidarea rețelei de servicii de asistență medicală comunitară destinate grupurilor vulnerabile;
- Creșterea eficacității și diversificarea serviciilor de asistență medicală primară, incluzând creșterea ponderii serviciilor de prevenție primară, secundară și terțiară, diagnostic precoce și tratament, monitorizarea pacientului cronic (HTA, diabet) în comunitate;
- Consolidarea calitatii și eficacității serviciilor furnizate în ambulatorul de specialitate, concomitent cu scăderea numărului de cazuri de spitalizare continuă;
- Introducerea obligativității tuturor furnizorilor de servicii de sănătate de a crea liste de așteptare pentru pacienții cronici pe criterii clare și transparente, diferențiate pe tipuri de patologii, precum și sisteme digitalizate de programări;
- Creșterea gradului de siguranță a populației prin consolidarea sistemului integrat de urgență și asigurarea accesibilității la asistența medicală de urgență adecvată în mod echitabil;

Măsurile aferente
ariei strategice
servicii de sănătate
își propun:

- Extinderea sistemului de telemedicină între prespital și spital, precum și între unitățile și compartimentele de primiri urgențe, la care se pot adauga și centrele de permanență;
- Regionalizarea/concentrarea asistenței medicale spitalicești și crearea de rețele regionale de referință cu spitale și laboratoare de diferite grade de competență interconectate cu sectorul de asistență primară și ambulatorie de specialitate;
- Plasarea în centrul rețelei de spitale a spitalelor regionale de urgență cu înalt nivel de performanță, cărora li se adaugă spitalele zonale, completat de restul spitalelor județene de urgență și a celor din Municipiul București, precum și institutele de specialitate;
- Îmbunătățirea unor servicii medicale selectate, prin reabilitarea/crearea și furnizarea de echipamente medicale și de alt tip pentru săli de operație, unitați de terapie intensivă, unitați pentru arși, unitați de radioterapie, servicii de urgență și servicii de diagnostic (imagistică medicală);
- Ministerul Sănătății va realiza prin Direcțiile de sănătate publică controlul și va asigura implementarea efectivă a Planului Strategic de Prevenire și Combatere a Infecțiilor Nosocomiale la nivelul tuturor spitalelor publice și private, plan adoptat în 2016.
- Ministerul Sănătății, prin Direcțiile de sănătate publică, va iniția și implementa un Program de Combatere a Rezistenței la Antimicrobiene (antibiotice), ce va putea accesa finanțare europeană
- Creșterea accesului la servicii de reabilitare, paliativă și de îngrijiri pe termen lung.

C. MĂSURI TRANSVERSALE

- Consolidarea capacității de previzionare a serviciilor medicale oferite populației prin dezvoltarea de către Ministerul Sănătății a unor sisteme informatice de analiză pentru domeniile strategice ale sistemului (resurse umane, infrastructură, resurse financiare);
  - Întărirea capacității administrative la nivel național, regional și local;
  - Implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor umane în sănătate; Rezidențiatul va face obiectul unei analize în vederea demarării unei adevărate reforme, prin corelarea locurilor și posturilor scoase la concurs cu proiecția pe minimum 5 ani a specialităților deficitare și cu distribuția geografică a acestora, prin actualizarea tematicii și bibliografiei de examen, prin restabilirea curriculei pentru fiecare specialitate în parte, astfel că, încă din timpul rezidențiatului, tinerii medici să poată căpăta competențele necesare practicării medicinei la standardele tehnologice și de calitate actuale.
  - Implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor financiare în sănătate, asigurarea controlului costurilor și a protecției financiare a populației;
  - Implementarea măsurilor strategice privind prevenirea fraudei și corupției în administrația și serviciile sistemului de sănătate;
  - Asigurarea accesului pacienților la medicamente și dezvoltarea sistemului de evaluare a tehnologiilor medicale în vederea utilizării medicamentelor inovative eficiente și a altor tehnologii inovative, concomitent cu asigurarea accesului la medicamente generice;

- Elaborarea unei politici publice în domeniul medicamentului, în cadrul Strategiei Naționale de Sănătate 2021-2024, care să asigure accesul continuu al pacienților la medicamente la standarde europene;

- Reintroducerea Listei Medicamentelor Esențiale a Organizației Mondiale a Sănătății în legislație

- Revigorarea mecanismului de raportare a lipsei medicamentelor (www.medicamentelipsa.ms.ro) implementat în 2016; crearea unui hotline dedicat pentru farmaciile care să ajute în căutarea medicamentelor cu probleme de discontinuitate și revigorarea mecanismului de raportare a stocurilor implementat în 2016;

- Redefinirea mecanismului de evaluare a tehnologiilor medicale în scopul asigurării accesului pacienților la noi terapii inovative decontate din fonduri publice;

- Continuarea și îmbunătățirea procesului introducerii în regim de compensare a medicamentelor inovative;

- Creșterea ponderii consumului de medicamente generice și biosimilare și încurajarea industriei locale producătoare de medicamente să asigure medicamentele deficitare;

- Reforma ANMDMR vizând creșterea capacității administrative și a rolului acesteia de autoritate națională de referință în domeniul medicamentului de uz uman, al evaluării tehnologiilor medicale și al dispozitivelor medicale, creșterea eficienței procesului de asigurare a populației cu medicamente eficiente și sigure în același timp cu dezvoltarea de mecanisme care să stimuleze cercetarea clinică, dar și minimizarea riscului și a impactului apariției discontinuităților determinate de probleme de fabricație și defecte de calitate prin implementarea de planuri de acțiune eficiente și dezvoltarea de bune practici de comunicare privind discontinuitățile la medicamente;

- Implementarea eficientă a prevederilor legislative actuale în domeniul studiilor clinice și creșterea capacității administrative a Departamentului de Studii Clinice din cadrul ANMDMR. Astfel se asigură accesul pacienților români la tratamente noi, prin reducerea decalajului dintre România și alte țări membre UE în ceea ce privește accesul la noi tratamente inovatoare;

- Revizuirea cadrului de reglementare existent și elaborarea de noi norme legislative în domeniul suplimentelor alimentare, în acord cu rolul acestora asupra sănătății.

- Promovarea cercetării și inovării în sănătate;

- Colaborare intersectorială pentru o stare de sănătate mai bună a populației, în special a grupurilor vulnerabile;

- Eficientizarea sistemului de sănătate prin accelerarea utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor moderne (E- sănătate) ;

- Dezvoltarea infrastructurii adecvate la nivel național, regional și local, în vederea reducerii inechității în accesul la serviciile de sănătate.

Rezultate așteptate:

În urma implementării acestor politici sistemul de sănătate din România va avea pe termen mediu și

- furnizează, permanent, servicii de sănătate sigure și eficiente, iar pacientul primește serviciile medicale de care are nevoie, la toate nivelurile de asistență medicală (primar, secundar, terțiar);

- politicile publice de la cele de alocare a resurselor la nivel național, până la cele legate de metodele de diagnostic și tratament se vor baza pe cele mai bune cunoștințe științifice și tehnologice existente;

- asigurarea calității serviciilor medicale;

lung următoarele
caracteristici
minimale:

- reducerea riscului și asigurarea siguranței pacientului va fi sprijinită prin sistemele și procedurile informaționale propuse și prin sistemul de monitorizare a calității, care vor ajuta la recunoașterea, prevenirea și diminuarea erorilor;
- optimizarea sistemului se va axa pe facilitarea cooperării intersectoriale, esențială pentru abordarea determinantilor sănătății cu impact crescut asupra sănătății.

Pentru implementarea obiectivelor și măsurilor subsecvente și pentru asigurarea funcționării în condiții de calitate a sistemului sanitar sunt absolut necesare următoarele măsuri:

- creșterea graduală a resurselor alocate;
- creșterea finanțării asistenței medicale de urgență;
- susținerea financiară a programelor de sănătate;
- finanțarea reabilitării, consolidării unor unități sanitare publice;
- finanțarea construirii de noi spitale;
- finanțarea achiziționării și a dotării unităților sanitare cu echipamente medicale, cu aparatură medicală și mijloace de transport sanitar;
- acordarea de sprijin financiar îmbunătățirea infrastructurii și dotarea spitalelor publice din rețeaua autorităților administrației publice locale.

PROIECTE DERULATE CU FONDURI EXTERNE

I. PROGRAM PROVOCARI ÎN SĂNĂTATEA PUBLICĂ LA NIVEL EUROPEAN- GRANTURILE SEE 2014-2021 (Norvegia, Islanda, Liechtenstein)

PROIECTE PREDEFINITE

Proiect 1: Consolidarea rețelei naționale de furnizori de servicii medicale primare pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației, copii și adulți (inclusiv populația vulnerabilă)

Proiect 2: Consolidarea la nivel național a capacității sectorului de sănătate românesc pentru implementarea de programe de screening pentru tipurile de cancer adecvate la intervenții de detectare precoce eficiente - CEDICROM 2

Proiect 3: Crearea unui registru de urmărire a remodelării ventriculare stângi post-infarct miocardic acut, în scopul prevenirii insuficienței cardiace

Proiect 4: Întărirea controlului TB în România, prin punerea în aplicare a strategiei WHO END TB 2016-2020

Proiect 5: Creșterea performanței în diagnosticul și tratamentul cancerelor la copii prin îmbunătățirea echipamentului tehnic, achiziția de aparatură modernă, instruirea personalului medical și dezvoltarea de recomandări

Proiect 6: Întărirea capacității instituționale pentru controlul infecțiilor spitalicești și gestionarea consumului de antibiotic

Proiect 7: Dezvoltarea registrului unic al profesioniștilor în sănătate

APELURI DE PROIECTE

Apelul deschis de propuneri de proiecte nr. 1, „Îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătate în special pentru grupurile vulnerabile, inclusiv Romi”

Schema mica de granturi nr. 2 „Furnizarea de servicii de sănătate tip outreach în vederea îmbunătățirii prevenției pentru populația vulnerabilă din zone izolate”

II. FONDURI EUROPENE STRUCTURALE ȘI DE INVESTIȚII

a. Proiecte finanțate prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020 (POCU)

b. Proiecte finanțate prin Programul Operațional Competitivitate 2014 – 2020 (POC)

Acțiunea 2.3.3. Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii sistemice de Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor (TIC) în domeniul e-educație, e-incluziune, e-sănătate și e-cultură

1. Proiect: „Sistem informatic pentru registrele de sănătate - RegInterMed”

2. Proiect: „Sistem Informatic pentru Evidența Clinică a secțiilor A.T.I. (S.I.E.C.-A.T.I.)”

c. Proiecte finanțate prin Programul Operațional Regional 2014 – 2020 (POR)

d. Proiecte finanțate prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 – 2020 (POCA)

Proiecte aflate în implementare:

1. Armonizarea cadrului legislativ pentru implementarea planului de reformă în sănătate

2. Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde în Ministerul Sănătății ce optimizează procesele decizionale privind activitatea de vaccinare în România – ROVAC

3. Dezvoltarea capacității instituționale a Ministerului Sănătății și Direcțiilor de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București pentru simplificarea procedurilor de reglementare sanitară

4. Crearea cadrului strategic și operațional pentru planificarea și reorganizarea la nivel național și regional a serviciilor de sănătate

5. Consolidarea capacității administrative a Ministerului Sănătății și a unităților aflate în subordonare, coordonare și sub autoritate prin implementarea unitară a Sistemului de Management al Calității SR EN ISO 9001:2015

6. Îmbunătățirea capacității de planificare strategică și management al Programelor Naționale de Sănătate Publică (PNSP) finanțate de Ministerul Sănătății

7. Creșterea capacității instituționale pentru dezvoltarea națională coordonată a îngrijirilor paliative și îngrijirilor la domiciliu (Acronim: PAL-PLAN)

8. Îmbunătățirea Calității și Performanței Serviciilor Spitalicești prin Evaluarea Costurilor și Standardizare (CaPeSSCoSt)

9. Optimizarea Planului Național de Cancer

10. Îmbunătățirea procesului de reglementare în domeniul transplantului

11. Creșterea cadrului strategic și operațional pentru reorganizarea la nivel regional a serviciilor de sănătate - Master Plan-SMIS 129165

e. Proiecte finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 – 2020 (POIM)

Proiect 136810 – „Dezvoltarea unui laborator național pentru îmbunătățirea monitorizării substanțelor deversate în ape și a calității apei potabile” în parteneriat cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Administrația Națională „Apele Române”.

- III. Ministerul Sănătății, prin Unitatea de Management al Proiectului, implementează proiectul privind Reforma Sectorului Sanitar – Îmbunătățirea Calității și Eficienței Sistemului Sanitar, finanțat de Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) prin Acordul de Împrumut nr. 8362RO, ratificat prin Legea nr. 179/16 decembrie 2014.

Obiectivele programului

Obiectivul proiectului este de a contribui la îmbunătățirea accesului la serviciile publice de sănătate și a calității acestora.

Partea A. Întărirea furnizării de servicii medicale

Îmbunătățirea accesului la și a calității serviciilor selectate, pentru salvarea de vieți omenești și servicii de screening, prin consolidarea spitalelor-cheie care vor deveni principalul sprijin al rețelei de spitale și îmbunătățirea rețelei de screening pentru cancer prin asigurarea de bunuri, lucrări, servicii, altele decât cele de consultanță, servicii de consultanță și instruire, pentru sprijinirea următoarelor activități:

- a) îmbunătățirea serviciilor medicale pentru salvarea de vieți omenești, cum ar fi serviciile medicale din sălile de operații, unitățile de anestezie - terapie intensivă, unitățile de supraveghere și tratament al pacienților cardiaci critici, unitățile pentru arși, unitățile/centrelor de radioterapie, serviciile medicale de urgență, inclusiv sisteme de telemedicină de urgență, și serviciile medicale de diagnostic imagistic;
- b) realizarea lucrărilor de reabilitare pentru unitățile medicale existente și construirea a 3 noi unități medicale mari, inclusiv reorganizarea fluxurilor medicale ale acestora, și
- c) îmbunătățirea rețelei de screening pentru cancer cervical, prin furnizarea de unități mobile pentru screeningul cancerului cervical și consolidarea capacității tehnice a laboratoarelor regionale de patologie și citologie.

Partea B. Îmbunătățirea administrării și guvernării sectorului sanitar

Îmbunătățirea capacității Ministerului Sănătății și a altor instituții guvernamentale relevante pentru guvernarea și administrarea sectorului, pentru a reduce diferența dintre politici și practică și pentru a întări capacitatea de îmbunătățire a calității serviciilor de asistență medicală prin asigurarea de bunuri, servicii, altele decât cele de consultanță, servicii de consultanță și instruire, prin următoarele activități:

- a) adaptarea standardelor și protocoalelor bazate pe evidențe;
- b) întărirea și sprijinirea implementării evaluării tehnologiilor de sănătate;
- c) întărirea capacității sectorului de sănătate în vederea realizării de studii și sondaje și sprijin în vederea dezvoltării de politici de sănătate bazate pe evidențe;
- d) sprijinirea programelor naționale de sănătate selectate pentru a muta accentul către servicii de prevenție și promovarea serviciilor de sănătate în rândul populației;
- e) întărirea strategiei de comunicare a Ministerului Sănătății pentru informarea publicului asupra programelor de reformă și a rezultatelor așteptate ale acestora.

În anul 2020 a fost introdusă ***Partea C. Întărirea sistemului de sănătate publică pentru a răspunde crizei COVID-19***

Consolidarea capacității de răspuns a sistemului de sănătate publică ***printre altele***, prin sprijinirea serviciilor de sănătate publică pentru a fi mai pregătite și a răspunde mai bine prin

furnizarea de servicii de asistență medicală optime și prin minimizarea riscurilor pentru pacienți și personalul medical ca răspuns la COVID-19, **printre altele**, prin:

- a) extinderea și dotarea centrelor de triaj, a unităților medicale și a unităților de terapie intensivă (UTI) din centrele medicale selectate, cu materiale medicale, medicamente și echipamente pentru tratarea pacienților cu COVID-19, precum și pregătire; și
- b) furnizarea de echipamente medicale corespunzătoare, reactivi de diagnostic, inclusiv kiturile necesare pentru laboratoarele de sănătate publică și asigurarea pregătirii necesare pentru depistarea, prevenirea și tratarea pacienților cu COVID-19.

POLITICA ÎN DOMENIUL INVESTIȚIILOR PUBLICE

Programul de investiții al Ministerului Sănătății, se regăsește definit în strategia fiscal bugetară pe termen mediu a Ministerului Sănătății, prin două principale proiecte investiționale, în cadrul cărora se regăsesc o serie de subproiecte :

- **Proiectul 1. Finanțarea dezvoltării și modernizarea infrastructurii sanitare**, cu subproiectele:

- Finalizarea obiectivelor de investiții începute în anii precedenți;
- Continuarea programului de consolidări (și alte lucrări de intervenții) a clădirilor unităților sanitare (Institutul Regional de Oncologie Timișoara – cu termen estimat de finalizare în anul 2025; extinderea secției de Oncologie cu Compartiment de radioterapie oncologică - Spitalul Universitar de Urgență București – cu termen estimat de finalizare în anul 2021);
- Reabilitarea infrastructurii unităților sanitare prin efectuarea lucrărilor de reparații capitale;
- Construirea Spitalelor Regionale de Urgență, inclusiv prin Programul Operațional Regional: 8 spitale regionale;
- Reabilitarea/modernizarea/extinderea: spitale județene — cel puțin 15; ambulatorii de specialitate — cel puțin 150, U.P.U. — cel puțin 25, Centre comunitare integrate medico-sociale;
- Centre comunitare integrate medico-sociale de care vor beneficia peste 270.000 de persoane;
- Măsuri pentru digitalizare, finanțate inclusiv prin programul Operational Competitivitate pentru implementarea registrelor de boală și a informatizării secțiilor de ATI și prin Programul Operațional Capacitate Administrativă pentru digitalizarea procesului de emiteră avize/autorizații

- **Proiectul 2. Dotarea unităților sanitare cu aparatură medicală, echipamente și mijloace de transport sanitar specifice (ambulante, autosanitare, etc.)**, cu subproiectele:

- Dotarea cu aparatură / echipamente medicale la nivelul spitalelor publice;
- Dotarea cu mijloace de transport sanitar specifice (ambulante, autosanitare, elicoptere,etc.);
- Dotarea cabinetelor medicilor de familie;
- Dezvoltarea de centre de telemedicină regionale sau naționale în funcție de specialitate.

Ministerul Sănătății va realiza o analiză riguroasă a infrastructurii și dotărilor celor 367 de spitale publice și stabilirea unei liste de priorități urgente a investițiilor acolo unde există condiții insalubre sau care pun în pericol siguranța pacienților.

Derularea acestor două principale proiecte și a subproiectelor aferente, au ca scop asigurarea populației cu servicii medicale performante, care să acopere nevoile acestora și care să fie comparabile cu cele oferite în prezent de furnizorii de servicii de același tip din statele membre ale Uniunii Europene.

Politica în domeniul dezvoltării teritoriale, lucrărilor publice și administrației

PRIORITĂȚI STRATEGICE: coeziune economică și socială la nivel național, prin dezvoltarea regională echilibrată și durabilă a teritoriului și valorificarea potențialului cooperării teritoriale europene; administrație publică eficientă; creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile; întărirea capacității administrative a MDLPA (componenta de management organizațional și componenta legislativă).

Directii de actiune, tinte și obiective propuse, măsuri de implementare a obiectivelor, programe și proiecte planificate a se derula în perioada 2021 – 2023:

I. DEZVOLTAREA REGIONALĂ (DEZVOLTARE ȘI COOPERARE TERITORIALĂ, LUCRĂRI PUBLICE, CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ)

Pentru perioada 2021-2023, s-a stabilit definirea și asigurarea din bugetul de stat/ fonduri nerambursabile a sumelor necesare implementării serviciilor publice în fiecare localitate de tip: sănătate; educație; apă – canalizare; gaze; energie termică, electrică; transport, drumuri; salubritate; cultură; culte; sport; locuință.

Măsurile prevăzute în domeniul dezvoltării regionale sunt finanțate atât din bugetul de stat cât și din fonduri externe nerambursabile, respectiv Programul Operațional Regional și Programele de Cooperare Teritorială Europeană.

Țintă / Obiectiv general: Creșterea coeziunii teritoriale la nivel național prin asigurarea accesului populației la serviciile și dotările de interes general, creșterea calității vieții și a oportunităților economice, prin utilizarea durabilă a teritoriului localităților urbane și rurale, precum și prin îmbunătățirea cooperării teritoriale transfrontalieră, transnațională și inter-regională.

Obiective specifice/ Măsuri de implementare pentru perioada 2021 – 2023:

1. Asigurarea cadrului strategic și de reglementare pentru politicile și strategiile din domeniul dezvoltării regionale, dezvoltării urbane și coeziunii teritoriale, lucrărilor publice, construcțiilor, locuirii și cooperării teritoriale europene
2. Dezvoltarea de instrumente operaționale de gestionare a teritoriului
3. Îmbunătățirea activității de monitorizare și control a pieței serviciilor comunitare de utilitate publică și asigurarea standardelor de calitate UE
4. Dezvoltarea teritoriului prin implementarea eficientă și eficace a programelor de investiții finanțate din fonduri comunitare, naționale și din alte surse legal constituite
5. Corelarea programelor de investiții pentru dezvoltarea comunităților locale cu programele de finanțare din fonduri nerambursabile europene în cadrul exercițiului financiar multianual 2021 – 2027.

Programe/Proiecte prioritare pentru perioada 2021 - 2023:

În domeniul **DEZVOLTĂRII**, măsurile prioritare sunt:

- implementarea programelor gestionate de către minister;
- aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare teritorială a României și demararea implementării politicilor și programelor derivate din aceasta;
- implementarea Strategiei integrate de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării prin instrumentul Investiție Teritorială Integrată;
- revizuirea coerentă și corelată a legislației din domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, construcțiilor, lucrărilor publice, conform strategiei privind buna reglementare;
- dezvoltarea de instrumente operaționale de gestionare a teritoriului – măsura vizează Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCP). În acest sens ANCP are prevăzute următoarele proiecte:
  - ✓ Proiecte finanțate din POR 2014-2020, Axa prioritară 11 - Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară
    - Creșterea gradului de acoperire și incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România - proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile;
  - ✓ Programul Național de Cadastru și Carte Funciară 2015-2023 (PNCCF)
    - Obiectiv PNCCF Finalizarea înregistrărilor la nivel național în Sistemul integrat de cadastru și carte funciară a tuturor imobilelor;
    - Continuarea contractelor din cadrul Proiectului pilot de înregistrare sistematică a imobilelor; Rezultatul așteptat: înregistrarea proprietăților rurale selectate în Sistemul Informatic Integrat de Cadastru și Carte Funciară;
  - ✓ Proiecte finanțate FEN și SEE
    - Proiectul VOLTA – inovație în datele geospațiale și 3 D/Schimb de experiență în domeniul cercetării și inovației - proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile
    - Interoperability Model for Land Registration III (Model de Interoperabilitate pentru Înregistrarea Imobilelor) - proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile;
    - Informații geografice pentru mediu schimbări climatice și integrare UE LAKI III - proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile;

În domeniul **LOCUIRE**, programele prioritare sunt:

✓ **Programul de construcții de locuințe sociale și de necesitate derulat în baza prevederilor Legii locuinței nr. 114/1996:**

Obiective 2021-2023: Se vor promova și derula lucrări de execuție pentru un număr de 1710 unități locative noi, se vor continua lucrările pentru 2532 unități locative incluse la finanțare, din care în anul 2021 se estimează finalizarea unui număr de cca. 432 apartamente.

✓ **Programul privind construcția de locuințe pentru tineri, destinate închirierii, derulat de Agenția Națională pentru Locuințe, conform prevederilor Legii nr. 152/1998 privind înființarea ANL:**

Obiective 2021-2023: În această perioadă se vor promova și vor continua lucrările de execuție la 12.500 locuințe. În anul 2021 se vor continua lucrările de execuție și se vor demara investiții pentru un total de 6.795 locuințe, iar în perioada 2022-2024 se vor demara alte investiții pentru un total de

5.705 locuințe. Până la finele anului 2024 se preconizează a se recepționa cca 5.000 locuințe, din care un număr de 3.000 sunt locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ.

✓ **Programul privind construcția de locuințe de serviciu, derulat prin intermediul Agenției Naționale pentru Locuințe, conform prevederilor H.G. nr. 719/2016 pentru aprobarea Programului „Construcția de locuințe de serviciu”:**

Obiective 2021-2023: În această perioadă se vor promova și vor continua lucrările de execuție la 2.500 de locuințe. În anul 2021 se vor continua lucrările de execuție și vor demara investiții pentru un total de 1.519 locuințe, iar în perioada 2022-2024 se vor demara alte investiții pentru un total de 981 locuințe.

✓ **Programul-pilot Locuințe sociale pentru comunitățile de romi derulat prin intermediul Agenției Naționale pentru Locuințe, conform prevederilor H.G. 1237/2008 pentru aprobarea Programului-pilot „Locuințe sociale pentru comunitățile de romi” reprezintă o componentă experimentală a programului de incluziune socială a cetățenilor români aparținând minorității rome și are în vedere implementarea unor proiecte pentru construcția de locuințe sociale în cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, în locații stabilite de MDLPA împreună cu autoritățile administrației publice locale și cu Agenția Națională pentru Romi.**

Obiective 2021-2023: În anul 2021 se vor promova și vor continua lucrările de execuție la 91 locuințe, iar până la finele anului 2023 se preconizează a se finaliza 49 locuințe.

✓ **Programul anual de acțiuni privind proiectarea și execuția lucrărilor de intervenție pentru reducerea riscului seismic la construcțiile cu destinația de locuință multietajate. Buget 2021: 100.000.000 lei**

În domeniul INFRASTRUCTURĂ, programele prioritare sunt:

✓ **Programul național de dezvoltare locală (PNDL)**

Stadiu 2020:

- finanțarea celor 1.535 de obiective de investiții aflate în execuție din cele 4.511 obiective incluse în prima etapă (2015-2022) a Programului;

- finanțarea celor 7.244 obiective de investiții incluse în cadrul Etapei a II-a a PNDL (2017-2022).

Obiective 2021-2023: continuarea finanțării celor 7.244 de obiective incluse în Program în Etapa II precum și a obiectivelor de investiții din cadrul PNDL etapa I - perioada până la 31 decembrie 2022, și monitorizarea executării lucrărilor prin verificarea periodică a obiectivelor de investiții pentru utilizarea eficientă a fondurilor disponibile de către echipe mixte MDLPA și ISC.

✓ **Programul național de construcții de interes public sau social derulat în baza Anexei 3 la O.G. nr.25/2001 privind înființarea Companiei Naționale de Investiții "C.N.I." - S.A**

Stadiu program 2020: 608 obiective aflate în diferite stadii de execuție, din care 85 au fost finalizate în cursul anului 2020, 427 obiective în procedura de achiziție, 136 obiective cu indicatori tehnico-economici aprobați pentru care urmează demararea procedurilor de achiziție publică, 1224 obiective de investiții ale căror documentații se află în curs de analiză la această dată în vederea aprobării indicatorilor tehnico-economici.

Obiective 2021-2023: continuarea lucrărilor la aproximativ 523 obiective de investiții aflate în diferite stadii de execuție, finalizarea a aproximativ 100 obiective de investiții/ an, finanțarea procedurilor de achiziții publice la aproximativ 200 obiective de investiții aflate în diverse stadii ale procedurii/ an, finanțarea și finalizarea obiectivelor de investiții prioritizate.

✓ **Programul național privind creșterea performanței energetice la blocurile de locuințe**

Obiective 2021 - 2023: sunt propuse la finanțare un număr de cca 40.000 apartamente în diferite faze de execuție, urmând a se recepționa 3500 unități locative până la sfârșitul anului 2021.

✓ **Programul privind elaborarea și/sau actualizarea planurilor urbanistice generale și a regulamentelor locale de urbanism (program anual)**

Stadiu program 2020: În anul 2020 au beneficiat de finanțare un număr de 818 de UAT-uri în cadrul celor 39 de Consilii județene care au solicitat finanțare în anul 2020 pentru elaborarea /actualizarea PUG și RLU.

Obiective 2021-2023: Transformarea în program multianual.

✓ **Programul privind elaborarea hărților de risc natural pentru cutremure și alunecări de teren**

Stadiu program 2020: În anul 2020 au beneficiat de finanțare 6 consilii județene, din care numai Consiliul Județean Brăila a utilizat finanțarea alocată.

Obiective 2021-2023: Transformarea în program multianual.

II. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ:

Obiectiv general : Creșterea eficienței administrației publice românești și a receptivității acesteia la nevoile cetățenilor, reducerea disparităților economice și sociale dintre România și țările mai dezvoltate din Uniunea Europeană extinsă (UE) și/ sau să contribuie la reducerea disparităților economice și sociale, în România, dintre centrele urbane dinamice și regiunile periferice slabe din punct de vedere structural.

Obiective specifice/ Măsuri:

- Continuarea implementării acțiunilor aferente unor criterii ale condiționalității ex-ante pe domeniul administrației publice impuse de Comisia Europeană în Acordul de parteneriat pentru Obiectivul tematic 11 - „Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă” în corelare și cu obiectivele stabilite în Programul de Guvernare pe domeniul administrație publică, privind:
  - a) Debirocratizarea și simplificarea administrativă prin continuarea demersurilor de simplificare și raționalizare a procedurilor administrative pentru cetățeni;
  - b) Creșterea calității și accesului la serviciile publice prin continuarea demersurilor privind promovarea managementului calității;
  - c) Resursele umane din administrația publică prin continuarea implementării unor strategii și politici privind resursele umane care să acopere principalele decalaje identificate în acest domeniu, dezvoltarea de competențe la toate nivelurile ierarhiei profesionale din cadrul autorităților publice, precum și alte măsuri vizând consolidarea capacității administrației publice locale incluse în Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice (SCAP) 2014 – 2020 și documentele programatice subsecvente acesteia respectiv Strategia privind dezvoltarea funcției publice 2016 - 2020 și Strategia privind formarea profesională pentru administrația publică 2016 - 2020;
- Simplificarea /sistemizarea/ codificarea legislației în administrația publică;
- Continuarea procesului de descentralizare în conformitate cu prevederile H.G. nr. 229/2017 privind Strategia Generală de Descentralizare, respectiv:
  - o Promovarea proiectului de H.G. pentru organizarea și funcționarea Comitetului Tehnic Interministerial pentru Descentralizare și a grupurilor de lucru pentru descentralizarea competențelor;

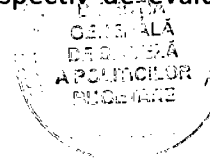
- Monitorizarea promovării proiectelor de legi sectoriale de descentralizare în funcție de conținutul memorandumurilor privind oportunitatea descentralizării de competențe la nivelul domeniilor reglementate de către SGD;
- Monitorizarea promovării proiectelor de Hotărâri ale Guvernului privind aprobarea standardelor de calitate și după caz de cost pentru competențele descentralizate la nivel local;
- Monitorizarea și evaluarea capacității administrative și a standardelor de calitate prin aplicația SALT.
- Monitorizarea și evaluarea capacității administrative prin aplicația SALT.
- Implementarea unor măsuri de creștere a capacității MDLPA și a autorităților administrației publice locale de a-și îndeplini atribuțiile conferite de lege și de a răspunde cât mai bine solicitărilor și nevoilor cetățenilor și altor categorii de beneficiari, prin promovarea de soluții care să fie implementate într-o manieră unitară;
- Implementarea proiectului „Instrumente de sistematizare a legislației, de monitorizare și de evaluare în administrația publică”, cod SIPOCA 59;
- Implementarea proiectului „Sistemul Informatic Integrat de Emitere a Actelor de Stare Civilă” – SIIEASC, cod MySMIS 120025.
- Adoptarea Codului Finanțelor Publice Locale, care reglementează:
  - finanțele publice locale;
  - criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale;
  - impozitele și taxele locale;
  - procedura fiscală locală.

Prin implementarea Codului finanțelor publice locale se realizează:

1. sistematizarea și concentrarea normelor juridice specifice acestui domeniu, subordonate unor principii comune, cu precizarea acestora;
2. asanarea legislației active, astfel că se abrogă expres dispozițiile legale căzute în desuetudine sau care înregistrează aspecte de contradictorialitate în domeniul finanțelor publice locale;
3. o structură omogenă care să înlesnească cunoașterea acestor prevederi de către contribuabili, pe de o parte și, implicit, de către autoritățile administrației publice locale din România, investite cu organizarea executării și executării în concret a acestor prevederi, în mod unitar, pe de altă parte;
4. premisele ca autoritățile administrației publice locale să poată elabora și aproba strategii privind dezvoltarea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale, pe termen mediu și lung, în concordanță cu proiecțiile bugetare locale multianuale.
5. codul este structurat pe 4 cărți, pentru a asigura o tranziție mai ușoară și firească de la cele 4 acte normative înglobate la un singur act normativ, iar în interiorul acestora pe titluri și capitole.

Programe/ Proiecte prioritare:

- Implementarea și monitorizarea acțiunilor din Planul integrat pentru simplificarea procedurilor administrative aplicabile cetățenilor - dezvoltarea mecanismelor de monitorizare și evaluare a Planului de simplificare și elaborarea de rapoarte de monitorizare, respectiv de evaluare a

implementării măsurilor din Plan se realizează prin proiectul „Instrumente de sistematizare a legislației, de monitorizare și de evaluare în administrația publică”, cod SIPOCA 59;

- Implementarea și monitorizarea acțiunilor din Planul de acțiune pentru implementarea etapizată a managementului calității 2016-2020 - prin proiectul „Instrumente de sistematizare a legislației, de monitorizare și de evaluare în administrația publică” cod SIPOCA 59, se realizează evaluarea impactului implementării sistemelor și instrumentelor de management al calității în administrația publică, precum și acțiunile de informare, promovare și formare privind sistemele și instrumentele de management al calității;
- Elaborarea Codului de Procedură Administrativă – fundamentarea proiectului Codului de Procedură Administrativă se realizează prin proiectul „Instrumente de sistematizare a legislației, de monitorizare și de evaluare în administrația publică”, cod SIPOCA 59;
- Implementarea acțiunilor în responsabilitatea MDLPA din cadrul Strategiei pentru Consolidarea Administrației Publice (SCAP) 2014 – 2020, aprobată prin H.G. nr. 909/2014 cu modificările și completările ulterioare și a documentelor programatice subsecvente acestora respectiv Strategia privind dezvoltarea funcției publice 2016 – 2020 aprobată prin H.G. nr. 525/2016 cu modificările și completările ulterioare și Strategia privind formarea profesională pentru administrația publică 2016 – 2020 aprobată prin H.G. nr. 650/2016, cu modificările și completările ulterioare;
- Participarea la implementarea activităților aflate în responsabilitatea MDLPA din cadrul proiectului „Sistemul Informatic Integrat de Emitere a Actelor de Stare Civilă” – SIIASC, cod MySMIS 120025, derulat de MAI în parteneriat cu MDLPA, STS și MTI (componeta aferenta fostului MCSI).
- Continuarea procesului de descentralizare a competențelor - în calitate de coordonator al procesului de elaborare a standardelor de calitate și cost de către ministerele implicate - MDLPA își propune să intensifice acțiunile necesare pentru realizarea acestui obiectiv, având în vedere că situația pandemică și recente modificări instituționale au impus decalarea cu un an a termenelor de finalizare a măsurilor specifice descentralizării. În acest sens vor fi promovate proiectele de Hotărâri de Guvern pentru aprobarea standardelor de calitate pentru serviciile publice descentralizate privind serviciile comunitare de utilități publice;
- Modernizarea, reabilitarea, retehnologizarea și extinderea sau înființarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică prin Programul Termoficare. Unitățile administrativ-teritoriale care dețin în proprietate sisteme centralizate de alimentare cu energie termică pot beneficia de cofinanțarea nerambursabilă a proiectelor de investiții. Rezultate estimate prin implementarea Programului Termoficare în perioada 2021-2023: finanțarea a aproximativ 35 obiective de investiții propuse de 15 unități administrativ-teritoriale beneficiare.

III. FONDURI EUROPENE

Țintă/Obiectiv general: Îmbunătățirea absorbției și gestionarea eficientă a fondurilor europene

Obiective specifice/ Măsurile (după caz) de implementare pentru perioada 2021 – 2023:

1. atingerea țintelor anuale de absorbție stabilite la nivelul programelor operaționale;
2. evaluarea rapidă a proiectelor depuse și semnarea rapidă a contractelor de finanțare; analiza fiecărui program operațional și realocarea de fonduri către sectoarele cu potențial maxim de absorbție pentru a evita riscul dezangajării fondurilor alocate României; măsuri de simplificare pentru îmbunătățirea sistemului administrativ și a capacității de absorbție a fondurilor europene.

PROGRAME GESTIONATE DE ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2014-2020, PRIN INTERMEDIUL MDLPA:

1. PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL (POR)

Bugetul total al POR 2014-2020 este de 8,38 miliarde euro, din care 6,86 miliarde euro (inclusiv rezerva de performanță) reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională, respectiv 1,52 miliarde euro contribuția națională, asigurată din fonduri publice naționale (buget de stat, bugete locale).

Gradul de absorbție al fondurilor europene în cadrul POR este în procent de 34,86% reprezentând o valoare FEDR în sumă de 2.391,32 milioane euro, solicitată la rambursare de către Comisia Europeană, prin intermediul aplicațiilor de plată transmise de Autoritatea de Certificare și Plată. În anul 2020 au fost transmise declarații de cheltuieli la CE în valoare de 823,24 mil euro.

Stadiul implementării POR 2014 – 2020:

Suma prevăzută în POR pentru anul 2021 pentru evitarea dezangajării fondurilor europene este de 890 milioane euro. Pentru anul 2021, suma previzionată a fi absorbită la nivelul Programului Operațional Regional, potrivit graficelor de depunere a cererilor de rambursare transmise de către beneficiari aferente contractelor semnate este în valoare de 912,01 milioane euro FEDR.

2. PROGRAMUL OPERATIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ (POCA)

Buget total de 671,29 milioane euro, din care 563,59 milioane euro (inclusiv rezerva de performanță) reprezintă sprijinul UE, prin Fondul Social European, respectiv circa 107,70 milioane euro contribuția națională, asigurată din fonduri publice naționale (buget de stat, bugete locale).

Rezultate obținute aferente Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA):

- ✓ 189,95 mil. euro plăți efectuate în cadrul programului, ceea ce reprezintă 33,70 % din alocarea UE la nivel de program;
- ✓ 189,12 mil euro contribuție UE inclusă în declarațiile de cheltuieli transmise ACP, ceea ce reprezintă 33,56% din alocarea UE la nivel de program.

3. PROGRAME DE COOPERARE:

- Programul Interreg V-A România-Bulgaria, cu un buget total de 258,50 mil. Euro. În prezent, rata de contractare este de 115,34%, 65 de proiecte se află în implementare, 104 fiind deja finalizate. Nu au fost dezangajate fonduri.
- Programul Interreg V-A România-Ungaria, cu un buget total de 231,86 mil euro. În prezent rata de contractare este de 92,94%. Din cele 109 proiecte contractate, 74 de proiecte se află în implementare, 35 fiind deja finalizate. Nu au fost dezangajate fonduri.
- Programul IPA de cooperare transfrontalieră România – Republica Serbia 2014-2020 cu un buget total de 88.124.999 euro, din care 74.906.248 fonduri IPA. În prezent rata de contractare este de 98,88%, 36 de proiecte se află în implementare, 37 fiind deja finalizate. Nu au fost dezangajate fonduri.
- Programul Transnațional Dunărea are un buget total de 262,98 mil euro, din care: 202,10 mil euro finanțare FEDR, 19,83 mil euro IPA și 10 mil euro ENI. În proiectele aprobate participă 183 de organizații din România, fiind semnate 133 de contracte de cofinanțare.
- Programul de cooperare interregională INTERREG EUROPE are un buget total de 426,31 mil euro, din care 359,33 mil euro finanțare FEDR. În proiectele aprobate participă 111 organizații din România, fiind semnate 93 de contracte de cofinanțare.

- Programul de cooperare interregională URBACT III are un buget total de 96,32 mil euro din care 74,30 mil euro finanțare FEDR. În cele 37 de proiecte aprobate participă 23 de organizații din România, fiind semnate 25 de contracte de cofinanțare.
- Programul de cooperare interregională INTERACT III are un buget de 39,40 mil euro FEDR la care se adaugă 163.530 euro contribuția Elveției și Norvegiei.
- Programul de cooperare ESPON 2020 are un buget de 41,37 milioane euro FEDR la care se adaugă contribuțiile naționale în valoare de 7,3 milioane euro și contribuția statelor partenere (Elveția, Norvegia, Islanda, Liechtenstein) de 1,85 milioane euro.
- Programe de cooperare aferente politicii de vecinătate a UE, finanțate din ENI:
  - Programul operațional comun România-Ucraina 2014-2020 are un buget de 66 mil. euro. Până în prezent au fost contractate 54 de proiecte, rata de contractare fiind de 64,95%. Nu se aplică principiul dezangajării fondurilor.
  - Programul operațional comun România - Republica Moldova 2014-2020 are un buget total de 89,10 mil. euro. Până în prezent au fost contractate 60 de proiecte, rata de contractare fiind de 65,90%. Nu se aplică principiul dezangajării fondurilor.
  - Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020 are buget total de 53,94 mil. euro din care 49,04 mil. fonduri externe nerambursabile. Până în prezent au fost contractate 58 de proiecte, rata de contractare fiind de 94%. Nu se aplică principiul dezangajării fondurilor.
  - Programul de Cooperare Transfrontalieră ENI Ungaria-Slovacia-România-Ucraina 2014-2020 are un buget total de 81 mil euro din care finanțare FEDR și ENI 74 mil euro. În proiectele aprobate participă 52 de organizații din România, fiind semnate 5 contracte de cofinanțare.

Fondurile externe nerambursabile, gestionate de MDLPA, de la Uniunea Europeană sunt prezentate la secțiunea 4.8.

Politica în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale are ca prioritate elaborarea și implementarea unor politici agricole adecvate pentru cetățeni și fermieri, pentru sprijinirea creșterii competitivității agroalimentare și a dezvoltării durabile a sectorului rural, în condiții de siguranță alimentară și mediu înconjurător protejat, gestionate de un sector public eficient și responsabil.

Bugetul Național

- **Ajutor de stat pentru achiziționarea motorinei cu acciză redusă**
- **Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a producției de usturoi.**
- **Ajutoare naționale tranzitorii (ANT) în sectorul vegetal și zootehnic, având ca scop creșterea veniturilor producătorilor agricoli**
- **Programul de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție -schemă de ajutor de stat**
- **Programul de susținere pentru activitatea de reproducție, incubație și de creștere în sectorul avicol- schemă de ajutor de stat aprobat prin Legea nr. 227/2018 cu modificările și completările ulterioare.**

- **Programul de susținere a crescătorilor de suine din rasele Bazna și/sau Mangalița pentru activitatea de reproducție** - schemă de ajutor de stat
- **Ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor, în scopul îmbunătățirii calității genetice a efectivelor de animale și implicit a potențialului de producție la rasele de animale care au întocmit programe de ameliorare**
- **Ajutor de stat pentru neutralizarea deșeurilor de origine animală**
- **Plata cotizațiilor și a serviciilor lingvistice pentru organizațiile naționale afiliate la organizațiile europene**
- **Finanțare investiții specifice și cheltuieli materiale necesare funcționării liceelor tehnologice cu profil preponderent agricol**
- **Finanțare Program pentru stimularea angajării tinerilor în sectoarele agricultură, acvicultură și industria alimentară**

Finanțarea agriculturii din fonduri externe nerambursabile primite de la Uniunea Europeană este prezentată la secțiunea 4.8.

Bugete locale

Sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru bugetele locale au fost estimate, pe orizontul de referință, în baza legislației în vigoare.

Începând cu anul 2010, pentru instituirea unor criterii de eficientizare a utilizării fondurilor acordate de la bugetul de stat pentru bugetele locale, pentru cheltuielile curente, sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată au fost fundamentate pe baza standardelor de cost aprobate prin hotărâri ale Guvernului în domeniile învățământ și servicii sociale.

Sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată sunt destinate finanțării:

- cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor:

a) finanțarea serviciilor sociale din sistemul de protecție a copilului și a centrelor publice pentru persoane adulte cu handicap;

b) finanțarea Programului pentru școli al României, până la sfârșitul anului școlar 2020 – 2021, la nivelul sumelor prevăzute în anexele la Hotărârea Guvernului nr. 678/2020 privind stabilirea bugetului pentru implementarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 pentru anul școlar 2020 - 2021, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 și pentru stabilirea bugetului pentru implementarea acestuia în anul școlar 2017 – 2018;

c) finanțarea drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale care frecventează învățământul special, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.564/2017 privind modalitatea de acordare a drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale școlarizați în sistemul de învățământ preuniversitar, cu modificările ulterioare, în conformitate cu prevederile lit. A din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 904/2014 pentru stabilirea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;

d) finanțarea cheltuielilor cu bunuri și servicii pentru întreținerea curentă a unităților de învățământ special și centrelor județene de resurse și asistență educațională din învățământul special;

e) finanțarea instituțiilor de cultură descentralizate începând cu anul 2002;

f) plății sprijinului sub formă de contribuții, care va asigura completarea drepturilor salariale neacoperite din fondurile proprii ale unităților de cult locale pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult din țară, potrivit prevederilor art. 9 alin. (1) lit. a) din capitolul III "Culte", lit. E - Secțiunea a 3-a "Sprijinul statului pentru salarizarea personalului neclerical al cultelor recunoscute" din anexa nr. I la Legea-cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;

g) finanțarea serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor județene;

h) finanțarea cheltuielilor de funcționare ale căminelor pentru persoane vârstnice de la nivelul județelor, potrivit prevederilor art.18, alin.(5), lit.c) din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

i) finanțarea drepturilor stabilite de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar special a copiilor provenind din familii defavorizate, cu modificările și completările ulterioare,

j) finanțarea cheltuielilor cu bursele acordate elevilor din învățământul special fundamentate și repartizate pe județe de Ministerul Educației, potrivit prevederilor art.82 și al art.105 din Legea educației naționale nr.1/2011.

- **cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și sectoarelor municipiului București:**

a) finanțarea de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat pentru categoriile de cheltuieli prevăzute la art. 104 alin. (2) lit. b) - d) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

b) drepturile asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav sau indemnizațiilor lunare ale persoanelor cu handicap grav acordate în baza prevederilor art.42 alin.(4) din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) ajutorul pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri, pentru beneficiarii de ajutor social;

d) serviciile publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și Consiliului General al Municipiului București;

e) finanțarea cheltuielilor creșelor;

f) finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul sectoarelor și municipiului București, respectiv pentru: serviciile sociale din sistemul de protecție a copilului, centrele publice pentru persoane adulte cu handicap, finanțarea cheltuielilor determinate de implementarea Programului pentru școli al României, până la sfârșitul a anului școlar 2020 – 2021, la nivelul sumelor prevăzute în anexele la Hotărârea Guvernului nr. 678/2020 privind stabilirea bugetului pentru implementarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 pentru anul școlar 2020 - 2021, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 și pentru stabilirea bugetului pentru implementarea acestuia în anul școlar 2017 – 2018, cheltuielile cu bunuri și servicii pentru întreținerea curentă a unităților de învățământ special și centrele de resurse și asistență educațională, instituțiile de cultură descentralizate începând cu anul 2002 și plata sprijinului sub

formă de contribuții, care va asigura completarea drepturilor salariale neacoperite din fondurile proprii ale unităților de cult locale pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult, potrivit prevederilor art. 9 alin. (1) lit. a) din capitolul III „Culte”, lit. E - Secțiunea a 3-a „Sprijinul statului pentru salarizarea personalului neclerical al cultelor recunoscute” din anexa nr. I la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare;

g) finanțarea drepturilor stabilite de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, cu modificările ulterioare;

h) finanțarea drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.564/2017, cu modificările ulterioare, în conformitate cu prevederile lit. A din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 904/2014 pentru stabilirea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;

i) finanțarea cheltuielilor de funcționare ale căminelor pentru persoane vârstnice de la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București și municipiului București, potrivit prevederilor art.18 alin.(5) lit.c) din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

j) finanțarea cheltuielilor cu bursele acordate elevilor din învățământul de masă fundamentate și repartizate pe județe de Ministerul Educației, potrivit prevederilor art.82 și al art.105 din Legea educației naționale nr.1/2011.

- echilibrarea bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor;
- finanțarea învățământului particular și cel confesional, acreditate.

Impozitul pe venit convenit bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale, sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru bugetele locale, precum și subvențiile alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea unor cheltuieli din bugetele componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, prin bugetele unor ministere, sunt prezentată în tabelul de mai jos:

- mii lei -

Denumirea indicatorilor	Execuție 2019	2020 Buget (LBS 5/2020)	Propunere Buget 2021	Estimări 2022	Estimări 2023	Estimări 2024
	1	2	3	4	5	6
Impozit pe venit	21.610.136	26.221.266	26.166.190	28.405.780	30.833.431	33.355.975
Sume defalcate din TVA	18.349.541	15.078.358	18.068.529	17.422.482	16.475.981	15.528.624
Subvenții	14.922.254	10.401.031	13.039.149	11.875.866	14.388.330	14.688.747

4.7 Investiții publice semnificative prioritizate

Conform prevederilor O.U.G. nr. 88/2013 și ale Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin H.G. nr. 225/2014, cu modificările și completările ulterioare, la nivelul ordonatorilor principali de credite și al Ministerului Finanțelor, s-a derulat procesul de evaluare a proiectelor de investiții publice semnificative, în scopul elaborării și

prezentării de către Ministerul Finanțelor, spre aprobare Guvernului, a listei proiectelor de investiții publice semnificative prioritizate.

La elaborarea proiectului de buget pe anul 2021, ordonatorii principali de credite vor respecta rezultatele prioritizării în procesul de repartizare a resurselor bugetare pentru proiectele de investiții publice semnificative, potrivit prevederilor art. 45 alin. (4) din OUG nr.88/2013.

În cadrul procesului de prioritizare, 9 ordonatori principali de credite au prezentat informații cu privire la 160 de proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 216.267.515 mii lei și un rest de finanțat în vederea finalizării de 146.850.109 mii lei. Cea mai mare pondere în acest portofoliu o deține Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, care administrează 130 proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 197.087.910 mii lei, urmat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor cu 11 proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 6.604.355 mii lei. La polul opus se situează Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Ministerul Educației, Ministerul Apărării Naționale și Serviciul de Protecție și Pază, care administrează fiecare câte un proiect de investiții publice semnificativ, așa cum este prezentat în tabelul de mai jos:

Ordonatorul principal de credite	Număr de proiecte evaluate în procesul de prioritizare
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	130
Ministerul Sănătății	6
Ministerul Justiției	2
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice, și Administrației	7
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	11
Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului	1
Ministerul Educației	1
Ministerul Apărării Naționale	1
Serviciul de Protecție și Pază	1
Total:	160

Prezentăm mai jos aspectele principale evidențiate în cuprinsul memorandumului:

- Distribuția cheltuielilor reprezentând valoarea actualizată totală a proiectelor pe ordonatorii principali de credite: s-a constatat că cea mai ridicată pondere a cheltuielilor revine Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (91,13%), urmat de Ministerul Sănătății (4,03 %). (Figura 1).

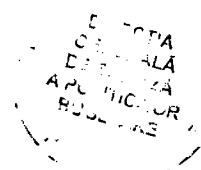
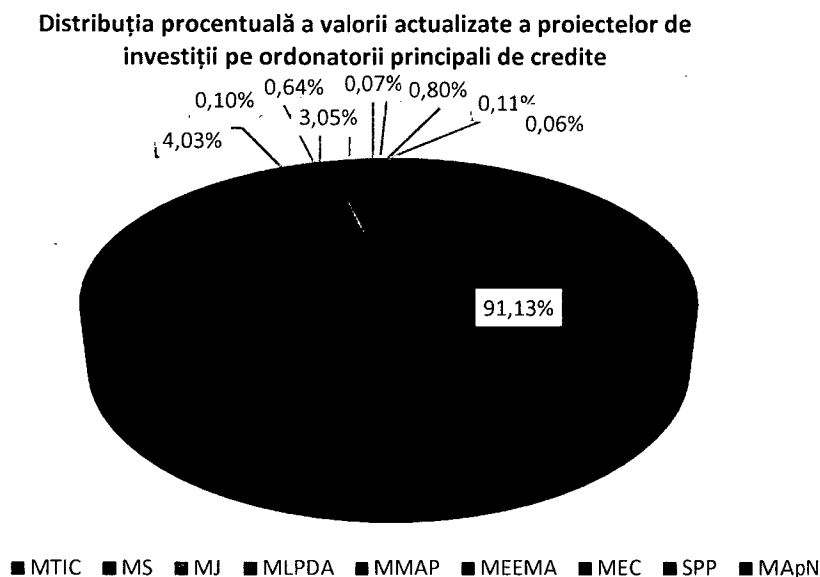
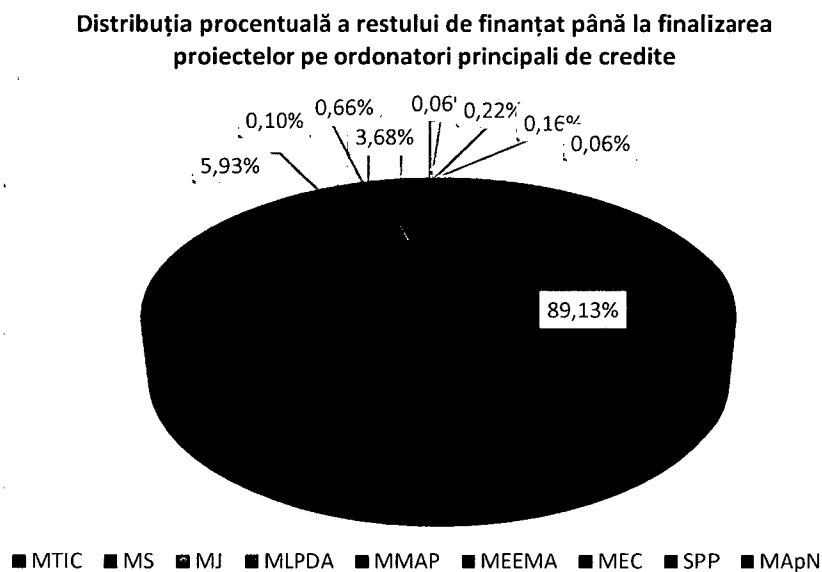

Figura 1

Distribuția restului de finanțare până la finalizarea proiectelor de investiții pe ordonatorii de credite: din datele prezentate în Figura 2 rezultă că cea mai mare pondere revine Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (89,13%), urmat de Ministerul Sănătății (5,93%).

Figura 2

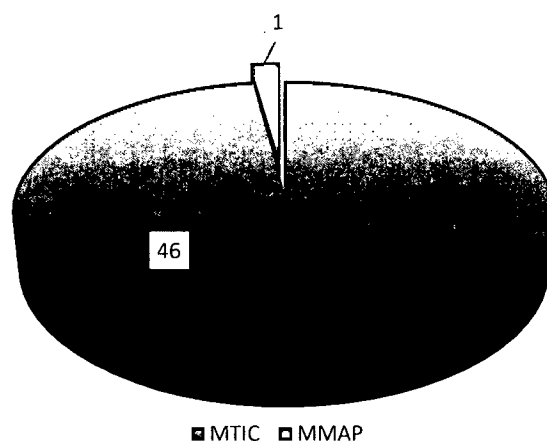
Referitor la stadiul de implementare al celor 160 de proiecte de investiții publice semnificative transmise de ordonatorii principali de credite în cadrul procesului de prioritizare, se constată că:

Stadiul implementării	Număr de proiecte
Stadiu fizic de 0%	46
Proiecte în curs de implementare	67
Proiecte cu stadiu fizic de execuție de 100%	47

Cele 47 proiecte de investiții publice semnificative al căror stadiu fizic de execuție este 100% (finalizate), nu sunt închise financiar din cauza sentințelor civile, disputelor, arbitrajelor, etc sumele necesare efectuării plăților în vederea închiderii financiare reprezintă 4,76% din totalul necesarului de finanțat pentru proiectele de investiții publice semnificative prioritizate. În figura nr. 3 prezentăm distribuția acestor proiecte pe ordonatorii principali de credite.

Figura nr. 3

Distribuția proiectelor de investiții publice cu un stadiu fizic de 100% pe ordonatorii principali de credite

Notă: informațiile pe baza cărora au fost elaborate sintezele de mai sus au fost comunicate de către ordonatorii principali de credite în cadrul procesului de prioritizare.

4.8 POLITICA ÎN DOMENIUL FONDURILOR EUROPENE

A. FONDURI STRUCTURALE ȘI DE COEZIUNE

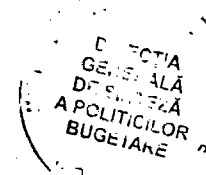
1. Fondurile Europene Structurale și de Investiții – CFM 2014-2020

1.1 Stadiul implementării

Începând cu anul 2015, au fost lansate apeluri de proiecte pentru toate cele 6 programe operaționale (PO) FESI - PO Infrastructură Mare, Capital Uman, Competitivitate, Asistență Tehnică, Regional, Capacitate Administrativă, precum și pentru FEAD - POAD. Bugetul total lansat pentru aceste apeluri este de aprox. 28,7 miliarde euro, reprezentând 104,5% din alocarea totală de aprox. 27,4 miliarde euro disponibilă pentru implementarea acestor programe.

Până în luna ianuarie 2021 au fost semnate 9.695 contracte de finanțare, în valoare totală de aprox. 38,7 miliarde euro, reprezentând 138% din alocarea totală aferentă acestor PO.

În cadrul acestor contracte au fost efectuate plăți de către autoritățile de management însumând 10,3 miliarde euro.

Pentru PO mai sus menționate, s-au primit de la Comisia Europeană (CE) fonduri de prefinanțare în cuantum de 2,2 miliarde euro, reprezentând 9,7% din alocarea UE de aproximativ 23 miliarde euro aferentă acestora.

Până în prezent, valoarea aplicațiilor de plată transmise la Comisia Europeană este de aproximativ 8,6 miliarde euro, din care CE a rambursat, până în prezent, suma de 7,7 miliarde euro.

Sumele totale primite de la Comisia Europeană, reprezentând prefinanțări și rambursări, aferente programelor finanțate din FESI (PO Infrastructura Mare, PO Competitivitate, PO Regional, PO Capacitate Administrativă, PO Asistență Tehnică, PO Capital Uman, PN Dezvoltare Rurală, PO Pescuit și Afaceri Maritime), se situează la aprox. 15,5 miliarde euro, ceea ce înseamnă aprox. 50,3% din alocarea UE aferentă acestor programe. Menționăm că, în prezent, la nivelul Uniunii Europene, rata medie a sumelor primite de la Comisia Europeană se situează la aprox. 55%. Raportat la plățile totale nete efectuate în perioada 2014 – ianuarie 2021, România se situează pe locul 6, față de celelalte state membre.

Referitor la riscul de dezangajare automată a fondurilor, menționăm că, până în prezent (ianuarie 2021) la nivelul programelor operaționale, nu au fost dezangajate fonduri.

Potrivit estimărilor lunare ale sumelor ce vor fi transmise Comisiei Europene (CE) în anul 2021, riscul de dezangajare de fonduri va fi acoperit pentru toate programele operaționale.

În conformitate cu prevederile regulamentelor europene aplicabile actualei perioade de programare, rambursarea cheltuielilor declarate s-a realizat după finalizarea procesului de desemnare a autorităților implicate în sistemul de management și control al fondurilor, care a implicat evaluarea acestora de către Autoritatea de Audit din România și emiterea unei opinii cu privire la conformitatea sistemului cu cerințele de acreditare.

Prin Acordul de Parteneriat, România și-a asumat finanțarea tuturor obiectivelor tematice stabilite prin Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, ceea ce a impus aplicarea tuturor celor 36 de condiționalități ex-ante prevăzute în anexa XI a Regulamentului menționat.

În prezent (ianuarie 2021), toate cele 36 de condiționalități sunt îndeplinite.

1.2. Măsuri implementate și planificate în domeniul fondurilor europene

1.2.1 Măsuri implementate

Principalele măsuri întreprinse în anii 2016 - 2020 au vizat, pe de-o parte, procesul de închidere a programelor operaționale 2007 - 2013, procesul de desemnare a autorităților implicate în gestionarea fondurilor ESI și accelerarea implementării programelor operaționale aferente perioadei 2014 – 2020, iar pe de altă parte generarea unui răspuns prompt și eficient în vederea combaterii efectelor negative ale pandemiei COVID-19 asupra mediului economic și social.

Astfel, s-au întreprins o serie de măsuri privind revizuirea cadrului legal și instituțional, vizând asigurarea necesarului de finanțare al autorităților administrației publice locale pentru proiecte de investiții.

În ceea ce privește pregătirea perioadei de programare 2021-2027, în ședința de Guvern din 5 septembrie 2018 a fost semnat Memorandumul cu tema "*Pregătirea documentelor naționale de programare a finanțărilor din fonduri europene post 2020*" care a stabilit un calendar pentru elaborarea documentelor strategice/ planurilor de măsuri sectoriale naționale post 2020 și prioritizarea investițiilor din fonduri europene post 2020, în condițiile noului pachet legislativ european 2021-2027. Astfel, au fost stabilite, la nivelul autorităților responsabile, o serie de planuri de măsuri relevante pentru îndeplinirea condițiilor prelabile, care au fost aprobate prin Memorandumuri de Guvern.

De asemenea, au fost demarate și negocierile pentru pregătirea documentelor de programare (Acord de Parteneriat și Programe Operaționale).

Ca urmare a crizei COVID-19, provocările curente sunt legate de relansarea economică și în acest sens sunt prioritare măsurile privind păstrarea locurilor de muncă, îmbunătățirea accesului la ocupație, ocupare și reinsertie profesională, dezvoltarea competențelor angajaților, corelate cu susținerea antreprenoriatului, a structurilor de economie socială și a altor inițiative ale mediului de afaceri, în sensul diminuării efectelor negative determinate de limitarea sau întreruperea activităților socioeconomice.

1.2.2 Măsuri planificate pentru implementarea fondurilor ESI

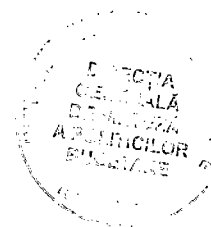
În ceea ce privește măsurile de accelerare a absorbției fondurilor ESI, un accent deosebit va fi acordat următoarelor acțiuni, prevăzute în Programul de Guvernare:

- menținerea unei rate anuale de absorbție care să conducă către o absorbție de 100% la sfârșitul anului 2023;
- valorificarea elementelor de flexibilitate puse la dispoziție de Comisia Europeană;
- utilizarea resurselor din REACT-EU pentru acoperirea nevoilor de finanțare ale domeniilor sănătate, creșterea competitivității IMM-urilor, digitalizarea educației și măsuri active de ocupare;
- evitarea riscului de dezangajare prin monitorizarea lunară a stadiului implementării financiare a programelor operaționale;
- urgentarea lansării ultimelor apeluri de proiecte pentru sumele rămase disponibile;
- fluidizarea procesului, inclusiv accelerarea ritmului de evaluare și contractare prin îmbunătățirea procedurilor interne de lucru;
- monitorizarea constantă a proiectelor cu risc de a nu fi finalizate până la 31.12.2023, pentru identificarea eventualelor întârzieri și luarea de măsuri de remediere și recuperare a întârzierilor;
- realocări de fonduri la nivelul axelor prioritare ale unui program;
- creșterea și optimizarea capacității de implementare a proiectelor deja admise la finanțare, prin sprijinirea beneficiarilor pe tot parcursul derulării investițiilor;
- asigurarea fondurilor necesare autorităților de management pentru efectuarea plăților către beneficiari;
- asigurarea interconectivității și interoperabilității dintre bazele de date ale instituțiilor statului și sistemul My SMIS pentru simplificarea procesului de depunere a proiectelor și creșterea celerității procedurilor de verificare a proiectelor și beneficiarilor din perioada de evaluare și cea de monitorizare a proiectelor.
- procesarea cu celeritate a cererilor de rambursare finale și autorizarea la plată a acestora;
- revizuirea cadrului legal, în conformitate cu evoluțiile specifice din domeniu.

La nivelul MIPE este monitorizat permanent stadiul implementării, respectiv progresul înregistrat în procesul de evaluare, contractare și plată, pentru identificarea eventualelor întârzieri și luarea de măsuri de remediere și recuperare a întârzierilor.

În ceea ce privește pregătirea perioadei de programare 2021-2027, s-au luat următoarele măsuri:

- asigurarea monitorizării îndeplinirii condițiilor prealabile;

- inițierea cadrului partenerial și constituirea Grupuri de lucru pentru elaborarea documentelor de programare post 2020;
- elaborarea documentelor de programare 2021-2027 și finalizarea negocierilor cu Comisia Europeană.

1.3. Fondurile aferente CFM 2014-2020, alocarea acestora pe politica de coeziune și pe politica agricolă comună, pe obiective distincte, precum și programele operaționale ce vor fi finanțate din aceste fonduri

În exercițiul financiar 2014-2020, alocarea totală a României este de peste 43 miliarde euro, din care aprox. 23 miliarde euro prin Politica de Coeziune și FEAD și aproximativ 20 miliarde euro prin Politica Agricolă Comună și Politica Maritimă Integrată.

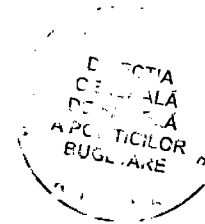
mil. euro

	Tip fond	Alocare (UE)
PO Asistență Tehnică	FEDR	332,76
PO Competitivitate	FEDR	1.829,79
PO Capital Uman	FSE	4.362,06
PO Capacitatea Administrativă	FSE	563,59
PO Regional	FEDR	6.860,00
PO Infrastructură Mare	FEDR	2.103,53
	FC	6.535,00
Programul Național de Dezvoltare Rurală	FEADR	8.128,00
PO Pescuit și Afaceri Maritime	FEPAM	168,42

Programelor Operaționale sprijinite din FESI 2014-2020 li se adaugă Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate, cu finanțare din Fondul European pentru Ajutorarea Persoanelor cele mai Defavorizate (FEAD), cu o alocare totală de 519 milioane euro (din care contribuția UE este de 441 milioane euro) pentru perioada 2014-2020 și Programele de cooperare teritorială europeană, cu o alocare totală de aprox. 787 milioane euro (din care contribuția UE este de aprox. 670 milioane euro) din fondurile aferente obiectivului cooperării teritoriale europene.

Pentru a acorda asistență în vederea ameliorării efectelor provocate de criză, în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pentru pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiilor statelor membre, a fost aprobată alocarea unor resurse suplimentare cu titlul de Asistență de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU), în vederea repartizării rapide către economia reală, prin intermediul programelor operaționale existente.

În baza unei metode de alocare stabilită prin regulament, în anul 2021 României îi revin 1,252 mld. euro în prețuri 2018 (1,329 mld. euro în prețuri curente) din alocarea totală a acestui instrument.

1.3.1 Sumele alocate României pentru cadrul financiar multianual 2014-2020, pe total, pe ani și pe programe operaționale

mil. euro

Program	Fonduri ESI	Total	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Po Infrastructura Mare	FEDR	2.103,53	0,00	593,27	324,66	333,05	180,35	420,24	251,96
	FC	6.535,00	0,00	1.710,04	949,84	999,90	1.046,79	1.093,83	734,60
PO Capital Uman	FSE + ILMT	4.362,06	561,79	583,86	575,92	624,85	648,45	672,17	695,02
PO Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate	FEAD	441,01	59,32	60,50	61,72	62,95	64,22	65,50	66,80
PO Capacitate Administrativă	FSE	563,59	67,22	71,39	75,92	79,53	83,04	86,43	100,06
PO Competitivitate	FEDR	1.829,79	156,53	168,17	171,39	184,73	201,79	210,67	736,51
PO Asistență Tehnică	FEDR	332,76	21,28	31,91	28,91	31,91	71,92	31,91	114,92
PO Regional	FEDR	6.860,00	0,00	1.671,14	941,39	994,50	1.165,65	1.029,45	1.057,87
PN Dezvoltare Rurală	FEADR	8.128,00	0,00	1.723,26	1.751,61	1.186,54	1.184,73	1.141,93	1.139,93
PO Pescuit și Afaceri Maritime	FEPAM	168,42	0,00	46,47	23,59	23,98	24,53	24,70	25,15
TOTAL		31.324,16	866,14	6.660,01	4.904,95	4.521,94	4.671,47	4.776,83	4.922,82

Programarea fondurilor aferente Politicii de Coeziune CFM 2021-2027

MIPE coordonează elaborarea documentelor de programare privind investițiile naționale sprijinite prin fonduri europene în cadrul Politicii de Coeziune 2021-2027, în cadrul căreia România are alocate fonduri europene în valoare de 31,35 miliarde de euro (prețuri curente, inclusiv cooperarea teritorială europeană).

Până în prezent, au fost purtate discuții asupra versiunilor preliminare de Acord de Parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027, iar propunerile pentru viitoarele programe operaționale sunt:

- ✓ PO Dezvoltare Durabilă;
- ✓ PO Transport;
- ✓ PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare;
- ✓ PO Incluziune și Demnitate Socială;
- ✓ PO Sănătate;
- ✓ PO Educație și Ocupare;
- ✓ PO Asistență Tehnică;
- ✓ PO Tranziție Justă
- ✓ 8 Programe Operaționale Regionale.

Prin aceste Programe Operaționale, vor fi sprijinite domeniile cheie, prin folosirea tuturor resurselor materiale, umane și financiare puse la dispoziția României.

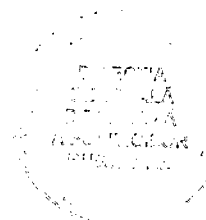
Facilitatea Mecanismul pentru Redresare și Reziliență

Uniunea Europeană a lansat în luna mai 2020 un nou instrument - Facilitatea Mecanismul pentru redresare și reziliență. Mecanismul a fost creat pentru sprijinirea investițiilor și reformelor esențiale care să contribuie la o redresare durabilă, la îmbunătățirea rezilienței economice și sociale a statelor membre precum și tranziția către o economie verde și digitală (Regulamentul nr. 408/2020). În cadrul acestui instrument, România are un buget alocat estimat de 30,4 mld euro, din care 13,7 mld. euro sunt structurați sub formă de granturi și 16,6 mld. euro sub formă de împrumuturi.

Pentru a putea beneficia de fonduri prin acest instrument, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene coordonează elaborarea Planului Național de Relansare și Reziliență (PNRR). Planul este menit să:

- stabilească o serie de reforme și investiții care să răspundă celor șase priorități de relevanță europeană;
- să reprezinte un set de măsuri care țin cont de prioritățile identificate la nivel național în corespundere cu prioritățile UE, să contribuie la provocările identificate în recomandările specifice de țară;
- să contribuie la tranziția către o economie verde și digitală.

Termenul până la care statele membre pot transmite oficial către Comisia Europeană Planul este 30 aprilie 2021.

B. FONDURI DIN POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ

1. Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 a fost adoptat de către Comisia Europeană prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei nr. 3508 din 26.05.2015 de aprobare a Programului de Dezvoltare Rurală al României pentru sprijin din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, trasând prioritățile României pentru utilizarea celor aproximativ **9,4 miliarde euro** fondurile publice disponibile (**8,1 miliarde euro din bugetul FEADR și 1,3 miliarde euro reprezentând cofinanțarea națională**).

Alocarea financiară (FEADR) a PNDR 2014-2020, împărțită pe ani este următoarea:

mil. euro

Anii	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL
Alocarea financiară (FEADR) a PNDR 2014-2020	0,0	1.723,26	1.751,61	1.186,54	1.184,73	1.141,93	1.139,93	8.128,00

1.1. Rata de absorbție PNDR 2014-2020

Au fost efectuate plăți (FEADR și Buget de stat) în valoare publică de **6.816,03 mil. euro** (conform declarațiilor trimestriale de cheltuieli transmise în perioada 2016 - 2020-trim III, la care se adaugă plățile efectuate în octombrie – decembrie 2020). Din această valoare, doar valoarea plăților efectuate din FEADR către beneficiarii tuturor măsurilor PNDR este de 5.900,61 mil. euro (grad de absorbție 72,60%).

Față de această sumă efectiv plătită, România a primit în anul 2015, respectiv 2016, din bugetul FEADR, suma de 325,12 mil. euro cu titlul de pre-finanțare în vederea asigurării bugetului necesar demarării și derulării Programului. Această sumă, se adaugă plăților efectuate și conduce la un **grad de absorbție FEADR de 76,60%** (plăți efectuate și pre-finanțare FEADR).

Menționăm că, plățile aferente angajamentelor bugetare se fac pe principiul N+3.

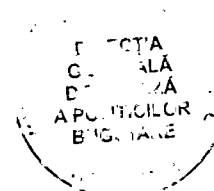
Până în prezent, sumele alocate din FEADR pentru anii 2015, 2016, 2017 și 2018 au fost pe deplin consumate, neexistând dezangajare.

1.2. Implementare PNDR 2014-2020

Sunt active 43 de (sub)măsuri/componente/scheme, din care 35 sunt implementate de AFIR/AM PNDR, 7 măsuri de către APIA și o măsură de întărire a capacității administrative la nivelul autorităților responsabile de implementarea PNDR, respectiv Asistența tehnică.

Pentru măsurile ce se desfășoară pe principiul depunerii de proiecte, urmare sesiunilor derulate în cei șase ani de implementare, cumulativ, numărul proiectelor depuse este de 73.869 proiecte cu o valoare publică 9.740,54 mil. euro.

Numărul proiectelor selectate pentru finanțare este de 48.277 în valoare publică de 5.489,92 mil. euro, din care au fost contractate 45.045 proiecte în valoare publică de 5.003,01 mil. euro. Pentru aceste contracte au fost efectuate plăți în valoare publică de 3.214,25 mil. euro.

Perioada de programare 2021-2027

Conform Regulamentului (UE) 2020/2220 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020, care vizează dispozițiile tranzitorii privind sprijinul acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), actualele programe de dezvoltare rurală se vor extinde cu 2 ani.

României i-au fost alocate pentru anii 2021-2022 atât fonduri aferente Cadrului Financiar Multiannual 2021-2027 (MFF), cât și fonduri EURI (Instrumentul de redresare al Uniunii Europene); aceste alocări se vor adăuga fondurilor FEADR deja alocate pentru perioada 2014-2020.

Astfel, actualul buget FEADR 2014-2020 se va suplimenta cu 2,15 mld. euro din fonduri MFF și cu 0,69 mld. euro din fonduri EURI, fondurile urmând a fi utilizate până la sfârșitul anului 2025.

Împărțirea acestor sume la nivel de măsuri va face obiectul negocierilor cu Comisia și al consultărilor cu membrii Comitetului de Monitorizare pentru PNDR, Programul urmând a fi modificat în primul semestru al anului 2021 după definitivarea cadrului legislativ și tehnic.

2. FONDUL EUROPEAN DE GARANTARE AGRICOLĂ (FEGA)

2.1. Principalele realizări în domeniul fondurilor europene FEGA în Campania 2019

Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) funcționează în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și gestionează schemele de sprijin acordate fermierilor, finanțate din FEGA și FEADR.

ALOCARE FEGA – PLATI DIRECTE

							mil. euro
Alocare FEGA	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL
Plăți directe (euro)	1.600,00	1.772,47	1.801,33	1.912,15	1.943,16	1.943,16	10.972,27

3. Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală

Principalele realizări în anul 2020

Măsurile implementate de către Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură au ca principal scop stimularea absorbției fondurilor europene, cu respectarea prevederilor comunitare și naționale în vigoare.

Pentru creșterea gradului de accesare a Măsurilor de dezvoltare rurală, în perioada 2019 – 2020, AM PNDR, APIA și AFIR au avut în vedere realizarea unei campanii ample de informare a potențialilor beneficiari ai măsurilor, derulată prin intermediul diferitelor canale de comunicare, care a cuprins printre altele:

- realizarea de materiale de informare publicate pe site-ul instituțiilor responsabile cu elaborarea și implementarea măsurilor de mediu și climă, pe portalul Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală,

- publicarea unor comunicate de presă (preluate ulterior pe canalele media la nivel național și regional) și publicarea articolelor prin utilizarea instrumentelor social media,
- informații furnizate prin formularul cererii unice de plată pe suprafață și Ghidul solicitantului. (materiale ce au fost publicate in timp util pe site-ul gestionat de Agentia de Plati si Interventie pentru Agricultura).
- **Obiective in perioada 2021-2023:**

În ceea ce privește perioada 2021-2023, principalul obiectiv al Agenției este de a asigura o bună gestionare a fondurilor comunitare și naționale și de a veni în sprijinul fermierilor români, asigurând astfel dezvoltarea sectorului agricol, a exploatațiilor vegetale și de creștere a animalelor, cu respectarea măsurilor de protecție a mediului înconjurător, precum și valorificarea resurselor și posibilităților naturale de care dispune România.

4. Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime

Gradul de angajare al sumelor alocate 2014-2020: 83,08%.

Gradul de absorbție la data curentă (sume justificate de beneficiari): 38,90%.

C. Contribuția României la bugetul UE

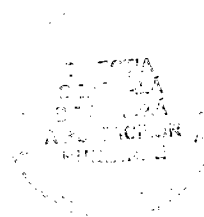
Potrivit angajamentelor asumate prin Tratatul de aderare a Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană ratificat prin Legea nr. 157/2005, România, în calitate de stat membru, participă la finanțarea bugetului Uniunii Europene potrivit regulilor comunitare unitare care sunt direct aplicabile de la data aderării. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2007, România asigură plata contribuției sale pentru finanțarea bugetului Uniunii Europene în cadrul sistemului resurselor proprii ale bugetului comunitar.

Până la acest moment, sistemul resurselor proprii ale Uniunii Europene este reglementat prin Decizia nr. 2014/335/CE, Euratom¹⁹, însă ca urmare a negocierilor purtate și a acordului la nivel european privind Cadrul Financiar Multianual 2021-2022, decizia menționată anterior va fi abrogată de noua Decizie (UE, EURATOM) 2020/2053²⁰ a Consiliului din 14 decembrie 2020 privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene în momentul în care va fi ratificată de toate statele membre.

¹⁹ Publicată, atât în original (EN) cât și toate limbile oficiale ale statelor membre (inclusiv în limba română), în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 168 din 07.06.2014.

²⁰ Publicată, atât în original (EN) cât și toate limbile oficiale ale statelor membre (inclusiv în limba română), în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 424, 15.12.2020, p. 1.

De asemenea, se află în proces de ratificare de către Parlamentul României - Lege pentru ratificarea Deciziei (UE, EURATOM) 2020/2053 a Consiliului din 14 decembrie 2020 privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene și de abrogare a Deciziei 2014/335/UE, Euratom.

**Contribuția României la bugetul Uniunii Europene pentru anul 2021
și estimarea pentru anii 2022-2023**

mii LEI

Cod	Denumirea	2021	2022	2023
55.03.01	Contributii din taxe vamale	853.305,0	868.259,0	935.709,0
55.03.04	Contributii din resursa TVA	1.274.961,0	1.247.290,0	1.296.590,0
55.03.05	Contribuții pentru corectia/rabatul acordat Marii Britanii	0,0	0,0	0,0
55.03.06	<i>Contributii din resursa VNB</i>	<i>10.324.441,0</i>	<i>9.703.191,0</i>	<i>9.982.962,0</i>
55.03.07	Contributii suplimentare si neprevazute	936.906,0	458.490,0	453.560,0
55.03.10	Contributii pentru reducerile în favoarea Danemarca, Austria, Țărilor de Jos și Suediei	588.628,0	616.074,0	639.227,0
55.03	Contributia României la bugetul UE	13.378.241,0	12.893.304,0	13.308.048,0

Aceste sume pot suferi modificări, întrucât potrivit:

- prevederilor²¹ noi aduse sistemului de resurse proprii pentru CFM 2021-2027.
- introducerii unui instrument de relansare economică al Uniunii Europene în cuantum de 750 mld.euro (împrumuturi UE de pe piețele financiare).
- procedurilor comunitare - ajustări tehnice automate ale indicatorilor stabiliți în cadrul reuniunii ACOR-Previziuni, la momentul apariției noilor indicatori macroeconomici estimați de Comisia Europeană.
- negocierilor la nivel comunitar în ceea ce privește volumul total al bugetului Uniunii Europene.
- Alte influențe din piața internă și internațională.

Având în vedere cele menționate mai sus, pentru anii 2021 și 2022 pot apărea modificări substanțiale.

Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare pentru perioada 2021 – 2023

Prin Legea nr. 16/2008, România a aderat la Acordul, semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005, de modificare a Acordului de parteneriat dintre membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific (ACP), pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000. În acest context, din 2011, România contribuie la cel de-al 10-lea Fond European pentru Dezvoltare (FED 10).

În tabelul de mai jos este prezentată estimarea contribuției României la FED pentru perioada 2021-2023:

²¹ Împuternicirea Comisiei Europene pentru a împrumuta de pe piețele de capital a 750 mld.euro, creșterea plafonului de finanțare la bugetul UE, introducerea de noi resurse proprii, modificarea costului de colectare reținut de SM privind taxele vamale, reduceri acordate anumitor state membre etc.

Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare pentru anul 2021 și estimarea pentru anii 2022-2023

mii lei

Cod	Denumirea	2021	2022	2023
55.02.05	Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare	142.484,0	100.541,0	75.406,0
55.02	Transferuri curente în străinătate (către organizații internaționale)	142.484,0	100.541,0	75.406,0

Aceste sume pot suferi modificări în funcție de deciziile luate la nivelul UE, cu privire la necesarul de fonduri pentru plățile către statele ACP.

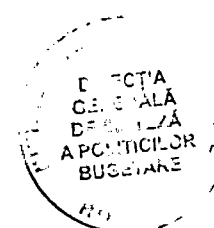
Poziția financiară netă a României în relația cu bugetul UE

**Evoluția fluxurilor financiare dintre România și Uniunea Europeană
(BALANȚA FINANCIARĂ NETĂ)
la 31.12.2020**

Sume primite în CFM*) 2007-2013

mil. euro

Denumire	Realizat 2007 - 2019	Realizat 2020 (execuția la 31.12.2020)	Realizat 2007-2020 (execuția la 31.12.2020)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B)	36,679.87	2.88	36,682.76
A. Fonduri de pre-aderare	2,751.98	2.88	2,754.86
B. Fonduri post-aderare, din care:	33,927.89	0.00	33,927.89
<i>i) Avansuri</i>	3,655.51	0.00	3,655.51
<i>ii) Rambursari (inclusiv FEAGA)</i>	30,272.39	0.00	30,272.39
B1. Fonduri structurale și de coeziune (FSC), din care:	17,262.77	0.00	17,262.77
a) Avansuri din FSC	2,125.81	0.00	2,125.81
b) Rambursari din FSC	15,136.96	0.00	15,136.96
B2. Fonduri pentru dezvoltare rurală și pescuit (FEADR+FEP), din care:	7,298.93	0.00	7,298.93
a) Avansuri (FEADR+FEP)	32.30	0.00	32.30
b) Rambursari (FEADR+FEP)	7,266.63	0.00	7,266.63
B3. Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEAGA)	7,658.82	0.00	7,658.82
B4. Altele (post-aderare), din care:	1,707.37	0.00	1,707.37
a) Avansuri	1,497.40	0.00	1,497.40
b) Rambursari	209.97	0.00	209.97

Sume primite în CFM 2014-2020

mil. euro

Denumire	Realizat 2014 - 2019	Realizat 2020 (execuția la 31.12.2020)	Realizat 2014-2020 (execuția la 31.12.2020)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B+C+D)	18,610.57	7,119.64	25,730.21
<i>i)</i> Avansuri	2,237.88	704.10	2,941.98
<i>ii)</i> Rambursari (inclusiv FEAGA)	16,372.68	6,415.54	22,788.22
A. Fonduri structurale și de coeziune (FSC), din care:	6,693.31	3,566.78	10,260.09
a) Avansuri din FSC	1,818.17	645.10	2,463.26
b) Rambursari din FSC	4,875.15	2,921.68	7,796.83
B. Fonduri pentru dezvoltare rurală și pescuit (FEADR+FEAPAM), din care:	4,279.60	1,392.39	5,671.99
a) Avansuri (FEADR+FEAPAM)	337.67	4.75	342.42
b) Rambursari (FEADR+FEAPAM)	3,941.93	1,387.64	5,329.57
C. Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEAGA)	6,626.59	1,896.03	8,522.62
D. Altele (post-aderare), din care:	1,011.06	264.44	1,275.51
a) Avansuri	82.05	54.25	136.30
b) Rambursari	929.02	210.19	1,139.21

Sume plătite în perioada 2007-2020

mil. euro

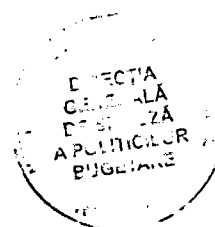
Denumire	Realizat 2007 - 2019	Realizat 2020 (execuția la 31.12.2020)	Realizat 2007-2020 (execuția la 31.12.2020)
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	19,007.11	2,241.11	21,248.22
C. Contribuția României la bugetul UE	18,549.59	2,198.72	20,748.31
D. Alte contribuții	457.52	42.39	499.92

SOLD - CFM 2007-2013 + CFM 2014-2020

mil. euro

Denumire	Realizat 2007 - 2019	Realizat 2020 (execuția la 31.12.2020)	Realizat 2007-2020 (execuția la 31.12.2020)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B)	55,290.44	7,122.52	62,412.96
A. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2007-2013	36,679.87	2.88	36,682.76
B. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2014-2020	18,610.57	7,119.64	25,730.21
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	19,007.11	2,241.11	21,248.22
III. SOLDUL FLUXURILOR = I - II	36,283.33	4,881.41	41,164.74

*) Cadrul financiar multianual

4.9 DATORIA PUBLICĂ ȘI FINANȚAREA DEFICITULUI BUGETAR²²

Datoria guvernamentală (conform metodologiei UE)

În anul 2020, datorită provocărilor semnificative impuse de contextul pandemiei COVID-19 și a urgenței implementării unor măsuri care au necesitat eforturi bugetare pentru combaterea efectelor sociale și economice cauzate de declanșarea crizei COVID-19, au crescut necesitățile de finanțare la nivel guvernamental (determinate de nivelul deficitului bugetului general consolidat și de volumul refinanțării datoriei publice), în principal datorită creșterii deficitului bugetar ca urmare a celor 3 rectificări bugetare, de la 3,6% din PIB ținta inițială aprobată prin Legea bugetului de stat nr.5/2020, la 9,14% din PIB stabilit urmare celei de a treia rectificări bugetare din luna noiembrie și aprobat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.201/2020 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2020²³.

La sfârșitul anului 2020, ca urmare a contractării de datorie pentru acoperirea necesităților de finanțare ridicate ale deficitului bugetar (9,79% din PIB conform execuției preliminate) pentru prefinanțarea necesităților de finanțare pentru anul 2021 și consolidarea rezervei în valută la dispoziția Trezoreriei statului, precum și pe fondul unei scăderi economice de -4,4%, ponderea datoriei guvernamentale, conform metodologiei UE, s-a situat la nivelul de 47,7%²⁴ din PIB, depășind plafonul pentru datoria guvernamentală stabilit pentru anul 2020 la 47,0% din PIB prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.201/2020.

În plus, având în vedere că pentru sfârșitul anului 2020 nivelul estimat al datoriei guvernamentale calculată conform metodologiei UE depășește limita de 45% din PIB, dar se situează sub 50% din PIB, la momentul în care se înregistrează în execuție ponderea datoriei guvernamentale de peste 45% din PIB, conform Legii responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată, Ministerul Finanțelor va prezenta Guvernului un raport privind justificarea creșterii datoriei guvernamentale și propuneri pentru menținerea acestui indicator la un nivel sustenabil.

Nivelului datoriei guvernamentale în PIB include și datoria contractată în nume propriu de companiile reclassificate în sectorul administrație publică la sfârșitul lunii decembrie 2020 de 0,1% în PIB, nivel care a fost extrapolat pe întreaga perioadă de analiză.

Pe termen mediu (2021 – 2023), în condiții de consolidare fiscală, datoria guvernamentală brută, conform metodologiei UE se va mentine la un nivel sustenabil, sub nivelul de 60%, fiind estimată la un nivel ce nu va depăși 55,0% din PIB, în timp ce datoria guvernamentală netă (reprezentând datoria guvernamentală brută minus activele financiare lichide)²⁵ nu va depăși 48,0% din PIB.

²²datoria guvernamentala bruta calculata conform metodologiei UE, care include și datoria societăților reclassificate în sectorul administrației publice.

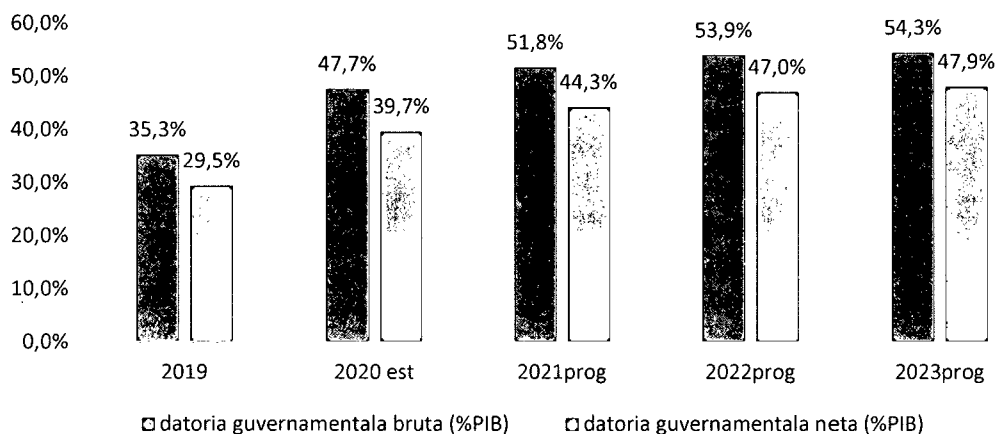
²³ Conform execuției preliminate, deficitul BGC pentru 2020 este de 9.79% din PIB

²⁴ conform metodologiei UE, ponderea datoriei în PIB s-a calculat luând în considerare suma PIB-urilor realizate în ultimele 4 trimestre (PIB conform comunicat INS 12 ianuarie 2021)

²⁵ Activele financiare lichide calculate pe baza datelor disponibile de la BNR pentru primele 3 trimestre din 2020, la care s-a adăugat creșterea de buffer la dispoziția Trezoreriei statului din ultimul trimestru al lui 2020. Activele financiare lichide se refera la urmatoarele instrumente : AF1 – aur și DST, AF2 – depozite și numerar, AF3- titluri de valoare, altele decât acțiuni, AF5 – acțiuni și alte participații la capital, dacă sunt cotate la bursă, inclusiv acțiunile fondurilor mutuale, conform metodologiei pentru Programul de Convergență.

Datoria guvernamentală conform metodologiei UE (%PIB)

Sursa: Ministerul Finanțelor

Factorii care vor determina nivelul datoriei publice conform metodologiei UE, pe termen mediu sunt prezentați în tabelul de mai jos:

% DIN PIB	CODUL SEC	2019	2020 est.	2021 prog.	2022 prog.	2023 prog.
1. Datoria guvernamentală brută		35,3	47,7	51,8	53,9	54,3
2. Modificarea datoriei guvernamentale		0,3	12,4	4,1	2,1	0,4
Contribuția la modificarea datoriei brute						
3. Balanța primară		-3,2	-7,6	-6,6	-4,8	-3,2
4. Dobânda	EDP D.41	1,2	1,49	1,60	1,58	1,53
5. Ajustări stoc-flux (2+3-4)		-4,1	3,3	-4,2	-4,2	-4,2
<i>Din care:</i>						
- Diferențe între dobânzi plătite și accru		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
- Acumularea netă de active financiare		-1,5	2,3	0	0	0
<i>din care:</i>						
- din privatizare		0	0	0	0	0
- Efecte ale evaluării și altele		-2,5	1,1	-4,1	-4,1	-4,2
p.m. rata dobânzii implicite asupra datoriei		3,7	4,2	3,6	3,3	3,1

Sursa : Ministerul Finanțelor

Finanțarea deficitului bugetar

În anul 2020, necesarul brut de finanțare s-a situat la aproximativ 148,9 miliarde lei²⁶, volumul total al împrumuturilor care au fost atrase de Ministerul Finanțelor de pe piețele interne și externe fiind determinat de un nivel al deficitului bugetar estimat la 9,79% din PIB conform datelor publicate de Ministerul Finanțelor privind execuția preliminară a deficitului bugetului general consolidat la 31 decembrie 2020 (aproximativ 101,9 mld. lei) și de un nivel al datoriei de refinanțat în valoare de cca 47,1 miliarde lei. Planul de finanțare anunțat inițial la începutul anului a fost ajustat gradual, urmare a creșterii deficitului bugetar și modificărilor indicatorilor macroeconomici, în contextul pandemiei COVID-19.

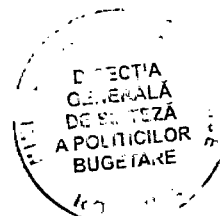
Finanțarea pe piața internă s-a realizat prin organizarea de licitații regulate de titluri de stat pe piața interbancară, cu maturități cuprinse între 6 luni și 15 ani. Volumul total atras²⁷ de pe piața internă interbancară s-a ridicat la cca 85 miliarde lei (prin emisiuni de titluri de stat denumite în lei și EUR), din care 9% datorie pe termen scurt, 58% pe termen mediu și 33% pe termen lung, la care se adaugă cca 6,5 miliarde lei atrase prin titluri de stat dedicate populației, în cadrul celor 2 programe de titluri de stat destinate populației TEZAUR (titluri de stat emise prin unități ale Trezoreriei Statului și officii poștale ale Companiei Naționale "Poșta Română" S.A.) și FIDELIS (titluri de stat emise prin intermediul sistemului bancar). În anul 2020, în vederea diversificării canalelor de vânzare a titlurilor pentru populație, Ministerul Finanțelor a relansat, cu o frecvență trimestrială, Programul FIDELIS, prin vânzarea titlurilor de stat prin intermediul băncilor și al societăților de servicii și investiții financiare participante și listarea acestora la Bursa de Valori București.

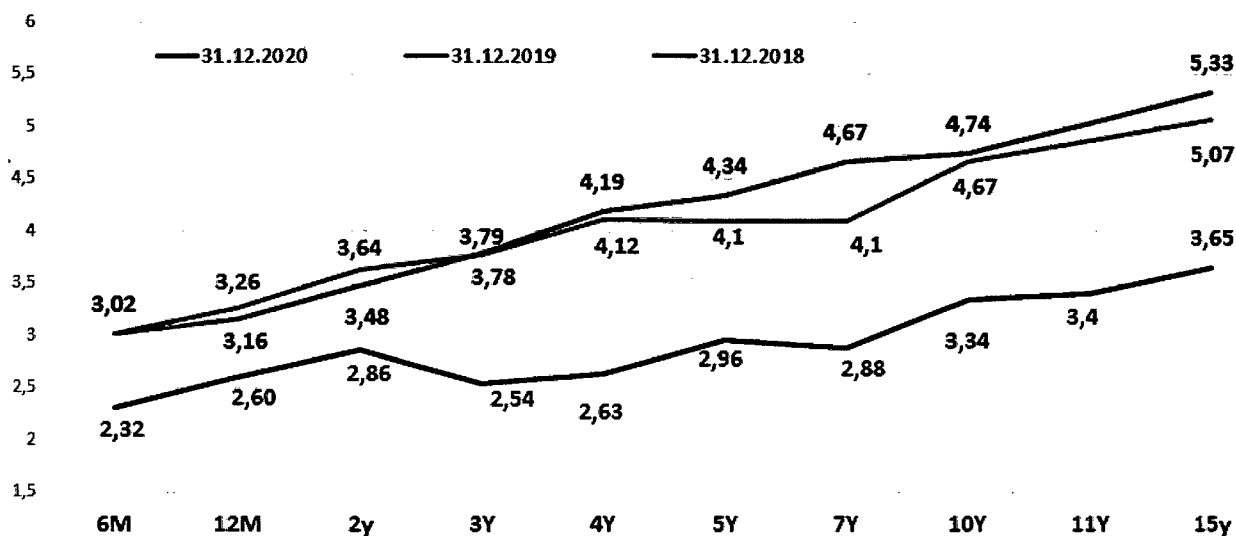
Deținerile nerezidenților în titlurile de stat emise pe piața internă s-au menținut la un nivel relativ stabil pe parcursul anului 2020, acestea înregistrând o valoare de cca 21,0% la sfârșitul lunii decembrie.

Evoluția randamentelor titlurilor de stat pe piața internă prezintă o evoluție în scădere accentuată, în special pe segmentul maturităților medii și lungi, comparativ cu nivelurile înregistrate în anii 2018 - 2020, așa cum rezultă din graficul de mai jos.

²⁶ Suma reflectă necesarul de finanțare actualizat conform datelor publicate de MF privind execuția preliminară a deficitului bugetului general consolidat la 31 decembrie 2020, deficitul bugetar majorat față de cea de a treia rectificări bugetare aprobate prin OUG nr201/2020

²⁷ La data de 31 decembrie 2020

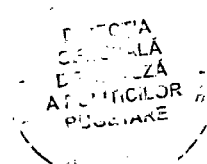
Sursa: Ministerul Finanțelor

În cursul anului 2020, pe piața externă au fost lansate patru emisiuni de euroobligațiuni în valoare totală echivalent 11,7 miliarde EUR, astfel:

- în data de 28 ianuarie 2020, a fost atrasă suma de 3 miliarde EUR printr-o emisiune de euroobligațiuni în două tranșe, din care 1,4 miliarde EUR cu scadența de 12 ani (randament 2,025%, cupon de 2,000%) și 1,6 miliarde EUR cu scadența de 30 ani (randament de 3,391%, cupon de 3,375%);
- în data de 26 mai a fost atrasă suma de 3,3 miliarde EUR printr-o emisiune de euroobligațiuni în două tranșe, din care 1,3 miliarde EUR cu maturitatea de 5 ani (randament de 2,793%, cupon de 2,750%) și 2 miliarde EUR cu scadența de 10 ani (randament de 3,624%, cupon de 3,624%).
- în data de 14 iulie a fost atrasă suma de 3,3 miliarde USD printr-o emisiune de euroobligațiuni în două tranșe, din care 1,3 miliarde USD cu maturitatea de 10 ani (randament de 3,045%, cupon de 3,000%) și 2 miliarde USD cu scadența de 30 ani (randament de 4,000%, cupon de 4,000%).
- în data de 2 decembrie a fost atrasă suma de 2,5 miliarde EUR printr-o emisiune de euroobligațiuni în două tranșe, din care 1 miliard EUR cu maturitatea de 9 ani (randament de 1,468%, cupon de 1,375%) și 1,5 miliarde EUR cu scadența de 20 ani (randament de 2,650%, cupon de 2,625%).

În perioada 2021 – 2023, finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale se va realiza relativ echilibrat din surse interne și externe, iar refinanțarea datoriei publice guvernamentale se va efectua de pe piața de pe care s-a emis inițial datoria. Ministerul Finanțelor va păstra flexibilitatea în ceea ce privește momentul accesării piețelor internaționale și volumul emisiunilor externe, ținând cont de costurile asociate, de considerentele de risc, precum și de evoluția pieței locale. Pe piața internă vor continua emisiunile de titluri de stat dedicate populației, urmând să fie aduse o serie de îmbunătățiri care să faciliteze subscrierile și efectuarea rambursărilor la scadență, în mediu online.

Pentru limitarea riscului de refinanțare, Ministerul Finanțelor intenționează să utilizeze operațiuni specifice de piață secundară de tipul răscumpărilor anticipate sau preschimbărilor de titluri de stat,

ulterior finalizării, în colaborare cu Banca Națională a României, a cadrului legal, activitate estimată pentru prima parte a anului 2021.

De asemenea, pentru reducerea expunerii la riscul valutar și de rată de dobândă asociate portofoliului de datorie publice guvernamentale, Ministerul Finanțelor are în vedere utilizarea instrumentelor financiare derivate (swap valutar și swap pe rată de dobândă), în anul 2021 urmând să se finalizeze Cadrul operațional și să fie încheiate de acorduri-cadru ISDA Master Agreement cu o serie de contrapartide.

Pe termen mediu, se are în vedere diversificarea instrumentelor de finanțare, prin realizarea de emisiuni de obligațiuni "verzi", în acest sens o primă etapă o reprezintă crearea Cadrului general de emisiuni de obligațiuni verzi la nivel suveran, urmând să fie identificate în bugetul de stat proiectele de investiții/cheltuieli "verzi".

Pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice și evitarea presiunilor sezoniere în asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, în vederea reducerii riscului de refinanțare și de lichiditate, Ministerul Finanțelor are în vedere menținerea rezervei financiare (buffer) în valută la dispoziția Trezoreriei Statului, în valoare echivalentă acoperirii necesităților de finanțare a deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice care să acopere până la 4 luni din necesarul brut de finanțare.

În tabelele de mai jos sunt prezentate limite pentru anumiți indicatori bugetari ce vor face obiectul adoptării de către Parlament potrivit art.26 din Legea responsabilității fiscal-bugetare, nr.69/2010, republicată.

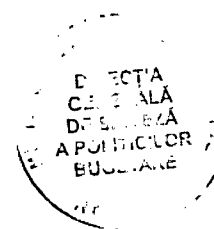
Plafioane ^{*)} privind soldul bugetar pe principalele bugete componente						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sold buget general consolidat (% din PIB)	-2,82	-4,58	-9,79	-7,16	-5,84	-4,37
Sold structural (% din PIB)	-3,34	-5,09	-7,76	-7,42	-6,07	-4,83
Sold primar ^{**)} al bugetului general consolidat (mil. lei)	-13.906,8	-36.400,5	-87.406,5	-63.135,5	-52.382,8	-37.992,6
Sold buget general consolidat (mil. lei)	-26.850,3	-48.554,3	-101.916,7	-80.000,0	-70.375,6	-56.940,4
Sold buget de stat (mil. lei)	-30.579,7	-48.076,8	-105.906,6	-87.349,7	-76.586,3	-64.725,7
Sold buget asigurari sociale de stat (mil. lei)	240,5	-191,5	-1.593,6	142,9	196,8	197,4
Sold bugetul fondului pentru asigurari de sanatate (mil. lei)	797,2	0,0	-442,7	0,0	0,0	1.323,4
Sold bugetul fondului pentru somaj (mil. lei)	1.655,8	1.417,3	-1.292,7	1.192,9	1.359,2	1.447,4
Sold bugetul institutiilor finante din venituri proprii (mil. lei)	668,9	960,2	1.625,1	1.850,0	1.900,0	1.950,0

*) Plafioanele se refera doar la perioada 2021-2023

**) Excluce platile de dobanzi

În vederea încadrării în țintele de deficit bugetar pentru perioada 2021 -2023, pentru unitățile administrativ-teritoriale (UAT) au fost propuse limite anuale atât pentru valoarea contractată a finanțărilor rambursabile care urmează a fi contractate de către acestea, cât și limite de cheltuieli bugetare aferente tragerilor din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către UAT.

Având în vedere perspectiva de creștere a economiei naționale estimăm ca datoria guvernamentală conform metodologiei UE se va situa la un nivel stabil și sustenabil și drept urmare propunem plafioane de maxim 55,0% din PIB pentru perioada 2021 - 2023, în timp ce pentru diminuarea riscului bugetar rezultat din plățile ce ar trebui efectuate de MF și UAT în contul garanțiilor emise în conformitate cu OUG nr.64/2007 privind datoria publică au fost propuse următoarele plafioane:

Plafone pentru: datoria guvernamentală, împrumuturi contractate și garanții acordate						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Datoria publică (metodologie UE) - % din PIB -	34,7	35,3	47,7	52,0	54,0	55,0
Finanțări rambursabile contractate de unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale *) - mil. lei -	1.200,0	1.487,5	1.485,1	1.200,0	1.200,0	1.200,0
Trageri din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale *) - mil. lei -	1.099,3	1.561,6	1.775,2	1.600,0	1.400,0	1.400,0
Garanțiile emise de Ministerul Finanțelor și unitățile administrativ-teritoriale **) - mil. lei -	2.064	1.962	17.734,2	30.000,0	25.000,0	25.000,0

*) Nu sunt incluse finanțările rambursabile destinate refinanțării datoriei publice locale și cele destinate proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la Uniunea Europeană, precum și cele destinate proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la donatori europeni în cadrul programelor interguvernamentale.

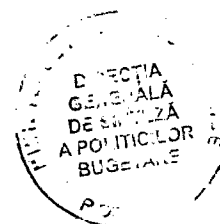
**) având în vedere că potrivit discuțiilor cu Comisia Europeană cadrul temporal de sprijin pentru ajutorul de stat este posibil să continue și după 2021, în vederea sprijinirii companiilor și relansării activității economice propunem alocarea pentru perioada 2022-2023 a unui plafon anual de 25 mld lei ce va fi revizuit în funcție de necesitățile din fiecare an.

Notă: MF a inițiat proiectul de HG privind aprobarea limitelor anuale, aferente anilor 2021, 2022 și 2023, pentru finanțările rambursabile care pot fi contractate și pentru tragerile din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale.

Plafonele privind cheltuielile totale și cele de personal ale bugetului general consolidat exclusiv asistența financiară de la Uniunea Europeană și alți donatori, sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Plafone*) privind cheltuieli de personal și cheltuieli totale exclusiv asistența financiară din partea UE sau altor donatori						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bugetul general consolidat	294.921,0	344.289,1	390.877,7	397.515,3	406.960,1	422.125,9
- cheltuieli de personal	86.138,4	102.338,0	109.978,2	109.511,7	109.514,0	110.065,6
- cheltuieli de personal % din PIB	9,1	9,7	10,6	9,8	9,1	8,5
Bugetul de stat	151.447,6	180.850,6	222.794,7	223.702,7	219.432,6	220.999,9
- cheltuieli de personal	43.684,5	52.160,8	56.276,7	55.834,9	55.835,1	56.114,3
Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale	73.439,7	83.212,2	89.455,3	83.789,5	86.233,0	91.494,6
- cheltuieli de personal	26.779,7	31.513,7	33.991,6	33.762,7	33.710,4	33.866,0
Bugetul asigurărilor sociale de stat	63.560,0	70.907,2	82.359,9	90.220,1	94.832,9	101.923,1
- cheltuieli de personal	264,0	339,5	360,2	362,1	362,1	363,9
Bugetul asigurărilor pentru somaj	589,0	949,7	6.793,6	2.724,7	2.136,2	2.048,3
- cheltuieli de personal	121,9	140,8	146,8	145,4	145,4	146,1
Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate	34.854,1	41.801,3	45.218,5	44.758,4	44.817,9	44.966,5
- cheltuieli de personal	282,9	307,4	306,8	305,9	305,9	307,4
Bugetul instituțiilor/activităților finanțate din venituri proprii	27.390,5	30.347,9	32.132,1	32.587,5	34.143,7	35.084,5
- cheltuieli de personal	14.492,0	17.296,7	18.310,5	18.364,5	18.400,0	18.494,0
Alte bugete componente ale bugetului general consolidat	3.567,0	5.211,4	6.777,7	9.869,4	13.332,9	8.170,0
- cheltuieli de personal	513,6	579,1	585,6	736,2	755,1	773,8

*) Plafonele se referă doar la perioada 2021-2023

4.11 POTENȚIALE RISCURI FISCAL-BUGETARE ASOCIATE STRATEGIEI FISCAL-BUGETARE 2021-2023

Estimările bugetare și prognozele economice care stau la baza întocmirii Strategiei fiscal-bugetare 2021-2023 se pot abate de la nivelurile din scenariul de bază, ca urmare a posibilei materializări a numeroase riscuri ce pot apărea atât din surse externe cât și interne, cu implicații diferite pentru evoluția finanțelor publice.

Riscuri macroeconomice

Riscuri asociate perspectivei economice pentru România

Riscurile la perspectiva de redresare persistă, deși au fost lansate o serie de vaccinuri cu o eficacitate ridicată în testare și campaniile de vaccinare au început deja la nivel mondial. Perspectiva pe termen scurt este incertă în special în contextul apariției de noi focare și de posibilitatea escaladării unor tensiuni geopolitice. O serie de state europene au fost nevoite să impună noi perioade de carantină, ceea ce poate afecta cererea externă, consumul privat și investițiile.

Dacă turismul va fi în continuare afectat, perspectivele de creștere pot avea de suferit, în special în statele care se bazează pe această ramură. Întârzierile în lanțul de producție, în cazul achiziționării și distribuției vaccinului sau continuarea restricțiilor legate de pandemie pot întârzia redresarea economică.

Chiar dacă pandemia este ținută sub control datorită experienței dobândite de state în gestionarea ei, daunele provocate în 2020 pot fi mai pronunțate decât s-ar fi așteptat. Consumatorii și mediul de afaceri pot avea un comportament mai restrictiv, cu influență asupra consumului și investițiilor.

Pe de altă parte sunt premise și pentru o creștere economică peste așteptări susținute de un management eficient al pandemiei și de eficientizarea procesului de vaccinare, precum și de accelerarea digitalizării sau a altor tehnologii introduse în perioada pandemiei.

Creșterea economică ar putea fi afectată de un ritm mai lent de reluare a schimburilor comerciale cu statele membre din UE și cu alte state relevante din afara spațiului comunitar.

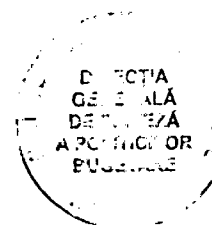
Un alt risc în plan intern îl reprezintă nerespectarea strategiei de vaccinare, ceea ce ar putea genera perturbări ale activităților economice în toate sectoarele economiei.

Senzitivitatea unor proiecții bugetare la variația variabilelor macroeconomice-cheie

Senzitivitatea veniturilor bugetare pentru diferite scenarii și ipoteze

În condițiile în care încasările din impozite și taxe sunt strâns corelate cu evoluția ratei de ocupare în economie, a câștigului mediu și creșterea economică, în tabelul următor se prezintă impactul asupra veniturilor bugetare a variației cu 1 p.p. a variabilelor economice menționate.

Comparativ cu scenariul de bază din anul 2021, cel mai ridicat risc în cazul reducerii indicatorilor economici este asociat cu încasările din contribuții sociale și taxa pe valoarea adăugată.

Tabel. Senzitivitatea proiecțiilor bugetare pentru diferite scenarii și ipoteze

Categoria de impozite și taxe	Baza macroeconomică	Modificări ale bazei macroeconomice (puncte procentuale)	Modificări ale veniturilor (% din PIB) 2021
Impozitul pe venit	Câștig mediu brut	Redus cu 1 pp	-0,019
	Număr mediu de salariați	Redus cu 1 pp	-0,018
Contribuțiile sociale	Câștig mediu brut	Redus cu 1 pp	-0,092
	Număr mediu de salariați	Redus cu 1 pp	-0,092
Impozitul pe profit	PIB	Redus cu 1 pp	-0,011
Taxa pe valoarea adăugată	PIB	Redus cu 1 pp	-0,054

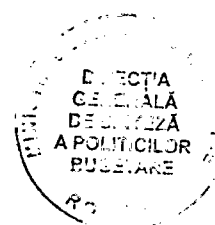
Sursa: calcule MF

Senzitivitatea datoriei guvernamentale brute și a plăților de dobândă față de modificările unor variabile macroeconomice

Analiza de senzitivitate a datoriei publice²⁸

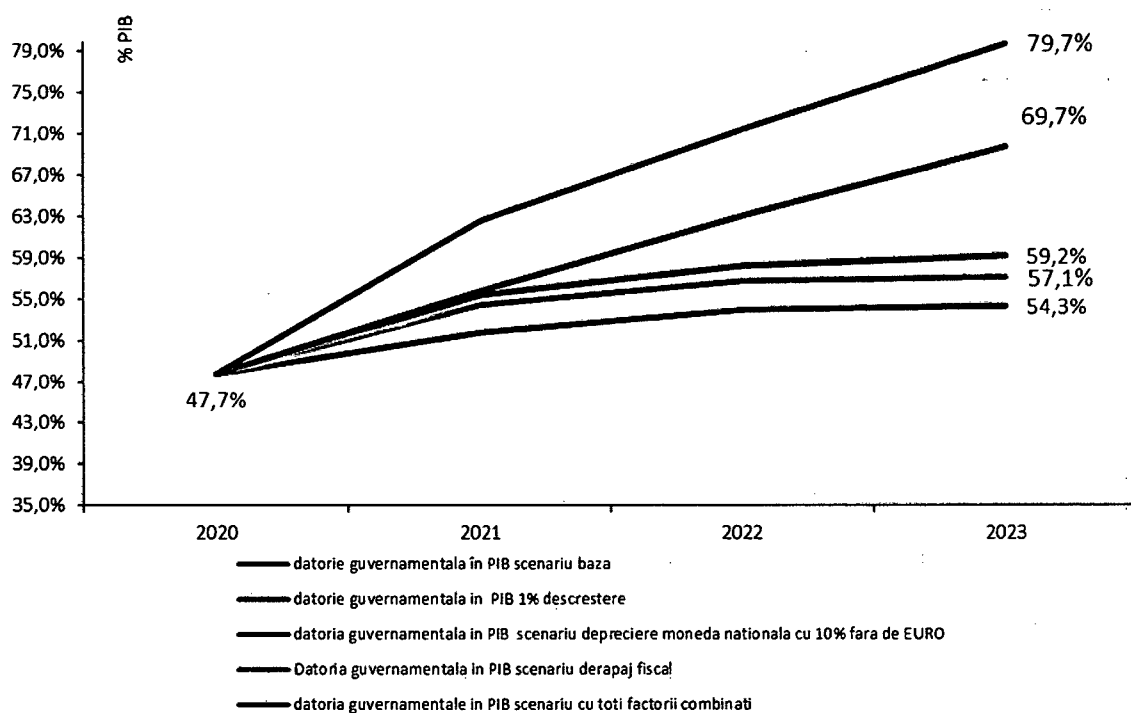
- ✓ influența creșterii economice, a deprecierei monedei naționale, precum și a derapajului fiscal asupra soldului datoriei guvernamentale, și
- ✓ influența deprecierei monedei naționale și a modificării ratelor de dobândă asupra plăților de dobânzi.

²⁸ Toți indicatorii utilizați în acest subcapitol sunt în conformitate cu metodologia UE

Factori de influență asupra datoriei guvernamentale

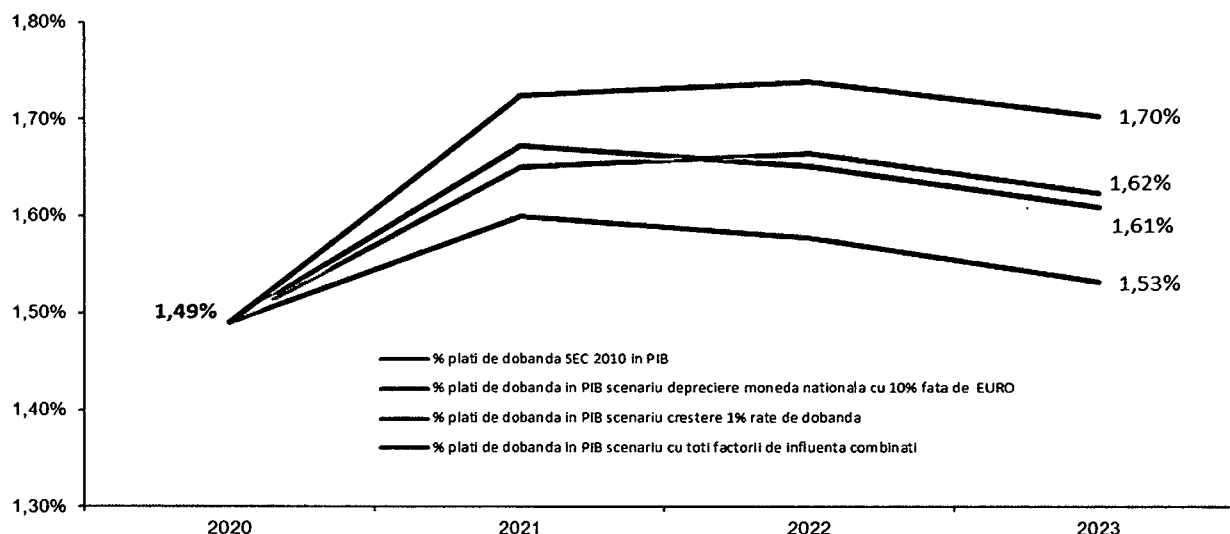

Sursă: Ministerul Finanțelor

În graficul de mai sus se observă că influența unei scăderi economice cu 1% din PIB ar avea un impact negativ asupra nivelului de îndatorare, de creștere cu 4,9% din PIB în anul 2023, iar deprecierea monedei naționale cu 10% față de Euro, principala valută în care este denominată datoria guvernamentală în valută, ar determina creșterea ponderii datoriei guvernamentale în PIB de până la 2,8% din PIB în 2023. Un derapaj fiscal transpus într-un deficit în numerar de finanțat de 11,3%²⁹ din PIB în perioada 2021 – 2023, ar conduce la o creștere a nivelului de îndatorare cu până la 15,4% din PIB în 2023, în timp ce influența combinată a acestor factori asupra ponderii datoriei guvernamentale în PIB determina o creștere a acestui indicator cu 25,4% din PIB în anul 2023.

²⁹ La determinarea acestui indicator s-a avut în vedere prognoza de toamna 2019 a CE care estimează pentru 2021 un deficit ESA2010 de 11,3% din PIB

Factorii de influență asupra plăților de dobândă

Sursă: Ministerul Finanțelor

În graficul de mai sus se observă că deprecierea monedei naționale față de Euro ar avea un impact negativ scăzut asupra plăților de dobândă, în sensul creșterii ponderii acestora în PIB cu până la 0,08% din PIB în anul 2023, în timp ce creșterea ratelor de dobândă cu 1% ar conduce la o creștere a ponderii plăților de dobândă în PIB cu până la 0,09% în anul 2023. Influența combinată a acestor factori asupra plăților de dobândă ar determina o creștere a acestor plăți cu 0,17% din PIB în anul 2023.

Sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice

Viabilitatea finanțelor publice pentru statele membre ale Uniunii Europene este analizată o dată la trei ani, atât în cadrul Raportului de sustenabilitate fiscală, cât și în cadrul Raportului privind îmbătrânirea populației, care cuprinde proiecții economice și bugetare pentru statele membre ale Uniunii Europene. Raportul privind sustenabilitatea fiscală din 2018 a evidențiat, la fel ca și cel din ediția precedentă (2015), lipsa, pentru România, pe termen scurt, a unor riscuri semnificative la adresa sustenabilității, un nivel mediu al acestora pe termen mediu (față de unul considerat scăzut, în 2015) și unul mediu pe orizontul de proiecție, respectiv al anului 2070. Monitorul Sustenabilității Datoriei (ediția 2019) indică un risc redus pe termen scurt, dar unul mediu pe termen mediu și lung.

În ceea ce privește Raportul privind îmbătrânirea populației, rezultatele proiecțiilor pentru exercițiul din 2018 estimau că ponderea cheltuielilor cu pensiile în PIB se va menține până la finele perioadei de proiecție (anul 2070), sub media UE. În luna mai a anului 2021 urmează a fi publicată ediția 2021 a Raportului privind îmbătrânirea populației și sustenabilitatea.

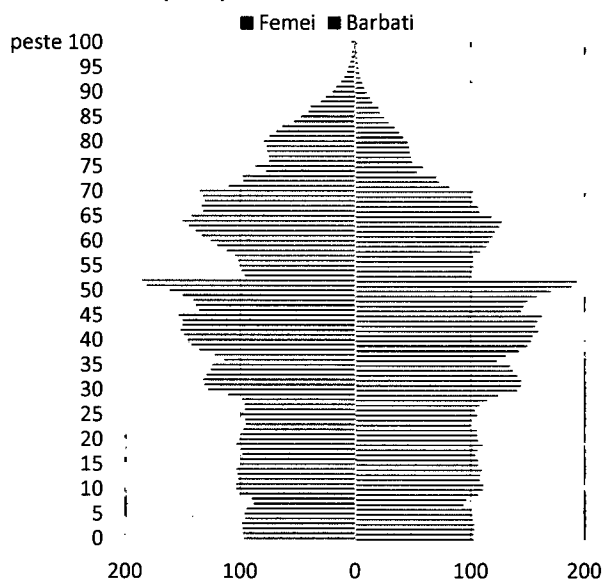
La fel ca în exercițiul 2018, statele membre preconizează, în medie, o variație totală a costurilor bugetare legate de îmbătrânirea populației echilibrată pe orizontul de prognoză, cu un plus de doar 1,9 puncte procentuale din PIB 2070 față de 2019 (cu 0,4 puncte procentuale peste nivelul proiectat pentru 2070 în exercițiul de proiecție 2018).

Efortul general în rândul statelor membre rămâne și mai departe în direcția ajustărilor și reformelor din sectoarele pensiilor, sănătății și asistenței sociale.

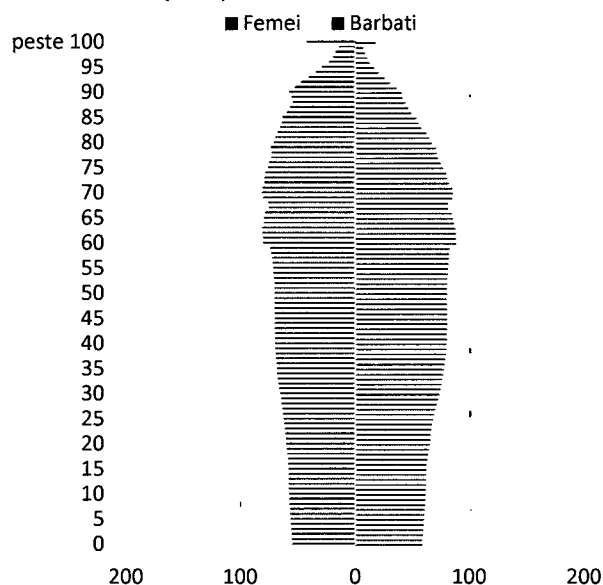

Comparativ cu evoluțiile la nivel european, ritmul de majorare a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației este marcat în România de o răsturnare mai accentuată a piramidei vârstelor (proiecții Eurostat 2019):

Structura Populației României la 1 ian 2020

Structura Populației României la 1 ian 2080

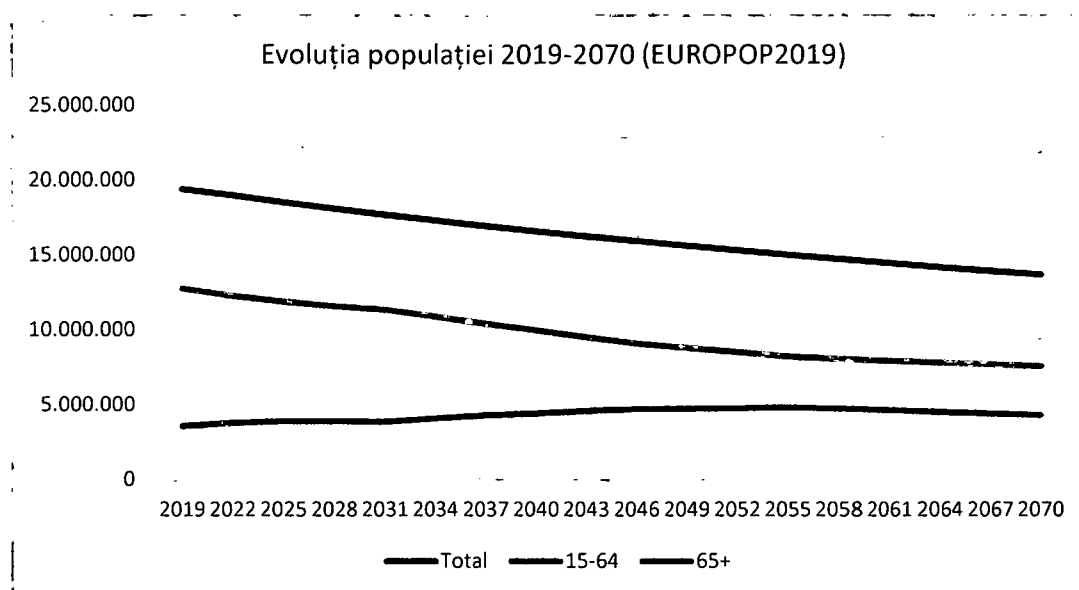
Sursa: Eurostat

Schimbările demografice vor modifica structura populației României. Amploarea și viteza de îmbătrânire a populației depind de tendințele viitoare în ceea ce privește speranța de viață, fertilitatea și migrația.

Procesul de îmbătrânire rapidă va modifica raportul dintre populația la vârsta de pensionare și populația activă, ceea ce va aduce schimbări majore în structura pe vârste și implicații negative pe piața forței de muncă. Raportul dintre persoanele în vârstă de peste 65 de ani și cele în vârstă de muncă (15-64 de ani) crește semnificativ, ceea ce înseamnă că, în perspectiva următorilor ani, sistemul public de pensii va avea resurse mult diminuate în raport cu cheltuielile.

Grafic Evoluția populației

Sursa: Eurostat- EUROPOP 2019

Compoziția pe vârste a populației va fi profund afectată în perioada 2016-2070: ponderea populației în vârstă de muncă (15-64 ani) va înregistra o scădere semnificativă de 10,2 puncte procentuale în perioada intervalului de prognoză în timp ce ponderea populației cu vârsta peste 65 de ani va crește în acest interval cu 12,8 puncte procentuale.

Procesul de îmbătrânire a populației este și o consecință a nivelului scăzut al fertilității: în anul 2019 rata de fertilitate a fost de 1,65 copii per femeie, situându-se sub nivelul optim de reproducere, aceasta urmând, conform estimărilor Eurostat (2019), să crească la 1,74 în anul 2070.

Rezultatele previziunii demografice oferite de Eurostat pentru România (EUROPOP 2019), indică o scădere semnificativă a populației, cu 5,7 milioane persoane mai puțin în 2070 comparativ cu anul 2019. Deși populația tânără este în scădere ca urmare a numărului tot mai redus al femeilor aflate la vârsta de fertilitate, există totuși o serie de semnale pozitive din creșterea ratei fertilității.

Tabel - Indicatori demografici

	2019	2020	2030	2040	2050	2060	2070
Rata de fertilitate	1,65	1,60	1,66	1,70	1,72	1,73	1,74
Populație - total mil.	19,35	19,21	17,74	16,52	15,45	14,49	13,65
din care:							
Bărbați	9,47	9,41	8,73	8,17	7,70	7,28	6,91
Femei	9,88	9,80	9,01	8,35	7,75	7,22	6,74
Speranța de viață la naștere							

Bărbați	71,9	72,1	74,7	77,2	79,5	81,6	83,5
Femei	79,5	79,5	81,6	83,5	85,3	87,0	88,5
Speranța de viață la vârsta de 65 ani							
Bărbați	15,3	15,4	16,8	18,2	19,5	20,8	22,0
Femei	18,7	18,8	20,2	21,5	22,8	24,0	25,1

Sursa: Eurostat-EUROPOP 2019 (pentru Speranța de viață 65: EUROPOP 2016)

Conform estimărilor Eurostat (EUROPOP2019), în România, speranța de viață la naștere pentru bărbați este estimată să crească cu aproximativ 12 ani pe parcursul perioadei de proiecție, de la 71/9 în 2019 la 83/5 ani în 2070. Speranța de viață la naștere este estimată să crească cu 9 ani pentru femei, de la 79/5 ani în 2019 la 88/5 în 2070, ceea ce indică o ușoară convergență a speranței de viață între bărbați și femei. Speranța de viață la 65 de ani se prognozează a evolua astfel:

- Bărbați 15/3 ani (2019) – 22/0 ani (2070)
- Femei 18/7 ani (2019) – 25/1 ani (2070)

Pe termen mediu și lung, evoluția sectorului de pensii va fi influențată de perspectivele demografice date de evoluția ratei natalității și a speranței de viață și de procesul inevitabil de îmbătrânire a populației.

Aceste tendințe pot fi inversate prin eficientizarea politicilor de ocupare și de stimulare a muncii, intensificarea politicilor active pe piața muncii în vederea unei mai bune inserții precum și continuarea aplicării măsurilor active pentru sprijinirea formării continue și de învățare pe tot parcursul vieții și vor contribui pe de o parte la creșterea gradului de contributivitate la sistemul de pensii public și privat iar pe de altă parte la diminuarea cheltuielilor pentru pensiile anticipate și/sau sociale prin intrarea în sistem la vârste mai înaintate.

În același timp, politicile de încurajare a natalității, de flexibilizare a raporturilor de muncă în vederea armonizării vieții profesionale cu cea de familie în special pentru femei precum și măsuri de stopare a fenomenului de emigrație mai ales de sprijinire a tinerilor de a se integra pe piața muncii din România, vor avea ca rezultat sporirea numărului persoanelor active pe piața muncii astfel încât să se asigure sustenabilitatea sistemului de pensii.

Riscuri fiscal-bugetare specifice

Dimensiunea garanțiilor guvernamentale acordate conform legislației naționale

Soldul datoriei publice garantate de Guvern, prin Ministerul Finanțelor și de către unitățile administrativ teritoriale, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr.64/2007, privind datoria publică, se prezintă astfel:

	2019	2020 est.	2021 prog.	2022 prog.	2023 prog.
I. Soldul datoriei publice garantate la sfarsit de perioada*)					
- miliarde lei	19,2	33,1	52,0	68,8	79,3
- % din PIB	1,8%	3,2%	4,7%	5,7%	6,1%
II. PIB (miliarde lei)					
	1.059,8	1.040,8	1.116,8	1.204,2	1.301,6

*) proiectia garantiilor a avut la baza valoarea estimata de MF pentru emiterea de noi garantii

Sursă: MF

Riscul bugetar rezultat din plățile ce ar putea fi efectuate de MF în calitate de garant, pentru garantiile emise de stat

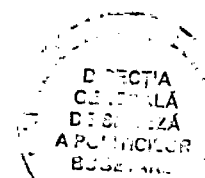
	2019	2020 est.	2021 prog.	2022 prog.	2023 prog.
I. Plati MF in calitate de garant pentru garantiile emise de stat					
- milioane lei	65,8	60,1	106,4	132,2	165,9
- % din PIB	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
II. PIB (milioane lei)					
	1.059.800	1.040.800	1.116.800	1.204.200	1.301.600

*) Include toate platile MF in calitate de garant, inclusiv cele din fondul de risc

Riscuri aferente absorbției fondurilor europene nerambursabile

Riscurile care pot interveni în perioada 2020-2021 în implementarea POPAM

- lipsa disponibilităților financiare ale solicitanților/ beneficiarilor POPAM;
- întârzieri în obținerea de către beneficiari a avizelor, autorizațiilor etc. de la diverse instituții;
- neimplementarea proiectelor la timp din cauza restricțiilor impuse de pandemia COVID-19;
- inoperabilitatea pe perioade semnificative a sistemului electronic de transmitere a datelor utilizat de DGP-AMPOPAM;
- interesul scăzut al autorităților publice locale pentru infrastructura portuară de pescuit, din cauza faptului că se poate finanța numai modernizarea infrastructurii existente, nu și crearea de noi porturi de pescuit, locuri de debarcare sau centre de licitații deși sprijinul financiar pentru autorități publice este de 100%;
- dificultăți ale beneficiarilor în operarea datelor în MySMIS 2014;
- disfuncționalități temporare ale sistemelor informatice MySMIS 2014, SMIS2014 ș.a.

- întârzierea/lipsa aprobării CE a modificării țintelor/operațiunilor sau realocărilor bugetare POPAM;
- modificări frecvente ale cadrului legislativ și instituțional;
- birocrația excesivă.

Riscuri asociate sectorului companiilor de stat

Prezentele date au fost obținute pe baza situațiilor financiare pentru anul 2019, depuse până la data de 02.12.2020 la Ministerul Finanțelor de întreprinderile publice de subordonare centrală și locală, furnizate de CENTRUL NAȚIONAL PENTRU INFORMAȚII FINANCIARE.

A. Numărul întreprinderilor publice nefinanciare (operatori economici) care au depus situații financiare – total 1495

Întreprinderile publice au fost grupate astfel:

- - **307** întreprinderi publice de **subordonare centrală**. Dintre acestea
  - 213 întreprinderi publice au fost active și
  - 94 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014, cu modificările și completările ulterioare;
- **1188** întreprinderi publice de **subordonare locală**. Dintre acestea,
  - 1074 întreprinderi publice au fost active și
  - 114 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014, cu modificările și completările ulterioare;

B. Principalii indicatori economico-financiar raportați de întreprinderile publice nefinanciare (operatori economici)

1. Capitalul propriu al întreprinderilor publice nefinanciare a fost în sumă totală de 54,58 mld lei și reprezintă 5,15% din Produsul Intern Brut (P.I.B.) din care capitalul propriu al întreprinderilor publice de subordonare centrală a fost în sumă de 53,98 mld lei și reprezintă 5,09 % din P.I.B. iar capitalul propriu al întreprinderilor publice de subordonare locală a fost în sumă de 0,60 mld lei;

2. Activele totale ale întreprinderilor publice nefinanciare au fost în sumă totală de 247,40 mld lei din care activele totale ale întreprinderilor publice de subordonare centrală au fost în sumă de 219,74 mld lei, iar activele totale ale întreprinderilor publice de subordonare locală au fost în sumă de 27,66 mld lei.

3. Datoriile totale (sume ce trebuie plătite într-o perioadă de până la 1 an și peste 1 an) ale întreprinderilor publice nefinanciare au fost în sumă totală de 127,57 mld lei din care datoriile totale ale întreprinderilor publice de subordonare centrală au fost în sumă de 111,77 mld lei iar datoriile totale ale întreprinderilor publice de subordonare locală au fost în sumă de 15,80 mld lei.

Din totalul datoriilor, **plățile restante** ale întreprinderilor publice nefinanciare au fost în sumă totală de 18,51 mld lei și reprezintă 1,74% din Produsul Intern Brut (P.I.B.). Dintre acestea, plățile restante ale întreprinderilor publice de subordonare centrală au fost în sumă de 10,29 mld lei și

reprezintă 0,97% din P.I.B. iar plățile restante ale întreprinderilor publice de subordonare locală au fost în sumă de 8,22 mld lei și reprezintă 0,77% din P.I.B.

Din totalul plăților restante ale întreprinderilor publice de subordonare centrală, suma de 2,88 mld lei a fost înregistrată de 213 întreprinderi publice active și suma de 7,41 mld lei a fost înregistrată de 94 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014;

Din totalul plăților restante ale întreprinderilor publice de subordonare locală, suma de 1,03 mld lei a fost înregistrată de 1074 întreprinderi publice active, suma de 7,19 mld lei a fost înregistrată de 114 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014.

4. Gradul de îndatorare calculat conform formulei (Total Datorii /Total Active) al întreprinderilor publice nefinanciare a fost de 51,56 % din care întreprinderile publice de subordonare centrală înregistrează un grad de îndatorare de 50,87% iar întreprinderile publice de subordonare locală înregistrează un grad de îndatorare de 57,12%.

5. Referitor la pierderea brută / profitul brut înregistrat de întreprinderile publice nefinanciare în anul 2019 din analiza datelor se desprind următoarele:

a). Din cele 307 întreprinderi publice de subordonare centrală un număr de 188 întreprinderi publice au înregistrat profit brut în sumă totală de 6,45 mld lei reprezentând 0,61% din P.I.B. iar un număr de 119 întreprinderi publice au înregistrat pierdere brută în sumă totală de 7,00 mld lei reprezentând 0,66% din P.I.B..

b). Din cele 1188 de întreprinderi publice de subordonare locală un număr de 731 întreprinderi publice au înregistrat profit brut în sumă totală de 0,57 mld lei reprezentând 0,05% din P.I.B. iar un număr de 457 întreprinderi publice au înregistrat pierdere brută în sumă totală de 0,64 mld lei reprezentând 0,06% din P.I.B...

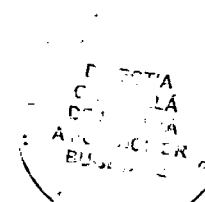
Valoarea participațiilor statului la întreprinderile publice nefinanciare de subordonare centrală care au depus situațiile financiare pentru anul 2019 au fost în sumă totală de 28,24 mld lei din care participațiile directe au fost în sumă de 26,74 mld lei și participațiile indirecte au fost în sumă de 1,50 mld lei;

La nivelul Ministerului Finanțelor au fost monitorizate un număr de 241 întreprinderi publice nefinanciare de subordonare centrală care au înregistrat la finele anului 2019 plăți restante în sumă totală de 6,52 mld lei și rezultat brut în sumă totală de 4,23 mld lei.

Din cele 241 întreprinderi publice de subordonare centrală, plățile restante în sumă de 3,19 mld lei au fost înregistrate de 216 întreprinderi publice active, și cele în sumă de 3,33 mld lei au fost înregistrate de 25 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014;

De asemenea au fost monitorizate și un număr de 1237 întreprinderi publice nefinanciare de subordonare locală care au înregistrat la finele anului 2019 plăți restante în sumă totală de 2,27 mld lei și rezultat brut în sumă totală de 0,33 mld lei.

Din cele 1237 întreprinderi publice de subordonare locală, plățile restante în sumă de 1,22 mld lei a fost înregistrată de 1217 întreprinderi publice active și suma de 1,05 mld lei a fost înregistrată de

20 întreprinderi publice afiate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014."

C. Principalii indicatori economico-financiari raportați de întreprinderile publice financiare

Statul deține capital social în proporție majoritară sau integrală la 10 întreprinderi publice financiare

1. **Capitalul propriu** al acestora a fost în sumă totală de 6,65 mld lei și reprezintă 0,62 % din Produsul Intern Brut (P.I.B.);

2. **Actiunile totale** au fost în sumă totală de 43,18 mld lei.

3. **Datoriile totale** (sume ce trebuie plătite într-o perioadă de până la 1 an și peste 1 an) au fost în sumă totală de 35,92 mld lei.

4. **Gradul de îndatorare** calculat conform formulei (Total Datorii / Total Active) a fost de 83,17 %.

5. **Profitul brut** a fost în sumă totală de 0,50 mld lei și reprezintă 0,04% din Produsul Intern Brut (P.I.B.);

6. **Valoarea participațiilor statului** a fost în sumă totală de 4,37 mld lei din care participațiile directe au fost în sumă de 4,27 mld lei și participațiile indirecte au fost în sumă de 0,10 mld lei;

P.I.B.-ul folosit este de 1059,8 mld lei (potrivit proiecției principalilor indicatori macroeconomici 2020-2024 prognoza de iarnă 2021 – sursa Comisia Națională de Prognoză

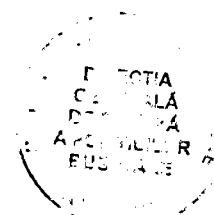
Riscuri generate de situații de urgență (dezastre naturale, accidente)

Sistemul de gestionare a riscurilor generate de situații de urgență din România

În România, sistemul de gestionare a riscurilor³⁰ cuprinde o serie de instituții aparținând administrației publice centrale precum și celei locale. Capacitatea instituțională și resursele acestora sunt importante datorită iminenței anumitor tipuri de situații de urgență, care au un model repetitiv în România și un impact important asupra oamenilor, mediului și stabilității socio-politice. Sistemul a fost creat pentru a asigura o gestionare eficientă a oricărui tip de situație de urgență și de asemenea, pentru a acoperi obligațiile pe care România le are ca parte a tratatelor și acordurilor internaționale, în special ca stat membru al Uniunii Europene. Acesta include și un sistem european de prevenire a riscurilor, având în vedere caracterul transfrontalier al riscurilor contemporane.

Ministerul Afacerilor Interne elaborează principalele politici publice cu privire la situațiile de urgență, precum și centralizarea evaluării și a gestionării riscurilor al căror management se află sub responsabilitatea ministerelor de resort. Câteva dintre ministerele de resort ce trebuie să îndeplinească funcții de sprijin în managementul situațiilor de urgență sunt: Ministerul Dezvoltării Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Sănătății, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.

³⁰ În conformitate cu prevederile legislative: HG nr. 762/2008 privind aprobarea Strategiei naționale de prevenire a situațiilor de urgență; Hotărârea Guvernului nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc; Ordonanța de urgență nr. 1/2014 privind unele măsuri în domeniul gestionării situațiilor de urgență și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management pentru Situații de Urgență.

Piesa principală a legislației ce reglementează domeniul situațiilor de urgență este Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management pentru Situații de Urgență, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2014 privind unele măsuri în domeniul gestionării situațiilor de urgență. În completarea cadrului legislativ, a fost adoptată Hotărârea de Guvern (G.D.) nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc. Conform acestor acte normative, instituțiile au definit obligația de a întocmi planuri sectoriale pentru a oferi baza gestionării specifice situațiilor de urgență. Coordonarea întregului proces este asigurată de Comitetul Național pentru Situații de Urgență Speciale (CNSUS).

În conformitate cu legislația românească, în România sunt identificate 24 de tipuri de riscuri majore cu 55 de riscuri asociate, care se pot manifesta pe teritoriul național, producând pierderi de vieți omenești, pagube materiale și de mediu.

Ținând cont de evaluarea riscurilor făcută prin proiectul RO-RISK, precum și cu rapoartele de țară privind managementul riscurilor³¹ elaborate și transmise, în perioada 2016 – 2020, către Comisia Europeană în vederea îndeplinirii obligațiilor ce decurg din aplicarea Deciziei nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, modificată prin Decizia (UE) 2019/420 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 martie 2019, România este o țară cu factor mare de vulnerabilitate la producerea dezastrelor naturale și tehnologice.

În ceea ce privește contextul actual al riscului de dezastre din România, dezastrele geofizice și cele legate de climă reprezintă o amenințare considerabilă pentru eforturile țării de a atenua sărăcia și creșterea economică durabilă, pierderile în caz de dezastre crescând pe măsură ce apar schimbări climatice și urbanizare și au avut efecte fizice, sociale și financiare semnificative în ultimele decenii. România este predispusă la o serie de dezastre naturale, în special cutremure, inundații, secetă și vreme extremă, epidemii dar și datorate omului și activității sale (incendii, accidente chimice, accidente de transport în care sunt implicate substanțe periculoase și accidente nucleare și radiologice).

Evaluarea riscurilor la nivel național a demonstrat faptul că în România practic întregul teritoriu național se află sub incidența unuia sau mai multor tipuri de dezastre, fapt ce face ca expunerea populației să fie una dintre cele mai ridicate în Uniunea Europeană (potrivit raportului INFORM din 2019, indicele de risc global GRI corespunzător României este 2.9, cu mult peste media europeană de 2.1, iar cel de expunere la hazarde de 3.5 față de 2.37 media europeană).

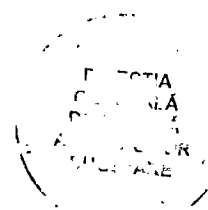
Scenarii considerate

Având în vedere cele menționate mai sus, pentru estimarea impactului bugetar al dezastrelor pentru perioada 2021 - 2023, s-au considerat 4 scenarii aparținând atât riscurilor naturale cât și celor tehnologice, care pot apărea pe parcursul perioadei, fără a se considera o legătură de dependență între ele.

Scenariile considerate sunt:

- Cutremur de tip vrâncean cu o perioadă medie de recurență de 1000 de ani;
- Accident nuclear la Centrala Cernavodă - Accident sever la Unitatea 1;
- Inundație pe Dunăre cu o perioadă medie de recurență de 1000 de ani;
- Pandemie de gripă

³¹ Obligație de raportare conform art. 6 din Decizia nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, modificată prin Decizia (UE) 2019/420 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 martie 2019

I. Cutremur de tip vrâncean cu o perioadă medie de recurență de 1000 de ani

Scenariul prezentat presupune un cutremur puternic în zona Vrancei cu un interval mediu de recurență de 1000 ani și că declanșarea și producerea cutremurului ar avea loc noaptea și că 95% din populație s-ar afla în clădirile rezidențiale.

I.1. EVALUAREA IMPACTULUI ECONOMIC

Cutremurul în sine ca și celelalte dezastre geologice severe asociate, cum ar fi alunecările de teren, căderile de stânci sau ruperea de baraje, pot provoca în mod direct mari pierderi de vieți omenești, distrugerea infrastructurii (șosele, căi ferate, tunele de cale ferată, poduri, conducte de apă, petrol, gaze și comunicații, etc.), a clădirilor și a vehiculelor, ca și incendii sau explozii. Cutremurul poate afecta sau chiar distruge obiective industriale și/sau centre de afaceri.

Costurile directe includ pierderea de capital fizic și uman, costurile de asistență, precum și cele cu operațiunile de curățare, reabilitare, reconstrucție, de înlocuire, reconstruire, reparare sau întreținere.

Costurile indirecte sunt datorate impacturilor secundare, cum ar fi pierderea producției și a investițiilor. Dezechilibrele macroeconomice cauzate de dezastre conduc adesea la datorii și/sau sărăcie. Costurile indirecte includ toate celelalte costuri suportate în mod indirect, ca urmare a dezastrului. Acestea includ:

- ✓ reducerea valorii imobiliare în zonele amenințate de dezastre;
- ✓ pierderea veniturilor fiscale corespunzătoare proprietăților devalorizate ca urmare a dezastrului;
- ✓ pierderea productivității industriale, agricole și forestiere, precum și a veniturilor turistice ca urmare a deteriorării terenurilor sau a instalațiilor sau întreruperii sistemelor de transport;
- ✓ pierderea productivității umane sau cea a animalelor domestice din cauza decesului, leziunilor sau traumei psihologice;
- ✓ costurile măsurilor de atenuare a efectelor asociate potențialului dezastru, cum ar fi alunecările de teren și inundațiile;
- ✓ consecințele devierii cheltuielilor publice pentru acoperirea eforturilor de asistență, etc.

I.2. INDICATORII REZULTAȚI AFERENȚI SCENARIULUI³²

Costurile economice totale asociate riscului de cutremur – scenariul Vrancea 1000 ani (milioane euro)

2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect				Total general
				Pierderi de venit	Impact PIB	Reducere impact PIB prin investiții	Total	
1,888.76	6,115.25	0.00	2,696.61	2,406.62	0.00	3,133.65	727.03	9,973.60

³² Conform raportului consolidat privind evaluarea riscului de cutremur – UTCB, URBAN INCERC și INFP și raportului consolidat impact economic al celor 10 tipuri de riscuri analizate în proiect - IPE

Încadrarea costurilor economice totale în clasele de impact

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri interventie	C2.5 Impact indirect
Impact Foarte Mare	Impact Foarte Mare	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mare	Impact Foarte Mic

II. Scenariu accident nuclear la centrala nuclearo-electrică Cernavodă - Accident sever Unitatea 1 - Pierderea alimentării din exterior cu energie electrică și pierderea tuturor celorlalte surse de curent alternativ (generatoare electrice de rezervă și de avarie) – Station Black-Out (SBO).

Secvența de accident începe cu pierderea totală a alimentării cu energie electrică de Clasa IV, Clasa III iar încercarea de a pune în funcțiune sistemul de asigurare a energiei electrice în caz de avarie (EPS- Emergency Power System) eșuează. Aceste evenimente determină pierderea pompelor (debit) SPTC, răcirea moderatorului, răcirea protecțiilor de capăt, apa de alimentare la generatoarele de abur și pierderea apei tehnice de răcire (RCW și RSW).

II.1. EVALUAREA IMPACTULUI ECONOMIC

Evaluarea economică a costurilor legate de efectele asupra populației este realizată pe două categorii:

- Decese - evaluarea economică a deceselor a fost efectuată conform metodologiei prin metoda capitalizării veniturilor nete
- Vătămări corporale - evaluarea economică a vătămărilor corporale ținându-se cont de numărului de zile pierdute și a câștigul mediu salarial net lunar și costurile îngrijirilor medicale pentru o perioadă medie de 5 zile de tratament spitalizării și tratamentului aferent

Costurile economice ale impactul asupra mediului au fost estimate în baza suprafețelor afectate necesar a fi decontaminate și a prețului mediu de decontaminare, precum și a costurilor de intervenție

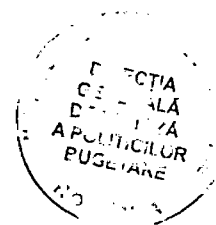
Evaluarea costurilor indirecte s-a efectuat ținându-se cont de veniturile pierdute de către companii datorită producerii evenimentului, estimate în baza numărului de zile de întrerupere a activității și pierderea de energie electrică pentru o perioada de doi ani, respectiv perioada de refacere a unei unități nucleare.

II.2. INDICATORII REZULTAȚI AFERENȚI SCENARIULUI³³

Costurile economice totale asociate scenariului de accident nuclear - Accident sever Unitatea 1 - Station Black-Out (SBO)(milioane euro)

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri interventie	C2.5 Impact indirect				Total general
				Pierderi de venit	Impact PIB	Reducere impact PIB prin investiții	Total	
0.01	0.01	9,420.00	0.01	103.40	2,426.27	0.00	2,529.67	11,979.69

³³ Conform raportului consolidat privind evaluarea riscului de accident nuclear – ANDR și raportului consolidat impact economic al celor 10 tipuri de riscuri analizate în proiect - IPE

Încadrarea costurilor economice totale în clasele de impact

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri interventie	C2.5 Impact indirect
Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Mare

III. Eveniment extrem – Dunăre (cedare diguri) – Debitele maxime luate în considerare în dezvoltarea scenariului Dunăre (cedare diguri) pot fi asociate probabilității de depășire a debitului maxim de 0,1%

III.1. EVALUAREA IMPACTULUI ECONOMIC

a) Costurile patrimoniale directe reprezentând valoarea economică a pierderilor și pagubelor produse construcțiilor rezidențiale afectate precum și a pagubelor și pierderilor suportate de infrastructură ca urmare a producerii evenimentului.

b) Pierderile umane au însumat pierderile de vieți omenești, costurile datorate spitalizării persoanelor rănite, pentru o perioadă medie de 10 zile de spitalizare.

d) Costurile economice indirecte sunt de două categorii:

- Pierderi de venituri determinate de pierderea producției agricole aferente terenurilor agricole afectate de inundații.
  - Investițiile necesare pentru recuperarea daunelor patrimoniale produse au fost introduse în model prin intermediul creșterii ratei VAB pentru sectorul construcții în următorii doi ani, cât a fost considerată durata perioadei de recuperare.
  - Pierderile de PIB (produs intern brut) sunt determinate de pierderile de venituri. Aceste pierderi sunt estimate cu ajutorul unui model CGE.
- f) Costurile generate de intervenția forțelor - costuri de intervenție pentru persoanele evacuate sau sinistrate însumează costuri legate de consultația medicală, hrană, cazare și alte servicii.

III.2. INDICATORII REZULTAȚI AFERENȚI SCENARIULUI³⁴

Costurile economice totale asociate scenariului de inundație pe Dunăre (cedare diguri) (milioane euro)

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect				Total general
				Pierderi de venit	Impact PIB	Reducere impact PIB prin investiții	Total	
0.61	917.92	0.00	0.98	846.80	825.46	147.13	2,644.86	3,564.38

³⁴ Conform raportului consolidat privind evaluarea riscului de inundație – MMAP și raportului consolidat impact economic al celor 10 tipuri de riscuri analizate în proiect - IPE

Încadrarea costurilor economice totale în clasele de impact

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri interventie	C2.5 Impact indirect
Impact Foarte Mic	Impact Mare	Impact Foarte Mic	Impact Mic	Impact Mare

IV. Gripa pandemică

O pandemie de gripă este o epidemie globală ce implică o tulpină de virus care nu a circulat anterior în rândul populației umane. Dintre cele trei grupe principale de gripă (A, B și C), gripa cu virus gripal A are capacitatea cea mai mare de a provoca pandemii umane. Virusul gripal A se clasifică în funcție de cele 2 proteine existente pe partea exterioară a virusului (hemaglutinina H și neuraminidaza N). Există 16 tipuri cunoscute de H și 9 tipuri cunoscute de N, iar combinațiile acestor tipuri de proteine formează tulpini distincte de gripă A. Din 2009, doar trei combinații H1N1, H2N2 și H3N2 au fost implicate în răspândirea directă de la o persoană la alta. Cu toate acestea, este posibil ca și alte tulpini virale, cum ar fi cele găsite în păsări sau porcine, să se schimbe și să devină capabile să infecteze alte specii. Prin urmare, cea mai probabilă cauză de apariție a unei pandemii de gripă este reprezentată de emergența unui virus gripal de tip A semnificativ diferit din punct de vedere genetic de cele circulante, având următoarele caracteristici: capabil să cauzeze îmbolnăviri și să se transmită ușor de la om la om. În continuare, în scenariul creat, va fi utilizat ca virus gripal tip A(HxNy).

IV.1. EVALUAREA IMPACTULUI ECONOMIC

Evaluarea economică a costurilor legate de efectele asupra populației este realizată pe două categorii:

- Decese - evaluarea economică a deceselor a fost efectuată conform metodologiei prin metoda capitalizării veniturilor nete
- Cazurile de îmbolnăvire - evaluarea economică a vătămarilor corporale ținându-se cont de numărului de zile pierdute și a câștigului mediu salarial net lunar și costurile îngrijirilor medicale pentru o perioadă medie de 5 zile de tratament spitalizării și tratamentului aferent

Evaluarea costurilor indirecte s-a efectuat ținându-se cont de veniturile pierdute de către companii datorită producerii evenimentului, luându-se în considerare inclusiv orele-om pierdute pentru personalul de îngrijire al bolnavilor la domiciliu

IV.2. INDICATORII REZULTAȚI AFERENȚI SCENARIULUI 35

Costurile economice totale asociate scenariului de inundație pe Dunăre (cedare diguri) (milioane euro)

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect				Total general
				Pierderi de venit	Impact PIB	Reducere impact PIB prin investiții	Total	
2,797.53	0.00	0.00	0.00	0.00	1,926.80	0.00	1,926.80	4,724.35

Încadrarea costurilor economice totale în clasele de impact

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri interventie	C2.5 Impact indirect
Impact Foarte Mare	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mare

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

Estimarea impactului bugetar al procedurii unor dezastre pentru a fi inclus în strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2021-2023 pentru entitățile din subordinea/sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii

-mii lei -

Nr.crt	Direcție MT / entitate MT	Explicații	Cost estimativ
	Direcția Transport Aerian		
1	Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile (AIAS)	Catastrofă aeriană pe uscat	24.450
		Catastrofă aeriană în apele teritoriale române	151.590
2	SN Aeroportul Internațional Timișoara "Traian Vuia" - SA	Dezastru produs de inundații	2.300
3	CN Aeroporturi București	Asigurare cutremur de pământ, alunecări de teren, furtună, vijelii, tornade	2.744
	Direcția Generală Investiții, Proiecte Strategice și Monitorizare Proiecte		

³⁵ Conform raportului consolidat privind evaluarea riscului de epidemii – INSP și raportului consolidat impact economic al celor 10 tipuri de riscuri analizate în proiect - IPE

4	CNAIR – SA	Lucrări reabilitare a sectoarelor de drumuri naționale și autostrăzi afectate de fenomene meteorologice și hidrologice	240.000
		Impact cutremur asupra podurilor rutiere	135.698
	Direcția Transport Naval		
5	RA AFDJ Galați	Resurse financiare necesare gestionării situațiilor de urgență în perioada 2021-2023	29.340
6	ARSVOM	Estimare impact bugetar dezastru în perioada 2021-2023	432.855
	Direcția Transport Feroviar	Estimare producere cutremur major care afectează întreaga rețea de metrou	2.981.580
7	METROREX - SA	Estimare producere cutremur major care afectează întreaga rețea de metrou	2.981.580

Măsurile implementate sau în curs de implementare pentru prevenirea riscurilor generate de situații de urgență

În vederea sprijinirii eforturilor de reacționare în mod eficient în cazul producerii unor dezastruri naturale și al schimbărilor climatice, pe de o parte, prin intermediul unui management performant al riscurilor de dezastruri, prin dezvoltarea de politici specifice și pe de altă parte, prin asigurarea resurselor financiare în cazul producerii unor dezastruri naturale, România a încheiat o serie de acorduri de împrumut cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD).

În decursul ultimului deceniu, Grupul Băncii Mondiale a devenit lider mondial în gestionarea riscului de dezastruri, sprijinind țările membre în evaluarea expunerii la dezastruri și gestionarea acestora.

În luna iunie, 2018, s-a încheiat Acordul de împrumut pentru politici de dezvoltare privind managementul riscurilor de dezastruri, cu opțiune de amânare a tragerii până la apariția unei catastrofe (CAT-DDO), în valoare de 400 milioane de euro, încheiat între Ministerul Finanțelor și BIRD (Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare).

Împrumutul este acordat pe o perioadă de până la 20 ani, cu 19,5 ani perioadă de grație, rambursarea efectuându-se într-o singură tranșă la 1 mai 2038 și este disponibil până la data de 31 decembrie 2021, cu posibilitatea extinderii acestei perioade de 4 ori, dar fără a depăși în total 15 ani.

Totodată, în luna iulie, 2019 au fost încheiate două noi acorduri de împrumut cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (IBRD)³⁶, unul în valoare de 50 de milioane de euro, pentru Proiectul privind îmbunătățirea rezilienței și a răspunsului la situații de urgență, iar al doilea, în valoare de 40 milioane de euro pentru Proiectul privind consolidarea infrastructurii și a pregătirii pentru situații critice de urgență.

Fiecare împrumut este acordat pe o perioadă de până la 10 ani, rambursarea efectuându-se într-o singură tranșă la data de 1 februarie 2029, sumele împrumuturilor fiind disponibile până la data de 31 decembrie 2025.

Punerea în aplicare a acțiunilor prevăzute se va asigura de către Ministerul Afacerilor Interne, prin Unitățile de implementare a proiectelor înființate în acest scop în cadrul Inspectoratului General al Poliției și Inspectoratului General al Jandarmeriei.

Punerea în aplicare a acțiunilor prevăzute în Acordul de Împrumut se asigură de către: Ministerul Finanțelor, în calitate de împrumutat, Ministerul Afacerilor Interne, în calitate de coordonator al Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență, prin Departamentul pentru Situații de Urgență, precum și de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor asigură managementul riscului la inundații care constă în asigurarea implementării strategiilor, politicilor și proiectelor în domeniul riscului la inundații.

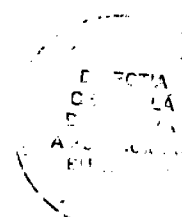
În promovarea construcțiilor și amenajărilor hidrotehnice, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor urmărește respectarea principiilor prevăzute prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2010 pentru aprobarea Strategiei naționale de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung ce cuprinde un ansamblu de acțiuni la nivel național și bazinal care include planificare, programe, politici cadru, coordonare, facilitare, sporirea conștientizării și consolidarea socială, reziliența, precum și a principiilor aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2016 pentru aprobarea planurilor de management al riscului la inundații aferent celor 11 administrații bazinale de apă și a fluviului Dunărea de pe teritoriul României.

Planurile de management al riscului la inundații constituie un document de planificare a măsurilor pentru managementul riscului la inundații și cu prioritate, pentru reducerea efectelor acestora, ce trebuie realizate în perioada 2016-2021 de către fiecare instituție cu atribuții în domeniu, pentru reducerea riscului la inundații în zonele cu risc potențial semnificativ la inundații la nivelul fiecărui bazin hidrografic.

Planul cuprinde măsuri specifice, concrete, inclusiv lucrări de investiții, care urmăresc cele 5 domenii de acțiune din ciclul de management al riscului la inundații: Prevenire, Protecție, Pregătire, Conștientizarea riscului la inundații și Refacere/Reconstrucție, care vor fi implementate de către toate instituțiile cu atribuții în managementul acestui tip de risc.

Costurile medii estimate în Strategia Națională de Management al Riscului la inundații pe termen mediu și lung pentru contracararea dezastrelor provocate de inundații sunt de aproximativ 700

³⁶ www.mfinante.gov.ro

milioane Euro/an, respectiv 2100 milioane Euro pentru perioada 2019-2021 pentru toate instituțiile cu responsabilități în implementarea acestor strategii (Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, precum și administrațiile regionale/județene și locale).

De asemenea, la nivelul fiecărui bazin hidrografic au fost identificate un număr de proiecte integrate majore – ca un ansamblu de măsuri pentru amenajarea zonelor cu risc maxim potențial la inundații de tip flash-flood înregistrate în ultimii ani, proiecte care sunt propuse a fi realizate cu finanțare externă în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

În România, datele climatice din ultimele decenii evidențiază o creștere progresivă a temperaturii aerului, precum și o creștere a frecvenței evenimentelor extreme, fiind din ce în ce mai evidentă alternanța rapidă între caniculă severă, secetă accentuată și precipitații abundente generatoare de viituri rapide și inundații.

Proiecțiile climatice indică și pentru viitor o creștere semnificativă a temperaturilor extreme, în special în lunile de vară, precum și a perioadelor secetoase sau a intervalelor cu precipitații abundente generatoare de viituri rapide la scară regională/locală, fiind din ce în ce mai evidente diferențierile regionale în evoluția acestor fenomene. Ca o consecință, efectele asupra activității socio-economice ale fenomenelor meteorologice periculoase (valuri de căldură, secete, furtuni, ploi torențiale, etc) vor fi tot mai pregnante.

În următorii 3 ani, din analiza hazardurilor climatice observate și a proiecțiilor viitoare în condițiile schimbării climatice, se estimează apariția de episoade cu precipitații intense pe întreg teritoriul țării, creșterea intensității precipitațiilor fiind mai accentuată în special în zonele de munte. Creșterea frecvenței și intensității valurilor de căldură legată de schimbarea climei va fi mai accentuată în zonele extracarpătice din vestul, sudul și sud-estul țării.

Valurile de căldură și episoadele cu precipitații intense sunt hazarduri amplificate în mediul urban de caracteristicile mediului construit.

Seceta meteorologică este, din punct de vedere statistic, mai frecventă în sud-estul teritoriului și izolat, în regiuni din Câmpia Română și Moldova. Proiecțiile viitoare în condițiile schimbării climatice sugerează o probabilitate crescută de apariție a episoadelor de secetă meteorologică în lunile de vară, datorită intensificării evapotranspirației și reducerii cantității de precipitații.

Impactul economic asociat secetei meteorologice a fost cuantificat în cadrul Proiectului „Evaluarea riscurilor de dezastre la nivel național” – RO-RISK, finanțat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.

În cadrul proiectului au fost analizate 4 scenarii pentru seceta meteorologică din care 2 scenarii la nivel național și 2 scenarii la nivel regional, după cum urmează:

Scenariul 1 – Anul 2011-2012, an excesiv secetos la nivel național, cu o perioadă de revenire de 3 evenimente la 10 ani;

Scenariul 2 – Anul 2006-2007, an excesiv secetos la nivel național, cu o perioadă de revenire de 1 eveniment la 25 ani, respectiv 4 evenimente la 100 de ani;

Scenariul 3 – Sudul României (Oltenia și Muntenia), cu o perioadă de revenire între 10 și 100 de ani;

Scenariul 4 – Sudul Moldovei, cu o perioadă de revenire între 10 și 100 de ani.

Din calculul impactului economic aferent scenariilor de secetă meteorologică analizate, rezultă următoarele valori aferente pierderilor de producție vegetală și pierderi de PIB:

mil. euro

Nr. crt.	Scenariul	Pierderi de producție	Pierderi de PIB
1	Scenariul național 2006-2007	4606,1	4978,2
2	Scenariul național 2011-2012	4376,4	4686,5
3	Scenariul Regional Sudul României (Oltenia și Muntenia)	2177,8	2098,4
4	Scenariul Regional Sudul Moldovei	537,0	500,0

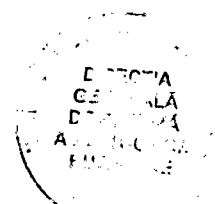
Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Referitor la evaluarea impactului bugetar pe care l-ar putea determina producerea unui eveniment de tip dezastru, la nivelul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Centrul Operativ pentru Situații de Urgență, sunt monitorizate suprafețele de culturi agricole afectate în urma fenomenelor meteo nefavorabile. În ultimii 3 ani, autoritățile s-au confruntat cu o serie de probleme din cauza acestor fenomene, după cum urmează:

Anul	Fenomenul	Suprafața (ha)	Valoarea pagubelor	Actul normativ
2015	fenomene meteo nefavorabile (inundații, grindina, furtuni, vijelii, îngheț târziu de primăvară, secetă)	1.752.507	Estimat 326.987,9 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
	d.c. <u>secetă</u> severă aprilie - septembrie	1.584.088	Platit 295.563,8 mii lei	OUG nr.45/2015
2016	fenomene meteo nefavorabile	1.185.822	Estimat 221.254,2 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
	d.c. <u>seceta</u>	1.040.000	Estimat 198.558 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
	Pagube produse infrastructurii de îmbunătățiri funciare		Estimat 803,6 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
2017	fenomene meteo nefavorabile	411.382	Estimat 76.756,86 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
	d.c. <u>seceta</u>	298.364	Estimat 56.964 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
Total			625.802,6 mii lei	

Față de valoarea estimată a pagubelor, nivelul pierderilor pe ultimii 3 ani se ridică la circa 133.150 mii euro.

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin Programul anual de acțiuni privind proiectarea și execuția lucrărilor de intervenție pentru reducerea riscului seismic la construcțiile cu destinație de locuință multietajate, încadrate prin raport de expertiză tehnică în clasa I de risc seismic și care prezintă pericol public, conform OG nr. 20/1994, republicată și-a propus ca principale obiective pentru anul 2018:

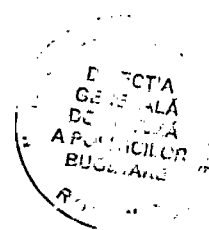

Finalizarea execuției lucrărilor de consolidare pentru 10 clădiri de locuit;
Continuarea execuției lucrărilor de consolidare pentru 10 clădiri de locuit;
Începerea execuției lucrărilor de consolidare pentru 30 clădiri de locuit;
Finalizarea proiectării lucrărilor de consolidare pentru 7 clădiri de locuit;
Începerea elaborării proiectării lucrărilor de consolidare pentru 46 clădiri de locuit.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

În eventualitatea evaluării unui impact bugetar pe care l-ar putea determina producerea unui eveniment de tip dezastru, Ministerul Muncii și Protecției Sociale acordă ajutoare de urgență potrivit art. 28 alin.(1) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat. Potrivit acestuia, Guvernul, la propunerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, poate acorda ajutoare de urgență familiilor și persoanelor care se află în situații deosebite datorate stării de sănătate ori altor cauze care pot conduce la riscul de excluziune socială, precum și în alte situații stabilite prin hotărâre a Guvernului, care va cuprinde și procedura și/sau condițiile de acordare.

În conformitate cu politica în domeniul asistenței sociale, sumele reprezentând ajutoare de urgență prevăzute prin art. 28 alin.(1) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat estimate pentru fiecare an din perioada 2018-2021, se ridică la 10.000 mii lei.

5. CADRUL DE CHELTUIELI PE TERMEN MEDIU 2021-2023

Cheltuielile totale ale bugetului de stat pentru perioada 2018-2023, precum și cheltuielile agregate ale celor mai mari 10 ordonatori principali de credite în funcție de criteriul fondurilor alocate din bugetul de stat, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

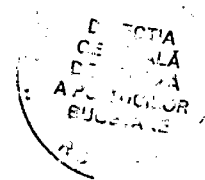
	- mil. lei -					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BUGET DE STAT - CHELTUIELI TOTAL, din care:						
mil lei	174.674	202.183	247.613	261.478	252.334	250.364
% din P.I.B.	18,35	19,08	23,79	23,41	20,95	19,24
CHELTUIELI TOTAL - 10 ministere						
mil lei	129.283	154.590	189.841	199.865	193.968	191.174
% din P.I.B.	13,58	14,59	18,24	17,90	16,11	14,69
Cheltuieli de personal						
mil lei	35.795	43.056	46.717	46.218	46.218	46.449
% din P.I.B.	3,76	4,06	4,49	4,14	3,84	3,57
Bunuri si servicii						
mil lei	4.783	6.734	8.710	8.397	8.021	8.030
% din P.I.B.	0,50	0,64	0,84	0,75	0,67	0,62
Dobanzi						
mil lei	40	37	32	32	25	20
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subventii						
mil lei	3.783	3.890	4.664	3.750	4.525	4.533
% din P.I.B.	0,40	0,37	0,45	0,34	0,38	0,35
Transferuri între unități ale administrațiilor publice						
mil lei	24.263	29.012	45.739	43.286	38.026	38.020
% din P.I.B.	2,55	2,74	4,39	3,88	3,16	2,92
Alte transferuri						
mil lei	2.130	2.099	3.165	4.110	2.880	2.943
% din P.I.B.	0,22	0,20	0,30	0,37	0,24	0,23
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	165	354	532	240	5	0
% din P.I.B.	0,02	0,03	0,05	0,02	0,00	0,00
Asistența socială						
mil lei	29.121	36.731	41.265	43.928	44.529	45.189
% din P.I.B.	3,06	3,47	3,96	3,93	3,70	3,47
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	19.879	21.983	26.531	39.101	37.946	32.655
% din P.I.B.	2,09	2,07	2,55	3,50	3,15	2,51
Alte cheltuieli						
mil lei	3.111	3.831	4.264	2.959	2.805	2.919
% din P.I.B.	0,33	0,36	0,41	0,26	0,23	0,22
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă						
mil lei	523	515	613	523	537	649
% din P.I.B.	0,05	0,05	0,06	0,05	0,04	0,05
Active nefinanciare						
mil lei	6.386	5.921	7.206	6.946	8.207	9.521
% din P.I.B.	0,67	0,56	0,69	0,62	0,68	0,73
Active financiare						
mil lei	135	1.405	454	157	100	100
% din P.I.B.	0,01	0,13	0,04	0,01	0,01	0,01
Imprumuturi						
mil lei	15	0	0	1	1	1
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rambursări de credite						
mil lei	151	161	164	219	145	145
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent						
mil lei	-996	-1.139	-216	0	0	0
% din P.I.B.	-0,10	-0,11	-0,02	0,00	0,00	0,00
CHELTUIELI TOTALE - ALTI ORDONATORI PRINCIPALI DE CREDITE						
mil lei	45.392	47.593	57.772	61.613	58.365	59.190
% din P.I.B.	4,77	4,49	5,55	5,52	4,85	4,55

Cheltuielile însumate ale celor 10 ordonatori principali de credite prezentați în strategie reprezintă peste 75% din totalul cheltuielilor bugetului de stat. Adăugând la acești ordonatori de credite și bugetul Ministerului Finanțelor – Acțiuni Generale care cuprinde dobânzi, rambursări de credite, contribuția României la bugetul UE, cofinanțarea la proiectele cu finanțare europeană, precum și schemele de ajutor de stat, acestea ar reprezenta aproximativ 90% din totalul cheltuielilor bugetului de stat.

Detalierea cheltuielilor pentru fiecare dintre cei 10 ordonatori principali de credite pentru orizontul de referință este prezentată în Anexele 1 – 10 atașate Strategiei.

- mil. lei -

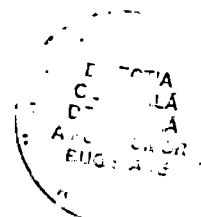
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Anexa 1 - Cheltuielile Ministerului Muncii și Protecției Sociale din bugetul de stat pe perioada 2018-2023						
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	29.795	31.601	48.834	53.778	52.240	52.046
% din P.I.B.	3,13	2,98	4,69	4,82	4,34	4,00
Cheltuieli de personal						
mil lei	273	362	391	387	387	389
% din P.I.B.	0,03	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03
Bunuri și servicii						
mil lei	168	231	239	264	270	275
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Transferuri între unități ale administrației publice						
mil lei	8.715 *)	2.670 *)	15.626 *)	18.359 *)	16.359 *)	15.877 *)
% din P.I.B.	0,92	0,25	1,50	1,64	1,36	1,22
Alte transferuri						
mil lei	3	3	82	99	5	5
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00
Asistența socială						
mil lei	20.631	28.306	32.404	34.320	34.866	35.209
% din P.I.B.	2,17	2,67	3,11	3,07	2,90	2,71
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	11	25	59	300	278	220
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,03	0,02	0,02
Alte cheltuieli						
mil lei	26	30	30	39	38	38
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	2	5	5	9	35	33
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent						
mil lei	-35	-31	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
*) Nu sunt cuprinse sumele pentru echilibrare.						

- mil. lei -

Anexa 2 - Cheltuielile Ministerului Educației din bugetul de stat pe perioada 2018-2023

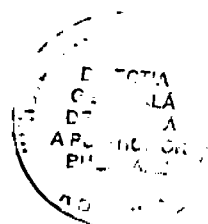
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	21.011	27.336	28.266	28.508	27.650	28.236
% din P.I.B.	2,21	2,58	2,72	2,55	2,30	2,17
Cheltuieli de personal						
mil lei	15.735	19.885	20.345	20.031	20.031	20.131
% din P.I.B.	1,65	1,88	1,95	1,79	1,66	1,55
Bunuri si servicii						
mil lei	70	68	297	87	87	87
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,03	0,01	0,01	0,01
Transferuri între unitati ale administratiei publice						
mil lei	3.753	5.400	5.832	5.666	5.607	5.667
% din P.I.B.	0,39	0,51	0,56	0,51	0,47	0,44
Alte transferuri						
mil lei	2	2	2	2	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asistenta sociala						
mil lei	196	175	110	250	150	150
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,01	0,02	0,01	0,01
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	30	97	114	776	262	660
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,01	0,07	0,02	0,05
Alte cheltuieli						
mil lei	1.043	1.433	1.159	1.216	1.153	1.216
% din P.I.B.	0,11	0,14	0,11	0,11	0,10	0,09
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	94	150	227	294	150	114
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,02	0,03	0,01	0,01
Active nefinanciare						
mil lei	91	170	180	185	210	210
% din P.I.B.	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-4	-44	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

- mil.lei -

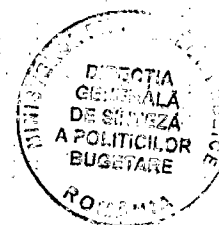
Anexa 3 - Cheltuielile Ministerului Apărării Naționale din bugetul de stat pe perioada 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	17.007	17.654	19.387	20.058	21.522	23.157
% din P.I.B.	1,79	1,67	1,86	1,80	1,79	1,78
Cheltuieli de personal						
mil lei	5.226	5.886	6.614	6.700	6.700	6.734
% din P.I.B.	0,55	0,56	0,64	0,60	0,56	0,52
Bunuri si servicii						
mil lei	1.491	1.666	2.197	1.679	1.699	1.701
% din P.I.B.	0,16	0,16	0,21	0,15	0,14	0,13
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	816	981	1.055	1.172	1.319	1.373
% din P.I.B.	0,09	0,09	0,10	0,10	0,11	0,11
Alte transferuri						
mil lei	126	175	228	274	285	291
% din P.I.B.	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Asistenta sociala						
mil lei	3.477	3.528	3.730	4.307	4.425	4.541
% din P.I.B.	0,37	0,33	0,36	0,39	0,37	0,35
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	6	6	13	50	6	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte cheltuieli						
mil lei	7	11	7	9	10	10
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	5.903	5.430	5.601	5.866	7.078	8.507
% din P.I.B.	0,62	0,51	0,54	0,53	0,59	0,65
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-44	-30	-58	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00

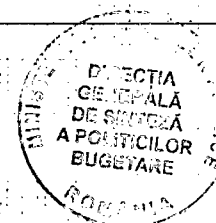

- mil.lei -						
Anexa 4 - Cheltuielile Ministerului Afacerilor Interne din bugetul de stat pe perioada 2018-2023						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	15.199	16.901	20.554	20.914	22.168	22.008
% din P.I.B.	1,60	1,59	1,97	1,87	1,84	1,69
Cheltuieli de personal						
mil lei	9.297	11.246	13.109	12.749	12.749	12.812
% din P.I.B.	0,98	1,06	1,26	1,14	1,06	0,98
Bunuri si servicii						
mil lei	706	829	1.143	1.077	975	975
% din P.I.B.	0,07	0,08	0,11	0,10	0,08	0,07
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	193	213	226	335	275	275
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02
Alte transferuri						
mil lei	4	4	3	4	4	4
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	2	3	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asistenta sociala						
mil lei	4.102	4.038	4.567	4.700	4.700	4.900
% din P.I.B.	0,43	0,38	0,44	0,42	0,39	0,38
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	665	516	411	1.540	2.800	2.500
% din P.I.B.	0,07	0,05	0,04	0,14	0,23	0,19
Alte cheltuieli						
mil lei	7	7	5	6	6	6
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	0	1	1	5	161	183
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01
Active nefinanciare						
mil lei	233	132	1.155	500	499	353
% din P.I.B.	0,02	0,01	0,11	0,04	0,04	0,03
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-10	-88	-67	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00

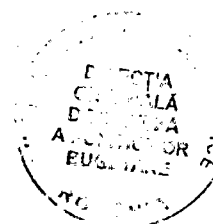
							- mil. lei -
Anexa 5 - Cheltuielile Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din bugetul de stat pe perioada 2018-2023							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	19.778	20.759	23.535	25.922	23.360	23.203	
% din P.I.B.	2,08	1,96	2,26	2,32	1,94	1,78	
Cheltuieli de personal							
mil lei	613	665	677	674	674	678	
% din P.I.B.	0,06	0,06	0,07	0,06	0,06	0,05	
Bunuri și servicii							
mil lei	79	80	97	104	104	104	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	
Subvenții							
mil lei	1.859	1.872	2.300	1.179	1.700	1.700	
% din P.I.B.	0,20	0,18	0,22	0,11	0,14	0,13	
Transferuri între unități ale administrației publice							
mil lei	1.229	1.735	1.589	1.768	2.380	2.411	
% din P.I.B.	0,13	0,16	0,15	0,16	0,20	0,19	
Alte transferuri							
mil lei	98	141	152	173	178	178	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0,01	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)							
mil lei	13	3	2	5	5	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-							
mil lei	15.943	16.250	17.704	21.918	18.216	18.029	
% din P.I.B.	1,68	1,53	1,70	1,96	1,51	1,39	
Alte cheltuieli							
mil lei	58	56	986	57	57	57	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,09	0,01	0,00	0,00	
Active nefinanciare							
mil lei	16	33	28	45	46	47	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Imprumuturi							
mil lei	0	0	0	1	1	1	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent							
mil lei	-130	-75	0	0	0	0	
% din P.I.B.	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	
NOTA: Incepand cu anul 2016 sumele pentru ajutoarele nationale tranzitorii in sectorul vegetal sunt cuprinse la titlul "Subvenții"							

- mil. lei -

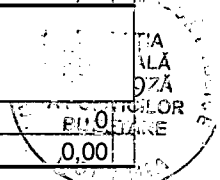
Anexa 6 - Cheltuielile Ministerului Sănătății din bugetul de stat pe perioada 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	7.495	14.594	19.655	17.446	15.297	14.226
% din P.I.B.	0,79	1,38	1,89	1,56	1,27	1,09
Cheltuieli de personal						
mil lei	1.853	2.020	2.243	2.315	2.315	2.327
% din P.I.B.	0,19	0,19	0,22	0,21	0,19	0,18
Bunuri si servicii						
mil lei	1.968	3.562	4.410	4.808	4.500	4.500
% din P.I.B.	0,21	0,34	0,42	0,43	0,37	0,35
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	3.469*)	8.836*)	12.682*)	9.575*)	7.250*)	4.977*)
% din P.I.B.	0,36	0,83	1,22	0,86	0,60	0,38
Alte transferuri						
mil lei	5	4	6	5	5	5
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	1	8	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	2	9	59	500	900	1.910
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,04	0,07	0,15
Alte cheltuieli						
mil lei	10	11	12	13	13	13
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	216	165	203	150	150	275
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,02
Active nefinanciare						
mil lei	1	9	39	80	163	220
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,02
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-27	-31	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
*) Nu sunt cuprinse sumele pentru echilibrare.						

- mil.lei -						
Anexa 7 - Cheltuielile Ministerului Transporturilor și Infrastructurii din bugetul de stat pe perioada 2018-2023						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	7.526	10.980	12.888	14.100	19.589	13.609
% din P.I.B.	0,79	1,04	1,24	1,26	1,63	1,05
Cheltuieli de personal						
mil lei	38	39	48	62	62	62
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00
Bunuri și servicii						
mil lei	8	8	16	14	15	15
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dobanzi						
mil lei	40	37	32	31	25	20
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subvenții						
mil lei	1.831	1.970	2.300	2.199	2.524	2.532
% din P.I.B.	0,19	0,19	0,22	0,20	0,21	0,19
Transferuri între unități ale administrației publice						
mil lei	1.386	2.152	1.987	2.315	2.332	2.340
% din P.I.B.	0,15	0,20	0,19	0,21	0,19	0,18
Alte transferuri						
mil lei	672	940	888	720	751	758
% din P.I.B.	0,07	0,09	0,09	0,06	0,06	0,06
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	81	322	512	211	0	0
% din P.I.B.	0,01	0,03	0,05	0,02	0,00	0,00
Asistența socială						
mil lei	714	685	454	350	388	389
% din P.I.B.	0,08	0,06	0,04	0,03	0,03	0,03
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	2.544	4.192	6.059	7.970	13.300	7.300
% din P.I.B.	0,27	0,40	0,58	0,71	1,10	0,56
Alte cheltuieli						
mil lei	8	37	13	33	19	19
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabile						
mil lei	183	154	132	24	26	26
% din P.I.B.	0,02	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	1	0	70	7	2	2
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
Active financiare						
mil lei	20	316	260	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,03	0,02	0,00	0,00	0,00
Rambursări de credite						
mil lei	151	161	164	165	145	145
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent						
mil lei	-151	-32	-49	0	0	0
% din P.I.B.	-0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

							- mil.lei -
Anexa 8 - Cheltuielile Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației din bugetul de stat pe perioada 2018-2023							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	5.352	8.715	8.857	7.158	5.692	8.306	
% din P.I.B.	0,56	0,82	0,85	0,64	0,47	0,64	
Cheltuieli de personal							
mil lei	74	78	82	84	84	84	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	
Bunuri si servicii							
mil lei	9	10	8	10	10	10	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Subvenții							
mil lei	0	0	0	200	200	200	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02	0,02	
Transferuri între unități ale administrației publice							
mil lei	4.689	7.019	6.724	4.044	2.495	5.092	
% din P.I.B.	0,49	0,66	0,65	0,36	0,21	0,39	
Alte transferuri							
mil lei	357	763	1.052	1.103	1.002	1.005	
% din P.I.B.	0,04	0,07	0,10	0,10	0,08	0,08	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)							
mil lei	20	12	17	25	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-							
mil lei	627	858	911	1.500	1.800	1.813	
% din P.I.B.	0,07	0,08	0,09	0,13	0,15	0,14	
Alte cheltuieli							
mil lei	1	3	8	1	1	1	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabile							
mil lei	29	45	49	50	50	50	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Active nefinanciare							
mil lei	34	28	43	86	50	50	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	
Imprumuturi							
mil lei	15	0	0	0	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Rambursări de credite							
mil lei	0	0	0	54	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent							
mil lei	-501	-102	-37	0	0	0	
% din P.I.B.	-0,05	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	

- mil.lei -

Anexa 9 - Cheltuielile Ministerului Finanțelor din bugetul de stat pe perioada 2018-2023						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	4.925	5.730	5.564	5.397	5.148	5.164
% din P.I.B.	0,52	0,54	0,53	0,48	0,43	0,40
Cheltuieli de personal						
mil lei	2.564	2.801	3.079	3.085	3.085	3.100
% din P.I.B.	0,27	0,26	0,30	0,28	0,26	0,24
Bunuri si servicii						
mil lei	241	269	275	313	318	319
% din P.I.B.	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	2	2	2	3	3	3
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte transferuri						
mil lei	0	1	1	4	4	4
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	0	6	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	28	30	17	89	54	27
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
Alte cheltuieli						
mil lei	1.949	2.241	2.042	1.584	1.506	1.556
% din P.I.B.	0,20	0,21	0,20	0,14	0,13	0,12
Active nefinanciare						
mil lei	98	103	84	164	79	55
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
Active financiare						
mil lei	63	984	64	157	100	100
% din P.I.B.	0,01	0,09	0,01	0,01	0,01	0,01
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-21	-705	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	-0,07	0,00	0,00	0,00	0,00

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
- mil.lei -						
Anexa 10 - Cheltuielile Ministerului Economiei, Antreprenoriatului si Turismului din bugetul de stat pe perioada 2018-2023						
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	1.192	320	2.300	6.584	1.303	1.219
% din P.I.B.	0,13	0,03	0,22	0,59	0,11	0,09
Cheltuieli de personal						
mil lei	123	72	129	131	131	131
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Bunuri si servicii						
mil lei	44	12	29	42	43	45
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subventii						
mil lei	93	49	65	172	101	101
% din P.I.B.	0,01	0,00	0,01	0,02	0,01	0,01
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	11	4	16	50	5	5
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte transferuri						
mil lei	864	66	751	1.726	646	694
% din P.I.B.	0,09	0,01	0,07	0,15	0,05	0,05
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	48	0	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	22	1	1.184	4.459	331	197
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,11	0,40	0,03	0,02
Alte cheltuieli						
mil lei	2	1	1	1	2	2
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	8	11	1	4	44	45
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Active financiare						
mil lei	52	105	129	0	0	0
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-73	-1	-5	0	0	0
% din P.I.B.	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

6. DECLARAȚIE DE RĂSPUNDERE

Se atestă corectitudinea și integralitatea preluării și prelucrării de către Ministerul Finanțelor a informațiilor prevăzute în Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2021-2023.

Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2021-2023 a fost elaborată pe baza informațiilor fiscale bugetare furnizate de către factorii implicați în procesul bugetar, precum și cu luarea în considerație a conjuncturii interne și internaționale cunoscute la această dată.

FLORIN – VAȘILE/CÎTU

PRIM – MINISTRU

ALEXANDRU NAZARE

MINISTRU FINANTELOR

